

СЕРГЕЙ ЛУКЯНЕНКО

КВАЗИ

Част 1 от „Квази“

Превод от руски: Васил Велчев, 2016

chitanka.info

ГЛАВА 1

ДОЗНАНИЕ И НАКАЗАНИЕ

Дворът беше симпатичен, чистичък и поддържан. Нова детска площадка с меко покритие под хълмчета и люлки, лехи с изобилие от цветя, декоративно езерце, пейки под стари зелени дървета, в ъгъла на двора беше приспособено място за пушене — пластмасова будка, заслонена от три посоки срещу вятъра. Нима обитателите наистина искат да пушат тук, при наличието на балкони и входи? Особено през зимата? Не мога да повярвам!

Но по всичко личеше, че в блок с такъв двор би трябвало да живеят добри, весели хора. На площадката с люлките би трябвало да звънти детска гълчава, на пейките да бърбят за своите си вечни неща старците, а наред двора да седи и да се мие дебела рижа котка.

Добре, не непременно рижа. Нека бъде черна.

— Звукът не беше хубав — каза портиерката.

— Не бил хубав — значи какъв? — попитах аз. — „Уе-еу-ее“?

Портиерката потрепна. Ниска, набита — такива не са склонни към излишна истерия. А и беше над четирийсет и ако се съди по всичко, доста неща беше видяла.

— Не, не чак толкова — рече тя. — Бум!

— Бум? — Погледнах я с ирония.

Портиерката наду бузи и издиша:

— Пуф!

Това наистина малко приличаше на изстрел.

— Откъде го чухте? — попитах аз.

— Дойде откъм прозореца. — Тя посочи нагоре, към балкона на третия етаж. Вратата беше отворена. — Аз тук, при оградата... — Запъна се.

— Пушехте — кимнах аз.

— Не бива да се отдалечаваме много от входа — започна да се оправдава портиерката. — Стоях си тук, беше тихо и изведнъж — „пух“! Качих се. Това е апартаментът на професора...

Нещо на лицето ѝ трепна при тези думи. Нищо криминално, може би. Или интрижка, но професорът едва ли ще върти роман със застаряваща и невзрачна прислуга. Или просто неприязън. Към професора? Не... но някак е свързано с него...

Добре, ще отложим за по-късно.

— Не отваря?

Портиерката поклати глава.

— Не отваря! А не е ходил на работа. Жена му... излезе сутринта, а той остана.

Аха. Ясно. Не обича жената на професора. Какво пък, случва се.

— Жената преди „бум-пуп“ ли излезе? — попитах аз.

— Преди — призна портиерката с явно съжаление.

— И кой друг беше с него?

— Никой.

Версията вече се очертаваше. Много неприятна версия.

— И така... вие чухте подозрителния звук... — погледнах си часовника — ... преди четирийсет и седем минути?

— Доста е — въздъхна портиерката.

— Виктор Аристархович? — уточних аз.

— Виктор Аристархович — кимна портиерката и изражението ѝ стана съвсем измъчено. — Апартамент двайсет и четири.

Изглежда, тя вече си беше създала мнение за случилото се. А аз съм свикнал да се доверявам на мнението на такива жени, които навремето са ходили в гората да берат гъби и ягоди.

— Чакайте долу — казах аз. — И ако се наложи... позвънете.

Тя кимна и попита:

— Може би да повикам чистача?

— Повикайте го — разреших аз, влязох във входа и тръгнах по стълбите. Етажът не е високо, ще минем без асансьора, затова пък ще проверим обстановката.

Входът беше хубав, както и блокът. Всичко чисто, на первазите — цветя, никаква мръсотия, никакви фасове или графити по стените. Тук живеят прилични хора, които възпитават децата си добре... макар че не, ето един, макар и замазан с боя, но все още личаш надпис на стената: „КВАЗИТАТА СА ГАДОВЕ!“.

Със съдържанието бях съгласен, но все пак не е хубаво да се повреждат стените.

Вратата на двайсет и четвърти апартамент също беше приятна. Метална, разбира се, но облицована отвън с дървен фурнир. Две ключалки. Шпионка. Всичко както си трябва.

Честно казано, вече имах достатъчно информация, за да повикам екипа за почистване. Но това, което щеше да се случи след пристигането му, не ме устройваше.

Свалих радиостанцията от колана си.

— Денис Симонов, дознател на смъртни случаи. На повикване съм, адресът е „Последний переулоч“ номер две, двайсет и четвърти апартамент. Струва ми се, че чувам слаби стонове и викове за помощ! — съобщих гръмко аз, след като натиснах бутона. — Предприемам мерки за проникване в апартамента.

Преди диспечерът да се опомни и да каже нещо, аз върнах радиостанцията на колана си и извадих пистолета.

Няма нищо по-нелепо от това да се опитваш да избиеш ключалка с куршум. В резултат вратата може здравата да се заклеци. Или куршумът да рикошира в главата ти. Но друг избор... друг избор...

Загледах се за секунда във вратата. После я побутнах с дулото.

Тя плавно се отвори. Не беше заключена, само грижливо притворена.

Провървя ми. Виктор Аристархович е бил много интелигентен човек. Да оставиш вратата отключена, когато възнамеряваш да се застреляш, е много, много културна постъпка.

— Виктор Аристархович! — извиках за всеки случай аз в сумрачния апартамент. — Вратата ви е отворена! Може ли да вляза?

Тишина.

Да, явно портиерката беше чула всичко правилно, догадката ми също беше правилна.

Влязох, като държах пистолета пред себе си. Наляво... надясно... в антрето беше чисто. Впрочем, много чисто, всичко си беше на мястото. Или жената на професора е чистница, или чистачката е добра. Залагам на чистачката.

В антрето имаше няколко врати.

Едната беше към тоалетната. Чисто.

Втората водеше към коридорче до кухнята. Също чисто, само че миришеше на изкипяло кафе. Електрическата печка беше хубава, беше

се изключила сама, но кафеничето бе потъмняло, с леко разтопена пластмасова дръжка.

Е, сега вече нямаше никакви съмнения.

Кухнята имаше втора врата — към гостната. Надзърнах предпазливо там. Дръпнати пердета, полумрак.

Но чисто.

Тръгнах през гостната, като се обръцах наляво и надясно и се заслушах. Телевизорът работеше беззвучно, на новинарски канал. Врата към коридора, още една тоалетна (чисто), врата към спалнята — чисто. Малък хол с врата към антрето и още две врати. Какво сложно планиране, можеш да бягаш в кръг и да си играеш на стражари и апаши. Мразя такива апартаменти.

Врата... Още една спалня. Детска? Не, за възрастни. Съпрузите са предпочитали да нощуват в отделни спални? Виж ги ти, аристократи смотани...

И последната врата...

Още преди да я отворя, усетих миризмата — слаба смесица от барут, кръв и нещо с остър мирис. Много позната миризма.

Прехвърлих пистолета в лявата си ръка, а с дясната измъкнах мачетето от ножницата. И побутнах вратата с крак.

Тук беше по-светло, затова пък вонеше чудовищно на кръв и изпражнения.

Професор Виктор Аристархович стоеше до отворената балконска врата, до внушително, но преобърнато кресло, и леко се поклащаше с потрепваща, сведена към рамото глава. При всички тях главите в началото са неустойчиви, което директно загатва и провокира. Професорът беше облечен обикновено — стари измачкани панталони и синя карирана риза, скъсана на гърба и потъмняла от кръвта. При появата ми започна бавно да се обръща.

— Защо си стрелял в сърцето си, глупчо? — Започнах да се приближавам. — Трябваше в главата. И за мен щеше да има по-малко работа, и ти нямаше да се мъчиш.

Разбира се, професорът не отговори. Дори и да се беше мъчил, сега бледосивото му лице не изразяваше никакви емоции. Е, освен глад, естествено. Хлътналите мътни очи се фокусираха върху мен, окървавената уста лакомо се озъби. Кой знае защо си бях представял Виктор Аристархович възрастен, но той беше умрял съвсем млад, на

не повече от четирийсет. Щом ме видя, тихо застана: „Уе-е-ееу“ и се опита да мине право през масата. Масата беше здрава, масивна, с кожен плот и тежки подложки отстрани. Разбира се, професорът не успя да премине, но упорито продължи да тъпче на място, протегнал ръце към мен.

По принцип те са тъпи като пънове.

— Какво да се прави, ти ме нападна и аз бях принуден да се защита — съобщих и вдигнах пистолета. Нещо ме тревожеше. Нещо не беше наред...

— Уууу-еее! — тъжно изстана професорът, сякаш мъртвият му мозък беше способен да съобрази, че приближава истинската и окончателна смърт. Окървавената уста се отвори още по-широко.

Окървавена!

Хвърлих се вляво, обръщайки се, като гадаех какво ще се вкопчи в мен — пръсти или зъби.

Но засега всичко беше наред.

Вторият наистина се оказа тук. Посдъвкан, изтерзан, окървавен мъж на около трийсет години, мой връстник. Мяташе се в локва тъмна кръв, усукваше крака, драпаше с ръце по хлъзгавия паркет и неотлъчно ме следеше с поглед. После устата му се отвори с отегчителна неизбежност и мъжът простена:

— Еу-еу-уе!

Бях влязъл навреме. Той тъкмо се готвеше да стане. Така че какво се получаваше — професорът не е бил сам... изстрелът го е поразил в сърцето... а ето го и пистолета, на пода, в кръвта.

Някакво безумие се получава.

Убиецът е застрелял професора и го е изчакал да се въздигне и да го ухапе?

Като че ли някъде се беше случвало нещо такова — от страст.

— Сега вече съвсем няма други варианти — съобщих аз на професора, като се приближих към масата. Виктор Аристархович се засуети, отпусна едната си ръка и понечи да я вкопчи в плота на масата, сякаш се опитваше да гребе към мен.

Замахнах и с един удар на мачетето му отнесох главата.

Обърнах се и се насочих към мъжа, който вече се беше надигнал на четири крака. Много удобно, честно казано.

— У-у-е? — провлачи мъжът.

Прицелих се и отсякох и неговата глава.

Това е, край.

Светът стана по-чист.

Макар че кабинетът ще има нужда от основно почистване. Добре че няма килими.

Прибрах пистолета и отново взех радиостанцията — тя вече втора минута вибрираше на колана ми.

И чух шумолене зад гърба си.

Те какво, трима ли са били?

От объркването реакциите ми сякаш се забавиха, обърнах се плавно и без да бързам.

На балконската врата стоеше и разглеждаше спретнатата от мен касапница пълен възрастен мъж със смачкан старомоден костюм. Отначало, докато гледах срещу светлината, го взех за човек.

А после видях синкавосивата кожа.

Това беше квази. Това беше проклето квази!

За секунда се взирахме един в друг.

После всичко се случи страшно бързо, както обикновено става в такива ситуации.

Пуснах радиостанцията и хванах дръжката на пистолета. Квазито прескочи масата, хвана ме за китката на лявата ръка, онази с мачетето, а с другата длан — за лявата китка, за да ми попречи да извадя пистолета. Борехме се мълчаливо; той беше силен, както си е редно за техния вид, но аз бях твърде яростен и уплашен, за да отстъпя.

Ударих го силно с глава в лицето и в същото време — с коляно в слабините. Квазито отскочи, поколеба се за миг и се хвърли към балконската врата. Аз паднах на коляно и пуснах два куршума в гърба му, но още докато натисках спусъка, осъзнах, че няма да уцеля.

А квазито, без да се обръща, прескочи перилата и полетя надолу.

Когато изскочих на балкона, той тъкмо прекосяваше двора. Пълната му фигура се мярна и изчезна зад ъгъла на съседната сграда.

Проявих достатъчно разум, за да не стрелям. И, естествено — да не скоча. Аз не съм квази, че да скачам от десет метра височина...

Погледнах надолу — дали портиерката е там. Но я нямаше при входа.

Проклятие!

— Гражданино следовател! — разнесе се от вратата на апартамента. — Гражданино следовател, всичко наред ли е?

— Аз не съм следовател, дознател съм! — отвърнах, докато прибирах пистолета в кобура. — Всичко е наред.

Върнах се на мястото, откъдето стрелях по квазито, и прецених ъгъла. Всичко беше наред, куршумите бяха отишли в небето, а не се бяха забили в прозорците на съседните сгради. Слава Богу за ниското строителство в центъра и за набитите в подкорията рефлексии.

— Виктор Аристархович... — възкликна тъжно портиерката от вратата на кабинета. — Ах, Виктор Аристархович, вие как така! Защо вие така...

Погледнах я накриво и реших, че е напълно искрена. Зад гърба ѝ се мяркаше чистачът — млад таджик с лопата в ръце. Лопатата беше остра, добре наточена, и аз кимнах на таджика с одобрение.

— Не видяхте ли този, втория? — Подритнах главата с носа на обувката си.

— Не! — поклати глава портиерката. — Не, не! Той не е влизал! Откакто излезе съпругата на професора, през цялото време си бях на мястото. Никой не е влизал!

— Вие нали имате камера във входа? — попитах. — Не се притеснявайте, ще видим каква е работата...

— Аз го видях — каза таджикът и преглътна. Говореше руски чисто, явно беше израснал в Москва. — Мина рано-рано през двора, аз изнасях кошчетата за боклук.

Погледнах отново към портиерката.

— Застъпих на смяна в седем — побърза да каже тя. — А през нощта нямаше смяна, но вратата на входа е заключена, трябва да го е пуснал някой от обитателите...

— Вас никой в нищо не ви обвинява — рекох аз. — Ще разберем каква е работата. А сега напуснете местопроизшествието.

Едва след като портиерката и чистачът, който още държеше лопатата пред себе си, излязоха, аз си позволих отново да хвана радиостанцията.

Полицейският ни участък е малък, защото сме разположени в центъра. Разбира се, тук също живеят хора, а и наоколо е пълно с

офиси и магазини, но все пак не може да се сравни с крайните жилищни райони. Работата е по-малко, персоналът, съответно — също. А и наличният се занимава предимно с крадци и мошеници.

Затова дознателят на смъртни случаи е само един.

Това съм аз.

— Денис, наясно ли си, че си единственият ни дознател на смъртни случаи? А?

Погледнах началника на участъка и кимнах:

— Да, Амина Идрисовна. Наясно съм.

Ако началникът на полицейското управление е жена — това вече е лошо. А ако жената е от Изтока — съвсем ужасно. Не защото жената или източната жена отстъпват по нещо на мъжете в тази работа. Не, не отстъпват. Но за да докаже на всички и всичко, че може да командва няколко десетки сурови мъже, на жената (а още повече на източната жена) ѝ се налага дълго и старателно да доказва на всички, че тя също има топки, при това стоманени и тежащи един пуд^[1]. А когато вече у никого не е останала и сянка на съмнение в това, суровостта става навик и начин на живот.

— Но за какъв дявол при теб, капитане, от двайсет повиквания на смъртни случаи има тринайсет обезглавени трупа?

— Това е опасна работа, Амина Идрисовна — много неуместно казах аз.

— А, опасна? — възкликна със съмнително съчувствие подполковник Даулетдинова. — Какви ги говориш? Много страшно беше, така ли?

А е красива лелка, все още в самия си разцвет. Има си съпруг. Три деца — кога е успяла да ги роди? Интересно дали и вкъщи тя командва? Или вкъщи всичко е както си му е редът — мъжът е господар?

— Амина Идрисовна, виновен съм — въздъхнах аз. — Ами съдете сама, нищо не предвещаваше... Портиерката подозираше, че професорът се е застрелял. Аз също реших така, влязох, като спазвах мерките за безопасност... професорът вече се беше изправил, но тъкмо когато посегнах към радиото, някой ме нападна изотзад! И професорът

веднага се ускори, нали знаете, той беше ял, а когато се нахранят, те са по-бързи...

— Виждам, че лъжеш — каза подполковникът с презрение. — Макар и не за всичко... Ти наистина не си подозирал за втория, но си можел да ги обездвижиш. Не се съмнявам в това.

Въздъгнах.

— Ти си добър човек, Денис — рече неочаквано Амина Идрисовна и аз се напрегнах. — Изобщо не ми се иска да те уволнявам, но вече има три оплаквания срещу теб от квазита.

— Две! — поправих я аз.

— Три. Онзи баскетболист. Момчето, което го сгази кола. И ето сега, заради професора и неговия убиец.

— Кога са успели? — промърморих аз, като мислех трескаво.

— Днес, ти още не се беше върнал в участъка. — Тя се намръщи, явно и нея я смущаваше скоростта на реакция на квазитата. — Имаше ли някого там, когато ти укроти въздигналите се?

— Нито една жива душа.

— Много, много лошо — каза Амина Идрисовна, като се разхождаше из кабинета. Аз стоях като провинил се ученик и я следях с крайчеца на окото си. — Нормата за окончателна смъртност при задържаните въздигнали се е двацет процента. При теб е шейсет и пет. Ще трябва да те уволня. В най-добрия случай — в най-добрия, Денис! — мога да те прехвърля на канцеларска работа. Устройва ли те?

Аз мълчах. Тя не би започнала такъв разговор само за да ми съобщи за уволнение или прехвърляне. Не би губила време за това, ако всичко е решено.

— И няма никакви други варианти? — попитах, без да вдигам поглед.

— Ще работиш в екип, както във всички нормални участъци.

Това беше неприятно, но все пак по-малкото зло.

— Щом се налага... — въздъгнах аз. — Щатното ни разписание е забутано някъде, с кого ще бъда...

— Нека това не те притеснява — отговори тя. — За щастие квазитата сами предложиха вариант. — Натисна бутона на селектора и нареди: — Нека Михаил Иванович влезе.

Вратата се отвори и в кабинета влезе... очевидно Михаил Иванович.

Възрастен, пълен, със старо сако с широки ревери.

И кожа със сиво-синкав оттенък.

Квази.

Същият, по когото стрелях сутринта. Вътрешностите ми изстинаха.

— Михаил Иванович, запознайте се, това е Денис Симонов, нашият дознател на смъртни случаи — каза Амина Идрисовна. — Много старателен сътрудник.

— Забелязах — рече квазито и ми подаде ръка. — Михаил Иванович.

На лицето му нямаше никакви емоции. А и откъде да ги има при квази. Нито ирония, нито гняв, нито злорадство.

— Михаил Иванович едва днес пристигна от извън МКАД — продължи Амина Идрисовна. — Той има много добри препоръки, той... Михаил Иванович, вие нали сте били сътрудник на правоохранителните органи преди... в миналия... в миналото?

Приятно беше да видя, че нашата сурова началничка може да се запъва.

— В миналия ми живот, преди смъртта, бях квартален — каза Михаил Иванович. — В малкото градче Мишкин, в Ярославска област.

Той продължаваше да стои с протегната за ръкостискане длан и ме гледаше.

— Денис Игоревич! — произнесе началникът натъртено.

Станах и подадох ръка на квазито.

— Денис Симонов, капитан, дознател на смъртни случаи — казах аз.

И стиснах дланта на мъртвеца, по когото днес безуспешно бях стрелял.

Дланта на Михаил беше силна (нищо чудно) и гореща (което се подразбира). Нормалната температура на тялото на квази е трийсет и седем цяло и девет градуса. Освен това те са и един път и половина по-силни от средностатистическия човек.

— Сигурен съм, че ще се сработим — каза квазито. — Наричайте ме просто Миша.

— Непременно — отговорих аз с усмивка. — Наричайте ме просто Дениска.

Гледахме се един друг, здраво стиснали дланите си.

— Много мило — каза началникът със съмнение. — Радвам се. Тогава може би ще довършите случая, с който Денис се занимава от сутринта? Като вживяване в обстановката... извинете, Михаил Иванович!

— Няма проблеми — отговори квазито, без да се обръща към нея. — Нямам предубеждения към думата „живот“. Та нали е просто дума. Тръгваме ли, Дениска?

— Да, тръгваме, Мишка!

И така, хванати за ръце, ние излязохме от кабинета на нашата сурова източна началничка. Аз се усмихвах широко, Михаил ме гледаше.

В коридора на участъка нямаше никого.

Отдалечихме се на две крачки от вратата и спряхме.

— Е? — попита просто квазито.

— Ако кажеш на някого дори една дума... — прошепнах аз.

Уви, той чакаше продължението. Наложих се да продължа:

— Ще те закопая, мъртвецо.

— Не е толкова лесно да убиеш мъртвец, младежо — каза Михаил Иванович, старият квази, едва тази сутрин пристигнал в Москва от страната на мъртвите.

— Аз умея — съобщих му.

Той сви рамене.

И в следващата секунда се оказах притиснат към стената, а краката ми висяха на половин метър над пода. Старият мъртъв квартален ме държеше с едната си ръка, стиснал в юмрук униформата ми така, че реверите запукаха, а от ризата полетяха копчета.

— Да убиеш квази не е като да обезглавяваш обезумели деца, Денис — каза студено той.

Впрочем, студенината, разбира се, само ми се стори. Мъртвите не умеят нито да обичат, нито да мразят.

— Погледни надолу — изхрипях аз.

Той сведе поглед.

Дулото на пистолета ми почти опираше в брадичката му, а пръстът ми лежеше на спусъка.

— Третия път няма да пропусна — казах.

— Вероятно — съгласи се квазито.

И разтвори юмрук.

Рухнах, като болезнено ударих петите си и едва не прехапах език. Затова пък се задържах прав. И даже продължих да стискам пистолета горе-долу точно прицелен.

— Имаме два варианта — съобщи спокойно квазито. — Първият е: връщам се обратно и съобщавам на подполковник Даулетдинова, че сутринта съм наблюдавал как ти без никаква необходимост обезглави двама въздигнали се, вместо да ги обездвижиш и да ни ги предадеш за възраждане. Ти уби две потенциално разумни същества, капитане.

— Това трябва да се докаже — прошепнах.

— Квазитата не лъжат и това е добре известно на всички — каза Михаил Иванович. — Вторият вариант — отхвърляме предразсъдъците и взаимната неприязън, след което започваме...

— Нов живот? — вметнах максимално язвително.

— Искях да кажа — да работим на чисто — отговори квазито. — Но твоят вариант също става, благодаря.

Той замълча.

Аз също не заговорих веднага.

— На колко години сте, Михаиле?

— Може просто Миша. Умрях през две хиляди и седемнайсети, бях на шейсет и четири години. Възвисях се много бързо, буквално след седмица. Така че, ако се смята от човешкото раждане, съм на седемдесет и четири.

— Значи сте един от най-първите?

Той кимна. И зачака.

— Аз съм на трийсет години — казах. — Когато всичко започна, бях дваисетгодишен сополанко, около когото светът беше полудял. И видях... видях много неща. Ненавиждам ви. И въздигналите се, и възвисилите се. Всички вие сте от една порода — неживи.

Михаил Иванович продължи да ме гледа в очите.

— Това е за да няма неясноти — уточних аз.

— Е, кой вариант ще изберем? — попита търпеливо квазито.

— Не бива да тревожим подполковника — отвърнах. — Тя е добра лелка.

— Предполагам, че ще се сработим — каза мъртвият квартален. — Работата в екип дава куп начини за постигане на взаимно разбиране.

Кимнах.

Работата в екип дава и куп начини за убиване на партньора.
Но, разбира се, не казах това на глас.

— Ние сме заедно. Ще се справим — каза Олга. — Непременно, Дениска.

Не откъсвах очи от нея. Главата ми пламтеше, но не от удара, а от безумието на случващото се. Искаше ми се само да седя и да не помръдвам...

Олга замахна и ми заби шамар.

Кой знае защо се закашлях. После потърках лице и казах:

— Доживяхме. Година, откакто се ожених, а жена ми вече ме бие...

— Как си? — попита Олга.

— Добре. Вече съм добре — казах аз, станах от пода и предпазливо погледнах през прозореца.

Навън беше пусто.

Тогава се обърнах и погледнах онова, което лежеше на пода.

Най-просто беше да кажа: „Погледнах трупа на човека, чиято глава жена ми беше отрязала с кухненски нож“.

Но това не беше съвсем вярно. Този младеж, наш връстник, си беше мъртъв и преди това. Само дето трупът вървеше към нас и издаваше някакви неясни бълболещи звуци, нещо като тихо виене или простенват. Очите му бяха пусти, но ни следяха. Краката му се плъзгаха настрани, но той не падаше. Половината му лице беше или разбито, или изядено... дори не ми се искаше да мисля от кого.

Но когато се хвърлих към него и се опитах да го отблъсна, въздигналият се мъртвец с един удар ме събори на пода. И докато лежах, леко зашеметен, той започна да се навежда над мен...

В този момент Олга го уби окончателно. Хвана го за косата, отметна главата му назад — и с няколко движения му отрязва главата. Със същия голям остър нож, който беше взела сутринта от кухнята на ресторанта. От прерязаното гърло право върху лицето ми потече някаква гъста каша, наподобяваща полусъсирена кръв...

— Как мислиш, дали ще се заразя? — попитах аз, докато бършех с кърпа лицето си.

Олга сви рамене. Кой би могъл да отговори на този въпрос? Никой.

— Ти го... някак рязко. — Осъзнах, че не мога да кажа „уби“.

— От петгодишна ходя на лов с баща ми.
— Но онова са зверове.
— И това не е човек.
— Срамно е — казах. — Аз трябва да съм защитникът, не ти...
— Дениска, ти направи всичко както трябва. Ножът беше у мен. Ти му отвлече вниманието, а аз го довърших. Ние сме заедно. Двамата ще се справим.

Гледах я и си мислех, че не познавам истински жена си. Баща ми казваше: „Когато се жениш, преди да навършиш двацет, се жениш не за жената, а за своите фантазии.“

Но знаете ли какво?

Тази жена се оказа по-добра от моите фантазии.

— Ще се справим. — Усмихнах се. — Ние сме отбор!

Олга също се усмихна, но веднага стана сериозна.

— Денис, обещавай ми нещо. Ако ме ухапят или нещо такова... Ти ще ме убиеш. Става ли? За да не се превърна в...

Не отговорих веднага и тя продължи:

— Аз на теб ти го обещавам.

Преглътнах заседналата в гърлото ми буца и кимнах:

— И аз обещавам. Но ще се измъкнем. Москва не е далеч. По радиото казват, че след МКАД всичко е спокойно.

— Непременно ще се измъкнем — кимна Олга. — Заради него.

Погледнахме към леглото.

Синът ни спеше здрав бебешки сън.

Хората в отдела ни са сдържани. Вече всички знаеха за Михаил и старателно се правеха, че не става нищо особено.

Впрочем, какво особено има тук?

Малко ли квазита има в Москва? Може би петдесет хиляди. Повечето живеят в своите райони, на Югозапад или в Люберецки поля, но и сред хората са много. А и в онези случаи, когато не ми се е удавало да убия въздигналите се, а се е налагало да ги карам в отделението, за тях идваха квазита.

Дори съм се здрависвал с тях. Даже съм им стискал ръцете. Трябва да се съответства на високите стандарти на московската полиция. Ние сме над предразсъдъците, ние сме над половото, расовото или виталното неравенство.

Но да работиш в екип с квази!

— Денис, хайде да определим как ще си викаме — каза Михаил.

— Хайде — отвърнах, докато крачех през участъка и кимах на хората. — Например аз ще ви викам Гена.

— Защо Гена? — искрено се учуди Михаил.

— Ами нали предлагате да си изберем някакви прозвища, позивни? Вие ще бъдете Гена, а аз — Чебурашка.

— Предлагам да решим дали да си говорим на „ти“ или на „вие“ — поясни търпеливо Михаил.

— Ааа... — провлачих аз. — Вие сте по-възрастен, трябва да се обръщам към вас по име и фамилия. Но нали сега сме партньори, може да се окаже неудобно в работна обстановка. А вие какъв сте по звание?

— Ние нямаме полиция според вашите разбирания — каза Михаил. — Нямаме и звания. Аз съм личен инспектор на Представителя.

— О! — възкликнах и постепенно ускорих крачка. Не ми харесваше как ме гледат колегите. Твърде много зле прикрита ирония. Моето отношение към въздигналите се и квазитата не беше тайна за никого тук, днес щеше да има много разговори... — Значи вие сте важна клечка! Но нямате звание, как ще...

— Аз бях майор в полицията и формално си оставам с това звание — каза Михаил. — Такъв вариант устройва ли ви, капитан Симонов?

Виж ти! Ако това не са емоции, то са нещо максимално близко до тях.

— Устройство ме, Миша! — възкликнах, спрях и сложих длан на рамото му. — Ще бъдем на „ти“.

Триумфирах само секунда. Михаил кимна и ме потупа по рамото.

— Прекрасно. На това и разчитах, Денис.

Той ме изигра! Това парче вмирисано месо беше разбрало, че ще избира всеки вариант, различен от неговия... и ме изигра! Като дете, на което казват: „Не, не, не бива да ходиш да спиш!“ Като куче, на което предлагат хапче, после си отдръпват ръката, после пак му предлагат, после пак си я отдръпват... докато глупавото куче не улови и погълне горчивото лекарство.

— Само не ме хвърляй в трънливите храсти — казах аз. — Мда.

Излязохме от участъка, аз мълчаливо се насочих към колата си, квазито също толкова мълчаливо я заобиколи и седна на предната седалка.

— Какво предлагаш да правим, партньоре? — попитах дружелюбно.

— Да продължим разследването на смъртта на професор Виктор Аристархович Томилин.

— Причината за смъртта е отсичане на главата, извършено от дознателя Денис Симонов — отвърнах аз.

— Говоря за първата смърт.

Въздъгнах, запалих двигателя и казах:

— Той е бил застрелян от крадец. Апартаментът е богаташки... сам видяхте. Крадецът е забелязан от чистача, записан е от камерите за наблюдение. Явно е чакал във входа обитателите да излязат, но не е видял, че е излязла само жената на Томилин. Отворил е вратата, влязъл е, натъкнал се е на домакина и е стрелял. Но крадецът не си е направил добре сметката, защото професорът се е въздигнал много бързо и е наказал убиеца си.

— Колко бързо се е въздигнал професорът?

— Бързо. Двайсет и пет минути, минималният срок, това го учат в първи клас.

— Вярно. И крадецът, който прекрасно е знаел, че жертвата може да се въздигне, половин час е ровил из вещите? Допуснал е до себе си бавен, гладен въздигнал се. След което е загинал и също се е въздигнал за минималния срок, точно за твоята поява?

— Малко вероятно не означава невъзможно — продължих да упорствам аз.

Квазито не си направи труда да отговори на тази очевидна глупост.

Въздъгнах и излязох от паркинга. Москва, разбира се, сега не е толкова задръстена с коли, както преди. Да го кажем направо — по улиците е просторно. И бензинът е скъп, и мястото за двайсете милиона души в МКАД не е толкова много, за да се позволява на всички да използват личен транспорт.

И все пак се оказа, че на „Пушкаръов переулок“ има малко задръстване, през което пропълзахме в „Трубна“, за да обърнем към „Сретенка“.

— Аз не познавам толкова добре Москва — каза неочаквано квазито, — но ми се струва, че от участъка до местопрестъплението има една минута път пеша. Може би две. Накъде си тръгнал?

— Към местоработата на жена му. Тоест вдовицата му. Ще стигнем за двацет минути — отвърнах.

— Защо?

— Известили са я за смъртта на мъжа ѝ, но е казала, че не може да се върне преди края на работния ден. Доста странно поведение, нали?

Михаил изхъмка удовлетворено. Излязохме на „Сретенка“ и той попита:

— А знаеш ли вече какво ще я попиташ?

— Имам някои идеи — отвърнах уклончиво. — Засега най-добре отговаряй ти.

Квазито въздъхна.

— Ценя твоята сдържаност. Чаках да попиташ.

— Смятай, че съм попитал.

— Отидох в онзи апартамент, защото имахме информация за предстоящо престъпление.

Така значи! Не, разбира се, че съвпадения няма, значи е едно от двете: или самият Михаил е убиецът, или е знаел за възможно убийство. Но е приятно, че поне в това не шикалкави.

— Откъде е информацията?

— Информаторът пожела да остане анонимен — каза бързо Михаил.

Ясно. Квазитата не умеят да лъжат, но с лекота отклоняват въпросите.

— Но ти му се... или ѝ се... доверяваш?

— Доверявам се изцяло и абсолютно — каза Михаил чак с някаква тържественост в гласа. — Информацията беше вярна, но аз не успях. За съжаление не успях...

— И защо така?

Михаил въздъхна. Не, стоп, не въздъхна, а изобрази въздишка! Разбира се, квазитата също дишат, но тяхното дишане винаги е равномерно, само при много големи натоварвания малко се ускорява.

— Задръстване.

— Задръстване? — възкликнах аз. — Никакви неочаквани срещи, позвънявания и ръкотворни препятствия?

— Уви. Случайност.

— Още нещо, което може да помогне в търсенето на убиеца? — попитах аз.

Михаил размишлява известно време, после поклати глава.

— Не. Всичко останало няма връзка с това убийство.

Уклончив отговор, но по-добре от нищо.

Носехме се по „Садовое Колцо“, където също започваше традиционното вечерно задръстване. Полека-лека се стъмваше.

Ето на. Задръстванията, бичът за големите градове. Задръстванията убиват. След катастрофата броят коли за лично ползване намаля пет пъти. И въпреки това задръстванията си останаха! Как изобщо са карали коли и са стигали донякъде преди?

— А как е там, при вас, в Питер? — попитах аз.

— При нас няма задръствания. Ние рядко ползваме лични автомобили.

— Но нали при вас живеят и живи?

— Дванайсет процента и половина — кимна Михаил. — Но те също предпочитат метрото и велосипедите.

— При вас зимата е по-топла — промърморих аз. Разбира се, бях виждал по телевизията репортажи от столицата на неживите: тълпи квазита на велосипеди, движещи се в изрядни редици по „Невски“... Но когато разговаряш с квази, нормално, като с човек, а после си представиш тълпите мъртви велосипедисти — от тази картина те побиват тръпки.

Отпред се мярна буквата „М“, аз приближих колата към банката и казах:

— Не успях да хапна. Искаш ли?

Михаил ме погледна, помълча и кимна.

— Да. Квази бургер.

— Знам.

Излязох от колата, изтичах до „Макдоналдс“ и нагло размахих удостоверението, докато си проправях път към касата през тълпата тийнейджъри.

— Чийзбургер и квази бургер. Голяма кола и голяма вода.

Никой не заропта, дори младежите. Все пак през последните десет години уважението към полицията и армията беше силно нараснало. Върнах се с плячката си в колата, връчих на Михаил неговия сурогат, разопаковах моя и бавно потеглихме в дясното платно.

Дъвчех своето кюфте с кашкавал, пъхнато в безвкусна питка, и наблюдавах с крайчеца на окото си Михаил. Той ядеше квази бургер — лук, маруля, краставици, домати и патладжан. Напъхани в същата питка като моята.

— Никога ли не ти се дояжда месо? — попитах аз.

— Не знаеш ли, че всички квази са вегетарианци?

— Знам. Питам за желанието.

— Ние своето месо вече сме го изяли — отговори Михаил. Помълча малко, после кимна: — Това прозвуча грубо. Извинявай. Но ние сме вегетарианци и не ни се ще нито месо, нито риба, нито кашкавал.

Той отново започна да дъвче, а когато излязохме от квартала, неочаквано каза:

— Понякога ми се иска мляко. Пробвах. Повърнах.

— Соево? — предложих аз.

— Гадост. Но го пия. С изкуствен мед. Също гадост. Усещам всевъзможните химични примеси. Дори следите от фосфатен тор на този лист маруля... макар че са го мили продължително и съвестно. У дома се стараем да ядем само органично отгледани зеленчуци.

За миг чак ми стана жал за него, но в този момент той добави:

— Но при това положение е крайно трудно да бъде отровен. Мога да ям човешки отрови с лъжица, няма да ми навредят. Месото също няма да ме убие. Просто ще бъде отхвърлено.

Отхвърлено... Колко деликатно казано... Отново погледнах накриво Михаил и попитах:

— А кажи тогава... партньоре. Този глупав костюм — с него ли се възвиси?

Квазито огледа самото си, сякаш го виждаше за първи път. Изтупа някакво косъмче от ревера и отвърна:

— Не. Онзи беше смачкан и скъсан. Но в провинцията има много мънички градчета и много изоставени магазини. Винаги избирам едно и също. Навик.

— Това не е навик, това е застой — казах неочаквано злобно.

— Застой — съгласи се квазито. — Ние не сме способни на развитие, това е вярно. Аз гледам стари филми, чета стари книги и нося стари дрехи. Заплащане за възвисяването.

— Тогава може би не трябва да се смята за възвисяване? — казах аз, завих към института по биохимия и паркирах.

— Можеш да се възвисиш от самото дъно, Денис — отвърна меко квазито. — Ако известно време си съществувал като безпаметен кръвожаден звяр, настоящото ми състояние става доста привлекателно. Въпреки минусите му.

Излязохме от колата. Зад нас шумеше „Садовое“, сградата на института беше полутъмна, макар че, ако се съди по отделните светещи прозорци, някои още работеха.

— Не разбирам жена му — казах аз. — Как можеш да останеш на работа, като знаеш, че мъжът ти е убит?

— Но тя вече не може да промени нищо — каза Михаил с упрек. — Аз напълно я разбирам.

След секунда се усетих.

— По дяволите! — възкликнах аз. — По дяволите, по дяволите, по дяволите!

Въпреки сивкавосинята кожа жената беше красива. Може би защото възвисяването я беше застигнало в самия разцвет на силите и красотата ѝ — някъде на границата на трийсетака. Освен по цвета на кожата квазитата не се отличават външно от своя човешки облик и не ползват козметика. Това беше нейната си външност. Природната.

А виж, тъмносивият костюм с панталони, червените обувки и червената блуза, прекрасно хармонизиращи със сивкавосинята кожа — това вече беше личният ѝ вкус.

— Приемете искрените ми съболезнования, Виктория... тъъ...

— Андреевна, но това не е важно — отговори жената-квази. — Просто Виктория.

— Ние предпочитаме кратките имена — кимна Михаил.

Те се спогледаха. Виктория кимна. Седяхме в някаква зала, около малка масичка. За мое учудване институтът не изглеждаше като унило функционално научно учреждение. Обзавеждането съвсем не беше

бедно и бе доста модерно. Ето такива уютни кътчета за отдих в зали с хубави автомати за кафе, при това безплатно, великолепен ремонт, приятни и добре подбрани цветове, хубави кожени мебели, красиви пердета на прозорците. Е, лабораториите също изглеждаха много модерно, но у нас обикновено не жалят пари за апаратура, затова пък не обръщат внимание на нищо останало. А тук, изглежда, се бяха постарали да създадат впечатление за домашен уют, за да не се стремят сътрудниците да си тръгнат от работа.

На стената висеше огромно табло за обяви — с един от старите стенвестници (такива, кой знае защо, са се запазили само в научните учреждения), където поздравяваха жените за 8 март, с обяви от профсъюзния комитет, с предложения за лятна почивка за семейните двойки в Евпатория, с график на работата на секция „Млад биохимик“ и друга ненужна информация. Наистина — не институт, а втори дом...

— Обадили са ви се от отдела... — продължих аз.

— Разбирам, вие сте учуден, че не съм напуснала работа и не съм се върнала вкъщи — отговори спокойно квазито. — Но ние провеждаме много важен експеримент и присъствието ми е необходимо. На Виктор с нищо не мога да помогна, а той беше предан на работата си и ще ме разбере. Сигурна съм.

Намръщих се. Какви ги говори...

— Виктор и Виктория, много красиво — каза неочаквано Михаил. — Бяхте ли женени преди вашето възвисяване?

— Не, запознахме се тук, в института, преди три години — отговори Виктория. — Но вие сте прав, Виктор смяташе това за знак. Хората са склонни към дребни суеверия.

— Той имаше ли врагове? — попита Михаил.

— Не повече от всеки млад талантлив учен. Но това не са врагове от онези, които пускат куршум в сърцето. Казаха ми, че го е застрелял крадец?

Михаил кимна.

— А после той се е въздигнал и е убил грабителя?

— Точно така — рече Михаил.

— Може да се каже, че справедливостта е възтържествувала — произнесе Виктория. — В това има висша логика. Крадецът е искал да го убие, в резултат на което самият той е загинал завинаги.

— Навярно не сте чули цялото съобщение — предположих аз. — Тъй като справедливостта... не се е получила напълно.

Виктория повдигна вежда. Много човешки и много неестествен жест.

— Когато дознателят е влязъл в апартамента, там вече е имало двама въздигнали се — казах аз. — Дознателят е бил принуден да употреби оръжие. Те са мъртви. Окончателно мъртви. Главите им са отсечени.

— Как? — попита Виктория. И примигна. Лицето ѝ доби объркано изражение, както на обикновена жива жена.

— С мачете.

— Не питам за това, идиот! — закрещя Виктория. — Как, как, как е станало това? Защо е станало? Това е неправилно, не трябваше да става така!

— Едно престъпление не може да бъде правилно — каза Михаил.

Виктория мигновено се успокои.

— Прав сте. Но това е много тъжно. И много несправедливо. Виктор беше изключително талантлив учен. Това е огромна загуба.

Разбира се, тя не изглеждаше страдаща. Изненадващо беше, че изобщо повиши тон и започна да ругае. Квази, която обича мъжа си? Глупости. Тя би могла да го обича след смъртта си и възвисяването само в един случай — ако са се познавали отпреди това.

А те не са се познавали.

Тя може да е обичала секса. Банално да е обичала секса така, че след смъртта и възвисяването ѝ тази черта на личността ѝ да е станала основна. Квазитата са развити едностранно — това, което е било главно за теб в човешкия ти живот, остава твоя единствена цел в предстоящата вечност. Ето, Михаил е бил полицай и, изглежда, добър. Той е станал полицай-квази, макар и те да наричат тази работа по друг начин. Един дребен политик, кмет на провинциално градче, след възвисяването си беше станал гениален политик — и се беше превърнал в Представителя, ръководител на всички квазита в Русия. Той беше спрял войната между живите и мъртвите точно както я беше спрял в Германия лидерът на партията на зелените, а в Щатите — губернаторът на Калифорния.

Виктория може да е обичала секса или семейния живот и да се е омъжила за човек. Но смъртта на този човек не би трябвало да я трогва. За нея човекът би бил само един винт в механизма — винт, който лесно може да бъде заменен.

Дори и да го беше обикнала! Добре, да допуснем, че смисъл на новия ѝ живот е любовта. Но защо ще го убива?

Нещо не се връзваше.

Нищо не се връзваше!

— Сега работата ни ще спре задълго — говореше Виктория с явно разочарование. — Докато намерим заместник на Виктор, докато той се ориентира в нещата...

Ето какво било. Противно, но не и престъпно. Тя се терзае, че покойният ѝ мъж не може да продължи работата си.

— Съчувствам ви — продължаваше междувременно Михаил. — А над какво работеше той?

— Никакви глупости от рода на „да се излекуват всички въздигнали се“, ако това имате предвид — намръщи се Виктория. — Рутинни скучни изследвания на вируса на варицелата. Търсим нови лекарства. След пет години, ако ни провърви, тези разработки ще донесат добра печалба.

— Защо ще я лекувате? — попитах аз. Тази жена не ми харесваше и работата не беше в това, че е квази. — Маже се с ментолов спирт — и минава. Всички я преболеждуват все някога.

— Децата я понасят леко, възрастните — крайно тежко — поясни Виктория. — Лекарството е необходимо.

Михаил кимна и попита:

— Можем ли да посетим още веднъж апартамента ви? Телата вече са изнесени... още веднъж моите съболезнования. Но току-виж нещо е останало незабелязано.

— Моля — небрежно махна с ръка Виктория. — Вероятно днес ще остана да нощувам тук. Ще ми е много самотно в празния апартамент. Тук имаме хубави стаи за почивка...

Явно не я вълнуваше мъртвият ѝ мъж. Какво ще правим в апартамента ѝ — също. Не се боеше, че ще намерим нещо.

— А аз в началото си помислих, че по някакъв начин сте свързана със смъртта на мъжа си — казах аз неочаквано и за самия себе си.

Михаил ме погледна, но замълча.

— Как? — попита Виктория. Вече беше започнала да се надига, но при моите думи седна отново. — Доколкото разбирам, убийството е станало след моето излизане. Когато вече съм била в института.

Кимнах.

— Моето пребиваване тук постоянно се контролира. — Виктория посочи с поглед към тавана, към проблясващата леща на камерата. — Не съм излизала от сградата. Да допуснем даже, че съм наела убиец. Но нима бих могла да го уговоря да остане насаме с мъртвото тяло и да послужи за храна на въздигналия се?

— Ако продължим това занимателно теоретизиране — казах аз, — то вие бихте могли да наемете човек, за да убие мъжа ви и после да намери нещо в апартамента. Ние изяснихме самоличността му, той е престъпник, вече два пъти осъждан за кражба. Застрелял е съпруга ви...

— И е започнал да търси нещо, макар да знае прекрасно, че мъртвият всеки момент ще се въздигне! — Виктория се усмихна. — Нелепо. Той би отсякъл главата на мъртвия или поне би го завързал. Въздигналите се в началото са слаби и тромави. Защо да им служи за храна?

— Да — отвърнах, като я гледах. — Това наистина е нелепо. Никой не би се съгласил на такава смърт.

Михаил се изправи.

— Простете на колегата ми за предположението му — каза той. — Денис не ни се доверява много. Кое то, разбира се, е нелепо. Простете за безпокойството. Нашите съболезнования.

— Всичко е наред — каза Виктория и се изправи.

Аз също се изправих. Нещо не беше както трябва, нещо не беше наред.

Но не разполагах с никакви доказателства, никакъв мотив и никаква връзка между убиеца и Виктория.

— Беше ми много приятно да се запозная с вас — каза неочаквано Михаил. И целуна Виктория по устните.

Жената-квази потрепна и отскочи от мъжа-квази.

Михаил облиза устните си. Езикът му също беше син.

— Много необичайно — каза той. — Не мога да кажа веднага какво е това вещество, но предполагам, че е на устните ви от сутринта?

Когато сте излезли от дома си и сте целунали наетия от вас... или по-правилно е да се каже, съблазнения от вас човек, пуснали сте го в апартамента и сте си тръгнали? С колко минути е разполагал, преди да го повали парализата? Пет, десет? Петнайсет? А после е бил в съзнание? Видял е как мъртвият ви мъж се изправя и се тътри към него, за да започне да се храни?

Виктория хвана с една ръка тежкото кожено кресло, вдигна го във въздуха и го стовари върху главата на смешния стар полицаи.

Ако беше жив — щеше да го убие. Дори и да беше успял да се предпази с ръце.

Но и двамата бяха квази, и Михаил отби удара.

Виктория хукна към вратата. Аз се хвърлих след нея, измъквайки пистолета си от кобура.

— Не стреляй! — извика Михаил, докато профучаваше край мен. Пешовете на старото сако се развяваха зад гърба му. — Да не си посмял, глупако!

Отпуснах пистолета, стиснах го с две ръце пред себе си и хукнах след тях.

Михаил догони Виктория на площадката на стълбите. Скочи, увисна на гърба ѝ и я събори — двамата се затъркаляха надолу. Грохотът от ударите на черепите им в стъпалата беше такъв, че ми прилоша. Дори при падането си квазитата се опитваха да си разбият взаимно главите — единственият им наистина уязвим орган.

А после Михаил ѝ строши врата.

Когато чух отвратителното влажно хрущене, разбрах всичко и забавих крачка. Само това ми оставаше, да повторя подобно падане... след него нямаше да се надигна, а щях да се въздигна...

Като вадех в движение белезниците — специални, подсилени, за квази, — аз се спуснах към Михаил. Той придържаше потрепващото тяло на Виктория. Вече беше закопчал своите белезници на краката ѝ, пое безмълвно моите и окова ръцете ѝ.

После няколко минути седяхме и чакахме. Аз дишах тежко и съжалявах, че не пуша. Михаил просто гледаше квазито. Той наистина беше добър полицаи — гледаше я със съчувствие.

Тогава шията на Виктория изхрущя и се изправи. Тя отвори очи. Погледна ни. Вдигна ръце, огледа белезниците и каза:

— Вече няма нужда от това.

— Нищо, ще ги поносите малко — казах аз. — Защо? Защо го направихте?

Сега жената-квази гледаше само мен. После се усмихна и попита:

— Някога обичали ли сте?

— Случвало ми се е — отвърнах.

— Не можех да гледам повече как любимият ми човек остарява — каза тя. — Губи формата си, привлекателността си, яснотата на ума... Някога щеше да стане квази... но ето такъв... стар и нелеп... — Тя погледна презрително Михаил. — А в същото време пълноценният, истинският живот е на ръка разстояние. Трябва само да се умре, да се мине през неприятния етап... и да се възкръсне. Вечно млад.

— Вечно мъртъв — прошепнах аз.

— Вечно млад — повтори Виктория и млъкна.

— „Любимите убиват всички — каза Михаил и с рязко движение я вдигна от стъпалата. — Но не крещят за това. Страхливецът — с целувка коварна. Смелчагата — с нож обикновен.“

— Пишете стихове? — поинтересува се Виктория.

— Това е Оскар Уайлд, мъртва глупачке — казах аз и погледнах към Михаил. — И работата не е в това, че е мъртва, а че е глупачка.

Той потърка десния си хълбок и въздъхна много естествено.

— Болят ме ребрата. Три ребра, а кой знае защо те зарастват най-бавно. Денис, повикайте оперативната група, моля.

Нощната Москва е красива. Някога си мислех, че завинаги съм разлюбил нощта.

Но не, привикнах постепенно...

— Къде да те откарам, Михаиле? — попитах аз.

— В хотел „Ленинградски“, разбира се — каза той. — Къде другаде да отседне честен квази?

— Ти какво, шегуваш ли се? — попитах мрачно.

— Опитвам се. Получава ли се?

Свих рамене.

— Не знам. Някак си не съм предразположен към шеги днес. Искане ми се да се напия.

— Имаш късмет — кимна Михаил. Извади мобилния си телефон и се зае да звъни на някого.

Аз не го слушах. Мислех си, че навярно наистина се шегува.

Спряхме при хотела до шумния гаров площад. В момента протяжно бучеше бронираният влак Москва — Казан, тръгващ към мъртвите земи, където дори квазитата не се чувстват в безопасност сред тълпите въздигнали се.

— Само не си мисли, че сме станали приятели — казах аз. — Ти така или иначе си същият като нея. Нежив.

— Не съм си го и помислял — покорно се съгласи Михаил.

Излязохме от колата; аз се поколебах и му стиснах ръката. Потопла дори от горещия летен вятър. По улицата с дрънчене приближаваше трамвай.

Най-опасният вид транспорт — за това беше писал още Булгаков. Бум — и главата пада от раменете. Квазито може да е силно колкото си иска, но ако се подхлъзне и падне под трамвай...

— Утре обещаха да ни дадат квартира — каза Михаил. — Известно време ще работя в Москва.

— Вече разбрах — кимнах аз. — „Ни“?

Трамвайт се приближаваше. Огледах се бързо. Къде са камерите тук... Дали ще попадна в кадър и ще се види ли, че не придържам квазито, а го бутам под трамвая...

Но Михаил изведнъж завъртя глава и се вторачи в хотела.

— Тате! — От входа на хотела изскочи момченце на около десет години и се хвърли към него. — Тате, наред ли е всичко?

Трамвайт отмина.

Михаил неловко прегърна момчето — и аз забелязах, че го притиска към лявата страна на тялото си.

— Разбира се, че е наред. Нима с мен може да се; случи нещо?

Извърнах поглед. Дете-квази. Какъв ужас! Не е възможно по-лошо нещо.

После ги погледнах отново.

Момчето беше живо. С румени бузи. И ме гледаше с любопитство.

Не съм прав. Възможно е и по-лошо.

Но защо именно днес?

— Това е Денис, новият ми партньор — каза Михаил. — Той е добър и жив.

— Здравсти — казах аз. — И чао! Бързам, вкъщи ме чакат.

И се върнах в колата толкова позорно бързо, сякаш ме преследваше тълпа въздигнали се.

Вкъщи се събух, без да си помагам с ръце — в тях държах найлоновата торбичка от супермаркета. Отидох в кухнята, оставяйки влажни следи по пода — чорапите ми бяха мокри от пот. Седнах на масата, облегнах се на стената и извадих от торбичката водката. Свалих капачката и отпих направо от шишето.

Течната забрава потече по тялото ми.

Седях и гледах към отсрещната стена. Към снимката, на която Оля седеше до прозореца и държеше в ръцете си бебето. До апокалипсиса оставаха три месеца, Оля се усмихваше, деветмесечният ми син също се усмихваше.

— Но как е възможно... — казах аз и отпих още веднъж.

В празния апартамент нямаше кой да ми отговори. Аз и не чаках отговор. За десет години прекрасно се бях научил да говоря сам със себе си.

Това му е хубавото на живота — винаги ти се намира един събеседник.

[1] Пуд — руска мярка за тегло, равна на 16,3 кг — Бел.прев. ↑

ГЛАВА 2

НЕБЕ И ВЯТЪР

През юни месец в Москва винаги идва буря. Няколко пъти доближава града, кара метеоролозите да обявят бедствено положение и се разсейва.

А после връхлита с пълна сила.

Не знам дали бурята възнамеряваше да се разрази днес, или просто си играеше с града. Но вятърът духаше не на шега. По небето се носеха плътни ниски облаци, пълни с вода, но засега не се беше проляла нито капка.

— Аз ще отида сам — казах на Михаил.

— Защо не заедно?

— Ще се справя.

Стояхме при шахтата за смет, откъдето една врата водеше към малък технически балкон. Двайсет и първият етаж. На шейсет метра над земята.

— Ако нещо стане, аз няма да се пребия — напомни ми Михаил, докато ме придържаше за ръката.

Завъртях пръст на слепоочието си.

— Тоест ще се пребия — призна Михаил. — Но ще оживея. В смисъл — ще се възстановя. С течение на времето.

— Тогава от какво да се боя аз? — попитах. — Пребия ли се — ще се въздигна, ще се възвися. Чудо голямо!

— В завещанието ти е посочено кремиране — каза Михаил. — Няма да се въздигнеш.

— Тогава няма да се пребивам. Пусни ме!

— Но защо точно ти? Снощи си пил много. Усещам миризмата!

— Тенът ти е неправилен — обясних аз. — Не бива да те виждат сега.

Михаил се замисли и отпусна ръка.

— Разумно е. Върви.

Аз побутнах вратата и бавно излязох на балкончето. Охо!

Това се казва вятър!

Ако имах шапка, щеше да отлети.

Ако имах криле, самият аз щях да отлети.

А ако имах мозък, щях да хукна обратно.

Балкончето беше тясно, но дълго — четири метра. То съединяваше асансьорната площадка с шахтата за смет и вратата на стълбището. Тоест в случай на пожар на обитателите щеше да им се наложи да криволичат при спускането: да изтичат на терасата, да пуснат в горящата сграда свеж въздух и отново да се гмурнат в огъня.

Някак глупаво. Впрочем сега тук няма пожар.

Първо погледнах надолу. Там имаше няколко патрулки, пожарна, линейка. И зяпачи, закъде без тях. И телевизии. И още как...

Помахих им на всичките едновременно.

После се обърнах.

Девоите стояха върху стар олющен плот в ъгъла на балкона. Отначало реших, че е някакъв сандък, но после осъзнах, че е стара шевна машина „Сингер“. Древна! На сто години! Кой изхвърля такава антикварна ценност?

— Здравсти! — казах високо и дружелюбно. — Ветровито е днес!

Едната девойка гордо се извърна. Другата неуверено кимна. Бяха петнайсет-шестнайсет годишни. Държаха се за ръце, здраво, чак пръстите им бяха побелели. И се притискаха към стената.

Тази, която кимна, красива и рижа, се казваше Юлия. Беше десетокласничка. Недружелюбната късо подстригана брюнетка, се казваше Аня. Тя беше първокурсничка в техническия колеж. Бяха приятелки още от детската градина.

Лошо.

— Момичета, само един въпрос! — извиках аз. — Нали не сте бременни?

Сега и Аня ме погледна. С искрено възмущение.

— Ще обясня същността на въпроса — поясних аз. — Ако се въздигнете и възвисите бременни, ще си останете бременни завинаги. Разбирате ли какъв ужас е това?

— Не сме бременни! — извика с възмущение Юля.

— Не сме проститутки! — подкрепи я Аня.

Приклекнах. Първо, за да се заслоня от вятъра. Второ, такава поза трябваше да ги накара да се отпуснат. И трето, от тази позиция

можеш много рязко да се хвърлиш напред, но те едва ли разбираха това.

— Добре! — извиках. — Тогава втори въпрос. Ако може! Как се казва гадината?

Девоите се спогледаха.

— А вие защо питате? — възкликна Аня пискливо.

— Нали трябва да знам кой е този глупак.

— Той не е глупак! — каза Юля. Внезапно погледна надолу и изплашено извърна поглед. Добре, добре...

— Той ни обича и двете! — каза Юля. — И не може да избере! А ние сме приятелки, няма да се предадем взаимно.

— Защо да се предавате? — учудих се аз. — Той нали ви харесва и на двете? Вие сте приятелки? Ами живеете си тримата.

Според мен това беше прекрасно предложение, макар че детският омбудсман вероятно би го оспорил.

— Той е женен! — възкликна пискливо Юлия. — Каза, че ни обича, но не може да изостави жена си.

— Ама че мерзавец! — съгласих се искрено. Ясно беше, че мъжът просто се е опитал да се отърве от влюбените непълнолетни, при това без да ги травмира. Но се беше престарал. — Момичета, а имате ли цигари?

Девоите се спогледаха.

Юля извади запалка.

Аня — смачкан пакет цигари, които никой не би трябвало да й продава заради възрастта й.

— Да ви я подхвърля ли? — попита Аня.

— Ще падне! — възмутих се аз. Изправих се, приближих се към девоите (те се напрегнаха) и взех цигарите и запалката. Приседнах отново, но вече по-близо. — Дъщеря ми на вашите години също се срещаше с по-възрастен мъж...

На възраст не ми се получаваше много да имам дъщеря връстница на Юля и Аня. Но за петнайсетгодишните всички възрастни са еднакви.

— И какво? — попита Юля с подозрение.

— Какво, какво... Глупачка, ето какво! Половината клас вехнеше по нея, а тя тичаше след учителя... Два месеца не спря да реве.

— А после?

— После? Ами запозна се с друг. Двайсет и две годишен, студент, МИМИ.

— Мими? — учуди се Аня.

— Московски институт за молекулярни изследвания — импровизирах аз. — Мимишно^[1] момче.

Ето така вече беше по-добре. Двете се усмигнаха. Това е като риболова — стръв, кукичка, хващаш, измъкваш.

— Момичета, да вземете да слезете, а? — помолих ги. — Ще поседим, ще попушим, ще поговорим.

Аня и Юля се спогледаха. Вече не им се скачаше. Може и от самото начало да не им се е скачало, просто са се навили взаимно заради свойствената за пола и възрастта им емоционалност.

— Няма да ни държите? — попита Аня.

— Няма — обещах аз.

Аня неловко пристъпи върху плота. Опита се да приседне, но в този момент я връхлетя порив на вятъра, тя изписка и се притисна обратно към стената.

— Краката ми са изтръпнали! — закрещя тя в паника. Юлия я хвана за раменете и също се олюля.

— Стоп, стоп, стоп! — възкликнах аз, изправяйки се. — Нека да ви помогна.

Те вече не спореха.

Хванах ги здраво за ръцете. Подръпнах ги надолу.

Юля прецизно скочи върху балкона.

Аня се олюля и залитна към перилата.

— Мамка му! — изкрещях аз и я хванах с двете си ръце.

— Дръжте ме, дръжте ме! — закрещя панически Аня.

Полуседнала, тя балансираше на края на вехтия поскърцващ плот и все повече се накланяше към ръба. Лесно можех да я издърпам, но вятърът ме връхлетя отзад и ме тласна към нея...

Вратата се хлопна и Михаил с два скока се озова до нас. С едната си ръка дръпна Аня към себе си, с другата задържа мен. Всички заедно рухнахме на мръсния балконски под, покрит с курешките на гълъби и стари сплескани фасове.

Юля ридаеше. Аня примигваше, пхнала пръст в устата си.

— Ама че глупачки — казах аз разпалено. — Дръжте си отровата.

Анна измъкна пръста от устата си, смени го с цигара и с усилие я запали откъм филтъра.

Въздъгнах, измъкнах цигарата от устата ѝ и я смачках.

Бурята, изглежда, беше решила този път да заобиколи. Облаците все така се носеха над града, от време на време се изливаха кратки студени порои, но вятърът отслабна.

— Ти се нагърбваш с повече, отколкото е нужно — каза Михаил. Аз отново бях зад волана, той седеше до мен. Към стария му костюм беше добавена старата филцова шапка, която предвидливо беше оставил в колата. — Трябваше да дочакаш преговарящия, момичетата не възнамеряваха да скачат.

— Вятърът щеше да ги отнесе — казах аз. — Освен това бяха две. Две бързо се навиват взаимно и за хубави, и за лоши неща.

— И това е вярно — съгласи се квазито.

— Да ти помогна ли с преместването?

Той се замисли за кратко.

— Да, благодаря. Нямаме много багаж, но нали се полага да се отпразнува новото жилище.

— На кого се полага?

— На хората?

— А... — Спрях пред участъка. — Ти се смяташ за човек?

— За една от трите разновидности. Хора. Въздигнали се. Квазита.

— Според теб въздигналите се също ли са хора?

Михаил се поколеба, преди да отговори:

— Междинен етап. Какавида. При насекомите това е нещо обичайно — личинка, какавида, възрастна особа — имаго. Могат да се намерят много паралели. Личинките обикновено са хищници, а имаго — често са вегетарианци.

— И въздигналите се са какавиди?

— Това е грубо сравнение.

— Така си е. — Излязох от колата. Михаил, придържайки шапката си — също. — Тоест ти си против убиването на въздигналите се?

— Аз изобщо съм против убийствата — отговори Михаил. — На когото и да било. Само ако няма друг изход.

— Стадо въздигнали се вървят срещу човек. Какво ще направиш?

— Ще ги спра.

— Те са много. Дори квазитата не могат да управляват голяма тълпа. Стадото върви срещу човека, ти имаш автомат, какво ще направиш?

— Зависи от ситуацията. — Михаил се извърна и влезе в участъка.

Аз тръгнах след него.

Той все пак е нежив и това не бива да се забравя.

В помещението беше прохладно — жегата беше намаляла, а изглежда никой не бързаше да регулира климатиците, които работеха на пълна мощност. Оказа се, че няма много народ. Две разплакани лелки споделяха с младия лейтенант от дежурния екип своите беди. Ако се съди по лицето на лейтенанта, тези беди не му изглеждаха огромни и нечувани, а дребни и банални.

Ирина от регистрационния отдел оформяше някакви документи на слаб мъж с интелигентен вид. Навярно издаваше разрешение за много голяма и страшна пушка.

— Ти имаш ли кабинет? — попита Михаил.

— Да, разбира се... — Завъртях глава. — Ето там.

Вратата заяждаше и се отваряше с усилие. През малкото прозорче проникваше оскъдна светлина, аз щракнах ключа и старите луминесцентни лампи светнаха с недоволно бръмчене.

Седнах зад бюрото, а Михаил се настани срещу мен. Кабинетът веднага се напълни. Квазито прекара пръст по масата, погледна го, поклати глава и попита:

— Как те търпи подполковник Даулетдинова?

— Аз работя добре. А с документация се занимавам два пъти в месеца. Е, или веднъж. От изгрев до залез-слънце. А ти имаше ли кабинет в Питер?

— Уж имах — рече Михаил. — Но при нас... при нас всичко е различно.

— Вие успявате да минете и без много официални структури — кимнах аз. — Как?

— Ние всички знаем своята цел и своето място.

Вратата хлопна, надникна Александър — възрастен майор от следствия.

— Моментално при царицата, дознател — каза той.

— Какво е станало? — застанах нащрек аз.

— Ще разбереш... — отговори той мъгляво. Най-вероятно не знаеше. Явно е бил при подполковника, когато е решила да ме повика, и бе послужил като момче за всичко.

— Явол^[2] — отвърнах аз. Александър беше немец, чиито предци бяха дошли в Русия още по времето на Петър Велики.

— Пригответи си вазелин — посъветва ме Александър и затвори вратата.

Изглежда, все пак знаеше нещо.

— Защо царица? — попита Михаил.

— Защото е Шамаханска.

— Но нали е Даулетдинова!

Разперих ръце. Кой може да предскаже как и откъде ще се вземе един прякор? Никой.

— А защо вазелин?

Погледнах го с подозрение.

— Не, аз разбирам значението на израза — успокои ме той. — Но първо, твоят началник е жена, затова смисълът става напълно противоположен...

— Това, че е жена, няма да ѝ попречи да ме употреби и с вазелин, и без вазелин — въздъхнах аз и станах.

— Второ, вчера и днес ти поработи добре и не би трябвало да има претенции към теб...

— Михаиле! — възкликнах аз. — Тя няма да има претенции към мен, когато умра. И то само ако не се въздигна след това.

— Идвам с теб — реши квазито.

Не тръгнах да споря.

Излязохме, аз заключих кабинета и се отправихме към царицата. При вида на квазито тя се навъси.

— Вас не съм ви викала, Михаил Иванович. Може ли засега... да отдъхнете?

Положението на квазито в нашия отдел несъмнено беше много неясно и зле регламентирано. Изглежда, на Даулетдинова ѝ бяха

позвънили отгоре. При това от самия връх. И й бяха наредили да назначи Михаил за мой партньор и да му оказва всякакво съдействие.

Любопитно!

— Благодаря, Амина Идрисовна — учтиво каза той. — Но за мен ще е много полезно да понаблюдавам как се работи с личния състав.

Явно Даулетдинова нямаше какво да възрази на това.

— Денис, вчера кой направи оглед на задържаната Виктория Томилина?

Преди да превъртя в паметта си вчерашната вечер и да стигна до неутешителния извод, че изобщо не сме извършвали оглед на задържаната, преди да я предадем в ръцете на оперативната група, квазито каза:

— Аз го направих, Амина Идрисовна.

— Тя какво носеше у себе си?

— Нищо — отвърна невъзмутимо Михаил. — Беше с прилепнал делови костюм. Жените рядко носят нещо в джобовете си, за целта имат чанти.

Подполковникът неволно хвърли поглед към шкафа, където вероятно беше чантичката й.

— Обещи на ушите, сребърни, във вид на листенца. На шията — верижка с медальонче, също листенце, явно комплект. На дясната ръка — венчална халка, бяло злато с малък диамант, около една десета от карата, но без примеси. На лявата ръка — гривна с украшения, сребро и кристали „Сваровски“. И това е.

— Вие сте много наблюдателен — похвали го Даулетдинова. — Мъжете рядко запомнят толкова добре бижутата.

Явно беше объркана, квазито я беше накарало да изгуби почва под краката си.

— Случило ли се е нещо?

— Тя избяга.

— Как така е избягала? — възкликнах. Михаил мълчеше, очакваше продължението.

— Когато я отведи за регистриране в изолятора на временния арест, се оказало, че белезниците й са разкопчани. Тя съборила нарядния на пода и избягала.

— Разкопчани? — попита Михаил.

Даулетдинова се навъси, взе от масата някакво листче и прочете нещо на него:

— Не... да... Били свалени и лежали на пода на колата. Не са разкопчани.

— Квазитата могат да измъкнат ръцете си от всякакви белезници — каза Михаил. — Трябва само да си строшат костите. Това е болезнено и възстановяването изисква време, но е възможно. Патрулните не са ли чели инструкциите за транспортиране на задържани квазита?

— Ние не арестуваме често квазита! — застъпи се за патрулните подполковникът. — По-често транспортираме въздигнали се...

— Квазитата не са ангели, ние също извършваме престъпления — каза невъзмутимо Михаил. — Ако в човешкия живот е имало склонност към престъпления, тя се проявява и в квазиживота. Трябва внимателно да се четат инструкциите, ние сме ги изпратили във вашето министерство на вътрешните работи.

Подполковникът въздъхна.

— Ще съобщя за това. Какво пък... добре, че не е по вина на Дени... не е наша вина. Денис, защо гледате толкова напрегнато партньора си?

— Възхищавам се на професионализма му — отвърнах аз. — Да помогнем ли в издирването на Виктория?

— С това кой ли не се занимава! — махна с ръка Даулетдинова. — Вървете. Заемете се с докладите.

— Аз по-добре да направя обход — казах. — В района ми има четирийсет и три бабки и двайсет и осем дядовци, които трябва да проверявам често.

— Направете обход — съгласи се Даулетдинова, от което разбрах, че е сериозно смутена от ситуацията. Да не ме изпрати да попълвам документи — това е нещо нечувано!

След като напуснахме кабинета на началника, Михаил понечи да тръгне към моя, но аз го хванах под ръка.

— Позволете да ви поканя на разходка, Михаил. Времето е чудесно, трябва да се диша повече чист въздух.

Отвън прогърмя.

— Както желаете, Денис — съгласи се квазито. — Искяхте да попитате нещо?

— Да, да, да — промърморих аз, ускорих крачка и го принудих да се забърза. — Кажи ми, партньоре, любимецо на боговете... Как се научи да лъжеш?

— Не съм лъгал.

— Хо, хо, хо! — възкликнах с гласа на пияния Дядо Коледа. — Да бе! — Вратата на участъка се затвори зад нас и аз продължих, макар и по-тихо: — Ти не си правил оглед. Аз не съм правил оглед. Ти излъга!

— Огледът трябваше да го направиш ти — отговори Михаил. — Моята вина е, че не те наглеждах.

— Но ти излъга! А квазитата не лъжат!

— Кой ви каза това? Квазитата? Спрях и го погледнах от упор.

Михаил въздъхна. Вече бях разбрал, че при него това е отработен начин за невербално общуване.

— Да, ние не лъжем. Но и аз не излъгах. Аз казах това, което царицата искаше да чуе...

— Тя на нас ни е царица!

— Казах на подполковника, че съм огледал Виктория. И аз наистина я огледах, много внимателно. Но оглеждането не е равно на обиск.

— Ти си лъжец. Формалист и шмекер! — възкликнах възхитено. — Ти си истински полицаи от старата школа!

И в този момент той неочаквано се усмихна.

Със сигурност също толкова изкуствено и премерено, както и въздишаше. Но се усмихна.

— Стар и още как! Роден съм по Сталиново време, при Хрущов тръгнах на училище, при Брежнев работех, при Путин се пенсионирах. И прекрасно разбирам, че ние нямаме вина за случилото се. Виктория не е отворила белезниците с шперц, тя си е счупила ръцете и краката и се е измъкнала. Ако някой има вина, това съм аз — трябваше да предупредя онези момчета.

— Но защо ще бяга? — попитах аз. — При цялата ви логика: извършил си престъпление — понеси наказанието. Нали?

— Ако е на почва любов — да — съгласи се квазитата.

— Значи не е от любов.

— Или не е такъв вид любов. Или не е само любов. Ще обхождаме ли старците?

— Да отидем още веднъж на местопрестъплението.

Михаил си погледна часовника — старомоден, със стрелки, в позлатен корпус.

— Аз трябваше да се отпиша от хотела и да се преместя.

— Тогава се върни, аз ще ида сам.

Михаил поклати глава.

— Не, това не е правилно. Ще взема багажа и сина си. Ще се повози с нас.

— Това също е неправилно.

— Изборът не е голям. Аз ще карам, трябва да свиквам с вашето движение.

— Ами рискувай — казах аз. — Само че имай предвид, че това не ти е колело.

Погледнах Олга и поклатих глава.

— Не мога да повярвам! Ти караш кола. Ти плуваш като риба. Ти умееш да стреляш. Ти свириш на китара по-добре от мен!

— Но не мога да карам колело — каза жена ми.

Винаги има шанс да узнаеш нещо неочаквано за близък човек. Дори след две години семеен живот.

Стояхме наред спортния магазин. Тук беше чисто, никой не беше вандалствал. Изглеждаше, сякаш продавачите и купувачите са излезли някъде за малко. Два спретнати планински велосипеда.

— С колело можем да преминем през просеката — казах аз. — Вечерта ще бъдем в Москва.

— Не знаем какво е положението там, в Москва — отговори уморено Олга. — И аз никога не съм карала колело. Паднах като дете, набодох се с едно желязо... нали помниш, че питаше за раната на рамото? Никога повече не съм сядала.

— Ще те науча — казах аз.

— С дете на колело? — Олга се разсмя и аз осъзнах, че спорът е приключен. — Не, не и не. Нека опитаме по пътя с кола. Ще заобикаляме задръстванията през банката.

— Аха, и там ще ни се нахвърлят. — Разперих ръце: — Добре. Нека опитаме. Но колелото...

— Няма какво да обсъждаме повече. Нека мъртърците ги карат — отсече Олга. — Вземи бейзболната бухалка... тук може да има и ножове...

Синът ни захленчи насън.

— Каква глупачка съм, че престанах да го кърмя. — Олга се зае да приспива детето. — Храната си е винаги с теб, чиста и затоплена...

— И тук няма какво да обсъждаме — въздъхнах аз. — Ще потърся, може да се намери туристическо котлонче. Ще затоплим вода, ще приготвим смеска.

Олга кимна, като гледаше към улицата през стъклената врата. Там беше пусто. Засега беше пусто — бяхме се уверили, че въздигналите се мъртъвци усещат живите.

— Ще взема всичко, което може да ни е от полза — казах аз.

Багажът им не беше много. Голям куфар и чанта с компютър у Михаил, малко куфарче у сина му. Те натовариха всичко в багажника — аз се опитах да помогна на момчето, но то поклати глава и с усилие метна само куфарчето в багажника.

— Ние вчера така и не се запознахме — казах. — Аз съм Денис.

— Знам, тате ми каза — отговори живото момче. — Аз съм Найд.

— Найд? Унгарско ли е това име?

— Не, наше си е. Прякор. Татко ми е квази, нямам мама. Защо трябва името ми да е обикновено?

Не намерих какво да отговоря на това. Седнах отпред, Михаил — зад волана, момчето със странното име Найд се качи отзад. Повъртя се там и попита:

— Вие имате ли смесени училища?

— Смесени? А... да. Имаме. Разбира се.

— Найд — каза тихо Михаил. — Трите правила.

— Никъде не ходя, гледам внимателно, въпросите задавам след това — рече Найд с шумна въздишка и аз осъзнах откъде Михаил е прихванал маниера си да имитира емоции.

Потеглихме обратно към участъка и „Последний переулок“; Михаил караше бавно, много внимателно, но някак успя нито веднъж да не хване червен светофар.

— Ще изхождаме от това, че Виктория има някаква неизвестна за нас страст — каза той. — Страст в смисъл на „цел“. В тази цел е влизало възвисяването на съпруга й...

— Тя може да е планирала въздигането му — отбелязах аз. — Спорен въпрос е колко скоро ще се възвиси. По Земята и досега си ходят шест милиарда въздигнали се, а възвисилите се са само стотина милиона.

— Сто и четири милиона и шестстотин хиляди — поправи ме Михаил. — Нека все пак да изхождаме от това, че тя е искала да има до себе си квази, а не въздигнал се.

— Логично е — съгласих се аз.

— И тази неизвестна ни страст не е свързана пряко с личността на Виктор — продължи Михаил. — Иначе след смъртта му тя покорно би приела да бъде задържана и наказана. Но Виктор умря безвъзвратно, а страстта ѝ си е останала.

— Друг мъж? — предположих аз.

— Нека по-добре казваме „цел“, иначе се объркваш — реши Михаил. — Не, не мисля.

— Много би ни помогнало, ако и двамата знаехме това, което знаеш ти — отбелязах невинно аз.

— А именно?

— Защо дойде на местопрестъплението?

— Имах информация...

— Това го чух. Кой е бил заплашен — човек или квази? Защо ситуацията е била толкова важна, че в Москва са изпратили теб, чове...

Запънах се. Момчето отзад тихичко се изкикоти.

— Найд! — каза строго Михаил.

Аз страдах безмълвно.

— Слушам те, Денис.

— Защо са изпратили теб, квази от близкото обкръжение на Представителя? Трябва да се е случило нещо много важно, за да отпрати Представителят ръководителя на своята тайна полиция.

Сега беше ред на Михаил да помълчи.

— Интернет е велика сила — казах аз. — Снощи не само пих.

— Ние нямаме тайна полиция — заяви Михаил.

— Да. Нямате и обикновена. Но има квазита, които вършат тази работа. Ако свалиш етикета от чука, пак ще можеш да забиваш пирони с него.

— Денис, не мога да отговоря на тези въпроси — каза Михаил.

— Тогава кажи доколко е еднородно обществото на квазитата?

— Ние сме различни.

— Разбирам. По един и същ начин ли си представяте бъдещето? Еднакво ли е виждането ви за взаимоотношенията с хората? На какво е основана властта на Представителя?

Найд се въртеше на задната седалка. Много му се искаше да се намеси в разговора, но мълчеше.

— На тези въпроси навярно мога да отговоря — реши Михаил и започна да говори, като грижливо подбираше думите си: — Като различни личности, ние виждаме бъдещето си по различен начин. Понастоящем основна е предложената от Представителя идея за космическа експанзия. Ние понасяме много по-добре условията при космическите полети и на другите планети. Можем да оставим Земята на човечеството, като люлка, а ние да покорим Слънчевата система и да продължим към звездите. Като се има предвид, че продължителността на живота на квазитата е неопределено голяма, че не сме много чувствителни към радиацията и редица други фактори — това е привлекателна идея. Взаимоотношенията с хората също виждаме по различен начин. Никой не иска война, но има сериозни опасения. За тях има основания. Властта на Представителя е основана на това, че той е гениален политик, майстор на взаимно изгодните компромиси и общите интереси.

— Е, каза толкова много, но не каза нищо — обобщих аз. — Това и бездруго всички го знаят.

Михаил спря до дома на покойния професор и ме погледна.

— Е, какво да се прави... Найд, ти ще останеш в колата. Ние ще излезем за половин-един час.

— Ще взема таблета — съобщи момчето.

— Трите правила за поведение в Мрежата? — попита Михаил.

Момчето поклати глава и отвърна:

— Да не давам лична информация, да не се запознавам, да не говоря за живите и мъртвите.

Михаил помисли малко и добави:

— И да не купуваш нищо.

Познатата портиерка се засуети при появата ни и се откъсна от масата, където пиеше чай. Махнах ѝ с ръка, че няма нужда да става.

Ще се оправим сами.

Вратата на апартамента на Томилини беше отворена и облепена на кръст с черно-жълти ленти. Намръщих се. Нима експертите все още работеха? Или...

Явно мисълта за Виктория, която можеше да се окаже толкова нагла или толкова глупава, че да се върне вкъщи, ни споходи едновременно. Михаил ловко се гмурна под лентата и се озова в апартамента. Аз го последвах, разкопчавайки кобура си.

Но всичко беше наред. В кабинета, разположила на бюрото куфарчето с епруветките си, облечена с бяла престилка за еднократно ползване върху униформата, стоеше Анастасия — експерт от нашата лаборатория. Тя грижливо пускаше с пинсета в епруветката някакво косъмче.

Нашата поява изобщо не я учуди. Тя ни кимна, затвори пакета, подписа го и го сложи в куфарчето.

— Царицата ли ви прати? — попитах аз, закопчавайки кобура си.

— Здравсти, Денис. Да. Тя каза, че със сигурност ще дойдете.

Анастасия работи при нас отскоро, веднага след завършването на института. Нейното поколение ме смущава. С младите, като онези две девойки, навлезли в променилия се свят вече в съзнателна възраст, общувам нормално. С връстниците ми, които са над трийсет, също без проблем. А с двайсет и пет годишните, чийто свят се е преобърнал в и без това сложната тийнейджърска възраст, се обърквам. И с младежите, и с девойките. Те гледат на света по някак различен начин. Не като нас, не като тийнейджърите. Отнасят се сякаш нормално към въздигналите се и към квазитата, много по-добре от мен. Идеално са се адаптирали към съвременния живот.

Но нещо отвътре ги гложди. Някакви фантомни болки. Навярно за онзи свят, в който можеше да се качиш в електричката, да излезеш извън града и да разпънеш палатка край тиха рекичка. Или да преминеш през цяла Европа с кола, като спираш в случайни градчета. Или да отидеш някъде... е, да кажем, в Африка или Азия. В Азия! Ха-ха! В Китай! Или да изкачиш Килиманджаро.

Всички те не бяха успели да получат това и никога нямаше да го получат. А са можели. Дори и да не са възнамерявали да го правят, са знаели, че е възможно. Плажовете на Гоа, Великата китайска стена, египетските пирамиди...

По-младите вече не разчитат на това, за тях то е като мечта да участват в Кръстоносен поход или да поразбойниchestват с Робин Худ в Шеруудската гора. Тях не ги боли.

— Намерихте ли нещо интересно, Анастасия? — попита Михаил. Виж ти, явно познаваше по физиономия целия ни персонал.

— Нищо особено, Михаил. — Анастасия взе още едно пакетче и скалпела и се зае да изрязва парче от кожения плот. — Всичко изглежда точно както е описано в доклада на Денис. Струва ми се само, че е могъл да се измъкне от въздигналите се. Но аз не съм оперативен сътрудник и това не е моя работа. А вие какво искахте да погледнете?

— Компютъра, книгата... — казах аз.

— Твърдия диск вече го взеха, част от книгата — също. — Анастасия сви рамене. — Вижте сами. Аз имам още четвърт час работа. Царицата нареди всичко да се протоколира по пълната програма.

С Михаил се спогледахме и аз кисело се намръщих.

Да, не е ясно какво да търсим тук сега. Само по филмите изпадналият в безизходица следовател, когато дойде на провереното и огледано местопрестъпление, намира най-важния документ, незабелязана гилза или отпечатък от пръст.

В живота такива работи не се случват.

За всеки случай и от упорство аз все пак се порових в бюрото, след като намъкнах подадените ми от Анастасия ръкавици. Огледах някакви останали там книга, проверих с таблета си няколко дребни флашки, захвърлени сред вехториите, прелистих книгите на бюрото.

Нямаше нищо ценно.

Имаше малко работна кореспонденция; ако се съди по нея, младоликият професор се беше занимавал именно с варицелата. Имаше малко финансови документи, от които следваше, че професорът не е беден човек, но не може да се нарече и богат. На флашките се намери колекция от стара японска анимация, включително забраненият от закона за нравствеността *хентай*. Е, според мен не е кой знае какво прегрешение.

Дневник със слаби стихотворения. Изглежда, покойният се бе развличал с любовна лирика.

Книжка с вулгарно-философски разсъждения за въздигналите се с подчертавания от Томилин. Може и да е бил велик вирусолог, но подчертаните разсъждения ми изглеждаха банални.

По полезен навик, на който ме беше научил един стар сътрудник, аз извадих хартията от принтера и я обърнах. Да, професорът използваше за печат обратната страна на напечатани листове. На първите десет намерих нашарена с поправки чернова на статията „Моята жена е квази“, доста любопитна сама по себе си, но без да съдържа никакви сензации. Главно разсъждения за това колко добри били квазитата. Може и да беше публикувана някъде... Прегледах бегло текста, като се чувствах леко неловко — покойният професор наистина беше обичал своята съпруга квази, която беше поръчала смъртта му.

Впрочем тя също го обичаше. По свой си начин. Доколкото е възможно това за мъртвите. Както беше написал клетият Томилин: „Не знам кое беше по-голяма страст за нея — аз или науката; навярно не ни възприемаше поотделно“.

Сгънах листовите на две и ги прибрах в джоба на самото си, за да ги погледна, когато имам свободно време. Не по работа, а просто от любопитство: какво е изпитвал човек, делил леглото си с нежив?

Михаил поброди из кабинета, после за известно време се скри в спалнята, в банята, в кухнята... На него не му трябваха ръкавици, квазитата не оставят пръстови отпечатыци.

— Царицата каза ли нещо конкретно? — попитах Анастасия. Тя вече приключваше, опаковаше всички проби.

Девојката поклати глава.

— Не, Денис. Каза, че не ѝ харесва този случай, особено след бягството на Виктория.

— Не те ли беше страх, че квазитото ще дойде тук?

Анастасия ме погледна учудено.

— И какво? Аз не мога да я задържа, не бих и опитала. А защо ще ме напада?

— То нямаше смисъл и да бяга — отбелязах аз.

Удаде ми се да я смутя за миг, после тя се потупа по кръста през хрущящия бял комбинезон.

— Пълнител с дум-дум. Ще спрат всяко квази. За известно време.

Кимнах неохотно.

Нали ви казвам — не го разбирам това поколение...

— Нищо интересно — каза върналият се Михаил. — Вие приключихте ли, Анастасия?

Тя не успя да отговори. От антрето се чу шумолене на предупредителните ленти, после тропот на крака и в кабинета влетя Найд.

— Тате, там има две коли, службите — каза бързо той.

— А „Никъде да не ходя“?! — каза сурово Михаил, хвана Найд за рамото и го отместа зад гърба си. — Забрави ли за телефона?

— Тате, свършиха ми минутите!

Ако се съди по погледа, който Михаил хвърли към балконската врата, той явно се чудеше дали да повтори вчерашния скок. Например с момчето в ръце.

Може би беше способен на такова нещо, но нас с Анастасия не би могъл да измъкне така.

— Защо винаги имаш уважителна причина за нарушаване на забраните? — попита риторично Михаил.

Лентите на вратата се скъсаха с трясък. Тези, които гонеха Найд, не се церемоняха. Първи нахлу в кабинета мъж със строг костюм и пистолет в ръка. По невъзмутимост изражението му можеше да се съревновава с всяко квази. Но когато вместо едно момче, избягало под носа му към входа, откри и трима възрастни, спокойствието му се поразклати. Той понечи да вдигне оръжието, после го отпусна. След него дотичаха още двама — без оръжия, но със зачервени лица.

— По каква причина преследвате с оръжия едно дете? — попита Михаил.

— Кои сте вие? — попита първият нахлул. — Горе ръцете!

Ние не ги вдигнахме.

— Капитан Денис Симонов, дваисет и девето отделение на полицията на град Москва — казах аз. — Ще повторя въпроса на колегата ми. Защо преследвате дете с оръжие?

Мъжът не беше глупак. Насочи пистолета към пода и каза:

— Капитан Владислав Маркин. Държавна сигурност. Покажете удостоверението си.

Бавно извадих картата си и я подадох на капитана. Кимнах към Анастасия.

— Лейтенант Анастасия... ъ...

— Анастасия Деева — подсказа Михаил.

— Анастасия Деева, експерт криминалист. Михаил Иванович. Инспектор на Представителя квази.

— Михаил Иванович има ли документи? — попита мрачно спецназовецът.

— Имам — отговори квазито, но не посегна да ги извади. — Ще повторя въпроса: защо изложихте на опасност сина ми Найд?

— Това е местопрестъпление — отговори навъсено спецназовецът. — По наши данни тук може да се появи престъпница. Квази. Когато видях детето да идва насам, извадих оръжието си, за да го защита в случай на опасност.

— Квазитата не биха причинили зло на дете — каза Михаил. — Това е напълно изключено.

Владислав най-накрая прибра оръжието си и неохотно ми върна документите.

— Недоразумение... колеги. В течение съм, че сте извършили почистване тук, Денис Симонов.

— Отбранявах се от въздигналите се — отговорих твърдо.

Спецназовецът се усмихна с крайчеца на устата си.

— Ами да, естествено. И така, аз разбирам, че сте водили това дело... в някаква степен... но сега то е предадено на Държавна сигурност. Благодаря за помощта. Всички ние вършим общо дело. Ще ви помоля да върнете събраните улики и да напуснете територията.

Вмъкнаха се още няколко души. Ако се съди по външността и дрехите им — експерти. Не се включиха в разговора, най-възрастният даже махна с ръка на Анастасия — съвсем приятелски, изглежда я познаваше. Може би й беше чел лекции в института.

— Извинете, но не мога — заинатих се аз. Общо взето, нищо не бяхме намерили, а и събраните от Анастасия косъмчета и проби нямаха особена стойност, но кога се е случвало полицаи да дава лесно случая си на службите! — Нямам такива нареждания.

Владислав не започна да спори. Порови в джоба на самото си, извади сгънат на четири лист хартия и ми го подаде.

Със суров канцеларски език, който беше по-надежден от всякакви печати, в документа от министерството на вътрешните работи се съобщаваше, че разследването на убийството на професор Томилин се предава на държавната служба за сигурност и на всички сътрудници на органите на вътрешните работи се нарежда да оказват пълно съдействие на ДСС. Впрочем на документа имаше и печати. Беше подписан преди по-малко от час.

— Изглежда истински — каза аз, за да имам последната дума.
— Анастасия, ще се наложи да...

— Почакайте — внезапно каза Михаил. — Аз също имам документ.

Точно като Владислав, и той извади от самото си сгънат лист. Владислав го отвори скептично и започна да чете. Изражението му се промени.

— Съгласен съм — каза Владислав. — Вие имате постановление на Министерство на вътрешните работи, визирано от Държавна сигурност, по което водите разследване по свое усмотрение. Това е конфликт на интереси... и юридически казус, тъй като моето нареждане е издадено по-късно.

Михаил кимна.

— Така че единственото, което мога да предложа — каза Владислав, — е всички заедно да отидем в управлението. Там ще установяваме кой е прав и чиито документи в момента са действителни. Два-три дни — и всичко ще се изясни.

Михаил протегна ръка, взе листа и каза:

— Добре, убедихте ме. Смятайте, че не съм имал никакви постановления. Ние напускаме местопрестъплението, но ви моля да включите в доклада моя протест.

— Официален? — попита Владислав.

— Както ще ви бъде по-удобно — каза Михаил след кратко мълчание и аз разбрах, че се е предал.

— Не смея да ви задържа повече — каза с усмивка спецназовецът. Протегна ръка, потупа Найд по главата. — А ти къде така хукна, момче?

— Вие сте толкова страшни, уплаших се — отвърна мрачно Найд.

Владислав се разсмя напълно искрено.

— Вярно, такива сме. Лека нощ, дами и господа. Да не забравите да ни предадете всичко, което сте събрали за нас. Макаров, вземи от колегите плодовете на извънредния им труд.

Когато вече бяхме при колата, не издържах. Заради присъствието на Найд се въздържах от резки думи, но все пак казах:

— И ти ще оставиш това така, Михаил?

— Ако не си забелязал, вече го оставих — отвърна квазито.

— Но би могъл все пак да се опиташ...

Той много естествено въздъхна.

— А ти какво искаш, Денис? Да размахвам документи и карти, да се скарам с човешката държавна сигурност, но все пак да оставя за нас събраните улики? А после да отидем в някоя тайна лаборатория? И ето, всички отношения са развалени, колегите на Владислав ни висят на главите, вдигат министъра от леглото, той се разкрещява по телефона на Даулетдинова, тя си го изкарва на нас... И за какво? Заради безполезните улики? Ние не намерихме нищо. Нали, Анастасия?

— Да — подкрепи го експертът. — Аз обичам приключенията, но не и глупавите.

— Защо да се карате напразно? — някак много зряло отсъди Найд.

Вдигнах ръце.

— Добре, добре, добре. Предадохме се.

— Не сме се предали, Денис — каза Михаил. — Узнахме, че от този случай се интересуват най-високи инстанции, и се убедихме, че не сме пропуснали нищо при първия оглед.

— Момчета, стига разпавии — помоли Анастасия. — Ще ме хвърлите ли до вкъщи? Аз живея наблизо, в Марфино.

— Само че първо ще закарам Михаил и сина му — казах аз. — И после, ако ще в Марфино, ако ще в Митино... А вас нали на „Переяславка“, Михаиле?

Квазито ме погледна учудено. Аз се усмихнах и поясних:

— Там са всички служебни квартири, аз също някога живеях там. Качвайте се.

Михаил седна до мен, Найд и Анастасия — на задната седалка. Аз подкарах колата и се заслушах в разговора им.

— Хайде да се запознаем — предложи девойката. — Можеш да ме наричаш просто Настя.

— А ти мен — Найд.

— Това сигурно е от „намерен“^[3]?

Все пак удивително поколение. Аз бих се стеснявал да попитам така директно, още повече дете. А Найд се отнесе към въпроса като към нещо нормално.

— Точно така. Татко ме е намерил, когато е бил апокалипсисът. Е, тогава той не ми е бил татко, разбира се.

— Ясно — каза Анастасия, сякаш е съвсем нормално нещо разумни мъртъвци да отглеждат човешки деца. — Значи вие живеете в Питер?

— През зимата в Питер, а през лятото — на село, в Репино.

Озърнах се към Михаил. Той седеше спокойно и безстрастно слушаше разговора.

— А там не е ли страшно?

— Ами аз не ходя сам — поясни Найд. — Имам си приятели, квазита.

— Момчета? — Гласът на Анастасия потрепна.

— Ами момчета... и девойки. Те всъщност вече са на много години, но... ами...

— Разбирам — каза меко Анастасия.

Натиснах спирачката малко по-силно, отколкото трябваше, и колата закова пред светофара.

— Извинявайте — казах аз.

— На мен също ми е жал за децата-квази — каза тихо Михаил. — Бедата не е в това, че не се развиват физически, макар че това също е тъжно. Но те, както и възрастните квазита, са едностранни. По принцип са им интересни само детските занимания. Игрите. И това е вечността, на която са осъдени.

— Никой не е доказал, че ще съществувате вечно — отбелязах аз.

— Разбира се, Денис. Разбира се. Но мъртвите не остаряват.

— В тази сграда ли? — попитах аз и спрях.

— Петнайсети — кимна Михаил. — Да, тук. Благодаря, партньоре. Найд!

— Ей сега! — отвърна Найд. Показваше нещо на Анастасия на таблета си. — Ето го нашия клан. „Не-мъртви“, с тире. Де не си помислиш нещо — при нас е пълно с живи. Аз, още едно момче от Калуга, чичко от Варшава...

— Найд, аз не обичам особено танковите сражения — разсмя се Анастасия. — Но благодаря...

— Ти опитай!

— Найд! — повтори по-високо Михаил. Отвори вратата, слезе от колата и ми подаде ръка.

Безмълвно стиснах горещата длан.

Каквото и да е, този стар мъртъв полицай е спасил човешко дете. Значи си оставаше мой колега. Даже в смъртта.

Известно време карахме безмълвно, после Анастасия попита:

— Сработихте ли се с него?

— Нормално се работи — отговорих аз.

— Имам предвид друго, Денис. Всички знаят, че не обичате въздигналите се.

— Той е квази.

— Разбира се, това е съвсем друго — отговори Анастасия. Не стана ясно дали сериозно, или с ирония. Тях, младите, не можеш да ги разбереш.

Анастасия живееше в стара сграда, навярно построена още по времето на Съветския съюз. Голям тих двор, беседка, в която седеше компания младежи, чуваха се тих смях и разговори.

Спрях колата, изключих двигателя.

— Благодаря — каза Анастасия. — Че котето ми се е изчакало.

— В смисъл? Животно? — уточних аз.

— Знаете ли, понякога ми напомняте за квази — каза Анастасия след кратко мълчание. — Да, домашно животно, порода котки. Аз живея сама, мама и брат ми... те са отделно.

— Добре е да си имаш някого, макар и отделно — казах аз. — Извинявайте, исках да се пошегувам, а се получи глупаво.

Анастасия се усмихна.

— А искате ли да пийнете чай?

Замислих се за секунда и кимнах:

— Да. Всъщност много искам. Вие също ли искате?

— Хайде на „ти“? — предложи Анастасия. Погледна ме в очите.
— Да, искам. Отдавна вече.

Отворих жабката и извадих термоса. Отвинтих капачката, налях чай.

— Добре, на „ти“. Дръж! Само че едната чаша някъде се е загубила, ще се наложи да се редуваме.

— Не — каза Анастасия с треперещ глас. — Ти все пак не си квази. Ти си някаква особена порода, Денис Симонов.

Тя отвори вратата и излезе от колата. Аз поседях, като отпивах от топлия чай и гледах сградата. Ето, запали се осветлението — на петия етаж.

— На работа пия само чай — казах на глас, завинтих термоса отново и подкарах колата.

Не бива да очакваш от живота твърде много. Тогава по-рядко се налага да се разочароваш.

[1] *Мимишный* (рус, жарг.) — мил, очарователен. — Бел.прев. ↑

[2] От нем. *ja wohl* — слушам, тъй вярно. — Бел.прев. ↑

[3] На руски — *найдуныш* (намерено дете). — Бел.прев.; Всъщност тази руска дума е сродна с българското причастие *найден* (намерен), съответно и със собственото име *Найден*, с което някога често са кръщавали намерени подхвърлени деца (намереничета). — Бел. NomaD. ↑

ГЛАВА 3

АКТЬОРЪТ И ПРИЮТЪТ

Михаил стоеше при вътрешната бариера и внимателно наблюдаваше тъмните кули на Химки. Повечето от сградите отдавна бяха с разбити прозорци, потъмнели и олющени. Но някъде в рамките проблясваха стъкла. Знаех, че нощем там дори свети.

Барьерата на МКАД е двойна. От вътрешната и от външната страна на пътя. В началото по МКАД дори не караха. Тогава това още не беше собствено име, а аббревиатура, МКАД — Московски околоръстен път^[1].

После, когато всичко донякъде се успокои, все пак отвориха движението по две от лентите. Главно за товарни камиони, но и за коли със специални пропуски. Това не пречеше на режима на безопасност, даже напротив. Чувал съм, че няколко пъти някакви особено ловки въздигнали се прониквали през външната бариера — и шофьорите на камионите с удоволствие ги размазвали по асфалта.

Но в последно време никой не беше нападал московския периметър. Селищата на квазитата зад МКАД задържаха въздигналите се и ги откарваха в резервати. Впрочем, картечните гнезда на вишките, изградени върху основите на старите прелези над МКАД, си бяха останали. И граничарите с кучетата — също.

Но самите бариери, изградени набързо от решетки и бодлива тел, не се бяха превърнали в непристъпни стени. Оказа се, че няма нужда от това. Така че през двойните решетъчни огради, между които лежах десетте ленти на автострадата, имаше добра видимост към Задмкадието — обиталището на квазитата и въздигналите се.

Но и на някои много упорити хора.

— Там, в Химки, има голяма общност — казах аз. — Например в тези два блока, виждаш ли ги? Като се започне от пети етаж, навсякъде е обитаемо. Там са си прекарвали и електричество от Москва. И в отделни здания също има общности. Живеят някак. Тихомълком се

справят с въздигналите се, не молят за помощ. Е, там е и старият път към Питер и към летището, хубаво е, че наблизо живеят хора...

— Знам — каза Михаил. — Наглеждаме тази общност. Въздигналите се усещат хората и прииждат към Химки от всички посоки. Ние ги хващаме. За всички е от полза — въздигналите се попадат в резерватите, ние имаме по-малко грижи с издирването, Москва по-малко я нападат.

— Тоест вие хващате въздигналите се чрез жителите на Химки? Като стръв? — изумих се аз.

— Ами да. Ние наглеждаме всички човешки общности в провинцията и им помагаме. Доколкото ни е по силите.

Кимнах неохотно. Разумна политика, не може да се спори.

— Струва ми се, че сега тези бариери работят предимно в обратна посока — предположи Михаил. — Не позволяват на хората да излизат навън.

— А защо му е на някого да излиза от безопасен град? — учудих се престорено аз.

Михаил ме погледна накриво и каза:

— Хората имат различни интереси. Говори се, че някои излизат от Москва и си организират сафари. Ловуват въздигнали се. Не си ли чувал?

— Достигали са до мен разни слухове — отвърнах, загледан към Задмкадието. — Ти нали сам каза, че хората имат различни интереси. Ако човек иска — винаги ще намери начин да удовлетвори хобито си.

Михаил кимна и не каза нищо повече по въпроса.

Аз смених темата:

— Нормално ли се настанихте вчера?

— Да, не беше зле. Найд намери в апартамента стар аквариум. Искан да отглежда риби... Денис, защо мислиш, че те ще тръгнат оттук?

— Той ще тръгне през ленинградския пункт — казах аз, като игнорирах „те“. — Ще видиш.

— Но защо? Пътуването до Питер с кола е добър предлог, може да се закачиш за някой керван, а после да свърнеш от пътя... но Москва има десетки изходи.

— Да вървим — казах аз. — Ето кола, дето прилича на онази от сведението...

Спуснахме се от насипа към площадката пред пропускателния пункт, където тъкмо приключваше формирането на обедния керван за Питер. Със специално разрешение човек може да пътува и сам, но глупаците в Москва не са много. Всички предпочитаха да потеглят на групи — в осем сутринта, по обяд и в шест вечерта. Четири старички БТР-а без вериги, една линейка и две бронирани полицейски коли трябваше да съпровождат цялото шествие — петдесетина тира и трийсетина леки коли.

Фактът, че между Москва и Питер имаше автомобилни комуникации, се обясняваше отчасти с традицията, отчасти със съхранилите се покрай трасето човешки селища (през повечето от тях, естествено, преминаваше железопътна линия), а отчасти — с човешката упоритост. Никакви въздигнали се няма да ни изплашат.

Сега всички, които се готвеха за тръгване, стояха на бетонната площадка, някогашен паркинг на огромен мол. Скучаещите дежурни ходеха между колите, бегло оглеждаха гумите, проверяваха дали резервоарите са пълни с бензин.

— Ето онова бяло рено седан в края на площадката — казах аз.

— Да, номерът е същият — потвърди Михаил.

Аз не можех да видя номера от такова разстояние. Обидно е, че зрението на мъртвия е по-добро от моето.

Минахме покрай тираджиите — сурови момчета с мачетета на кръста, и се приближихме до старото рено. Тираджиите се заглеждаха в Михаил — с неприязън, но безмълвно. Шофьорът на реното пушеше и чакаше огледа на колата. Изглеждаше напълно спокоен, даже умиротворен. Възпълен чичко на около четирийсет години, с плешивина и пухкаво лице.

— Алберт Ефремович! — повиках го аз.

Мъжът се обърна, погледна ме. Кимна. Той ме познаваше, аз него — също. Спокойствието и умиротворението напуснаха лицето му, заменени от умора и безнадеждност.

Не, честна дума. Толкова изразителна смяна на емоциите би могъл да изобрази само актьор. После мъжът погледна Михаил — и към изражението му се добави и тъга. Актьор!

Впрочем, Алберт Ефремович си беше актьор от Московския художествен театър. Водещ актьор.

— Надалеч ли сте тръгнали? — попитах аз.

Алберт Ефремович хвърли цигарата, стъпка я и каза с досада:

— Ех, вас не ви ли свърта на едно място, другарю капитан? Нима в града работата е малко?

— Алберт Ефремович... — казах аз с упрек.

— В Питер — отвърна мъжът безнадеждно, но инатливо.

Погледнах в колата. Намръщих се.

— А майка си сама ли оставихте? Та тя боледуваше последната година...

Алберт Ефремович въздъхна.

— Не бива, другарю капитан.

— Фамилията ми е Симонов — подсказах аз. — Отворете багажника.

— Помня, че е Симонов — каза мъжът. — Слушайте, хайде като в старото телевизионно шоу, а? Аз ще ви дам безплатен билет за премиерата, а вие няма да отваряте багажника?

— Алберт Ефремович... — започнах аз. — Вие сте велик актьор. И добър човек. Но сега постъпвате неправилно.

И в този момент от очите му потекоха сълзи. Непресторени. Той се приближи към багажника и го отвори.

Погледнах вътре. Там имаше одеяла — и под тях нещо леко помръдваше.

— По-добре аз — каза Михаил и посегна към одеялата.

Но актьорът го изпревари. Навярно му беше неприятно, че някой друг ще направи това. Наведе се рязко и дръпна одеялото.

Алберт Ефремович явно беше завързал старата си майка веднага след смъртта. Беше я завързал много здраво, за ръцете и краката.

Но когато усещат човешко присъствие, въздигналите се проявяват изумително упорство и находчивост.

На старицата почти не й бяха останали зъби при нейните седемдесет и пет години, но все пак беше прегризала здравето въже. И веднага щом синът ѝ дръпна одеялото, тя се надигна с едно рязко движение, вкопчи се в ръката му, като тресеше мазните си побелели кичури коса, и се зае да ръфа.

Актьорът закрещя. Стоеше вцепенен и крещеше — а старицата с ръмжене дъвчеше китката му.

Пръв се опомни Михаил.

— Пусни го — каза той. — Пусни го. Пусни!

Аз напипах ножницата на кръста си, но не извадих мачетето. Михаил се наведе над старицата и я погледна в очите. От всички страни към нас тичаха хора — и дежурните с палките, и охраната, вадеща пистолетите, и тираджиите с мачететата...

Налагаше се бързо да направя избор. Хванах с едната си ръка пистолета, с другата — картата, и ги вдигнах нагоре. Стрелях във въздуха и извиках:

— Всички на място! Не се приближавайте! Полиция! Ситуацията е под контрол! Всички на място!

— Пусни! — рече гръмогласно Михаил.

Старицата пусна окървавената ръка на Алберт Ефремович и легна с хленчене обратно в багажника. Михаил извади от джоба си пластмасови белезници и бързо ѝ стегна ръцете. После пхна в устата ѝ пластмасова запушалка и завърза шнурчетата фиксатори.

Въздигналата се не се съпротивляваше. Те невинаги се подчиняват на квазитата, могат и да се разбунтуват, но трябва да са много.

Актьорът ридаше и люлееше ръката си.

— Бъдете мъж — казах аз. — Ами ухапа ви. Нищо страшно. Нали знаете, че заразата не се предава така. По-точно — тя и без това е във всички. Докато не умрете, няма да се въздигнете.

— Аз исках да я спася... — прошепна актьорът. — Ние имаме вила... в Клински район...

— Знам — отвърнах. — Затова ви чаках тук. Какво възнамерявахте да правите?

— Да живея — каза безнадеждно актьорът. — Да чакам... докато мама се възвиси...

— Това може да отнеме десетилетия — отвърнах мрачно. — А може и изобщо да не се възвиси. Все още не знаем нищичко за... Но въпросът не е в това, Алберт Ефремович. Имаме документирана волята на вашата майка...

Вече ни бяха обкръжили от всички страни, но Михаил хлопна багажника, а леденото му спокойствие охлади горещите глави... както и моят пистолет, навярно. Дойде един младеж, лекар от бърза помощ. Погледна накриво багажника, отвори лекарската си чанта и се зае да обработва ръката на актьора. Той, изглежда, не позна Алберт Ефремович. Накъде пропада светът! Най-добрият Хамлет за

последното десетилетие, дори в Лондон му ръкопляскаха, а кралицата-квази му даде рицарско звание!

— Не искам тя да си отива... съвсем... — прошепна актьорът. Изглеждаше, сякаш са му изпуснали въздуха, целият беше някак спихнал, дори на ръст се беше смалил. — Толкова я обичам...

— Това е нейната воля — казах меко. — Тя искаше да умре по християнски. Ще я откараме в храма... там ще направят всичко. Каквото трябва.

— Вие също сте вярващ, нали? — попита с тъга Алберт Ефремович. — Кажете ми тогава, че тя е права! Кажете ми, че така трябва, че я чака вечен живот...

— Не съм вярващ — отговорих. — И не съм аз този, който ще съди кой какво го очаква. Но в моето завещание е посочено кремиране.

— Знаете ли, аз обичам вашия княз Мишкин — неочаквано каза Михаил. — Най-много от всичките ви роли. Критиците превъзнасят Хамлет, Кутузов, Путин... А аз се възхищавам на Мишкин.

— Наистина ли? — изуми се актьорът и го погледна с интерес. — Нали не лъжете? За тази роля само мързеливите не са ме оплюли...

Докторът приключи с превързването на ръката му — раната беше лека — и си отиде. Явно зъбите на старицата окончателно се бяха затъпили от здравето въже.

— Ние, квазитата, не лъжем — каза меко Михаил. — Да вървим, Алберт Ефремович. Трябва да съставим протокол. Мисля, че ще успеете да се отървете с глоба за нарушаване волята на покойната. Нервен срыв, вие сте емоционален човек, с фина душевна организация...

Той прегърна актьора през раменете и го поведе към нашата кола. Аз останах да охранявам реното с въздигналата се в багажника. Хората полека-лека се разотиваха, само полицаят сержант все въртеше в ръце удостоверението ми и се мръщеше. Искаше му се да се заяде за нещо...

Приседнах на багажника, погледнах дребните петънца кръв на асфалта. Избърсах ги с подметката си.

Надявах се Михаил да се сети да поиска безплатни билети.

В магазина за спортни вещи нямаше бейзболни бухалки. Затова пък имаше ледосекач.

Ударих въздигналия се десет пъти по главата, макар че още след втория той падна на земята и разтвори челюст. Олга дори не го изчака да спре да се гърчи на асфалта, отвори бутилка минерална вода и започна да промива раната. Кръвта течеше обилно, от газираната вода се пенеше и изглеждаше сякаш е изтекло огромно количество.

От разбития череп на въздигналия се беше излязъл сивкав мозък и се точеше гъста тъмна течност, която не приличаше особено на кръв.

— Край с мен — каза Олга. — Край с мен, Денис.

Гласът ѝ дори не трепереше. Тя хвърли бутилката, извади шишенце с кислородна вода и го обърна над раната.

— Не биваше да свалям якето. Не биваше да свалям...

Въздигналият се ни нападна напълно неочаквано, едва бяхме излезли от магазина. Скочи от балкона на третия етаж; ако се съди по хрущането, счупи краката си, но се добра до Олга. И веднага впи зъби в ръката ѝ. Гъста черна коса, остра брадичка — доста приличаше на Троцки, само чипият му, съвсем нееврейски нос разваляше приликата. Ако не беше ухапал Олга, непременно щях да отбележа иронията на съдбата, която беше довела този човек до окончателна смърт от ледосекач.

— Оля, престани — казах. — Не знаем как се предава тази зараза. Помниш ли онова момче на бензиностанцията? Той явно беше ухапан, лъжеше, че е порязване. И нищо, жив си беше, само че гад...

— Значи не става веднага — отвърна Олга. — Значи ще мине известно време и ще се превърна в чудовище.

— Не знаем това! — извиках в лицето ѝ. — Нищо не знаем! Кръвта на онзи мъртвец заля лицето ми! И попадна по устните ми, да, попадна! Ако беше вирус в кръвта — щях да се заразя!

— Може би той трябва да попадне в кръвта? Като СПИН? Може би не действа веднага...

— Не знаем това, Оля — повторих аз. — Нищо не знаем...

Тялото на асфалта потрепна. Съвсем леко помръдна. Отстъпих крачка назад и потреперих от отвращение — сивкавите съсиреци от мозъка се вмъкваха обратно в разбития череп. Това не можеше да бъде, това противоречеше на цялата човешка физиология, но мозъкът, като червей, пълзеше и се вмъкваше обратно. Счупеният и

неестествено извит крак на въздигналия се потрепери и бавно зае нормалното си положение.

— Виждаш ли? — попитах я.

— Той се възстановява — прошепна Олга. — Тази твар оживява. Извадих ножа.

— Изглежда, има само един сигурен начин — да му се отреже главата.

— Нека аз — каза Олга.

Поклатих глава.

— Аз също трябва да се науча. Полей раната с още нещо. С антисептик. А аз ще се оправя с това...

Олга не възрази. Огледа внимателно улицата (забелязах, че сега поглежда и балконите, и покривите) и каза:

— Добре. А после ти ще носиш детето. Ако аз... по-добре да е в теб.

Обядвахме в закусвалнята „Пиратски пир“ в търговския център на Третото околоръстно. Закусвалнята беше ориентирана към семеен отдиш, основните посетители бяха родители с деца, ходили на кино и решили да похапнат, преди да пазаруват. Обстановката беше съответстваща — пиратска. И рисунките по стените, и въжените стълби под тавана, и носът на старинен кораб, излизащ от стената, и стърчащият до средата на залата бушприт... Гримиран като Джак Спароу аниматор развличаше непълнолетната публика. Общо взето, не най-подходящото място за полицейски дознател в униформа и възрастен квази със старомоден костюм.

Честно казано, по-скоро изглеждахме като аниматори, готвещи се да заменят най-големия карък и най-обаятелния от пиратите.

Но тук бяха най-хубавите пирожки в Москва. И аз, напук на условностите, докарах тук Михаил, когато той предложи да обядваме.

Обслужиха ни коректно. Москва, разбира се, не е Питер. И не е толерантният Париж или Лондон, където квазитата са обичайна гледка. Но и при нас никой не преследва квазитата с брадви.

Поръчах си пирожки с месо и горещ бульон. Михаил — картофени и зелеви пирожки, след което се поинтересува:

— Сигурно ли е, че в тях няма животински белтъчини?

— Пържим в растително масло — отговори дъвчещата дъвка млада сервитьорка-пиратка със сложен пиърсинг на бузата: поне сто

дребни светодиода. Докато говореше, светодиодите припламваха, рисувайки абстрактни картини. — Квазитата ги обичат.

— Взимай, взимай. Освен ако не е попаднал някой червей в зелето.

— Червея някак ще го преживея — отговори Михаил.

Сервитьорката ме погледна възмутено.

— Нямаме червеи в зелето.

Светодиодите на бузата ѝ се оцветиха в червено и запулсираха.

— Шегувам се — извиних се аз. — Готин пиърсинг.

— Благодаря. — Тя отново погледна Михаил. Бузата ѝ се оцвети в зелено и розово. — Вземете си ошав. Много е вкусно. Дори невегетарианците си взимат.

Михаил си взе.

Изядохме първите си пирожки. Михаил кимна одобрително, а аз размишлявах дали ще е уместно да изпия една бира. Реших, че все пак не е, но си обещах вечерта да си дам реванш.

— Хубаво място, нали? — попита Михаил, докато оглеждаше залата. Децата викаха, родителите ядяха. Повечето възрастни пиеха вино. То тук хич не беше лошо.

— За родители с деца е идеално, ако имаш предвид това — казах аз.

— Благодаря. Да, точно за това. — Михаил помълча, въртейки с пръсти чашата върху масата. — Доста ми е трудно да съм баща на живо дете, Денис. Нещата, които вие, живите, разбирате интуитивно, на мен ми се налага да осъзнавам по пътя на логиката.

— А не си ли имал свои деца? — попитах аз.

— Имах син, имах и дъщеря — отвърна кратко Михаил и аз осъзнах, че вече ги няма. — Но много отдавна. Дори дядо да бъда ми е късно.

— На теб ти е време да лежиш под земята — казах аз много неучтиво.

— Е, да. Но светът се промени... Та така, благодаря. Понякога ми е трудно да разбере кое е добре за детето и кое — не... Ти нали си имал син?

— Да. Загина в самото начало.

— Моите съболезнования.

Кимнах. Тези думи не можеше да изразяват истински чувства и Михаил знаеше, че аз знам това, но все пак беше сметнал за нужно да ги изрече...

— Връстник на Найд — казах аз. — Щеше да е връстник. Само че се метна на Олга, на жена ми... съвсем светличък. Не беше навършил и година... А защо се правиш на баща на момчето? Ти нали не го обичаш? Е, по време на катастрофата си го спасил, това го разбирам. Но след това? Защо не го предаде в човешко семейство за осиновяване?

Михаил не отговори веднага.

— Какъв е добрият полицаи, Денис?

Свих рамене.

— Ами например като мен.

— А сериозно?

— Ами има си основни принципи — отвърнах. — Да защитава хората. Да не взима подкупи. Да си мие ръцете със сапун преди ядене.

Михаил кимна.

— И така става. Но основното е справедливостта. Добрият полицаи не може да предотврати всички престъпления и да поправи всички грешки. Но той е длъжен да прави така, че справедливостта да възтържествува. Поне в нещата, които зависят от него.

— Да допуснем — казах аз. — Ти си добър полицаи, надявам се, че аз също. Но какво общо има тук момчето Найд?

— Справедливостта се заключава в това — заобяснява Михаил разсъдливо, като на малко дете, — аз да му бъда баща. Доколкото мога — добър баща. И фактът, че не мога да го обичам истински, нищо не променя, тъй като аз съм длъжен да се стремя към справедливост.

Погледнах го и поклатих глава.

— Жалко, че не си човек, Михаиле. Можехме да станем приятели.

— Ние и така се сприятелихме — отговори квазито.

Засмях се и изпих бульона.

— Не, извинявай. Ти си ми партньор, така се получи. Ти си добър полицаи, аз съм добър полицаи, и това си казва думата. Но ние не сме приятели и никога няма да станем. Точно както не можеш да станеш истински баща на Найд.

Михаил се замисли.

— Това не е правилно. Найд ме счита за свой баща, а ти можеш да ме считаш за приятел. Каква е разликата, щом се държа като добър баща и добър приятел?

Почесах се по тила, въздъхнах.

— Мамка му, хубав въпрос, как да ти отговоря...

Джак Спароу се суетеше около съседната маса и се опитваше да въвлече пълничко луничаво момче в играта. Хлапето не беше въодушевено. На него му се ядяха пирожки. Взех една салфетка от масата, смачках я грижливо и я запратих в тила на Джак Спароу. Аниматорът започна да се озърта в търсене на агресора. Дебеланкото, видял движението ми, се закикоти. Смигнах му заговорнически, той също ми смигна. Загубил интерес към него, Джак Спароу тръгна из залата в явно търсене на нападналия го хаймана.

— Това не беше добра постъпка — каза Михаил с упрек.

Замълчах си.

— Твоите действия би трябвало да ми демонстрират нещо и да доведат до осъзнаването на моята непълноценност — продължи Михаил замислено. — Ще го обмисля. Но въпреки това не си прав.

Махнах с ръка.

— Остави, Михаиле. Нека смятаме, че си победил в спора. А Найд го доведи тук. Следващата седмица пускат деветите „Пирати“, децата ги обожават. Наистина, казват, че Джони Деп почти не играе там, той нали е станал квази и е много придирчив към ролите; вместо него е компютърният му аватар. Но каква е разликата, щом се държи като истински?

Михаил дъвчеше сандвича си и размишляваше за нещо свое. После попита:

— Кажи ми, това, с което се занимавахме цялата сутрин... то ли е основната ти работа?

— И то най-интересната част от нея — признах аз.

— Заслужаваш повече — каза Михаил с упрек. — Ти си добър полицаи.

— Е, щом заслужавам и щом сме приятели — сподели — предложих аз. — Защо дойде в Москва и какво разследваш всъщност?

— Всичко е много сложно — отговори Михаил.

— Ти дай някак по-простичко.

Михаил се колебаеше. Изглежда, наистина беше готов за някаква откровеност.

И в този момент засвири телефонът ми.

— Как мразя мобилните връзки! — възкликнах, докато го измъквах. — И то с началството!

Само на обажданията на „царицата“ звучеше старата песен „Нашата служба е и трудна, и опасна“.

— Михаил с теб ли е? — попита тя, без да поздрави.

— Да...

— Тичайте към храма, бързо!

— Какъв храм?

— Към големия! Където е приютът „Лазар Витанийски“.

Връзката прекъсна.

— На конете — казах аз и станах. — Ще доядеш пирожките по пътя.

— Какво се е случило? — попита Михаил и също стана.

— Не знам. Но е някаква гадост, предчувствам го.

Случилото се преди десет години здравата беше развалило кармата на всички традиционни религии. Трудно е да се уповаваш на възкресението на мъртвите, когато оживелите покойници обикалят наоколо и се опитват да те изядат. Невъзможно е да обещаващ хурии в рая, когато на мъртвите им се иска да изядат хуриите. И със самсара се получава малко неудобно, освен ако не признаеш света ни за свят на гладните духове.

Но човекът е гъвкаво същество, а вярата му — още по-гъвкава.

Всички се бяха приспособили. По един или друг начин.

И бяха започнали да взаимодействат и със света на въздигналите се и квазитата. По един или друг начин.

Под храма „Христос Спасител“, където някога имаше паркинги, зали за църковни събори и трапезарии, преди десет години отвориша огромна болница. Отначало в нея се опитваха да лекуват въздигналите се. Включително с молитви и светена вода, честно казано. А после... после болницата се превърна в приюта „Лазар Витанийски“, където се обгрижваха въздигнали се. Такива, на които са им останали роднини сред хората.

Роднини, които желаеха да държат своите въздигнали се по-наблизо, вместо да ги предават на квазитата.

И бяха готови да плащат за това. Или, да го кажем по-деликатно — да подпомагат храма.

Сега там имаше навярно около хиляда и петстотин въздигнали се. Опасно заведение, но то вече беше станало част от градската традиция, а и църквата се държеше здраво за него, като за визитна картичка на добрите си дела. Затова приютът, освен лекари и санитарии, имаше хубава охрана (а също така, според слуховете, и система за наводняване в извънредни случаи, способна за минута и половина да превърне храма в басейн).

По средата на пътя попаднахме в задръстване. Не от най-големите, но въпреки това едва пълзахме. Гледах мрачно велосипедистите, които се движеха по своите велоалеи, и си спомнях, че преди тук имаше четири ленти за колите, а не две. Много ми се искаше да извадя от жабката сирената, да я залепя на покрива, да я надуя и да подплаша велосипедистите.

Но Даулетдинова беше казала „бързо“, а не „незабавно“. Така че за подобна инициатива рискувах да получа солидно мъмрене.

Какво можеше да се е случило в приюта?

Най-вероятното — въздигналите се са се измъкнали на свобода. Но как е станало? Там работят опитни надзиратели.

Въздигналите се са хванали някого? Глупости, ако са хванали — веднага са го разкъсали и целият въпрос е ще се въздигне ли обядът им от мъртвите, или няма да може да се възроди. Съществува определено равнище на увреждане на тялото, след което човек не се въздига. На първо място, разбира се, трябва да се съхрани мозъкът. Но и тялото поне на петдесет процента. Без сърце и бели дробове се въздигаха рядко, макар че какво ли не се случваше. Даже имаше инструкция как да се отбраняваш от въздигнали се в безнадеждна ситуация: за да можеш да се въздигнеш и за да не можеш... За желаещите да удължат земното си съществуване съветите се свеждаха до това, че трябва колкото се може по-бързо да умрат, като предложат на нападателите си големите артерии. Въздигналите се не нападаха мъртъвци, почти мигновено губеха интерес към тях.

Така че какво се беше случило?

Районът около храма вече беше отцепен. За да не влизам в пререкания, оставих колата на крайбрежната улица и след като извадихме удостоверенията си, преминахме през кордона.

При самия храм ни чакаше втора верига — и тук вече се наложи да влезем в пререкания. Не бяхме с необходимите чинове и в правилния район, моята дознателска длъжност не впечатляваше никого. Но тук свърши работа документът с печатите, който извади Михаил.

А в храма най-накрая видяхме познати лица.

Колкото и да беше странно, това бе вчерашният ни събеседник, капитан Владислав Маркин. Виж ти! Капитан ли е той всъщност, след като командва такава тъпна народ по време на сериозно произшествие? А до него — нашият експерт, моята несъстояла се партньорка по пиене на чай, Анастасия. Те спореха енергично за нещо — по-точно, спореше Анастасия, а Маркин клатеше глава и се опитваше да я успокои.

Ако се съдеше по това, че съвсем не беше униформена — по блуза и шорти, — Анастасия не беше дошла от работа. Дори бих казал, че е притичала право от вкъщи с домашните си дрехи, като е сменила чехлите със сандали и дори не се е огледала в огледалото. За жена това е несъмнен подвиг.

Но за какъв квази изобщо е тук? Нейната работа са епруветките, скалпелът и газоанализаторът!

— Все едни и същи лица — внезапно каза някой, като ме хвана за лакътя. — Добре поне, че не сте домъкнали детето. Какво правите тук?

Това беше възрастният спецназовец, когото вчера бях сметнал за експерт като Анастасия. Сега вече не бях толкова уверен в това — той носеше бронезилетка, а на гърба му имаше пушка с къса цев.

— А вие? — попитах аз, освобождавайки ръката си. — А тя?

— За нея е ясно — отговори мъгляво спецназовецът. — Но вие защо се появихте?

— Какво става? — попита Михаил.

Спецназовецът се поколеба и кимна.

— Идете при шефа. Нека той ви обясни.

Михаил веднага тръгна нататък, а аз се забавих за секунда и погледнах спецназовеца в очите. Онзи въздъхна тихо и каза:

— Вземане на заложенници.

Последвах квазито в пълно недоумение. Вземане на заложници? Безумие! Въздигналите се не хващат хора за заложници. Въздигналите се ни ядат!

При нашето приближаване и Анастасия, и Владислав млъкнаха. Капитанът вдигна поглед към небето и дори разпери ръце. Анастасия се навъси и извърна очи.

— Добро утро, капитан Маркин — каза Михаил. — Какво става?

— На всички им се иска да знаят — отговори капитанът. — Но това е секретна информация.

— Слушайте, Маркин. — Аз избутах Михаил. — Вzeti са заложници, разбирам, че това е ваш прерогатив, но, по дяволите, как?

— Откъде знаете?

— Едно птиче ни каза.

— Аз на тая птица ще й набия човката — изруга Маркин. — Да, това е наш проблем, напуснете извън загражденията. Не ме заставяйте да ви извеждам със сила.

— Това е Виктория! — извика Анастасия. — Виктория е, Михаиле. Тя е взела заложници!

— Квази е хванала хора за заложници? — Михаил явно беше шокиран.

— Въздигнали се! — рече рязко Маркин. — Вашата психясала квази-бегълка е нападнала приюта. Освободила е въздигналите се, а хората е пустила.

— Всичките ли? — поинтересувах се.

— Да, всичките — каза мрачно Маркин.

— Но така всичко се решава много просто — зарадвах се аз. — Нали не лъжат за системата за наводняване? Или за отровния газ, разяждащ мъртва плът?

Кой знае защо, Анастасия ме погледна много лошо. Михаил въздъхна и отговори вместо Маркин:

— Лъжат, естествено. Не става въпрос за наводняване или за газ, а за магнетрони. Целият приют е една огромна микровълнова печка.

Стъписах се. Не бях подозирал, че църквата върви дотолкова в крак с времето. Магнетрони! Ама че гадост!

— Не вярвам! — възкликнах неволно.

— От старите военни запаси са — каза студено Михаил. — Разработвали са някакво оръжие, което да всява ужас сред врага. В

бойни условия против жива и мъртва сила не се оказало толкова ефективно, предвидено е по-скоро за техника. Но някой се сетил да го използва като система за безопасност в институтите, изучаващи въздигналите се, и при... — Той погледна с неприязън Маркин и не довърши фразата. После продължи все така осъдително: — Разбира се, църквата също го е изпросила за своята лечебница.

— Църквата не проси нищо, Михаиле — поправиха го меко. — Църквата моли.

Попът се беше приближил безшумно, като опитен спецназовец. Той и такова впечатление правеше — застаряващ, но много здрав, без собствената за поповете закръгленост.

Беше облечен в расо с неочакван бял цвят. Някак бях свикнал, че нашите попове ходят в черно. Макар че при тях като че ли има някакво бяло и черно духовенство... може би там е работата.

— Пускайте магнетроните, отче — казах аз възможно най-учтиво. — И нека Господ упокои клетниците. Той вече се е изчакал да идат при него, предполагам.

Свещеникът се усмихна меко, сякаш бях дете, изтърсило глупост.

— Ваше Високопреподобие — каза Маркин, — извинете, сега ще ги изведат...

— Няма нужда, Слава — каза попят.

Виж ти! Те май се познават!

— Протойерей Пьотър Меленков? — попита неочаквано Михаил. — Ръководителят на седма канцелария?

— Михаил Иванович Бедренец? Специалният инспектор на Представителя? — попита топло попят.

Почувствах се излишен.

И затова незабавно се вклиних в разговора:

— Извинете, че се намесвам. Аз, разбира се, съм обикновен полицаи, не съм силен във високите материи, но откога квазитата могат да шантажират хора, като вземат за заложници въздигнали се?

Михаил, Пьотър, Владислав и Анастасия безмълвно се вторачиха в мен.

Не знам защо, но ми стана неудобно.

— Имам предвид, че тя няма да тръгне да ги убива — казах аз. — Квазитата се отнасят към въздигналите се като към деца. Това всички го знаят!

— Има хора, които изобщо няма да се смутят от необходимостта да убият дете — отговори сухо Владислав.

— Добре, да допуснем — неохотно се съгласих аз. — Тази Виктория е абсолютно психясала... дори за квази. Извинявайте, Михаил. Да допуснем. Но ние не водим преговори с терористи. Ако ще да са квази, ако ще да са въздигнали се. Защо спецчастите не започват... ъъ...

— Не започват какво? — попита нежно протойерейт. — Освобождаването на заложниците?

— Да, глупаво беше — признах аз.

Наистина. Как да освободят хиляда и петстотин въздигнали се, мечтаещи да изядат своите спасители? Те сами по себе си бяха смъртно опасни, все пак не бяха нови, тромави въздигнали се. Тези бяха седели в заточение десетина години, бяха бързи и неуморни, трудни за убиване. А когато са направлявани от волята на квази, да изпратиш в подземията на храма спецчасти е все едно да изпратиш храна на въздигналите се.

— Тогава извинявайте, но ето ви мнението на един обикновен полицай — казах аз. — Пуснете магнетроните, преди тази гадина да е повела въздигналите се на щурм. Този крехък кордон — аз демонстративно се огледах — няма да удържи хиляда и петстотин добре обгрижвани въздигнали се. Вие не сте докарали дори огнехвъргачки, дори танкове! Рисуваме да получим избухване в центъра на Москва. Избухване от първа категория!

Разбрах защо наоколо няма бронирани коли и стотици бойници. Паника в центъра на Москва — това не е шега работа. Само чаках кога ще започнат да възразяват и да обясняват в какво не съм прав. А те, кой знае защо, мълчаха. Всичките. И попът с бялото расо, и наглият спецназовец, и квазито. Само Анастасия изхлипа.

— Той е прав — неочаквано каза Михаил. — За мое дълбоко съжаление той е прав. Пуснете вашите магнетрони, Ваше Високопреподобие.

Лицето на Пьотър се изкриви сякаш от болка. Той поклати глава.

— Хиляда и петстотин души...

— Когато изведохте танковете от своята бригада на МКАД, вие не се колебахте, полковник Меленков — каза Михаил. — Убихте

стотици хиляди въздигнали се и десетки хиляди хора. Но спасихте милиони живи хора.

Едва в този момент осъзнах кой е пред мен, преглътнах и сподавих желанието да се изпъна в стойка „мирно“.

Протойерейт поклати глава.

— Полковник Меленков отдавна вече го няма.

— Но ще ви се наложи да го повикате, Ваше Високопреподобие — каза Михаил. — Простете, но това решение можете да го вземете само вие. Аз, от страната на квазитата, съм готов да свидетелствам, че е бил единственият възможен изход.

— Толик — каза изведнъж Анастасия. — Малкият ми брат се казва Толик. На десет години е. Той... той е там. Мама е там. И той е там. Когато... ако се превърне в квази, той ще си остане дете. Завинаги.

Тя ме погледна, очите ѝ бяха сухи.

— Навярно Денис е прав. Навярно няма друг изход.

Ето защо беше дотичала в храма. Ето какво означаваха вчерашните ѝ думи за майката и брата, които са „отделно“.

— Чухте мнението им — рече Владислав с някакво облекчение. — Ваше Високопреподобие, аз се присъединявам към него.

Погледнах бившия полковник, на чието име бяха решили да кръстят площад в центъра на Москва, но после така и не го кръстиха — говори се, че по негова настоятелна молба; човека, комуто предричаха президентство, но който внезапно изчезна. И видях в очите му объркване и страх.

Той се боеше. Боеше се да извърши за втори път това, което веднъж вече беше направил. Да убие хиляда и петстотин души, които вече са мъртви... да ги лиши от шанса да се сдобият отново с разум и да се върнат към живота си, макар и изкривен и уродлив...

Как всичко това се е съчетало при него?

Военно минало. Оттегляне в религията. Църковна кариера.

И с какво толкова е съгрешил, че са му изпратили такова изпитание?

А и казват, че Бог изпраща на всеки само онзи кръст, който той може да понесе...

— Михаиле, можеш ли да неутрализираш влиянието на Виктория над въздигналите се? — попитах аз.

— За целта е необходимо да се озова до нея — отговори той.

— А от разстояние?

— От разстояние мога да удържа един-двама... Ако тя хвърли срещу мен дори само десет — те ще ме разкъсат.

— Тя е на главния охранителен пост, там всичко се вижда на камерите — каза Пьотър. Но в гласа му се долавяше надежда. — Електрозахранването е автономно, стига за три денонощия.

— Никаква възможност за приближаване ли няма? — попита много делово Михаил.

— Може да се измисли нещо. Инспектор Бедренец, не си ли струва да се повикат още квазита?

— Не всички квазита са еднакво ефективни в управляването на въздигналите се. Вие нали сте имали квазита в персонала?

— Трима — кимна протойерейт. — Те умееха да управляват въздигналите се, но не се справиха. Не, Михаиле, нека не умножаваме същностите повече от необходимото.

— Но ти няма да се справиш сам — казах аз.

— А аз не се и съмнявам, че и ти ще дойдеш — отговори Михаил. — Владислав, ще ни помогнете ли с оръжие и бронижилетки?

Владислав кимна и каза, намръщен:

— Но своите хора няма да ви дам. Имаме пряка забрана за влизане в сградата...

— Вашите хора не са нужни — каза Анастасия. — Аз ще отида с тях.

Тя ни изгледа дръзко, явно очакваше възражения. Но никой не възрази. Само Владимир я огледа придирчиво, сякаш преценяваше необходимия размер бронижилетка.

— Ваше... ъ... Високопреосвещенство... — започнах аз.

— Високопреподобие — поправи ме Пьотър. — Да, разбира се. Ще дойда с вас, нужен ви е водач. Всичко, което може да се направи отвън, ще го направи помощникът ми.

Добре обгрижваният въздигнал се не е полуоглозган труп, придобил способността да се движи и желанието да дъвче човешка плът. Всички изядени и увредени части на тялото с течение на времето регенерират. Въздигналите се регенерират половината си тяло за две-

три години — разбира се, ако ги хранят. Това вече не е предишната плът, тя е бледосивкава, но по принцип и при хората се случва да имат такъв цвят на кожата. Във вените на въздигналите се бавно тече гъста псевдокръв, в която няма еритроцити и все пак прекрасно пренася кислорода. Тази гадост не може да се промъкне в капилярите, но това не смущава въздигналите се. Ако няма храна — те изпадат в летаргичен сън, в който могат да пребивават с години. Доколкото знам, за десет години на никого не се е удало да ги умори от глад. Обикновено въздигналите се се движат бавно, даже не съвсем координирано, но когато усетят храна — придобиват стремителност на движенията.

Общо взето, те не се различават много от квазитата. Също са силни и издръжливи. Само че нямат разум и не са вегетарианци.

Закопчах бронезилетката си, вдигнах и закрепих твърдата кевларена яка. Заредих пушката.

Имахме еднакво снаряжение. За противопоставяне срещу въстаналите никой не беше измислил нещо по-добро от многопатронна пушка с едри сачми, пистолети с тъповърхи патрони, които имаха силен възпиращ ефект, и мачете — като последно средство. Автомати, гранати — всичко това е от Лукавия. Огnehвъргачката е по-ефективна, разбира се, но въздигналите се не чувстват болка и могат да се сражават дълго, докато не изгорят.

Екипът ни, разбира се, се получи странен. Протойерей, квази, полицейски офицер и девойка експерт.

— Ако бяхме в компютърна игра — казах аз, — вие щяхте да правите магии, Ваше Високопреподобие.

Протойерейт провери пълнителя на пушката и каза сухо:

— В компютърните игри магии правят маговете, а свещениците изцеляват и призовават божествената сила. Относно изцеляването нищо не мога да ви гарантирам, но се моля непрестанно от сутринта.

Признавам — не намерих какво да отговоря.

Стояхме в бойлерното отделение, разположено някъде на границата между помещенията на храма „Христос Спасител“ и подземните помещения на приюта. Водата в тръбите шумеше, щракаха някакви релета. Десетината безмълвни полицаи, караулеци тук, избягваха да ни погледнат. Те щяха да останат в относителна

безопасност, а ние щяхме да тръгнем срещу хиляда и петстотинте гладни въздигнали се.

— Тази врата води към долното бойлерно, а оттам се стига до банята — посочи протойерейт масивната желязна врата, затворена отвътре с ключалка и внушително резе. — В банята няма видеокамери, няма да ни забележат веднага.

— Защо? — учуди се Михаил.

— Дружеството за защита на правата на въздигналите се настоя за това — обясни протойерейт. — Нали сред пациентите има непълнолетни.

— О, Господи! — въздъхнах аз.

— Ако ще ви утеши, аз също смятам това за глупост — отговори Пьотър. — Но в момента ни е от полза. След банята ще влезем в пето отделение, ще минем покрай болничните стаи... — докато говореше, той прекарваше пръст по разположената на неустойчивата пластмасова масичка схема. — После лабораторията по микробиология, кухнята...

— Кухнята? — Обхвана ме нервен смях.

— Така я наричат. После коридор, стаите на персонала и главният пост на охраната.

— А какво иска Виктория? — поинтересува се Михаил. — Това, че е пуснала хората, е обнадеждаващо. Може би, ако изпълним условията й...

— Тя иска хеликоптер със заложници, на които обещава да запази живота и да им позволи да скочат с парашут; още личните вещи на покойния й съпруг и три милиона рубли.

Подсвирнах и завъртях пръст при слепоочието си.

— Да, любопитно — каза Михаил замислено. — Може би при нас също има психически разстройства. Значи три милиона рубли...

— Нещо тук не е наред — казах аз. — Идиотско искане сред редица напълно разумни... отвлича вниманието от онова, което наистина й е нужно?

— Най-лесно ще е да я питаме — каза протойерейт. — Да вървим, братя и сестри.

Михаил тръгна напред и ние го последвахме.

Зад желязната врата имаше къс коридор. След него — кънтяща желязна стълба, водеща четири площадки надолу. Там — още една врата.

— С Божията помощ, да започваме... — каза протойереят.

Михаил прекара по кодовата ключалка своята карта-ключ (дадоха по една на всички ни) и ключалката примигна в зелено. Виктория или не беше успяла да блокира достъпа, или не го беше сметнала за нужно. Надявах се да не е успяла. Михаил предпазливо отвори вратата и влязохме в умалено копие на горната бойлерна.

Тук също нямаше никого. Автоматиката бучеше тихичко, успокояващо.

— Осми етаж, полет нормален^[2] — казах аз. Протойереят ме погледна с упрек. Забелязах, че държи пушката уверено, сякаш е готов всеки момент да стреля. Явно всички онези преживявания, които правеха невъзможно за него хладнокръвното убийство на неспособните да се съпротивляват въздигнали се, изобщо не му пречеха да се сражава с чудовищата лице в лице.

Още една врата, съвсем къс коридор, по-скоро преддверие, и се озовахме в банята.

За щастие тук също нямаше никого. Нито къпещи се, нито съхнещи, нито възрастни въздигнали се, нито непълнолетни.

Но гледката си я биваше!

Аз, разбира се, никога не бях идвал тук и не можех да си представя как се извършва масовото къпане на агресивните създания в такива заведения.

Оказа се много механизирано.

Малка зала. Въздухът беше влажен и топъл. Под тавана вървеше кръгова релса с верижна предавка, караща по релсите стърчащи надолу метални пръти. Сега тя беше изключена, но аз живо си представях как всичко това трака в процеса на работа. На прътите бяха закрепени метални нашийници, сега разкопчани. Подът беше решетъчен. На различни места в залата стърчаха тръби със смесители и разпръсквачи.

Ето тук, вероятно, започваше движението — някой, най-вероятно квази, закопчаваше за прътовете десетина въздигнали се. Отдръпваше се встрани. Веригите с грохот мъкнеха прътовете, закопчаните за тях въздигнати волю-неволю крачеха под струите вода, биещи от всички посоки... Ето тук, изглежда, ги поливаше от процеп в тавана сапунена

вода или пана... Тук отново ги пръскаха... А тук вървяха покрай широките вентилационни решетки, от които духаше горещ въздух. Пет минути — и цикълът за къпане е завършен. За един час могат да се изкъпят петдесет въздигнали се, за един ден — петстотин, за три дни — целия контингент.

Е, в действителност, разбира се, всичко вървеше по-бавно. Едва ли ги къпеха повече от веднъж седмично.

Този ужасяващ технологизъм никак не пасваше на стенописите — груби, с избледнели от течащата вода бои, но периодично обновявани (част от картините беше съвсем бледа, друга част — нова и ярка). Изображенията представляваха умиротворяващи пейзажи. Гори, поля, реки, море... Нито един човек или животно. Нима това някак върши работа, успокоява въздигналите се?

— Мислех, че тук навсякъде има кръстове и икони — не се съдържах аз.

— Пробвахме, не помага — с някакво отчаяно веселие отговори протойерейт. — Денис, аз разбирам, че се заяждате от нерви. Отпуснете се, не е задължително да вярвате в Бог и не е задължително да ми демонстрирате своето неверие.

— А вие вярвате ли в Бог, господин полковник? — попитах аз. — След всичко, което се случи в света?

— Не е важно дали вярвам в Бог — отговори Пьотър. — Важното е той да вярва в мен.

— Горкичките, горкичките... — прошепна Анастасия, озъртайки се. Но съвсем тихо; изглежда, никой освен мен, защото стоях до нея, не я чу.

Замълчах си. Разбрах, че тя си представя майка си и брат си, приковани към това желязно гърмящо безумие и крачещи под струите вода като коли в автомивка.

От банята влязохме в дълъг олющен коридор. Толкова занемарен, че протойерейт каза виновно:

— Издръжката на приюта възлиза на огромна сума.

— Знам, плащам за брат ми и мама — отговори рязко Анастасия.

— Плащат едва за една трета от пациентите. А те, след къпане, възбудени, драскат стената...

Драскотините бяха дълбоки. През цялата мазилка, до бетона.

Може би ползата от къпането е преувеличена?

Още една врата се отвори послушно пред Михаил. Ние вече някак се бяхме поотпуснали от тишината и от отсъствието на противник — и първият попаднал ни въздигнал се ни накара да потрепнем.

Беше момиче на четиринайсет години. Когато е била жива, е била много красива. Но сега късо остриганите ѝ коси и бледата кожа правеха външността ѝ зловеща.

Кое то напълно отговаряше на поведението ѝ.

С ръмжене и тракане на зъби, момичето се затича към нас по дългия коридор, в който преди това се шляеше безцелно. От двете страни на коридора зееха отворени стоманени врати, но явно тук нямаше никой друг. Момичето търчеше към нас само.

И това беше толкова нелепо и ужасно, че ние застинахме и гледахме приближаването ѝ.

— Стой! — каза Михаил, протегнал ръка напред. — Стой!

Момичето започна да забавя скорост. Утробното ѝ ръмжене и тракането на зъбите се смениха с тихо скимтене.

— Стой! — повтори Михаил.

Момичето спря на място, поклащайки се. Беше облечена с долнище на пижама и разкъсана риза. Изглежда, на въздигналите се не се полагаха обувки.

— Седни! — каза Михаил.

Момичето изстена, сякаш от болка, и седна на бетонния под.

— Тя е много силна — каза Михаил и аз осъзнах, че не става въпрос за горката малка въздигнала се. — Как не почувствах веднага...

Той се наведе над момичето и стегна ръцете и краката ѝ с пластмасови белезници. Положи я на пода, прекара длан по късо подстриганите ѝ коси.

— Лежи. Не мърдай. Спи.

Не знам дали тя заспа, но легеше тихо, дори докато минавахме покрай нея.

— Някъде тук вече има камера за наблюдение — каза тъжно Пьотър. — Боя се, че са ни забелязали... Необходимо ли е Виктория да дава лично заповеди на въздигналите се?

Михаил поклати глава.

— Не. Говоренето само помага да се оформи по-ясно мислената заповед.

— Значи вие все пак сте телепати! — каза Анастасия тържествуващо. — Но нали отричате това!

— Ние не сме телепати — възрази Михаил. — Не четем мисли. Можем да управляваме въздигналите се, но всеки в различна степен. И не знаем как точно става. Може би феромони.

— А може би фермиони — пошегува се мрачно Анастасия и погледна към момичето. — Отче, все пак скъсани дрехи... това не е добре.

— Те скъсват всяка дреха за седмица — отговори Пьотър и веднага въздъхна. — Прощавай, момиче, но ние наистина не сме толкова богати, колкото си мисли народът.

— Приближават се — каза изведнъж Михаил. — Чувствам... — Той внезапно свали пушката от рамото си, помълча секунда и добави: — Ако са повече от пет... не, повече от четири... стреляйте.

Бяха двайсетина.

Двайсетината въздигнали се изскочиха през вратата на лабораторията по микробиология. Видях ги и се зарадвах само на едно — че сред тях нямаше деца.

После започнахме да стреляме.

Дори Михаил не се опитваше да въздейства на въздигналите се със своите феромони или фермиони. Май единственото, на което воняхме всички, беше страх.

Въздигналите се бяха силни, здрави и явно неотдавна добре похапнали. Част от тях се носеха към нас с подскоци, други тичаха — хубаво, спортно. А двама се придвижваха със скокове от стена към стена под самия таван.

Никога не съм предполагал, че е възможно.

Дори не опитах да се целя в скачащите по стените; видях, че с тях се занимават Пьотър и Михаил. Заех се да стрелям нататък по коридора, по основната маса въздигнали се. Със секунда закъснение започна да стреля и Анастасия. Изглежда, първо беше огледала тълпата за познати лица.

Сачмите не убиваха въздигналите се, те не чувстваха страх и болка. Но попаденията разрушаваха в мъртвите тела нещо, което заместваше живота. Сачмите отнесоха цялото лице на един от тях и той се завъртя на място, като размахваше на сляпо ръце и събаряше

съседите си. Изстрелите разбиха коляното на друг, той падна и запълзя. Останалите забавиха бяг.

Пьотър с три изстрела напълно отнесе главата на един от скачащите. А това вече означава край, окончателен и безвъзвратен. Тялото може да съществува още известно време, дори може да се опитва да пълзи, но после окончателно умира.

Михаил пък вкара в своя скачащ четири заряда от сачмите. Но така и не го уби — главата си беше цяла, ръцете и краката действаха, въздигналият се вече беше дошъл опасно близо.

Извадих мачетето и когато той скочи срещу нас, го ударих по главата. Колкото и да е странно, въпреки че с Пьотър бяхме по-близо, въздигналият се се беше насочил към Михаил. Към квазито, който не му беше храна, а господар!

Да разбиеш черепа на въздигнал се не е по-лесно, отколкото на човек. Но аз ударих с всичка сила, а към нея се добави и силата на скока му. Главата на въздигналия се се разцепи на две, от темето до шията. Той рухна в краката ми и започна да се гърчи в агония, драскайки с ръце по пода. Ударих го още веднъж с мачетето, този път по шията. Запратих с ритник главата му към връхлитащите въздигнали се — един я улови ловко и спря, за да я огледа или подуши. Уви, този деликатес не го заинтересува. Забих мачетето в замиращото тяло пред краката ми и отново се хванах за пушката.

Въздигналите се бяха вече съвсем близо. Бяха останали десетина.

С последните два патрона успешно повалих двама — на единия му отнесох главата, другия го спря дупка в корема; дори за въздигнал се това беше твърде сериозно увреждане.

Наоколо гръмнаха още няколко изстрела и нападателите останаха петима. Нямах време за смяна на пълнители — Пьотър се зае да стреля с пистолет, Анастасия също стреля няколко пъти. Аз измъкнах от тялото пред краката ми мачетето и се приготвих за ръкопашен бой.

— Стой!

Михаил излезе леко напред.

— Стой! Сядай! Сядай!

Останалите въздигнали се се олюляха и седнаха.

Ранените също се опитаха да седнат.

— При мен! Всички да дойдат при мен! — И като Хамелнския свирач, Михаил влезе в една от празните килии (все пак не можех да назова тези бетонни кутийки болнични стаи). — При мен!

Въздигналите се се подчиниха.

Някои вървяха, някои пълзяха, някои се мятаха, докато се опитваха да изпълнят заповедта. Михаил ги вкара всичките в килията, като най-тежко ранените завлече за ръцете и краката. После затвори стоманената врата. Тя беше с електрическа ключалка, но отвън имаше и обикновено резе. Михаил го издърпа.

Едва тогава се усетих, че стоя с пригответено мачете. Избърсах го в зацапаната пижама на убития от мен въздигнал се. Без глава, неподвижен, той изглеждаше жалък и нещастен. Изведнъж осъзнах, че изобщо не съм запомнил лицето му. Мъж ли беше? Да, като че ли мъж. Но на каква възраст, от каква националност, с каква външност — нищо не беше останало в съзнанието ми. С еднакъв успех можеше да е млад чернокож или възрастен бял.

Впрочем, за да съм честен докрай, можеше и да е жена — здрава и набита, на средна възраст.

Нищо не бях запомнил.

— В един момент натискът върху тях отслабна — каза Михаил, като се обърна към нас. — Иначе нямаше да мога да спра последните.

Помислих си, че ако последните не бяха спрели, ни очакваше жестока касапница. А като се има предвид, че ранените лека-полека пълзяха към нас, перспективите ни бяха много мрачни.

— Да вървим — каза Пьотър.

Предпазливо се приближихме към вратата, откъдето се беше изсипала тълпата въздигнали се. Микробиологичната лаборатория? Представих си какво цари там. Слон в стъкларски магазин — и разрушенията от него ще са по-малки, отколкото от двайсетина въздигнали се...

Но за мое смайване в лабораторията цареше идеален ред.

Бели стени, стъклени шкафове, работни места с купища крехко лабораторно стъкло, безумно количество от някакви устройства — сложни, компютризирани, като реквизит от фантастичен филм.

— Виж ти — каза Анастасия. — Добре сте се устроили тук, Ваше Високопреподобие. Мисля, че разбирам за какво са отишли парите ми.

Пьотър сведе поглед. За застаряващ човек с неговата биография това беше равносилно на изчервяване.

— Все пак решихте да разчитате повече на науката, а не на вярата? — продължи Анастасия.

— Вярата и науката не си противоречат — отговори Пьотър. — А и какво толкова има тук...

— О, да, да — отбеляза саркастично Анастасия. — Електронен микроскоп, спектрометър на масата, биореактори, термостати, дилутори, устройства за термодесорбция... Дори при нас, в университета, беше по-зле...

Тя се приближи до някакъв уред, погледна дисплея и каза смаяно:

— Та тук са работили! Преди пет минути още са работели.

— Всички глупави искания за хеликоптер, зложници и пари са били за отвлечане на вниманието — рече Михаил. — Ние сме глупаци. На нея не са ѝ трябвали приютът и зложниците. Нужна ѝ е била хубава лаборатория, където да поработи над нещо няколко часа, а после да си отиде...

— Как така да си отиде? — попитах аз.

— А ти как би си отишъл? — отговори ми с въпрос Михаил.

— Тя ще пусне цялата тълпа — казах аз, без да се замислям. — Ще ги подкара навън и в паниката ще се измъкне. Без никакъв хеликоптер.

— Където и да е тя — всичко се управлява от поста на охраната — каза Пьотър. — Губим време!

И ние хукнахме след него.

По-нататък всичко беше като в мъгла. Препитахме през кухнята, впрочем по-правилно е да се нарече кокошарник или вивариум. Там, в клетките, нервно кудкудякаха в очакване на незавидната си съдба бройлери, пицяха плъхове, в мътната вода на аквариумите плаваха сънени шарани. Една от клетките беше счупена, вътре не се забелязваше плъх, затова пък имаше кървави петна. Вонеше отвратително, като в животинския театър, където родителите ми ме водеха като дете.

Виж ти, порционът на въздигналите се бе доста разнообразен... Из помещението на охраната бродеха двама от тях. Някакви бавни и

дезориентирани. Михаил със сигурност можеше да ги подчини, но нямаше време.

Разстреляхме ги.

Не окончателно, впрочем. След половин година щяха да се възстановят.

А после нахлухме в централния пост на охраната. За наше учудване вратата не беше заключена, екраните за наблюдение работеха. Разбира се, Виктория я нямаше. Пьотър застана пред стената с екраните и се зае да ги изучава. Всъщност главното се разбираше от пръв поглед. Цялата тълпа въздигнали се, всичките хиляда и петстотин (без малцината, които бяхме обезвредили), бавно се движеше по коридорите.

Сива река, течаща към главния вход на приюта.

— Ще се измъкне с тълпата — каза Михаил. — Когато всички те се изсипят навън... Пьотър, оттук може ли да се задейства вашата микровълнова?

— О, тук няма никакви магнетрони — каза раздразнено протойерейт. — Това са слухове и измишльотини на жълтата преса: наводняване, отровен газ, магнетрони. Не ги опровергаваме, за да не тревожим напразно хората.

— Сега въздигналите се ще плъзнат навън и хората ще бъдат разтревожени реално — каза Михаил.

— На входа също има пост на охраната... — Пьотър се поколеба. — Там има възможност да се включи ръчно аварийната изолация. Ще падне бетонна плоча и ще блокира изхода.

— Аз ще отида — каза Михаил.

— Не забеляза ли, че въздигналите се се хвърлиха първо към теб? — попита Пьотър.

— Забелязах. Виктория им е дала такава заповед. Наясно е, че ако дойдат да я хванат, в групата освен хора ще има и квазита.

— Общо взето, това е добре — каза неочаквано протойерейт. — Това е нейна грешка и дава шанс на нас. — Той помълча и се поправи: — Дава шанс на града.

— Всички ще отидем — каза Анастасия. Тя не откъсваше поглед от екраните. Опитваше се да намери сред тътрещата се тълпа своите роднини?

— Не всички — каза Пьотър. — Двама са повече от достатъчно.

Той помълча малко, после се усмихна:

— Впрочем, какви ги говоря... Достатъчен е и един.

Навярно е хубаво да знаеш със сигурност, че ти предстои вечен живот.

Или поне да вярваш във вечния живот.

[1] На руски: Московская кольцевая автодорога. — Бел.прев. ↑

[2] Стих от песента „Самоубийци“, група „Пластика“ — *Аз съм профи професионален/ само-само-самоубиец./ Осми етаж, полет нормален./* *Защо ме гледате така?* — Бел.ред. ↑

ГЛАВА 4

ЗАДМКАДИЕТО И МОСКВА

Завърших доклада си. Прочетох два пъти написаното. Разпечатах го и го пренаписах още веднъж. Намерих три граматични грешки и четири пунктуационни. Не бях сигурен за пунктуационните, но за всеки случай поправих и тях.

После разпечатах текста още веднъж и го подписах.

Даулетдинова беше пунктуална по отношение на граматиката. Можеше да върне доклад, нормален, хубав доклад, нашенарен с червен химикал и с надпис: „Вие не сте руснак или сте учили през деветдесетте?“. Ненапразно казват, че най-яроствните застъпници на руския език са научилите го до съвършенство неруснаци. И дори няма какво да възразиш, самата Даулетдинова е учила езика в Махачкала, при това именно през деветдесетте.

Само че защо е постъпила в полицията, а не в педагогическия институт? Щеше да е министър на образованието...

— Денис?

— Михаил? — попитах аз с въздишка, докато се обръщах. Квazито, който вече десет минути търпеливо чакаше да се освободя, си погледна часовника. Часовникът му беше стар, механичен. Ако квazитата бяха способни на позъорство, бих решил, че това е част от неговия образ, заедно с протритите костюми и старомодните вратовръзки.

— Искаш да си проветриш главата.

Смръщих чело.

— Чакай малко. Стори ми се, че не чух в изречението ти въпросителна интонация.

— Нямаше такава. Не питах, а информирах.

— „Какво, мамо, студено ли ми е? Не, гладен си.“ — цитирах с въздишка стария виц.

Впрочем, възможността да се измъкна от книжната работа с помощта на квazито и неговите особени пълномощия беше твърде

съблазнителна.

Занесох доклада на царицата (провървя ми, нямаше я в кабинета) и тръгнах след Михаил. Когато по време на задача някой загине, количеството на докладите нараства в пъти. Разбира се, провървя ни, че загиналият не беше полицай. Но затова пък той оглавяваше църковно подразделение, занимаващо се с въздигнали се, а това намирисва минимум на генералски чин.

Дори в колата се стараех да не задавам въпроси, като се надявах, че Михаил сам ще благоволи да даде обяснения. Стараех се, докато не разбрах, че пътуваме към Склиф^[1].

— Добре — рекох аз. — Само не ми казвай, че Пьотър е оживял и е в реанимацията.

Михаил ме погледна накриво.

— Черен хумор — съгласих се. — Много ми е жал за него. Той е герой, въпреки всичко. Но такава е работата, без да искаш, закоравяваш и се покриваш с броня от ирония при загуба на бойни другари.

— В отдела ви за десет години има двама загинали — каза Михаил. — И само единият е загинал от въздигнали се. Не оправдавай лошото си възпитание с въздигналите се.

— О, Господи! — въздъхнах аз. — Само квазита не ми бяха чели морал. Жал ми е за Пьотър! Много ми е жал!

— Ти не вярваш в Бог — каза Михаил.

— Да. Не вярвам. Това е фигура на речта.

— А той вярваше искрено, макар че отначало се съмнявах — каза Михаил.

— Той беше с такъв сан, а ти си се съмнявал?

— Ако знаеше, Денис, колко много хора отстояват и защитават това, в което всъщност не вярват.

Свих рамене. Да спориш с квази е все едно да спориш с някого в интернет.

— Значи защо отиваме в Склиф? — попитах аз.

— Не отиваме в Склиф — поясни най-накрая Михаил. — Там е най-близката хеликоптерна площадка и ще вземем с нас един лекар, така е удобно. Нашите съобщиха, че са намерили група хора край Вологда. Изглежда, са дошли от Север, някъде от Архангелск. Трябва

да се срещнем с тях, да изясним каква е работата. За целта са нужни квази и човек.

— Хеликоптерът ваш ли е? — попитах.

— Наш е — каза Михаил и спря колата. Впрочем, аз и сам разбрах това. На древния „Ми-2“ нямаше никакви особени шарки, но на нашите хеликоптери, дори леките, винаги имаше оръжие. Поне картучница на отворената врата.

Само квазитата си позволяваха да се придвижват навсякъде невъоръжени.

— А за какво трябва лекар? — попитах, когато се приближихме до хеликоптера. При появата ни пилотът включи двигателите, перките потрепнаха и се задвижиха.

— Може да се наложи да се евакуират ранени — отвърна Михаил. — Както разбирам, са вървели дълго. Много дълго. И са участвали в битки.

Изведнъж ми хрумна неочаквана и нелепа мисъл.

— Да не искаш да кажеш, че не са имали контакти с цивилизацията от времето на катастрофата?

— Искам — отговори простиичко Михаил.

Петстотин километра не са малко разстояние, на предела на възможностите на старичкия „Ми-2“. А и на всеки друг хеликоптер, ако става въпрос.

Осъзнах това някъде половин час след излитането и попитах Михаил, надвиквайки грохота на двигателите:

— А обратно? Как ще долетим обратно?

— Колоната има бензиновози — отговори Михаил. — Ако не споделят с нас горивото си, ще ни откарат от Вологда, там има аванпост. В краен случай ще се доберем пеша.

Изглежда, не се шегуваше. Не се заех да уточнявам — съсредоточих се върху пейзажа зад прозореца.

Хеликоптерът летеше над диви земи, обитавани само от въздигнали се. Те дремеха в сънна забрава, бродеха из полята и горите, преследваха мишки, котки, подивели кучета и други животни. Впрочем, казват, че въпреки въздигналите се в страната са се разплодили множество зайци, лисици, вълци. Въздигналите се явно не бяха толкова страшен враг за тях, колкото живите хора.

От време на време прелитахме над обработвани ниви. Те понякога бяха безлюдни, понякога на тях работеха въздигнали се под надзора на квазита. Разбира се, не можеше и дума да става за някакво животновъдство. Но най-простите дейности по изораването на нивите и прибиране на реколтата можеха да се вършат от въздигналите се. Всичко, което изискваше интелектуални усилия, се падаше на квазитата, но в селскостопанския труд има достатъчно еднообразна механична работа. Може да се използва трактор или култиватор. А може и въздигнали се, стига да си способен да ги управляваш.

Нима онези хора наистина не са имали контакт с външния свят десет години? Седели са си някъде в пустошта?

Не, не мога да повярвам. Глупости! Има телевизия, останали са спътници ретранслатори в орбита. Около големите градове (на Вологда не й беше провървяло, но множество градове бяха оцелели) работят мобилните връзки.

Радиото!

В края на краищата съществува обикновеното радио! На всякакви вълни — от дълги до къси. Към момента на катастрофата интернет почти го беше изместил, но после в годините на хаос и паника то се възроди и стана модно. Хората би трябвало да са слушали радио.

А самолетите? Разбира се, сега летят по-малко. Но летят, виждат се!

Макар че... на Север със сигурност има райони, над които не минават въздушни трасета. Северът ни е такъв, суров. Там и въздигналите се се чувстват неуютно. През цялата зима лежат в летаргия в снеговете, едва когато се затопли, се надигат да търсят плячка.

Добре, ще долетим — ще видим как е.

Пилотката на хеликоптера беше квази. Още девойка, навярно на шестнайсет години. Удивително, че на такава крехка възраст се е интересувала не от момчета и парцалки, а е мечтаела да лети.

Лекарят беше човек. Прегърбен, с малка брада и плешивина въпреки младостта си, с очила и кожена пътна чанта — помислих си, че когато застарее, спокойно може да играе Доктор Ох Боли без грим. В началото на полета седеше напрегнато, като Ох Боли на гърба на орела, после се отпусна. Попита ме:

— Нали вие сте били в приюта, когато въздигналите се са се измъкнали?

— Ние — признах аз.

— С вас е бил и свещеник, който е загинал?

— Загина — кимнах и си помислих, че маниерът на общуване на квазитата е заразителен.

— Жалко за човека — каза лекарят. — Окончателна смърт... без надежда да се възвиси.

— А вие искате ли да се възвисите след смъртта? — попитах аз.

— Разбира се — отговори хладнокръвно лекарят.

— Ето, под нас има тълпи от такива, които бродят от десет години и са си останали без разум — отбелязах аз.

— На един му провървява, на друг — не — съгласи се лекарят.

Ако се изхожда от тази гледна точка, на Пьотър не му беше провървяло. Той се беше добрал до стаята на охраната, откъдето можеше да се блокира изходът. Но не беше успял да излезе. Въздигналите се наистина бяха насочили вниманието си към Михаил, но или бяха твърде много, или заповедта на Виктория вече беше отслабнала, защото част от тях все пак се бяха нахвърлили върху Пьотър. Немалка част — няколко десетки. Докато се е промъквал към поста на охраната, Пьотър без колебание застрелял няколко въздигнали се. Но след блокирането на изхода хвърлил оръжието и спрял да се защитава. Разкъсаха го, а когато дойдоха другите квазита и прибраха с общи усилия въздигналите се по стаите им, Пьотър вече нямаше от какво да се възстановява.

Но най-гнусното от моя гледна точка беше това, че не хванахме Виктория.

Тя се беше измъкнала през същия този „никому неизвестен“ проход в бойлерното, през който бяхме минали ние. Беше хвърлила срещу охраняващите прохода полицаи двайсетина въздигнали се — и в суматохата си бе отишла.

Виктория беше предвидила всичките ни действия и ни беше пропуснала покрай себе си, стаена в малко килерче до банята заедно с безропотните си роби. А после изчезна, докато ние доблестно се сражавахме в лабораторията.

Не знам какво мислеше по този повод Михаил. Аз щях да ръмжа, да ругая, да плюя и да удрям с юмруци по стената. Той остана спокоен,

само дето през остатъка от вчерашния ден изобщо не искаше да разговаря.

— Михаиле, в течение ли си дали майката и братът на Анастасия са пострадали? — попитах аз.

Квазито кимна.

— В течение съм. Не са пострадали.

— Поне нещо хубаво. Щеше да е жалко за момичето.

— Те са били в тълпата, която разкъса Пьотър.

Не издържах и изругах цветисто. В края на краищата девойката пилот може би нямаше да не се смути.

— Повече ме тревожи поведението на Виктория — каза Михаил. — Толкова цинично и безотговорно да използва въздигналите се — това е отвъд границите на морала!

— Аха — възмутих се аз. — А да се нападат хора нормално ли е?

— Фактически тя самата не е убила никого — отбеляза Михаил. — Само е организирала убийството на мъжа си, погрижила се е убиецът да бъде изяден, разбунтува приюта... Но сама не е убивала никого. В поведението ѝ има някаква логика.

— Проста логика — казах аз. — Повярвай ми, докато тя лично не убие някого, при това мъжът ѝ тук не се брои, ще я търсят... как да кажа... енергично, разбира се, но без екзалтация. Но ако беше убила, особено един от нашите, цялата полиция щеше да е на крак.

— Искаш да кажеш, че тя не щади хората? — поинтересува се Михаил. — Само играе психологически игри, за да отсрочи залавянето си?

Кимнах.

— Интересна мисъл — рече той и мълча до края на полета.

Това не беше керван. Това беше кervанище!

Направихме два кръга над колите, преди да се приземим на сто метра от тях. Кой знае защо керванът не се движеше по пътя — макар че той изглеждаше напълно прилично, само тук-там ръждавееха изоставени при катастрофата коли, — а малко встрани, по обраслото с бурени поле.

Десетина джипа, като се започне от уазове и хамъри и се стигне до лексуси — едва не се просълзих, честна дума, отдавна не бях

виждал японски коли в движение. Япония, уви, беше загинала напълно в катастрофата, там не беше останало нито едно човешко селище, само на Хокайдо имаше малка община на квазита.

(Ама че удивително, двете велики азиатски страни, Япония и Китай. От гледна точка на отбраната срещу въздигнали се Япония определено беше за предпочитане. Но Китай, макар и населението му да беше намаляло трикратно, безжалостно изчисти всички въздигнали се (изглежда, не щадяха и квазитата) и продължи да съществува, въпреки че му се налагаше постоянно да потушава огнища на епидемии. Както си беше фабрика на целия свят, така си и остана, даже успяваше да изнася ориз и риба. А Япония загина. Разправят, че нещо в манталитета на японците им попречило да се разправят безмилостно със своите въздигналите се роднини...)

Освен джиповете — те съставяха челото на колоната — в кервана имаше десетина автобуса, няколко камиона, натъпкани с всякакви вехтории, петдесет мотора, десетина бензиновоза, две линейки, два евакуатора, няколко военни фургона с камуфлажен цвят и три бронетранспортъра.

— Да не ни ударят с някоя „Игла“^[2] — казах аз загрижено. — Навремето избълваха доста от тях...

— Вчера летяха над тях с хеликоптер и те не стреляха — успокои ме Михаил. — Хайде, ти отиваш пръв, ако всичко е наред, ние с доктора идваме.

Кимнах, пъхнах радиостанцията в джоба на униформата си и скочих от хеликоптера. Перките спряха да се въртят, двигателите утихнаха, настана тишина.

Колоната също стоеше тихо в полето, само от един автобус се долиташе блус. Значи пътуват с музика...

— Ако стане нещо, значи съм се издънил — казах аз и тръгнах срещу колоната. Искаше ми се да извадя кърпичка и да размахам в знак, че идвам с мир. Но първо, кърпичката ми беше червена, раирана, и второ, не беше много чиста.

Блусът свърши (неостаряващият *Viva Viva Rock n' Roll* на Чък Бери) и зазвуча нов — *One Chance* на Ерик Клептън.

Някой в кервана беше любител на старата класика.

Най-накрая насреща ми излязоха няколко души.

Най-отпред крачеше як мъжага с кожено яке, украсен с татуировки по всички открити части на тялото. От колана му висеше брадвичка, имаше и пистолет, и нож, и още куп всякакви железа.

До него вървяха двама млади здравеняци, които толкова приличаха на водача, че можеха да са му само братя или синове. На възраст бяха подходящи и за двата варианта. Видях и момче на около осем години, с леко азиатска външност, но въпреки това приличаше на по-големите. То също имаше внушителен нож на кръста, стигащ чак до земята, като кавалерийска сабя. Всички бяха облечени с дънки, кожа и многобройни татуировки. Само на малкия единствената татуировка беше шарен кръст на бузата.

— Здравейте! — извиках аз, приближавайки се. — Аз съм Денис Симонов, капитан от московската полиция!

И четиримата застинаха.

Предводителят отпусна ръка върху дръжката на пистолета.

А сега няма ли да погърмят по московчанина полицай? В Русия не обичат московчаните, а и отношението към полицията е...

— Москва е жива! — закрещя тържествено предводителят. Измъкна оръжието си и загърмя към небето. — Москва е жива, руси!

И тогава настъпи пълен хаос. От колите се изсипаха хора — бяха поне стотина души. Всички въоръжени.

Стотици дула се заеха да стрелят във въздуха. Гърмяха ловджийски пушки, сухо щракаха пистолети, разнесоха се и няколко кратки автоматни откоса. Но възторжените викове се издигаха над стрелбата.

— Братко! Дениска! Капитан от полицията! От майчица Москва! — Предводителят ме стисна в обятията си. Миришеше на пот, кожи, барут и на истински мачо. Докато се мятах в ръцете му и опитвах да не се задуша, си помислих, че ако бях жена, щях да забременя само от една такава прегръдка. — Жива, жива е Русия!

— Жива е... — простенах аз. — Откъде сте вие... братя?

— От Севера сме ний — отговори простишко предводителят. Леко ме отпусна, но продължаваше да ме държи за раменете с протегнати ръце. Огледа ме внимателно. Млясна ме по бузата. — Знак имахме преди година. Самолет съгледахме в небето. Разбрахме, че светът е жив!

— Жив е, макар и не целият — признах аз, като се оглеждах.

Отблизо керванът изглеждаше още по-живописно. Част от колите бяха поставени на самоделни високи платформи с колела и окичени с рамки, при това с шипове, явно предвидени да разкъсват тълпи от въздигнали се. Отстрани колите бяха защитени от масивни самоделни решетки, като онези, които през Гражданската война жандармите са слагали на самоделните бронетранспортъори.

Бяха се подготвили сериозно за похода.

— Чичо Денис. — Момченцето с дръпнатите очи деликатно ме подръпна за пешовете на униформата. — А вярно ли в Москва има зоопарк със слон?

— А... — Едва не се задавих от неочаквания въпрос, но се опитах да отговоря в тон. — Има, мъниче.

Хлапето засия и от вълнение започна да дърпа ножа в канията.

Огледах кервана и приближаващите се към мен хора.

Такъв възторг се четеше на лицата им!

— Освен това има и цирк, даже два — кой знае защо добавих аз.

— Но мъртваци ходят по земята — въздъхна предводителят. Изведнъж се смути и ми подаде ръка. — Съвсем сме подивели, братче. Максим съм аз, по Божията воля наставник и баща на нашата общност.

— Кой знае защо имах предчувствие за името ти — кимнах аз. — Речи, братко Макс, как така се случи, че не знаехте какво се твори по белия свят? Защото тъй ми се чини по вашите действия.

Максим леко се намръщи. Навярно не биваше да злоупотребявам със старинните думи.

— А как да узнаем? — Той разпери ръце. — Живеехме в пустошта, когато апокалипсисът започна, и съвсем се откъснахме от света.

— А радиото? — попитах аз.

Максим се разсмя гръмогласно.

— Радиото? А кой ще го слуша, нали заразата по радиовълните и по интернета от човек на човек е плъзнала!

Мълчах, осмисляйки чутото.

Максим спря да се смее. Навъси се. Хвана ме под ръка и ме отведе на няколко крачки от близките си. Попита ме шепнешком:

— Какво, не е ли така?

— Не е така — отговорих тихо. — Радиото няма нищо общо.

— Епик фейл — промърмори Максим и потърка основата на носа си. — А ние изгорихме всички радиоприемници и компютри... Е, какво толкова?

— Случва се — казах аз. — Не го вземай много навътре, братко. По-добре кажи трябва ли ви лекар? В хеликоптера имаме, както и квази...

— А какво е квази? — попита с подозрение Максим.

— Това са тези, които са преболедували и са оздравели — излъгах мрачно аз. Като начало му бе достатъчна и тази информация. — Да не си помислите нещо, те не са опасни.

— А, това са чалнатите — отпусна се Максим. — Знаем, знаем. Имаме петима такива. Странни момчета, но имат подход към мъртваците. Ти не ни смятай за диваци!

Кимнах. Какво пък, един проблем по-малко. Няма да започнат да стрелят по Михаил.

— А доктор ни е крайно нужен! — продължи Максим. — Помладата ми жена ражда, близнаци. Боим се, че няма да се справим.

— Явно не си скучал по пътя, братко — отвърнах. — Ще помогнем. Ако се намери керосин за хеликоптера, след два часа жена ти ще ражда в най-хубавото родилно в Москва.

Раната на Ольга зарастваше. Поръсихме я с антибиотик, а тя пиеше и друг в максимални дози. Може би помагаше. А може би слюнката на въздигналите се беше целебна — в края на втория ден, когато стана ясно, че Ольга няма намерение да се нахвърля върху мен или сина ни, аз дори рискувах да се пошегувам с това. Тя ме погледна накриво, но не каза нищо. Паниката ѝ почти беше отминала, макар че нощем ме молеше да я завързвам с въже за радиатора, когато нощувахме в къща, или за дърво — когато бяхме в гората.

— Ако това не е микроб или вирус — казах аз, — тогава какво е? Нали видяхме, че мъртъвците се въздигат.

Седяхме в крайпътно кафене. От него околността се виждаше добре, освен това намерихме куп продукти и работеща печка с газова бутилка. Най-важното беше да не отваряме хладилниците — от тях миришеше на развалено. Единствения въздигнал се, който бродеше в кръг из кафенето, аз цапардосах с ледосекача и му отсякох главата. Внезапно осъзнах, че ми харесва да правя това и ми се получава отлично.

Въздигналият се носеше мръсна готварска престилка, така че се наложи да си готвим храната сами.

— Може би самият причинител не убива — предположи Олга. — Той чака в организма, докато човек умре. Едва след това мъртвият се въздига.

— Тогава защо има толкова много въздигнали се?

— Всеки ден умира куп народ — каза Олга. — И всеки, след като се въздигне, се превръща в кръвожаден хищник. Разкъсва онези, които са наблизо. Те се въздигат. Разкъсват още хора...

Кимнах. Беше напълно възможно.

— Но това, общо взето, дава шанс на човечеството — казах аз. — Когато се приспособим към това... е, неприятно, разбира се... но ще се появи обичай незабавно да се отсича главата на покойника.

— А някои уроди ще се крият в тъмните кътчета, за да умрат там и да се превърнат в чудовища — предположи Олга.

— О, остави тази работа — казах аз, докато гледах как сина ни деловито пристъпва из кафенето.

— Хората се приспособяват към всичко — каза жена ми. Тя също гледаше детето. — Виждаш ли, той е свикнал, че постоянно пътуваме нанякъде, че няма играчки, че спим където ни падне... Свикнал е, че не бива да плаче шумно, Денис! Хората ще свикнат и с мисълта, че могат да умрат и да станат чудовища. Някои ще сметнат това за напълно приемливо. Ще решат — защо да не побродя малко като чудовище, току-виж после намерят лекарство и отново оживея...

— Буйна фантазия — разсмях се аз и я целунах по челото.

Челото ѝ беше хладно. Раната от ухапването наистина заздравяваше.

— Сега хората пътуват към големите градове — казах аз. — Там ще бъдат нашите аванпостове. Ще се скрием в градовете, ще построим стени. Ще бъде тежко, но ще се справим. И ще отвоюваме света си обратно.

— Ето кой има буйна фантазия! — разсмя се Олга. И също ме целуна по челото.

— Разбра ли? — попитах аз.

— Отначало реших, че търсиш в мен нова ерогенна зона. Но после разбрах, че проверяваш дали имам температура — усмихна се

Олга.

Погледнах отново към сина ни.

Той стоеше до стъклената врата на кафенето и гледаше навън. А там креташе към вратата, към сина ни, усмихнат до уши старец. Толкова стар и набръчкан, че не можах да разбера веднага дали е мъртъв, или жив.

Изглежда, беше жив.

Но кухненският нож в ръцете му изобищо не ми хареса.

Скочих, хукнах към вратата, грабнах сина ни и го подадох на приближилата се Олга. Отстъпих от вратата.

Старецът бутна вратата и се строполи вътре. Да, явно беше жив. Вонеше на изпразнения, пикня и алкохол. Виж ти, на такава възраст да се напиеш и да не умреш!

— Да избавим бебето от страданията! — възкликна старецът. Погледът му се премести от детето към мен, после към Олга, накрая отново към детето. — Ще го избавим ли?

Ние мълчахме. Такива психари още не бяхме срещали.

— Да принесем ли жертва на Сатаната? — предложи внезапно старецът.

— Отдалечете се — казах аз на Олга.

— Може би не бива? — отвърна Олга. — Та той ще се въздигне като чудовище...

— Е, той вече е чудовище — казах аз.

— Денис...

— А ако се е натъкнал на изгубило се дете? Или се натъкне, след като ние си тръгнем?

— Да го избавим? — жално повтори старецът и изхълца.

Олга безмълвно се отдалечи от вратата.

А аз измъкнах ледосекача от колана си.

Михаил караше колата добре, макар и с онази старческа предпазливост, която толкова вбесява младите хора. Хората на възраст или започват да карат бавно, на принципа „закъде да бързам?“, или напротив, агресивно и бързо, мотивирайки се с опита си и с „от какво вече да се боя?“.

Явно при квазитата беше същото. Михаил предпочиташе да не бърза.

— Аз не съм много подходящ за празнуване на нов дом — казах.
— Пък и какъв нов дом е това? Ти си в Москва на командировка. Като си свършиш работата — ще си тръгнеш.

— Може и да остана — каза Михаил.

— Личният помощник на Представителя е решил да емигрира сред хората? — попитах със съмнение.

— Заради Найд. Не съм сигурен, че е правилно да живее сред нас.

— О, така ли? — Погледнах го крадешком. — Защо?

— Той възприема квазитата като единствената правилна форма на живот. Като висша раса. А обикновените хора — като непълноценни същества. Засега това по някакъв начин му се вмести в главата, но ще започне тийнейджърската възраст и ще стане съвсем зле. Имали сме случаи... деца, израснали сред квазита, се самоубиват, за да се въздигнат в правилен според тях вид.

— И това те плаши?

— Разбира се. Човешкият живот е различен от нашия, но той има и своите недостатъци, и своите предимства. Вие сте по-слаби от нас. Често пилеете време за глупости. Но сте способни да се занимавате с каквото поискате, да опитвате и да търсите, да промените професията си, възгледите и убежденията си. Ние не се променяме. Ще се радвам, когато Найд стане квази, но нека първо изживее човешкия си живот. Да разбере какво му харесва, с какво ще се занимава през вечността.

— Вечността — повторих презрително. — Не съм сигурен, че вселената е съгласна с теб.

— Е, разбира се, ние също сме крайни — лесно се съгласи Михаил. — Може би нашият живот има свършек, просто е много дълъг. А дори и да няма, можем да бъдем убити. Рано или късно някой нещастен случай ще издебне всеки. Но от гледна точка на обикновения човек ние сме безсмъртни.

— Защото вече сте мъртви.

Михаил помълча, после кимна, без да откъсва поглед от пътя.

— Да. Клетките на телата ни са видоизменени. Това не е живот в нормалното значение на тази дума. Действат съвсем други механизми на обмяна на енергията, възстановяването и предаването на нервните импулси. Но това не е и смърт. Това е състояние, за което в човешкия език не е имало подходяща дума.

— А сега има ли?

— Разбира се. Квази. Квазиживот.

Не взех да споря. Донякъде беше прав.

— Е, това е хубава постъпка — казах аз. — Правилна. Това, че искаш да заселиш момчето сред хората. Та ти в някаква степен жертваш себе си, кариерата си.

— Не задълго — отговори Михаил. — Колко още ще му бъде нужен? Пет години. Е, десет. После сам ще избере къде и как да живее.

— Хормоните ще му подсказат — усмихнах се аз.

— Да, това също беше довод — каза Михаил. — Забелязах, че започна да заглежда момичето на съседите.

— Квази? — попитах с потрепване.

— Да. Тя е негова връстница... в известен смисъл.

— Това е отвратително — казах аз. — Да, ти постъпваш абсолютно правилно... Но все пак ще повторя, че не съм много подходящ гост.

— Не е работата само в новия дом — каза Михаил. — Днес Найд има рожден ден. Още не е успял да се запознае с негови връстници.

— И затова аз съм избран за гост?

— Ти включително. Поканих и Анастасия, сега ще ѝ е полезно да се разсее.

Огледах се, припомняйки си района.

— Спри след тази пресечка.

— Защо? Там паркирането е забранено.

— Нищо, ние сме полицаи, номерът на колата е в базата данни.

— Въпреки това ще дадем лош пример...

— Там има магазин. Не мога да отида на рожден ден без подарък. Или предлагаш да му подаря пистолета си?

— Той не би имал нищо против.

Погледнах го накриво, но не разбрах дали това е шега, или констатиране на факт.

Магазинчето, до което спряхме, не беше за детски играчки, а супермаркет за електроника. Но и Найд не беше на възрастта, на която децата си играят с играчки. Интересно, колко ли навършваше? Девет, десет, единайсет?

Моят син щеше да стане на десет. Тази есен. Ако беше жив.

В магазина преминах с бързи крачки край рафтовете. Взех пластмасова кутия с творение на трудолюбивия китайски гений — ръчен часовник-телефон-плейър, общо взето, всичко в едно, само дете не прави кафе, но кафето е вредно за децата. Многофункционално, красиво и евтино.

Найд със сигурност имаше нещо такова. Е, нищо. Важно е вниманието.

Така че на Михаил не му се наложи да ме чака дълго.

Квазито отключи вратата, влязохме. И се оказа, че не сме първите гости.

В кухнята, пред чаша чай седеше Анастасия, с лека рокля без ръкави и сандали. Найд, препасан с голяма престилка, украсена с твърде ярки плодове и зеленчуци, магьосничестваше при печката — смесваше нещо в огромен казан. Ухаеше на пикантни подправки, доста апетитно. Ако се съди по чиниите с кашкавал и салати на масата, момчето само се занимаваше с подготовката на рождения си ден.

— Извинявай — каза Михаил на Анастасия. — Оказа се, че северняците нямат авиационен керосин. Наложил се да чакаме да дойде кола за нас.

— Нищо, Миша — отвърна тя, най-демонстративно ме игнорираше. — Ние с Найд си прекарваме чудесно. Само че той отказва да приеме помощта ми.

— Аз готвя сам — отговори твърдо Найд. — Татко не умее.

— Умея — каза Михаил без особена убеденост.

— Нищо не умееш. Ти подхождаш твърде технично към процеса.

— Дръж. — Подадох на момчето кутията. — Смятай, че е опакована с красива хартия и има картичка. Хепи бъртдей, нека ти върви по вода и така нататък.

— Благодаря! — Той радостно взе кутията. И за мое смайване добави: — Мечтаех си за такъв.

Може би просто беше много възпитано момче, а може би наистина Михаил не разбираше колко прелестни са за децата ненужните джаджи.

— Аз готвя прекрасно — каза отново Михаил. — И съставих програмата за вечерята... — Изведнъж се запъна. — Забравих да купя

алкохол.

— Няма страшно — отговори Анастасия. — Ще пийнем чай. Ако нямате чай, у Денис ще се намери, той винаги си носи термос.

Ама че отмъстителна девойка!

— Защо да изпитвате неудобства? — възрази Михаил. — Аз ще отида. В сградата има малък магазин, там се продават алкохолни напитки.

— Това е напълно ненужно. Аз изобщо не пия! — възрази Анастасия.

— Аз също — добавих саркастично.

— Не е вярно — добави Михаил с упрек. — Нали усещам миризмата. Вие, Анастасия, снощи сте пили сухо вино, шардоне. После коняк. А вие, Денис, сте пили водка.

Анастасия пламна. Макар че, според мен, ако не се беше напила след вчерашния ден, нямаше да има никаква разлика между нея и квазитата.

— Ето, преценете сами, нима той може да готви вкусно? — каза разсъдливо Найд и засили котлона. — Квазитата са ходещи газоанализатори. Той мери подправките на везни!

— Готвя вкусно — отвърна обидено Михаил.

— Добре, аз ще отида — реших. — Видях магазинчето.

— Ще дойда с вас — каза Анастасия. — Да избира. Разобличиха ме, но виното ще си избира сама.

— Не бива така! — запротестира Михаил. — Аз ви поканих на гости!

— Да донесеш вино със себе си е възпитано — каза Анастасия. — Вие така или иначе не разбирате от него.

Побързахме да излезем, като едва не се сблъскахме на вратата. Асансьорът беше на етаж. Когато потеглихме надолу, Анастасия каза тихо:

— Какъв срам. Каква глупачка съм, да кажа, че изобщо не пия!

— Много по-страшно е друго — казах аз. — При Михаил явно не можеш дори да пърдиш тайно.

Анастасия се изкикоти, после ме погледна строго.

— Денис, кажете, нарочно ли се опитвате да ми направите възможно най-лошо впечатление?

Замислих се за момент.

— Да. Навярно да.

— Защо?

— Вие сте млада, красива и умна. За какво да започваме роман? Той ще кратък, след това ще изпадна в депресия и съвсем ще се пропия.

— А защо решихте... — започна възмутено Анастасия. После се намръщи. — Продължавате да се правите на интересен?

Свих рамене.

— Ще ви се наложи „да започнете с мен роман“, както благоволихте да се изразите, другарю капитан — каза Анастасия.

— От къде на къде? — попитах аз.

— Вие не сте железен — каза тя и внезапно залепи устни на моите.

Не, аз изобщо не бях против.

Исках го не по-малко от нея.

Целувахме се, докато асансьорът стигна до първия етаж и вратите се отвориха. Зад тях се показва дядка с торбичка с продукти в едната ръка и бастун в другата. Когато ни завари да се целуваме, така се развесели, сякаш сам участваше в процеса.

— Хе-хе! — жизнерадостно каза той. — Ех, младост! Романтика!

— Каква романтика, дядка — казах на излизане от асансьора. — Просто учех колежката да прави изкуствено дишане.

— Ти и масаж на сърцето й покажи. — Дядката се оказва труден за затапване. — Продължавай обучението на колежката. Хе-хе!

Изскочихме от входа, при което у мен възникна смътно усещане за дежа вю. Нещо подобно стана и в осми клас, когато се целувах с момиче от съседната паралелка.

Само че тогава бях наистина смутен.

Минахме покрай блока напълно благоприлично, делово, без да разговаряме. Само при входа на магазинчето Анастасия каза:

— А ти не разбра ли, че Михаил се опитва да ни сватоса?

— Какво? — Спрях от изненада.

— Той нарочно ни покани двамата. И в приюта ни взе двамата, макар че аз нямах законни основания да отида. Квазито се опитва да ни сватоса!

— Но защо? — разперих ръце. — Да ми уреди личния живот?

— Не си ли забелязал, че у него има един такъв момент, за правилността на всичко?

— Той го нарича справедливост — поправих я аз.

— Няма значение. Явно е решил, че партньорът му е неправилно самотен. И е забелязал, че ми харесваш. И се е заел да ни сватосва.

Замислих се. Изглеждаше доста убедително.

— Това не те ли смущава? — попитах.

— Ни най-малко. Квазитата са като природни явления. Щом законът за гравитацията и посоката на вятъра ме устройват, и към него нямам претенции.

Поклатих глава и отворих пред нея вратата на магазина. Той беше съвсем мъничък, но с нелош избор от всичко. Включително и алкохол.

— Аз ще пия вино — каза Анастасия. — Краснодарско шардоне от някоя хубава реколта.

— Аз също вино — съгласих се и погледнах към бутилката шотландско уиски. И цената беше неочаквано прилична, и уискито не беше зле, макар и бленд. На етикета, същия като в старите времена, имаше лепенка с надпис: „no animals, no revived, no quazi“.

Защо е достатъчно само веднъж да целунеш момиче, за да отидат всичките ти навици по дяволите?

Ястието, което готвеше Найд, се оказа къри. Общо взето, така и предполагах. Все пак вегетарианците нямат много богат избор на храна.

За разлика от квазито, Найд с удоволствие ядеше кашкавал. Аз тайничко си мечтаех за късче месо или поне за салам (впрочем, спомних си и за уискито).

Но кърито беше вкусно.

Вдигнахме чашите. В моята и тази на Анастасия имаше вино, на Михаил — вода, а на Найд — лимонада.

— Ако нямате нищо против, ще кажа няколко думи пръв — каза Михаил.

Нямахме нищо против.

Квазито помълча малко, после рече:

— Преди десет години възкръснах от мъртвите и ми се появи син. Не знам кое от двете беше по-важното. Помня този миг много добре. Внезапно се осъзнах. Спомних си кой съм. Спомних си как загинах... впрочем, не е важно. Учудих се, че нищо не ме боли. И работата не е дори в това как съм загинал — като остарееш, все нещо те боли. А аз се чувствах млад и силен. Даже по-добре, отколкото на младини. Бях в някакво непознато помещение. После вдигнах поглед и видях малко момче, още нямаше и годинка. Слънцето залязваше и лъчите му биеха право в прозореца, момчето беше тъмен силует... само светлите му коси блестяха. Всъщност то беше уплашено, гладно и искаше да спи. Но не плачеше, а просто ме гледаше. Така се сдобих със син. Честит рожден ден, мое момче.

— Благодаря, татко... — Найд се изправи и целуна Михаил по бузата. После седна явно смутен.

Аз гледах Найд.

Така, значи днес не беше истинският му рожден ден. Преди десет години Михаил го беше намерил някъде. Станал беше квази точно в момента, в който се е натъкнал на светлокосо момче, и това е спасило живота на момчето...

Чашата в ръката ми изведнъж затрепери и няколко пъти издрънча в чашата на Анастасия.

За щастие тя прие това за чукване и възкликна:

— Честит рожден ден, Найд!

— Честит рожден ден — успях да изтръгна от себе си, пресуших чашата и погледнах Михаил.

Квазито ме гледаше спокойно и тъжно.

— Добре, че сте се преместили в Москва — казах със скърцащ глас. — Тук ще ти хареса.

— Аз исках да си останем в Питер — провлачи Найд. — Но и тук не е зле. Само дето хората са малко.

— Хората тук са много — поправи го Михаил. — Квазитата са малко.

— А, да — намръщи се Найд.

— Михаил, може ли за минутка? — попитах аз и се изправих.

— Да, разбира се.

Излязохме от кухнята, празнувахме там поради малобройността ни. Михаил безмълвно тръгна напред и влязохме в малка стая, която,

изглежда, беше на Найд — наоколо бяха нахвърляни всякакви дрехи, в ъгъла имаше куфарче, на масата лежеше зареждащ се таблет. Затворих вратата, обърнах се към Михаил и го попитах шепнешком:

— Нищо ли не искаш да ми кажеш, гадно квазище?

— Всичко, което мога да кажа, вече го чу — отговори също толкова тихо квазито.

— Найд... — Запънах се, но все пак продължих: — Найд моят син ли е?

Михаил се намръщи, сякаш от болка.

— Не знам...

— Как така не знаеш? Нали всичко това го разказа за мен!

— Да. За теб.

— Къде, къде го намери?

— Не знам какво беше мястото. Първите дни след възвисяването съзнанието още е объркано. Там имаше въздигнали се, много. Аз още не осъзнавах, че мога да ги управлявам. Избягах, отнесох момчето. Скрих се. Беше някъде в Подмосковието... В досието ти има запис на разговор с психолог...

— И него ли си чел? — Едва се сдържах да не го ударя. Впрочем, каква полза...

— Иначе нямаше да разкажа тази история. Опитвах се да намеря роднините на момчето, докато всичко някак се нареди. Четях социалните мрежи, обръщах се към служби за издирване. Имаше няколко подобни истории, но се оказаха други хора.

— Аз не съм се обръщал към службите за издирване. Знам, че Олга е загинала, а синът ни... — Замълчах.

Михаил кимна.

— Казал си на психолога, че не си видял гибелта му, но не е имало шансове да оцелее.

Затворих очи. Постоях така, бавно броях до десет. Успокоявах се.

— Да, Михаиле. Той... нямаше шансове. Нито той, нито Олга. Това не е Найд. Тоест Найд не е той.

Михаил ме погледна изпитателно.

— Сигурен ли си?

Няколко пъти поех дълбоко дъх.

— Сигурен съм. Не искам да разказвам, но съм сигурен. Извинявай, че избухнах. Извинявай за „квазището“. Това, че горе-долу

възрастта съвпада... и че той е бил светлокос като бебе... това е незначително, просто съвпадение.

— Денис, исках да ти предложа да направиш ДНК тест.

— Глупости — поклатих глава. — Чудеса не съществуват. Значи ти специално дойде в Москва, за да се срещнеш с мен?

— В Москва дойдох по друга работа. А в отдела — да, специално. Когато ти се нахвърли върху мен в апартамента на професора, взех досието ти. Прочетох го...

— И реши, че съдбата ни е събрала — усмихнах се аз. — Не, Михаиле. Съдбата се е надсмяла над теб. И над мен.

— Да, разбирам, че вероятността е малка — призна той. — Но се надявах, че не си разказал всичко на психолога. А дори да не е така...

— Тогава какво?

Михаил пак се поколеба.

— Аз се занимавам с опасно разследване. Много опасно, Денис. Смъртта на професора и дори безумното нападение над приюта са само върхът на айсберга. Напълно възможно е да не ме грози никаква вечност, а да ме убият. И тогава... Помислих си, че дори Найд да не е твой син в пълния смисъл на тази дума, от гледна точка на биологията, все пак самото сходство в обстоятелствата... още повече ако сме работили заедно и сме станали приятели... може би ти би го осиновил.

— От всички безумни идеи за човешките отношения, които ми се е налагало да слушам, това е най — чуваш ли, най! — безумната! — възкликнах аз. — Ако исках да имам ново семейство, отдавна щях да се ожения! Ако исках да осиновя дете — отдавна щях да съм осиновил! Дори и с теб да бяхме станали най-добри приятели — какъв баща на тийнейджър би излязъл от мен? Полицай-ерген-алкохолик с нередовни връзки, развличащ се на работа с отсичане главите на живи мъртъвци? Ама и ти си един грижлив татко, квази...

И в този момент всичко ми се изясни окончателно.

— Значи затова се стараеш да ни сватосаш с Анастасия? — възкликнах отново. — Да създадеш пълноценно семейство, на което да се пробута приемно дете, ако те убият?

Ако може човек да си представи смутено квази, то Михаил беше точно това.

Започнах да се смея.

Цялото напрежение от последните дни, арестът и бягството на Виктория, превземането на приюта, братята, каращи апокалиптични коли към Москва, обяснителата се в любов Настя, безумният изблик на надежда от тоста на Михаил и горчивото разочарование, когато се заставих да обмисля случващото се — всичко това изведнъж ме напусна. Гледах Михаил, чийто безупречен интелект на квази беше породил толкова безумен план, и се кикотех.

— Михаиле, човешките отношения не са ти силната страна — казах аз, след като се насмях до насита. — Повярвай ми. Спасявай света, лови престъпници. Измервай подправките на везни. Изглаждай отношенията между нашите и вашите. Но не се набърквай в неща, засягащи емоциите.

— Аз исках само най-доброто за Найд — отвърна той обидено. — Сериозно съм загрижен за случващото се. Ще ти разкажа това-онова... навярно утре, но ще ти разкажа. Вероятността за моята гибел е доста висока и Найд...

— Успокой се, де. Той е голямо и умно момче. Ако се наложи, обещавам да се погрижа да му намерят добро приемно семейство.

— Благодаря, Денис. Твоите думи само затвърждават в мен мисълта, че си добър човек и идеята ми изначално не е лоша.

Отново се засмях. В този момент вратата се откряна и в стаята предпазливо надникна Найд.

— А вие какво правите тук?

Все така ме болеше да го гледам. Но вече не чак толкова.

— Баща ти ми разказа един виц — рекох аз. — Много е смешен, но не е за деца, извинявай.

— Естествено — нацупи се Найд. — А Настя там скучае. Вие сте лош кавалер, Денис.

— Ужасен — съгласих се аз. — Да вървим, Михаиле. Струва ми се, че всъщност синът ти не чак толкова е загрижен за Настя, а чака тортата и свещите. Или ти забрави за нея?

— Аз сам я купих — не забравям такива неща — заяви Найд.

Оставих колата на Михаил. Първо — бях пил, и второ — нека кара из Москва, това не му е екологично чистият велосипеден Питер.

Излязохме заедно с Анастасия и още в асансьора поръчах такси по телефона. Настя не каза нищо и аз поисках само една кола.

— Ще ме изчакаш ли за минутка? — помолих я. — Ще надникна в магазина.

Тя кимна и аз изтичах до магазинчето. При вида ми продавачът се усмихна и посегна към бутилката уиски.

— Познах, нали? Гледахте я с такава нежност.

— Така беше — признах аз. — Но не познахте. Не само нея гледах с нежност.

Когато излязох от магазина с торбичката, таксито вече беше спряло пред входа. Настя ме погледна и попита:

— Чаят ли свърши, капитан Симонов?

— Не, чай има. Купих шампанско.

Анастасия ме погледна замислено, а аз си спомних вица за поручик Ржевски, при когото „понякога номерът минава“.

— А шоколад имате ли, капитане? — попита тя накрая.

— Не. — Обърнах се пак към вратата на магазина. — Казвали са ми, че да пиеш шампанско с шоколад е вулгарно.

— Какво сладко изкушение... — каза със сладък глас Анастасия. — Да те пратя за шоколад, а аз да си тръгна с таксито.

— Би било справедливо — признах след кратко забавяне.

— Но нали така ще накажа и себе си... — продължи Анастасия. — Да вървим вкъщи, Денис. Имам кутия хубави бонбони. Ще те науча да пиеш шампанско с шоколад.

— Изобщо не се съмнявам, че ще ми хареса.

Може да се съпротивляваш колкото искаш, да си измисляш правила и забрани, но животът винаги взима своето. Докато си жив — животът е по-силен от теб.

[1] Съкратено от „Склифосовски“ — институтът за бърза помощ в Москва. — Бел.прев. ↑

[2] Руски преносим зенитноракетен комплекс. — Бел.прев. ↑

ГЛАВА 5

ВЯРАТА И КВАЗИТАТА

Не може да се каже, че в Москва имаше някакви гета за квазита. Самите те не бяха чак толкова много, че да възникват етнически райони, като традиционно мюсюлманското Бутово или малоруската Капотня, където се бяха приютили малцината оцелели след ужасната гибел на Киев и Днепропетровск.

Но исторически малкото квазита, които предпочитаха да живеят в Москва, се заселваха на Югозапад. Сигурно защото там се отнасяха по-добре с тях или защото климатът повече им харесваше.

Тук се намираше и единствената в цяла Москва (включително и в задмкадовските анклави) църква на квазитата.

Потеглихме натам рано сутринта. В отдела явно вече бяха махнали с ръка и ме бяха оставили на разположение на Михаил. Така че тъкмо влязох в участъка (точно три минути след Анастасия, с която пристигнахме заедно на работа, но предпочетохме да влезем поотделно), когато Михаил ме подбра и се отправихме към улица „Нежинска“, където в малката градинка „Ана Герман“ се издигаше построената преди пет години квазианска църква. По архитектура напомним на традиционните православни църкви, само че вместо с кръст куполът ѝ беше увенчан с буквата Z. Доколкото си спомнях, долната хоризонтална линия от никелирана стомана обозначаваше „базис“ — обикновените хора. Диагоналната, от черен метал, символизираше въздигналите се, техният тежък и печален път нагоре. А най-горната, хоризонтална и златна, естествено принадлежеше на квазитата.

Оставихме колата на „Нежинска“, на паркинга до блок номер осем — монолитна двайсет и четири етажна сграда с олющена „тухлена“ облицовка. По стените ѝ прозираха замазани надписи. На места ясно се виждаше латинското „z“. Явно не всички жители се радваха на съседите си.

— Кое е най-важното във всяка религия? — попита Михаил.

— Вярата — свих рамене аз.

— В какво?

Погледнах го с подозрение.

— В Бог, разбира се.

Михаил поклати глава.

— Погрешно. Твърде грандиозно е, за да бъде осмислено. Всяка религия най-напред дава вярата в безсмъртието. В прераждането, във възкресението, в задгробния живот.

— Ти си квази. Не можеш да разбереш тайнството на духовния живот — казах аз. — Като атеист ти го казвам.

— Но съм прав — продължи да упорства Михаил. — Религията е опиум за народа.

— Не само си квази, ами си и комунист — злорадо констатирах аз. — Добър комунист е мъртвият комунист, както казваха нашите американски партньори... В такъв случай какво е религията за квазитата? Вие така или иначе сте безсмъртни. Един вид.

— Самият аз дълго се опитвах да разбера. — Михаил ме хвана под ръка и тръгнахме към градинката. Отстрани може би изглеждаше сякаш възпитан син превежда стария си баща през пътя. Във всеки случай поне се надявах да изглежда така.

В наши дни не се виждат често мъже, които се разхождат хванати под ръка, това беше останало някъде в деветнайсети век, в епохата на джентълмените и господарите. Е, или в Лос Анджелис или Амстердам. Холмс и Уотсън сигурно са вървели по Бейкър Стрийт, хванати под ръка, докато са обсъждали поредното престъпление.

Но старомодността на Михаил, дори да беше умишлена и старателно култивирана, направи жеста му неочаквано естествен.

— Ние не се нуждаем от мечти за вечен живот, тъй като вече сме го получили — продължи той. — Не се нуждаем от опрощаване на греховете, тъй като не съгрешаваме... в повечето случаи. Не се нуждаем от утеха, тъй като без страдания няма и мъка. Не се нуждаем от заповеди, тъй като всички те произлизат от разбираемата и полезна логика на човешкото съжителство. Така че защо ни е църквата?

Помислих и отвърнах:

— За самочувствие? Че и при вас е като при хората?

За огромна моя изненада Михаил възкликна:

— Правилно! Точно затова. Ние прекрасно осъзнаваме, че нашето съществуване е донякъде непълноценно. Не сме роботи, разбира се, притежаваме емоции, но те са много слаби и орязани. Някои са способни да обичат, други са подвластни на омразата, някои могат да са тъжни, а други весели. Но онова, което ти нарече тайнството на духовния живот, а аз предпочитам да наричам религиозно чувство, ни е чуждо. На всички. Напълно.

— Нищо не разбирам — казах аз. Срещу нас вървеше двойка квазита, мъж и жена, които ни погледнаха с любопитство. — Защо ви е тогава църквата?

— Ти сам го каза. За да е „като при хората“. Опитваме се да възстановим онази част от човешкия живот, от която сме лишени. Дори да няма необходимост от това.

— Според мен е глупаво — казах аз.

— Ние все пак сме хора — отвърна квазито.

Не взех да споря по тази съмнителна теза.

— Тогава защо ме водиш в църквата на квазитата, щом на самия теб квазианството ти е чуждо?

— Чуждо ми е — съгласи се Михаил. — Но аз и в човешкия си живот не вярвах в Бог. Обаче Виктория редовно е посещавала тази църква.

— А! — възкликнах, започнах да проумявам. — Това е много, много интересно. А може ли да е получила убежище в нея? Може би се крие тук?

— Сега ще проверим — добродушно отвърна Михаил.

При входа на църквата, както се полага, се бяха събрали просяци. Истински църковни просяци, не от онези бабички, които всъщност пестят всяка копейка, но никога не протягат ръка за милостиня, или смачкани от живота домакини, които ежедневно прилагат в голямото си семейство системата на Тришкиновия кафтан^[1], а професионални просяци, които ходят за подаяния като на работа. Две спретнато бедни бабички и еднокрак мъж с вид на алкохолик. На гърдите му висеше написана преднамерено неграмотно табелка: „Загубих си крака в апукалипсиса, ни мога да работя, пумугнете който можи, в името на квази“. Явно имаше предвид, че кракът му е бил изяден от

въздигналите се и затова всеки честен квази е длъжен да дари по нещо на страдалеца.

Според мен си беше изгубил крака, докато е бил пиан, а на работа нямаше да се хване, дори да му израснат три крака.

Но Михаил със сериозно лице пусна на всеки от просяците по монетка и заради някакви си свои хитри лични съображения наведе глава и се прекръсти с буквата Z, от горе на долу по диагонал, както се полагаше.

Всъщност аз не съм чак такъв профан, колкото изглежда, и знам нещичко за квазитата...

Реших, че в никакъв случай няма да се презетвам. Да се прекръстя, когато влизам в човешка църква, бих могъл, от учтивост. Когато влизаме в чужда къща, спазваме всякакви странни обичаи — обуваме изтъркани домашни чехли, пием безвкусен чай, галим миризливи котки. Но в църквата на квазитата не е уместно да се кръстиш, така че просто наведох за миг глава и придадох на лицето си сериозно изражение.

Всичко в самата църква се оказа изненадващо обикновено. Имаше иконостас със съвсем нормални икони, и свещи, и мирис на благовония. Една забрадена грозна жена продаваше в църковното магазинче всякакви дреболии — книги, списания, свещи, иконки. Жената всъщност беше нормален човек.

— За пръв път ли сте тук? — попита ме сурово тя. — Татенцето ли ви доведе?

По степените на гостоприемство и търпимост по нищо не се различаваше от редовните посетителки на човешките църкви.

— За пръв път — отвърнах аз.

— Вие сте жив — с леко обвинителен тон рече жената.

— Да, така е. Да съм жив е моят занаят. Това лошо ли е?

— Вие пък! — възмути се тя. — Нашата църква е отворена както за хора, така и за квазита!

Михаил внезапно ме сръчка с лакът в хълбока и аз преглътнах въпроса за въздигналите се.

— За нас две свещи — помоли той.

— Какви?

— От големите, за петдесет рубли.

Жената веднага омекна.

— За кого ще палите? — попита тя. — Вас също не съм ви виждала...

— Живях в Питер — обяви Михаил и жената направо засия.

— Ах, Питер! Така ми се иска да замина там на поклонение! Ето ви свещите. Казват, че на Исаковския събор има такива служби...

— Задръжете рестото — каза Михаил, докато ѝ подаваше сто рубли, от което тя изпадна в лек ступор и всичките ѝ мечти за поклонение секнаха. — Можем ли да видим отец Йоан?

— Ще го повикам — каза жената след кратко колебание. — Почакайте.

Докато чакахме свещеника, се разходихме из църквата. Щом се вгледах, разбрах, че все пак иконите са доста своеобразни. Освен на Христос, когото в квазианството почитаха както в християнските религии, тук имаше икони на Симеон Богоприемец и синовете му, Лазар от Витания, разбира се, както и няколко сложни, сюжетни, повече напоящи картини икони на тема „Пробуждането от смъртния сън“. Първоначално ме поразиха количеството и качеството на тези икони, но след като поразмислих, осъзнах, че талантът и работоспособността на двама или трима живописци-квазита са достатъчни да обезпечат всички църкви в Москва и Питер.

— Търсили сте ме, братя мои? — попита с тих глас появилият се иззад страничния олтар свещеник. Според мен одеянията му точно копираха православните. Той беше среден на ръст, много слаб, с хлътнали бузи, заострена брадичка, големи уши и лице с някак геометрична, петогълна форма. Освен това носеше малки кръгли очилца, което за квази, какъвто несъмнено бе той, беше доста странно.

— Отец Йоан? — Михаил, който тъкмо беше поставил свещичката под иконата „Възкресение Христово“, се приближи към него. Аз припряно поставих своята при иконата на Андрей Първозвани, който възкресяваше някакво дете, и също се приближих към свещеника.

— Вие не сте мой енорияш — тихо каза отец Йоан. — Но ние тук се радваме на всяко ново лице.

— Не съм дошъл по верски дела — отвърна Михаил. — Казвам се Михаил. Аз съм нещо като следовател. А моят другар, Денис, е полицай. Да ви показваме ли документите си?

Свещеникът тържествено поклати глава и възкликна:

— Защо? Кой ще лъже в Божия храм?

— Онзи, който не го смята за храм? — не се сдържах аз. Отец Йоан ме погледна укоризнено и тъжно поклати глава.

Стана ми неудобно.

— Извинете колегата ми — каза Михаил. — Ние, разбира се, не смятаме да лъжем. Можете ли да ни разкажете за една от вашите енориаши...

— Виктория — въздъхна отец Йоан.

— Да.

— Разбрах аз, разбрах — зажима Йоан. — Това е ужасно... Горкото момиче!

Михаил се намръщи.

— Пояснете, отче.

— Тя се терзаше заради предстоящия ѝ морален избор — поясни Йоан. — Уви, не знам каква точно е причината за душевния ѝ безпорядък, но тя непрекъснато се съветваше с мен. Интересуваше се възможно ли е да се причини страдание на много хора заради щастието на всички в бъдеще.

— Ами знаете ли! — не се сдържах аз. — Тайната на изповедта и всякакви такива — ясно, но тук става дума за тероризъм!

— А аз откъде можех да знам това? — Отец Йоан ме погледна с ирония. — Понякога с часове ме измъчват с разговори за страшни прегрешения, а накрая се оказва, че става дума за съпругеска измяна или скок в кариерата.

Той беше прав, разбира се.

— Ами ако беше казала, че смята да убие мъжа си и да вземе за заложници цяла тълпа въздигнали се, щяхте ли да ни съобщите? — уточних за всеки случай.

— Че аз лично щях да я довлека при вас, глупачката — невъзмутимо отвърна свещеникът.

— Добре, не сте знаели подробности, случилото се е станало неочаквано — търпеливо каза Михаил. — Но не можете ли да ни разкажете поне нещо интересно и необичайно за Виктория?

Отец Йоан се замисли.

— Как да ви кажа... ревностна вярваща, без екзалтации и фанатизъм, но познаваше догмите... Вие добре ли познавате нашата религия?

— Да — отвърна Михаил.

— Умерено — признах аз.

— Всъщност няма нищо сложно. — Отец Йоан се усмихна. — Базирани сме на християнска основа и не спорим с основните догми. Самото християнство се основава на факта на възкресението. И такива случаи са били засичани неведнъж. И Спасителя, и пророците са демонстрирали чудеса на възкресение от мъртвите.

— Но не точно такива! — отново не се сдържах аз. — Може и да съм атеист, но ни беше обещан и Денят на страшния съд...

— Беше — каза с усмивка отец Йоан.

— И Второто пришествие... — продължих аз.

— Състоя се — кимна свещеникът.

— Нима? И как така не сме го забелязали?

— Трябва да прочетете „Великото откровение“ — каза отец Йоан. — Или поне нашето списание за неофити „Лазар“. Искате ли да ви оформя абонамент с отстъпка?

— А какво ще кажете за въздигналите се, които бродят по земята и ядат живите? — възмутих се аз.

— В това се проявява покварата в човешката природа, привнесена от грехопадението — тържествено обяви Йоан. — Точно тази поквара води до страданията на въздигналите се, които не преминават веднага в нормалното състояние на квази, а мъчат себе си и обкръжаващите ги. Колкото повече грехове са имали — толкова по-дълъг е периодът на страдания.

Замълчах и се опитах да си представя покойния протойерей Пьотър, който цапардосва отец Йоан по главата с нещо тежко. Пък дори и да е кандило.

После с ужас осъзнах, че Пьотър беше толкова неортодоксална личност, че въпреки висшия си църковен сан може би щеше да въвлече Йоан в диспут. А може би дори щеше да се съгласи за някои неща с него.

— Виктория искрено ли вярваше във всичко това? — попита Михаил.

— Разбира се. И винаги се молеше за по-скорошно възвисяване на въздигналите се, за установяването на мир и любов между хора, въздигнали се и квазита.

— А вие знаете ли къде се намира тя сега? — продължи да го разпитва Михаил.

— Уви! — въздъхна отец Йоан. — Ако узная, непременно ще ви съобщя. Но съм почти сигурен, че повече няма да се появи тук. Виктория прекрасно разбира как ще се отнеса аз към действията ѝ.

Михаил му подаде мълчаливо визитната си картичка, после ми рече:

— Да тръгваме, Денис.

Аз се наведох към мило усмихнатия отец Йоан и казах:

— Знаете ли, тия неща, дето ги говорите, са такова безумие...

— Погледната отстрани, всяка религия изглежда безумна — съгласи се свещеникът.

— Да бяхте излезли от храма, да огледате живота около себе си — укорително казах аз. — Може би ще се замислите малко.

— Млади човече, аз живях дълъг човешки живот — отвърна отец Йоан. — Бях православен свещеник, кандидатирах се за президент, строих ракета. Може да се каже и че съм бил лекар, бандит, ченге, професор, шут. Какъв ли не съм бил! И съм виждал живота във всичките му проявления, не се и съмнявайте.

Така че апелът ми пропадна в нищото.

Излязохме от църквата и аз казах тихо на Михаил:

— Виж ти... за президент се кандидатира!

— Да, имаше нещо такова... — махна с ръка Михаил. — Изтъкната личност, няма смисъл да спориш с него. Накрая сам ще започнеш да идваш тук на служби. Но не дойдохме напразно.

— Как така? Попчето лъже? Крие Виктория?

— Не, разбира се. Но научихме нещо много неприятно — тя е идеалистка. Освен това е уверена, че върши добро. Това е много, много лошо, Денис. Врагът, който работи за пари, за власт, за слава, е уязвим. Дори врагът, който е тласкан от омраза, има слаби места. Но враг, който искрено смята, че те облагодетелства, враг, който те обича — това вече е много сериозно.

Кимнах. Имаше смисъл в думите му.

— Добре — казах аз. — Тогава ще смятаме, че уводната част вече е приключила и ти най-после си решил да ми разкажеш какво се случва. Съгласен ли си? Да, не, пак да отложим?

— Хайде да поседнем — каза Михаил.

Седнахме на една от пейките. В градинката нямаше много народ.

— Ние, квазитата, имаме различни възгледи за по-нататъшното си съвместно съществуване с хората — рече най-накрая той.

— Не се и съмнявам.

— Основната маса, разбира се, смята за правилно мирното съвместно съществуване. Когато всичко се нормализира, въздигналите се ще бъдат прибрани в резервати, където спокойно ще дочакат възвисяването, и нашите култури ще могат да съществуват хармонично и щастливо.

— Тази част можеш да я пропуснеш — казах аз. — Както и утопията за покоряването на космоса от силите на квази.

— Защо да е утопия?

— Защото по същество космосът не е нужен на никого. На Земята могат прекрасно да живеят милиарди хора, много повече от сега. Нас, хората, към космоса ни гонят любопитството и страстта за експанзия. Тя е породена най-вече от краткия живот и интензивното размножаване. Вие изобщо не се размножавате, а любопитството далеч не ви е толкова присъщо, колкото на хората. Може би някога в далечното далечно бъдеще ще се натрупат достатъчно квазита, за да започнат да покоряват космоса. Но всичко това е далечна перспектива.

— Прав си — каза Михаил след кратка пауза. — Това е много далечна перспектива. По-скоро извън пределите на Земята ще ни прогони неприемането ни от хората. Което също е възможно. Добре, сега за другите. Има квазита, които се застъпват за разделянето на зони на влияние и пълната изолация.

— Тя и така съществува.

— Частично. А те предлагат проблемът да се реши изцяло. Квазитата, например, ще живеят в Северна и Южна Америка, хората в Европа и Азия, в Африка ще създадем резерват за въздигналите се, в Австралия — зона за онези, които искат смесено съществуване.

— Не е най-лошият вариант — съгласих се аз.

— Има и радикали. Тях ги е имало винаги и навсякъде, както много добре разбираш. Радикалите смятат, че човешкото общество никога няма да приеме нашето съществуване и трябва да бъде унищожено. Че вие винаги ще унищожавате нашите въздигнали се и ще ненавиждате квазитата.

— Ние унищожаваме въздигналите се, защото представляват заплаха за нас — казах аз.

Михаил ме погледна изразително.

— По дяволите! — изругах. — Да, при нас също има радикали. Аз съм един от тях! Но забележи, че аз не убивам квазита. Не призовавам към геноцид. И изобщо, тези ваши радикали са се побъркали! Наистина ли искат да избият всички хора? Как?

— Не си ме слушал както трябва — каза Михаил.

Замислих се.

— Разбрах. Не всички хора, а само съществуващото общество. От един дол дренки са! Вие сте човешки рожби. Копие на човешка личност в момента на смъртта ѝ. Не сте способни да се развивате.

— Не е съвсем така.

— Не сте способни да се развивате в широкия смисъл на думата. Астрономът-квази може да се усъвършенства в своята професия, но никога няма да стане водопроводчик или композитор. Да допуснем, че вашите радикали по някакъв начин разрушат човешката цивилизация. Ние какво ще получим? Диваци, които живеят в първобитно или феодално общество? Е, да, за квазитата вече няма да сме опасни, но нали тези хора и след смъртта си ще си останат диваци.

— Вярно е. Сега си пофантазирай как могат да се избегнат тези противоречия.

— Ами... — Разперих ръце. — Диваци, но развити? Умни, но диваци?

Край нас мина група момичета в онази възраст, когато вече не играят с момчетата, но все още не се разхождат с юношите. Едното погледна Михаил, каза нещо на приятелките си, те се засмяха и започнаха да се оглеждат.

— Деца... — казах аз, докато ги изпращах с поглед. — Искате да поемете контрола над образованието? Да възпитавате в дух на любов към квазитата и радостно очакване на прехода към по-добро състояние?

— Не „искате“ — поправи ме Михаил. — Радикалите го искат.

— Е, да — отвърнах аз. — Да речем, че към двайсетата — двайсет и първата си година човек усвоява базовия запас от знания и се ориентира каква ще е бъдещата му професия. За да се осигури продължаването на човешкия род, до тази възраст може да успеят да

родят едно-две деца. Че дори и три, ако се наложи. А след това юношите и девойките под строй преминават през евтаназия и се превръщат в квази.

— Защо евтаназия? При правилно възпитание младите хора ще извършат тържествено самоубийство.

— Ами да — казах аз. — Логично. Но няма да мине поради две причини.

— Изброй ми ги.

— Първата — за да не се обременява обществото с нови тълпи въздигнали се, трябва да бъде ясен механизмът за възвисяването на въздигналите се до квазита.

— Да допуснем, че той ни е ясен — каза Михаил.

— Така — казах аз и наведох глава. — Да допуснем, значи...

Честно казано, не се и съмнявах, че все някой познава този механизъм. Може би е известен на учените, и нашите, и на квазитата. Може би и на властите. А може би дори Михаил го знаеше.

— Добре — продължих аз. — Втората причина, основната. Ние, хората, няма да го позволим. Дори онези, които са се съгласили след смъртта си да станат квазита, ще предпочетат да изживеят дълъг, пълноценен човешки живот. Същото желаем и за децата си. Война? Не е изход, ядреното оръжие е под контрола на хората, ние ви надвишаваме числено, пехота от въздигнали се за нищо не става.

— По какъв начин може да се преодолее това препятствие?

Аз изхърках.

— Ясно е по какъв. Да унищожите всички възрастни, възпитанието на децата да премине в ръцете на квазитата. В никакви интернати, където мъдрите, силни квазита да учат децата, а децата да си мечтаят да пораснат по-скоро и да преминат в състояние на квази. В този случай, между другото, изобщо няма да са нужни въздигнали се, на децата очевидно няма да им хареса мисълта да се скитат десетилетия наред без разум. Но ако има начин за ускорено възвисяване...

— Да допуснем, че има — въздъхна Михаил.

— Хайде без това „да допуснем“.

— Има — каза Михаил.

— Защо го пазят в тайна? — настоятелно попитах аз.

— По няколко причини. Но главната е, че правителствата на хората са силно против. Помисли само, ако го направим, ако въздигналите се се превърнат в квазита, ние веднага ще станем доминираща култура на Земята.

Не бях разглеждал ситуацията от такава гледна точка. А всъщност наистина си беше така! Проклетата политика...

— Значи унищожават се всички възрастни, без да се пипат децата. След това се превръщат всички въздигнали се в квазита. Квазитата събират заедно всички деца... между другото, непременно ще има много жертви...

— Отделят се няколко територии, в които живеят само деца и възпитатели-квазита. Доколкото знам, радикалите са набеязали за тази цел Куба, Сардиния, Крим, Нова Зеландия, Формоза^[2].

— Как е възможно да се унищожат контролирано само възрастните? — попитах аз.

И веднага осъзнах, че знам отговора.

— Досети ли се? — попита Михаил.

— Професор Томилин — отвърнах аз. — Вирусът на дребната шарка?

— Варицела зостер — каза Михаил. — За децата заболяването не е опасно. За възрастните — напротив. Получихме информация, че под ръководството на Томилин се опитват да модифицират вируса, да го направят смъртоносно опасен за възрастните. Пристигнах в Москва, за да изясня положението... но не успях.

— Обаче професорът загина — казах аз.

— Може да е успял да създаде културата. Виктория е правила нещо в лабораторията на приюта, нали?

— Тогава защо го е убила?

— Предполагам, че е започнал да се съмнява в работата си — отвърна Михаил. — Дали защото е разбрал накъде отиват изследванията... Виктория може да го е използвала, без да му разкрива нищо. Или в началото се е поддал на убеждаванията ѝ, а после е размислил. Във всеки случай тя е решила да го превърне в квази с надеждата, че професорът ще премине изцяло на нейна страна.

— Това е лошо, лошо, лошо! — възкликнах панически.

Не, плашеше ме не това, че утре някой си кихнал в метрото гражданин ще ме награди със смъртоносна дребна шарка. Всички все

някога ще умрем. Дори квазитата с тяхното самомнение така или иначе ще умрат. И гибелта на човечеството не ме плашеше, да си кажем честно — човечеството нямаше да загине, само щеше да се промени.

Но когато си представих как из цяла Москва измират възрастните, а команди квазита събират плачещите, уплашени деца и ги отвеждат някъде в Крим или на Сардиния...

— Ей — каза Михаил, — аз не съм от лошите. Аз съм на твоя страна. На страната на хората, ако така предпочиташ.

Погледнах го в очите. Той твърдо срещна погледа им изпод старата омачкана шапка.

— Защото така е справедливо? — попитах аз.

— Да. Защото никой няма право да решава вместо другите дали трябва да живеят, или да умрат.

— Трябва да намерим тая твар — казах аз. — Възможно най-бързо. И ще ме извиняваш, обаче отсега нататък съм в правото си да решавам дали тя ще живее, или ще умре.

— Нещата са по-сложни — каза Михаил. — Това е само част от проблема.

— Каква част? — възкликнах аз. — Хайде де, говори!

— Трябва не само да намерим Виктория. Организацията на радикалите действаше в няколко направления. Има и други учени, които разработват вируси, чиято леталност зависи от възрастта на човека. Ние просто не знаем кои са. Може да са учени-квазита и учени-хора, заинтересовани по една или друга причина от това. Трябва да намерим Виктория и да изтръгнем от нея истината за цялата организация. Контакти, ръководство...

— О, Боже! Това ли е всичко?

— Не. — Михаил си свали шапката и оправи горната ѝ част. Стори ми се много смутен. — Вашите власти... също знаят за тях. Или се досещат. Или се готвят за всякакво развитие на събитията. В Русия, САЩ, Китай, Шотландия се разработва бактериологично оръжие, което убива въздигнали се и квазита. Затова не искаме да рискуваме да се свържем с човешките власти и да им съобщим за случващото се — могат да ни нанесат превантивен удар.

— Прекрасно — казах аз. — Ще убиете всички възрастни. А ние — всички квазита и въздигнали се. Децата ще наследят един чист, прекрасен свят, без идиоти.

Изправих се.

— Къде така? — попита Михаил.

— При отец Йоан. Набързо ще се позетя или както там се нарича вашият обред, който е аналогичен на кръщението.

— Никак, те признават кръщението във всяка християнска вяра. А пък позетването можеш да го направиш и у дома.

— Защо не ми каза веднага? — попитах настоятелно.

— Изучавах те.

— А сега защо ми го каза? Вече няма да мога да спя нощем!

— Пий по-малко и ще спиш — отвърна Михаил и също се изправи. — Да вървим. Все още има време, нарочно представих всичко в по-черни краски. Първо, не мисля, че Томилин е постигнал желаната ефективност на вируса. Второ, преди да приложат вируса, радикалите ще се активизират. Ще се наложи да създадат огромно количество оперативни групи, за да спасят възможно най-много деца, преди да бъдат разкъсани от въздигналите се родители. Засега няма признаци за активизиране на радикалите.

— Колко са радикалите сред квазитата? — попитах рязко. Михаил извърна поглед.

— Е?

— Трийсет и четири процента — отговори той. — Разбира се, мнозинството от тях не са наясно със случващото се, но ще подкрепят онези, които пуснат вируса.

— Има го и „блатото“, онези, на които им е все едно — казах аз. — Те също са трийсет-четирийсет процента.

— Аз бих казал петдесет — поправи ме Михаил.

— Поздравявам те, ти си в малцинството.

— Ако не ти е приятна мисълта с един удар да унищожих всички въздигнали се и всички квазита, то ти, приятелю мой, също си там — рече Михаил.

— Щеше да ми е приятна — отвърнах аз, — и още как. Ако така поне нещо щеше да се промени.

Приближихме към Москва от север. По-точно доближихме Долгопрудни. Искаше ми се да се надявам, че и в столицата, и в прилепеното към нея градче са успели да се справят с катастрофата.

Дмитровско шосе беше пусто. Тук-там се виждаха изоставени коли, обикновено разбити, явно в паниката, или останали без бензин.

Тайничко се надявах, че по пътя ще се натъкнем на някакви постове, може би армейски патрули. Но очевидно всички сили се бяха изтеглили към града.

— Всичко ще бъде наред — каза Олга. След като стана ясно, че раната ѝ зараства, а самата тя няма никакво намерение да се превръща в чудовище, тя постепенно започна да проявява оптимизъм. — Като стигнем в Долгопрудни — с метрото до Москва...

— С метрото ли? — изненадах се аз. Олга се засмя.

— Не си ли чувал тази история? Веднъж студентите от Физтех^[3] решили да се пошегуват по случай първи април. Напечатали стикери с метростанция „Физтех“. Раздали ги на всички студенти. И те, когато се возели в метрото, лепвали във вагоните стикера, който удължавал сивия клон^[4]. Облепили всички вагони! И то толкова прецизно, че пътниците решили, че наистина са построили или строят нова станция. Шегичката попаднала даже в схемите на метрото!

— Жалко, че е било само шега — казах аз и се обърнах към Олга. — Ще ми го дадеш ли?

Олга носеше сина ни в слинг. Той не спеше, мълчаливо и сериозно се взираше в света.

— Не ми тежи — отвърна тя. — Селце... ще минем ли през него?

Погледнах към табелата с надпис „ШОЛОХОВО“. Пътят минаваше през покрайнините му, така или иначе трябваше да влезем в него... ако, разбира се, не се заобикаляше много.

— Като че ли е тихо — съгласих се аз.

— Ако ни се прииска — каза Олга, — да поседнем. Просто да поседим в някое кресло, да опънем крака...

— С бутилка бира — подкрепих я аз. — Или чаша коняк.

Олга се разсмя.

— Тук вече се оля! За пръв и последен път те видях с чаша на сватбата. И даже не пи от шампанското...

— Пих — обидих се аз. — Цяла чаша изпих. Ами не обичам твърд алкохол, и така главата ми е пълна с щуротии...

Сигурно ни беше успокоила близостта на Москва. А може би и това, че вече цяло денонощие не бяхме срещали въздигнали се. Имахме усещането, че са ги избили или може би сами са си умрели...

А всъщност се стичаха към големите градове. Най-напред към Москва, разбира се. Инстинктите, или каквото там им беше останало вместо разум, ги тласкаха към местата, където се бяха струпали хора.

На нас, очевидно, също не ни беше останал разум.

И ние влязохме в Шолохово. Обикновено подмосковско село с население стотина-двеста души, място за вилите на столичани. Спретнати къщички на един-два етажа, по мерките на Подмосковието — средна ръка; зеленина... И тишина.

И ние навлязохме в селото по тихата зелена улица.

Къде в Москва може да се укрие квази? Църквата — проверена. Трите хотела, където обикновено отсядаха квазита — проверени. Десетки вегетариански ресторанти — проверени.

В последния от ресторантите, модно заведение на „Пречистенка“ с име „Зелени приятели“, даже обядвахме. Михаил дъвчеше салата от домати и краставици с хлебец. Аз изядох една грахова супа и ровех с вилицата в ризотото с бели гъби.

— Все някъде трябва да спи — обърнах се към него. — Проблемът е там, че в Москва е пълно с места, където можеш да се настаниш без документи. Частни квартири, евтини хотели „на час“.

— В Москва има още паркове, градинки и сутерени — додаде Михаил. — Заповедта за арест на Виктория е разпратена навсякъде. Тя го знае. На нейно място нямаше да се навра в хотел. А тя не е поглупава от мен.

Кимнах. Москва е голям град. А квазитата, макар и да не са голяма част от населението му, не са чак толкова рядко срещани, че на всеки от тях да се обръща внимание.

— Само ако бяха показали снимката ѝ по телевизията — въздъхнах аз.

— Излишна паника — отвърна Михаил. — Заповед за арест има в хотелите, у всички полицаи, пазачи и частни охранители. Снимката ѝ е в системата за разпознаване на камерите за видеонаблюдение.

— Тогава не разбирам как успява да се скрие — казах аз. — Обикновено, когато някой престъпник е обявен за издирване, за едно денонощие гохващат.

— Тя е квази — рече Михаил. — Погледни.

Той остави вилницата си на масата и замря за миг. После леко отпусна и изтегли напред долната си челюст. Не, не се получи карикатура, нито Франкенщайново чудовище, но лицето му веднага се измени. Ококори очи, леко смръщи чело, промени наклона на веждите си. След това притисна с ръце ушите си. Свали ръце — ушите не бързаха да се разперят.

— И дълго ли можеш да ходиш с такава физиономия? — попитах аз.

— Ами колкото си искам — отвърна Михаил.

Отместих поглед. После отново го погледнах.

В първия момент ми се стори, че до мен седи съвсем непознат квази.

— Нашата тъканна структура е по-различна — каза Михаил, сякаш се извиняваше. — Естествено, ние не сме върколаци, но ако обикновеният човек може да направи гримаса и да я задържи няколко минути, ние сме способни да се разхождаме така дни наред, че и цели седмици. И като прибавиш прическата, лек грим, походката, дрехите... Естествено, ако се вгледаш, ще разпознаеш Виктория. Но на пръв поглед ще ти се стори съвсем различна жена. А ако се постави плътен фон дьо тен, дори няма да разбереш, че е квази.

— Температурата — казах аз.

— Да, тя не може да се промени. Щеше да е по-лесно, ако всички камери за видеонаблюдение бяха оборудвани и с топлинни сензори. Но такива имат само двайсетина.

— Изобщо не знаех, че са монтирани камери... — промърморих аз и боднах една гъбка от ризотото. Огледах я внимателно, опитах. — Тогава работата е безнадеждна. Патрулните няма да я разпознаят, автоматиката няма да я различи в тълпата... Виж какво, разкарай тая физиономия!

— Извинявай, забравих — каза Михаил, отпусна мускулите си и си върна предишния вид. — И забележи, че аз описах само най-простите начини. Но ги има и добрите стари методи — татуировки, контактни лещи, подплънки в бузите, възглавници под дрехите, корсети, бинтоване... Тя може да изглежда като мъж, разбираш ли? Жив мъж.

— Направо ме успокои — казах аз. — И как ще я търсим? Може би все пак трябва да съобщим на съответните структури?

— Денис, нима смяташ, че капитан Маркин просто ей така се захвана с убийството на професора? — попита Михаил.

— Ясно. Шпионски страсти.

— Не съм шпионин. — Михаил като че ли даже се пообиди.

— Ами агент тогава. Признай факта, че хората и квазитата на практика съществуват като различни държави на една територия. Помниш ли миналата година в Щатите какви търкания бяха? Между президента на живите и президента на мъртвите? Без малко да започне нова гражданска война. Изтокът срещу Запада.

— Джордан е президент на квазитата, не на мъртвите — поправи ме Михаил. — А Виктория така или иначе ще продължим да я търсим. Имаме едно преимущество пред Маркин и момчетата му.

— Какво?

— Аз съм квази — обяви Михаил.

— Ти пък! Дори не бях забелязал! — рекох саркастично аз. — И какво? Ще я надушиш?

— Ние не миришем, дори кучетата трудно улавят следите ни. Работата е там, Денис, че на мен са ми известни още много места, където ходят нашите. Не ми се искаше да се появявам там, но... — Михаил попи устните си със салфетка. — Нахрани ли се?

Погледнах към ризотото. Парчетата гъбки самотно надничаха от ориза. Излъгаха, че ризотото е с бели гъби, имаше предимно печурки.

— Ами нещо нямам апетит.

— Извинявай — каза Михаил. — Следващия път ще отидем в нормален ресторант. А сега ще се разходим, след обяда е полезно.

Тъй като Михаил очевидно очакваше въпроси, аз си замълчах. Платихме (уви, липсата на месо в менюто по никакъв начин не се отразяваше на цената) и излязохме от ресторанта, като оставихме колата на паркинга. Поддадох се на един внезапен порив и позвъних на Настя, но тя не вдигна. Изчаках от учтивост три сигнала и прибрах телефона. Михаил ме чакаше търпеливо. Изминахме квартал и половина по „Пречистенка“, свихме вдясно по „Померанцев переулок“. Продължихме към парка „Тургенев“.

— Разбирам, че нарочно не ме питаш нищо — каза Михаил. — Това е начинът ти да протестираш срещу недомлъвките ми.

Измърморих нещо неясно.

— Но и ти не ми казваш всичко — укорително отбеляза квазито.
— Темата е много болезнена и неловка и за двама ни, но не мислиш ли, че Найд...

— Не — отвърнах аз. — Няма да си правя никакви изследвания. Той не е моят син и повече няма да засягаме тая тема.

— Много странно — каза Михаил. — Но както искаш. Ти ще живееш с това.

— Къде отиваме? — попитах.

— На номер три от другата страна на парка. В Центъра за постмортална психология.

Извърнах се към него, но той беше напълно сериозен.

Центърът за постмортална психология се оказа неголямо помещение на полусутеренния етаж на стара пететажна сграда. Спомних си, че някога тук имаше магазин, който се наричаше „Лавка на живота“. Сега висеше строга черно-бяла табела „ЦПП“, без разшифровка на абревиатурата.

В това имаше някаква ирония.

— Смяташ, че като не рискува повече да се появи в църквата, Виктория ще се хвърли в обятията на психолозите? — попитах аз.

— Може и така да се каже — отвърна неясно Михаил.

Влязохме в ЦПП.

Помещението не беше голямо. Малко фойе, наскоро ремонтирано, със същия строг дизайн — бели стени, черни мебели. Приемно гише, зад което седеше миличка чернокоса девойка. Жива. Зад гърба ѝ висяха някакви дипломи в рамки и големи черно-бели плакати с фотографии на старинни църкви и събори. Под тавана беззвучно работеше телевизор, по който вървяха стари филми с Чарли Чаплин.

Няколко врати водеха към други помещения.

— Добър ден — каза момичето с мек малоруски акцент, изправи се и се усмихна дружелюбно. Баджът на блузката ѝ, изпъната върху твърдите млади гърди дотолкова, колкото да примами погледа, съдържаше само едно име: „Оксана“. — Вземете си анкета, попълнете...

Погледът ѝ спря върху мен.

— Вие сигурно сте придружител?

— Да — съгласих се аз. — Напоследък това ми е работата.

За моя изненада Михаил си взе анкета. Седна на масата, свали си шапката, извади химикалка и започна да попълва листа с грижлив, четлив почерк. Хвърлих бегъл поглед — обичайните, еднакви за всички заведения анкети. Име, фамилия, година на раждане, местожителство, месторабота... Предвид спецификата, тук имаше и дата на смъртта и дата на възвисяването — напоследък се обсъждаше въпросът дали да не добавят тези точки във всички анкети и документи, с цел борба с дискриминацията на квазитата. Но въпросът все се замотава все някак в правителството и си оставаше там, където и законът за разрешаване на хомосексуалните бракове. Това е Русия, драги. Тук си имаме истинска демокрация, в смисъл че се изпълнява волята на мнозинството.

— Може би и аз трябва да попълня анкета? — пошегувах се.

Оксана се ококори.

— Да, но вие как... Тоест може, разбира се... И на какъв ефект разчитате?

Тя съвсем се смути.

— Представете си, че нищо не знам за вас — отвърнах с усмивка аз. — Разкажете ми за вашия център.

Момичето се обърна към една от вратите. Очевидно размишляваше дали да не повика началството.

Но аз се усмихвах, бях облечен с цивилни дрехи и Оксана реши да се справи сама.

— Нашият център за постмортална психология предлага услуги за квазита, свързани с изучаването на дълбините на тяхната психика, измененията в сравнение със състоянието им приживе, издава препоръки за духовното развитие, извършва консултантски услуги по отделни въпроси — изрецитира тя.

— Много добре! — похвалих я. — А по какъв начин?

— Работим по одобрена от Министерството на здравеопазването методика за психологически консултации с използването на разрешени медицински препарати от най-ново поколение — продължи все така заучено Оксана.

При думите „медицински препарати“ в мен веднага звънна полицейската струна.

— При мен няма ли да подействат? — попитах с умолителна усмивка.

Оксана прихна.

— Вие пък! Не и докато сте жив.

— Ето анкетата. — Михаил подаде попълнените листи на Оксана. Тя бързо ги прегледа и попита:

— Искате ли да проведете първия сеанс още сега?

— Да.

— Хиляда и петстотин за първичен прием, седемстотин и петдесет рубли за сеанс — каза Оксана. — Другарят ви ще ви съпровожда ли?

— Да — твърдо отсече Михаил.

— Двеста и петдесет за съпровождащото лице. Снимки и видеоклипове са разрешени срещу допълнително заплащане.

— Не е нужно — поклати глава Михаил. — Готов съм.

Оксана излезе иззад гишетото. Онова, което се криеше зад него, се оказа също толкова привлекателно, колкото и достъпното за погледа до момента.

— Марина Абрамовна! — Девојката почука и откряна вратата, към която беше погледнала преди. — Пациент, Михаил Иванович Бедренец. Първичен прием.

— Нека влезе — отвърна с груб глас Марина Абрамовна.

За разлика от красавицата Оксана, шефът на центъра за постмортална психология се оказа яка, набита, застаряваща и непривлекателна жена. Над горната ѝ устна се забелязваха зле депилирани мустачки. В кабинета на Марина Абрамовна, въпреки работещия климатик, здраво миришеше на тютюн, а на масата предизвикателно стоеше небрежно покрит пепелник.

— Запознати ли сте с работата на нашия център? — попита Марина Абрамовна, като ми хвърли бегъл поглед и не ме счете достоен за вниманието ѝ. Не носеше бадж, но табелата на масата утвърждаваше, че Марина Абрамовна е доктор на медицинските и психологическите науки, както и невропсихолог.

— Напълно — отвърна Михаил.

— За пръв път?

Михаил кимна.

— Да вървим тогава, няма да си губим времето с празни приказки... — Марина Абрамовна се надигна и се понесе през кабинета си плавно и сигурно, като морски буксир през акватория.

Прекосихме приемната и минахме през друга врата. Оксана вече се беше върнала на мястото си и на прощаване ни дари с дежурната си усмивка.

Новото помещение в центъра се оказа дълга стая без прозорци, с тесни легла, разделени от висящи от тавана завески. Напомниха ми на кабинета за „електросън“ във ведомствения пансион, където добросъвестно бях отишъл за десет дни. Лежиш си сам с електроди на клепачите, лекичко ти пощипва по кожата...

Но тук нямаше никакви апарати, измислени още в тайнствените и епични години на СССР. Само легла с бели чаршафи и един-единствен стъклен медицински шкаф.

— Стъпете на кантара, кажете ми теглото си, свалете обувките и самото, навийте единия ръкав до лакътя, легнете на някое легло — нареждаше Марина Абрамовна.

Михаил послушно изпълняваше всички указания. Тежеше осемдесет и два килограма, стори ми се, че е доста за телосложението му. Но квазитата са малко по-тежки от хората при еднакви габарити.

Междувременно директорката на центъра извади от шкафчето еднократна спринцовка, голям стъклен флакон с жълтеникава прозрачна течност и напълни пет кубика.

— Какво е това? — попитах аз.

— Иновационен медицински препарат — сухо отвърна директорката. Отиде при Михаил, наведе се над него и с ловко движение му заби спринцовката.

Кръвта на квазитата не е като човешката. Тя е гъста и много трудно минава през иглата. Но Марина Абрамовна все пак се убеди, че е улучила вената, и едва дочакала появата на тъмното облаче в спринцовката, започна да вкарва разтвора.

— Тази течност се нарича калиев хлорид — внезапно рече Михаил. — Използва се в медицината вече сто години. За хората такова бързо вкарване е смъртоносно. При квазитата... при квазитата... има различен ефект...

Марина Абрамовна застина със спринцовката в ръка и го попита с възмущение:

— Значи вие всичко знаете? За какво платихте тогава?

— Заради демонстрацията... — отвърна неясно Михаил. Намръщи се. — Пари... леко.

— Така и трябва, да пари — каза Марина Абрамовна и погледна към мен. — Сега полежете малко, препаратът ще започне да действа след десет минути.

— Как влияе калиевият хлорид на квазитата? — попитах аз.

Марина Абрамовна ме погледна с голяма доза съмнение, сякаш решаваше дали си струва да обяснява.

Мълчаливо ѝ показах полицейското ми удостоверение. Докторът на различните науки веднага се изпълни с готовност да сътрудничи и да изнася лекции:

— Предизвиква временна активация на некроневроните на вентромедиалната префронтална кора.

— А на достъпен език?

Стори ми се, че Марина Абрамовна ужасно се смути.

— Това е зоната за емоционална оценка на морала. Съчувствие, състрадание, съпреживяване... съвест.

— С една дума емпатия — блеснах и аз с умна думичка.

Вероятно не я употребих съвсем на място, защото лекарката се намръщи.

— Ами... може и така да се каже.

— Но нали не бива да наричаме квазитата безчувствени или лишени от състрадание — казах аз.

— Не, не, разбира се! — отвърна бързо тя. — Но те... как да ви кажа... са разсъдливо морални. Представете си, например, че потъва кораб. И вие можете да спасите или пет човека, или само един. Какво ще е вашето решение?

— Глупав въпрос — отвърнах аз. — Петимата, разбира се.

— Добре. А сега същата ситуация, но шестият човек също се качва в лодката. Вие имате пистолет. Ако не застреляте шестия, лодката ще потъне. Как ще постъпите?

— Сам ще сляза — измъкнах се аз.

Марина Абрамовна се усмихна.

— Да допуснем, че е невъзможно. Тогава ще загинат всички, защото само вие можете да управлявате лодката. Какво ще направите?

— Не знам — отвърнах.

— Но нали нищо не се е променило. Вие и без това сте го убили, като сте го оставили на кораба, за да спасите другите петима.

— Не е същото — казах аз.

— За нас е — обади се от леглото Михаил. — За всеки квази ситуацията е една и съща.

— Причината се крие във вентромедиалната префронтална кора. — Марина Абрамовна се оживи, навлизайки в любимата си тема. — Това е като емоционален контрол над логиката. Обикновената логика също изисква от човек да помага на другите хора, но логиката не вижда разлика между „оставил да умре“ и „убил“. Тук влиза в действие онова, което Фройд нарича „сврх аз“.

— Тоест квазитата могат да станат... хора? — изумих се аз. — В смисъл че ще си останат мъртви, но ще бъдат човечни?

— Само временно — обади се Михаил с въздишка. — Само за четвърт час. И всеки път ефектът отслабва, а накрая съвсем се губи...

Той извърна очи към мен — и аз потреперих. Погледът му беше жив. Сякаш в него се беше включило нещо, беше заработило, беше се събудило.

— Ти сигурно си задаваш въпроса защо ходим в такива центрове... Ами за същото, заради което ходим и в църквата. За да се почувстваме живи. За да усетим нещо, което стои над разума ни. Това е като глад. Същият глад, който изпитваме, след като се въздигнем. Само че онзи глад преминава, а този — не...

Квазито замълча.

— Но нали нищо не помните след възвисяването... — промърморих аз.

— Всички помнят глада. Само че не говорят за него. — Михаил отмести погледа си към Марина Абрамовна и тя отстъпи крачка назад. — Жена-квази. Млада. Може би се е представила като Виктория. Може би се е преструвала на мъж, но едва ли, отблизо сте щели да я разкриете.

Той извади от джоба си старичък мобилен телефон и показва на лекарката снимката на Виктория.

— Вчера. Къса подстрижка, яркочервени коси. Нарече се Мария Незваная — отсечено, почти по армейски рапортува лекарката. — За пръв път дойде при нас.

— Присъствахте ли на сеанса й?

— Не, това не е задължително.

— Запис направихте ли? Аудио, видео?

— Ама как така! — Марина Абрамовна очевидно се обиди. — При нас етиката е много строга...

— А тя поне нещо каза ли? — попита с надежда Михаил.

Мария Абрамовна плесна с ръце.

— Ами като всички! Като всички, нищо особено! Че има сериозни проблеми, че ситуацията я принуждава да предаде своите, че иска да се опита да погледне на проблема от наша... от човешка гледна точка... Разбирам, че това е малко наивно гледище, но вашите много често идват тук именно за това...

— Казала е „да предаде своите“? — уточни Михаил. — Сигурна ли сте?

Мария Абрамовна кимна.

— Тогава почакайте отвън — каза той. — Пригответе копие от анкетата й. Искам да остана с другаря си.

Директорът на центъра неочаквано пъргаво изхвърча от кабинета.

— Научи ли нещо за Виктория? — попитах недоверчиво.

— Може би — отвърна Михаил, като ме погледна. — Трябва още малко да се поориентирам. Но за целта не беше необходимо да се бода. Искях да погледна на един друг проблем от човешка гледна точка.

— Какъв проблем?

— Проблемът Найд.

— Пак се хвана за своето — въздъхнах аз. — Няма никакъв проблем.

— Има. Вероятността да е твоят син е много голяма. Ти избягваш категоричен отговор, което означава, че не си сигурен дали е загинал, или не. Нямах друго семейство. И досега страдаш заради загубата на съпругата и сина ти. Не мога да разбера логически защо се отказваш от ДНК анализа. Затова направих онова, което се бях зарекъл някога да направя — инжекция с калиев хлорид.

— Решил си да разгледаш проблема от човешка гледна точка — кимнах аз. — Ясно. Добре, всичко ще ти обясня.

— Слушам те, Денис. — Михаил ме погледна с надежда.

— Първо, страхувам се да се надявам на чудо — казах аз. — Ако се окаже, че бъркаш, ще стане още по-лошо.

— Не е в характера ти — отвърна Михаил. — Ако ми го беше казал по-рано, щях да ти повярвам. Но сега... сега те разбирам малко

по-добре. Човек винаги се надява на чудо. Човек живее заради чудото, защото заради нищо друго няма смисъл да живее.

— Да, прав си — потвърдих аз. — Няма да ме възпре. Затова, второто. Колкото и да е странно, но аз се сприятелих с теб, стария мъртвак. Ти си страхотен партньор и добър приятел. Възпитал си момчето като собствен син. И ако изведнъж се окаже, че аз съм баща му, това ще е ненужен на никого шок. Разбираш ли? Аз, пу-пу, не страдам от импотентност. Ще имам още деца. А това е твоето дете.

— Благодаря — каза Михаил. — Ако моите слъзни жлези функционираха като човешките, сега щях да се просълзя от умиление. Само че знаеш ли какво?

— Какво?

— Хубави ги дрънкаш — каза квазито. — Никакъв приятел не съм ти, а даже да бях най-добрият ти приятел — ти щеше да провериш какъв ти се пада Найд. Дори не за да си го вземеш. Просто за да знаеш. Повече не ме лъжи, тъп жив полицай!

— Добре — казах аз. — Ей сега.

Отидох при шкафчето и го отворих. Провървя ми — сред дреболиите вътре се намери стойка с херметически затварящи се епруветки и руло стерилен памук. Не знам за какво ги бяха сложили там. Най-вероятно просто за антураж.

Отворих една епруетка. Потърках с парче памук небцето си и го пяхнах в епруетката. После с удоволствие се изплюх върху него. Затворих епруетката и я подадох на Михаил с думите:

— Пу за теб.

Михаил мълчеше. После, без да става от леглото, взе епруетката от ръката ми и кимна.

— Благодаря, Денис. Много се радвам, че все пак се съгласи.

— Анализът ще покаже, че Найд не ми е син — казах аз. — Така че най-добре ми купи бутилка уиски като компенсация за това, че беше толкова досаден.

— Защо си толкова сигурен? — попита Михаил. — Видя ли изобщо как загина синът ти?

— Не! — извиках аз. — Не съм! Но момчето не беше от мен, разбра ли?

Излязох в коридора и затворих вратата. Погледнах към Оксана — дали беше чула вика ми? Съдейки по любопитния ѝ поглед — чула го

беше.

Интересно какво ли си бе помислила.

В джоба ми завибрира телефонът. Извадих го — звънеше Настя.

В живота все пак трябва да има и нещо хубаво, освен надвисналите над всички хора заплахи, безрезултатните търсения и ровенето в старото мръсно белъо, нали?

— Да, Настя — казах в слушалката, като обърнах гръб на Оксана, сякаш това щеше да ми осигури повече уединение. — Звънях ти, исках да ти предложа да се видим.

— Денис, днес няма да стане! — Гласът ѝ звънтеше от вълнение. — Денис, Денис, не можеш да си представиш какво се случи!

— Какво? — попитах с подозрение.

— Мама и братчето ми! Възвисили са се! И днес може да ги изпишат от приюта, ще се върнат вкъщи!

— Ужасно се радвам — казах смутено аз. — Да, наистина се радвам...

— Денис, сега тичам в приюта — каза Настя. — После ще се чуем, става ли? Утре? Бягам вече. Утре, става ли?

— Става — казах аз. — Утре.

Настя прекъсна връзката.

Прибрах телефона и погледнах Оксана.

— Не върви ли?

— Не е точната дума — отвърнах аз. — А вие какво ще правите довечера?

— Ще варя борш на мъжа ми — усмихна се Оксана.

— Върви им на някои — въздъхнах аз. — Кажете на спътника ми, че го чакам навън.

Излязох от центъра за постмортална психология и се огледах. Времето беше прекрасно, нещо рядко срещано в московските лета.

В живота все пак трябва да има и нещо хубаво. Освен самия живот.

[1] От едноименната басня на Крилов, в която Тришка постоянно закърпва кафтана си, като реже части от други дрехи. Наложило се е като устойчив израз за действия, насочени към оправяне на едно нещо за сметка на друго. — Бел.прев. ↑

[2] Формоза — другото име на о. Тайван, дадено от европейските колонизатори, което е повече популярно през XVII-XIX в. — Бел. NomaD. ↑

[3] Московски физико-технически институт — Бел.прев. ↑

[4] Серпуховско-Тимирязевска линия на московското метро — Бел.прев. ↑

ГЛАВА 6

НАДРАН ЛИСАН И КАРТОФКИ

Вечерта още беше далеч, но не ми се връщаше в отдела за два-три часа работа.

Още по-малко — за два-три часа работа с книга.

Михаил слезе от колата в центъра. Каза, че трябва да поразмисли и може би да направи две-три посещения. Тонът му издаваше всичко, искаше да остане сам, но аз все пак се поинтересувах дали ще е нужна помощта ми. Нямаше нужда от помощ и след като се разделих с квазито, си тръгнах за вкъщи.

Лятото е хубаво време, дори в мегаполиса, дори в Москва. Естествено, градът не опустява както преди, далеч не всички могат да си позволят да излязат сред природата, засега са твърде малко оградените резервати и курорти. Но все пак народът е по-малко.

Свърнах в пресечката при дома ми. От другата страна на улицата към пешеходната пътека се приближаваше дете на десет години — дори не беше ясно дали е симпатично късо подстригано момиче, или хубавко дългокосо момченце. Може би щях да успея да премина пръв, но спрях. Децата вечно се носят през пътя, без да гледат, някоя лудетина ще хукне твърде рязко — и един въздигнал се повече на света. Детето разбра, че го пропускам, и претича през улицата — с подскоци, както умеят само децата. Изглежда, все пак беше момче. Когато преминаваше край колата, ми се усмихна и ми махна с ръка.

Неволно се усмихнах в отговор. В момчето кипеше живот — млад, ликуващ, преливащ през ръба. То нямаше спокойния могъщ разсъдък на квази, техните изострени сетива, нямаше тяхната немислима издръжливост и съвършена регенерация.

Но то беше живо. А квазитата бяха мъртви.

Клетият Найд, когото Михаил толкова настойчиво ми предлагаше за син, беше нещо средно между хората и квазитата. Бях сигурен, че няма да се затича така с подскоци през пътя, а ще спре и внимателно ще провери дали е безопасно. И няма да тръгне да се

усмихва на непознатия шофьор, който го пропуска без особена нужда. Квазитата са го спасили, но са го направили подобен на тях... Отзад нетърпеливо забибиткаха. Усетих се, че все още стоя на завоя и зяпам след непознатото момченце като някакъв извратеняк, а зад мен имаше вече две коли. Изругах през зъби и дадох газ. Едва стъпилата на пътеката жена за всеки случай отстъпи по-назад и извика нещо неодобрително подире ми.

Все пак дори това не ми развали настроението — сякаш с махването на ръката момчето щедро беше споделило с мен своята жизнерадостност.

Паркирах колата до входа и излязох, като продължавах да се усмихвам. Отворих кодовата ключалка и влязох във входа. Живея в малка сграда, стълбището е малко, няма портиер — просто няма място за него. Дори видеокамери няма във входа.

Така че, когато ме хванаха отзад с ръка за шията и умело започнаха да ме душат, свидетели на моя позор нямаше.

Захриптях, в опит да си поема дъх, и няколко пъти ударих с лакът назад, но ме държаха здраво, ловко.

С нечовешка сила.

Впрочем след малко чуждата ръка леко отпусна хватката си и един женски глас прошепна в ухото ми:

— Сам ли сте, капитан Симонов?

Въпросът, изглежда, беше риторичен, но аз предпочетох да отговоря:

— Да.

— Това е добре — каза Виктория (а кой друг да бъде?). — Кажи, Надран Лисан все още ли работи с теб?

— Кой? — изумих се аз.

— Бедренец. Инспекторът на Представителя. Ние му викаме Надран Лисан.

— Кои „ние“? — Разбирах, че случайно влязъл във входа човек няма да ми помогне. Само друг квази би могъл да се справи с Виктория в двубой. Но все пак печелех време.

— Ние, квазитата — отговори търпеливо Виктория. — Виждам, че работи... Слушай ме внимателно, капитан Симонов. Слушай внимателно, разбери правилно и запомни задълго.

Виж ти!

Първо, изглежда, няма намерение да ме убива. И второ, тя е образована жена.^[1]

— Слушам, разбирам, запомням — казах аз.

— Не вярвай на Надран Лисан. Не вярвай на квазитата. Нещата не са такива, каквито изглеждат.

— Добре — казах аз. — Не ти вярвам.

— Правилно — потвърди Виктория. — На мен също не вярвай. Аз съм на ваша страна, но не ми вярвай.

— Ако си на наша страна, върни вируса — казах аз.

Ръката върху шията ми потрепна.

— Михаил ми разказа за вируса — поясних аз. — Това също ли не е истина?

— Това е част от истината — каза Виктория. — Ти не разбираш.

— Тогава ми обясни. Аз съм разумен човек, ще те разбера.

Виктория размишляваше. После каза:

— Не. Всичко е твърде сложно. Намери капитан Маркин. Кажу му, че ще се предам лично на него. Ето... това е телефонът ми. — Пъхна в джоба на дънките ми шумолящо парче хартия. — Лично на Маркин. На безлюдно място. Ти, ако искаш, ще бъдеш свидетел. Не трябва да има никой друг. И в никакъв случай не бива да присъства Надран Лисан.

— Аха — казах аз. — Яко. Човек срещу квази. Ти ще разкъсаш на парчета и Маркин, и мен.

— Маркин не е толкова лесен за разкъсване — отговори Виктория. — Но вие решавате.

Тя замълча.

Аз също направих пауза. Стоях спокойно. Изчаквах. Готвех се да се вкопча в ръката ѝ, да приклекна, да се опитам да я преметна през себе си и така да се откъсна от захвата ѝ.

Така че пропуснах момента на удара.

Ето, в единия момент стоя и се готвя за схватка.

А в следващия съм полулегнал, облегнат на стената под пощенските кутии.

Пред очите ми плаваха цветни петна, в ушите ми кънтеше. С какво ме беше цапардосала така?

Нима със собственото си чело?

— Жив ли си? — поинтересува се квазито. — Ако наоколо има работеща болница, прегледай се!

Виж ти, каква загриженост!

— Жив съм — изхриптях аз. — Не се безпокой. Ще ми се размине.

— Без Бедренец — повтори Виктория, леко навеждайки се над мен. — Запомни...

Тя дори не взе пистолета от кобура ми. Но към момента, в който дойдох на себе си дотолкова, че да мога да сграбча пистолета и да се дотътря до вратата, от нея вече нямаше и следа. Навън беше спокойно и тихо.

— Искаше нещо да ми каже ли? — промърморих аз, като потривах тила си.

Изглежда, няхах сътресение. Виктория ме беше ударила силно, но много прецизно. Хуманно.

Впрочем, всичко, което квазито искаше да ми каже, беше напълно разбираемо.

Първо, тя е готова за преговори и дори да се предаде.

Второ, не се доверява на Бедренец и го нарича с обидния прякор Надран Лисан.

Трето, демонстрира ми добрата си воля, като не ме уби.

За съжаление за това можеше да има и още една причина — занимаващият се с нейното издирване Маркин така й пречи, че е измислила план за отстраняването му. А наред с това е решила да забие клин между мен и стария квази...

Надран Лисан. Виж ти!

Да беше „Хитър Лисан“ или „Стар Лисан“ — не бих се учудил.

Но защо „надран“?

— Слушай, разбирай, запомняй... — промърморих аз. — Не вярвай, не се бой, не моли. Винаги едно и също...

Върнах се при асансьора и натиснах бутона за моя етаж. По принцип се качвам на третия етаж пеша, смятам това за полезно физическо упражнение. Но днес кой знае защо ме мързеше.

Вкъщи пяхнах глава под струята студена вода и постоях така десет секунди. После избърсах главата си с кърпа и проверих усещанията си.

Нищо не се беше променило!

Извадих от аптеката две таблетки ибупрофен, глътнах ги с чаша вода и седнах пред телевизора. Прехвърлих каналите. По „Русия-24“ разказваха за новия аграрен комплекс във Вологодска област — оградена територия, надеждно прочистена и защитена от въздигнали се, където свободно пасат крави, даващи прекрасно мляко. По детския канал „Въртележка“ вървеше стар глупав фантастичен филм за две хлапета, попаднали я в бъдещето, я в миналото, я на друга планета — така и не разбрах. По Първи се точеше едно от онези безбройни древни токшоута, които само домакините и пенсионерите гледат. Застаряваща, но отчаяно опитваща се да изглежда по-млада актриса кимаше със съчувствие, докато изслушваше събеседницата си — също актриса, но млада, една от безбройните „изгряващи звезди“. Ставаше въпрос за мъжете. Младата актриса обясняваше, че в човека за нея е важна личността, а не външността или някакви особености. Предчувствах, че сега ще се обясни в любов на някой квази или поне ще каже нещо от рода на „няма значение дали е жив или мъртъв, само да ме уважава като личност“, и изключих телевизора.

Надран Лисан!

Да не казвам на Михаил за срещата с Виктория. Да съобщя на Маркин за предложението ѝ.

Измъкнах листчето от джоба си. То беше откъснато от вестник и на него с ясен калиграфски почерк бяха написани два номера. Единият — телефонът на Маркин. Значи и сама можеше да се свърже с него, но предпочиташе посредник. Вторият беше нейният. До него имаше бележка: „Телефонът ще се пуска за минута и половина в 9,00, 15,00, 21,00“.

Ясно. Не иска да я засекат. Сигурно и батерията му вади.

Включих фенерчето на мобилния и разгледах листчето на ярка светлина. Уви, не намерих никакви вдлъбнатини от написано на друг лист, като адреси или телефони. Такива неща се случват само на Шерлок Холмс.

Замислих се и набрах номера на Михаил. Телефонът му беше изключен.

Тогава набрах домашния му номер.

— Ало?

Това беше Найд.

— Здравсти — казах аз. — Денис Симонов е. Михаил вкъщи ли е?

В слушалката увисна тишина.

— Ало — повторих с недоумение.

— Не, той си дойде, но после отново излезе — отговори Найд.

И пак замълча.

— Дявол да го вземе! — изругах аз, като внезапно осъзнах с какво е свързано мълчанието. — Извинявай, Найд.

— Нищо — отговори момчето. — Денис?

— Да?

— Вие наистина ли сте мой баща? Биологически?

— Не знам. Не. — Дори не забелязах как станах от креслото и започнах да се разхождам из стаята. — Твоят... Михаил греши. Не, ти не си мой син.

— Той обикновено не греши — съобщи Найд. — В нищо.

— Този път греши.

— Вие да не си помислите, че се натрапвам — каза Найд. — На мен... просто ми е интересно. Не за вас! За... — Той се запъна.

— Найд, повярвай ми, че... — Сега беше мой ред да замълча. — Найд, всичко е много сложно.

— Защо сложно? Или да, или не — каза разсъдливо момчето. — Или съм ваш син, или не съм. Михаил каза, че днес ще направи анализ.

— Найд, утре ще намина при вас и ще поговорим. — Отчаяно исках да приключа разговора. — Става ли?

— А днес?

— Имам задачи. Работа.

— Добре — примири се Найд. — Утре. Тогава вземете снимка, става ли? На мама.

Прекъснах връзката.

Не, първо казах: „Добре“. А после прекъснах.

И изрекох прочувствено:

— Надран Лисан!

Подържах за минута телефона в ръка, като го гледах, сякаш е бомба — ще се взриви ли, няма ли?

Найд не се обади отново.

Може би беше решил, че всичко вече е казано и разговорът е приключил. Той е много логично момче, съвсем като квази.

Тогава погледнах бележника още веднъж и набрах номера на капитан Маркин.

Стоях до прозореца и гледах танка.

Стар танк от времената на Втората световна война.

Виж ти. Не знаех, че в това селище има музей на легендарния „Т-34“.

Честно казано, бих се радвал и да не го узная. Какво ни пречеше да го заобиколим?

— Те имат някакви проблясъци на разум — казах. — Може би колективен разум?

Къщурката, в която се бяхме скрили, след като видяхме първите въздигнали се, беше точно до музея. Тук беше чисто и пусто. Нито хора, нито оръжия, нито дори храна — при тръгването си домакините бяха взели всичко. Къщата не можеше да послужи за сериозно укритие, но, изглежда, се бяхме скрили за известно време. Дори и въздигналите се да ни усещаха, не можеха да ни локализират точно.

Какли се ориентират? По миризмата? Звука? Зрението? Въздигналите се прииждаха към нас от всички посоки, толкова целенасочено, че наистина приличаше на разумно поведение.

Едва по-късно осъзнах, че всъщност е било точно обратното. Тук, в музея, жителите на селището дълго са удържали отбраната. Може би огромното количество танкове подсъзнателно е предизвиквало у тях доверие, надежда да се справят с врага?

Уви, тези танкове вече отдавна не бяха в движение. Това бяха само експонати. Въздигналите се бяха нахлули в музея и бяха избили защитниците му. А после, след като са се заситили, са се разбягали във всички посоки — напълно хаотично, без да избират накъде.

Ние напълно случайно бяхме минали през пръстена на разотиващите се въздигнали се и попаднахме точно в епицентъра на неотдавнашната касапница. Така че когато въздигналите се ни усетиха и започнаха да се връщат, те се появиха от всички посоки. Това, което изглеждаше като разум, беше именно неговото отсъствие.

Но ние не разбяхме това. Нито аз, нито Олга.

— Във всеки случай трябва да се бяга — казах аз. — Те са бавни. Ще се промъкнем.

— Ето този е бърз — каза Олга. Гласът ѝ беше станал съвсем спокоен.

Погледнах към въздигналия се без лява ръка, който креташе между танковете. От разкъсания на парчета ръкав стърчеше някакъв нелеп кафяв кочан. Какво, да не му израстваше ръка? Изглежда му израстваше.

Но той се тътреше наистина много бодро. Като че ли беше напълно способен и да тича. Приживе е бил млад и спортен тип, може би заради това?

— Ще се промъкнем — казах аз, докато претеглях сатъра в ръката си. Ледосекачът още висеше на колана ми, но взетият от кафенето сатър изглеждаше по-удобен. Беше евтин, но добре наточен и грамаден като мачете. — Аз ще бягам напред и ако някой се хвърли, ще му отсека главата. Вие — след мен.

— Виж го ти. Герой — каза Олга. Тя беше спокойна, толкова спокойна, че аз, който никога не се бях сблъсквал с женска истерия, не осъзнах, че вътрешно тя вече отдавна крещи и се гърчи в припадък от паника. — Денис, прави каквото искаш, но ние оставаме. Москва е съвсем близо. Ще дойде помощ.

— Олга, това не е укритие — казах аз успокояващо. — Ще се промъкнем. Повярвай ми.

— Аз няма да бягам. Ще се скрием в музея. Виж, там прозорците са тесни като амбразури. И вратите трябва да са здрави. Та това е военен музей. Трябва да има много здрави врати.

— Защо тогава са отворени? — попитах аз.

Музеят наистина беше съвсем близо. И изглеждаше внушително. И между нас и музея нямаше въздигнали се. Засега нямаше.

— Никой не е успял да дотича — каза Олга. — А ние ще успеем. Ще се затворим и ще изчакаме. Те ще си тръгнат.

— Няма да си тръгнат. Веднага щом ни видят, ще започнат да търсят пролука. Ще чупят вратите и прозорците. Рано или късно ще нахлуят.

— Не — каза Олга. Тя притисна сина ни към себе си — той още не спеше, но мълчеше, сякаш разбираше сериозността на случващото се. Само ме погледна. Сякаш молеше за нещо.

Или да се съглася с Олга, или, напротив, да я разубедея.

— Олга...

— Ние оставаме — каза твърдо жена ми. — Вече реших.

Може би беше виновна умората. Може би изтичащото време, последните секунди, преди въздигналите се да се приблизят.

— Не можеш да решаваш за сина ни — казах аз. — Ако искаш — остани, ние ще избягаме. Разбра ли?

Тя не би могла да не се съгласи с това. Нали?

Щяхме да избягаме.

А после щях да ѝ се извиня за резкия тон.

— Ти си този, който не може да решава за моя син — каза Олга и лицето ѝ пребледня.

— Мога, и още как. Това е наш син. Общ.

— Не е твой — каза Олга.

— Как така не е мой?

— Това е моят син. И на Андрей.

— Какъв Андрей?

— Не помниш ли, срещях се с него. Андрей. От банката.

— Та нали това между вас не беше сериозно? — промърморих аз. — И нали спря... да се срещаш с него... когато се запознахме...

— Не веднага — каза Олга, гледаше ме в очите. — Аз избирах между вас. Забременях от него, но той каза, че няма намерение да се жени. Наложих се да избира теб. Извинявай. Но това не е твоє дете и ти нямаш право да му рискуваш живота.

Мълчах. Беше толкова тихо, че чак ми кънтеше в ушите. Само едноръжият виеше, докато бродеше сред танковете.

— Уе-е-е! Уе-е-е!

Но защо го прави? Вика другите?

— Извинявай, но често се случва така — каза Олга.

Преместих сатъра в лявата ръка и много спокойно я зашлевих.

Тя си затряя. Гледаше ме така, сякаш не вярваше на случващото се.

Ние дори не се бяхме карали. Никога.

Детето на гърдите ѝ тихо застана.

— Ще избягаме оттук — казах аз. — Ще се доберем до пътя, никой няма да ни догони. А там... после ще поговорим. По паспорт ти си моя жена, а той е мой син, ясно ли е? И аз ще решавам какво да правим. Това също често се случва.

— Денис... — каза Олга.

— После — казах аз. — Няма време. Аз отпред, ти след мен. Разбра ли?

Олга кимна.

— Гледай да не изпуснеш... сина си — добавих аз.

Може би не биваше да го казвам така: „сина си“. Понякога всяка дума може да стане много гадна.

— Да вървим — казах аз, като побутвах Олга към вратата. Тя тръгна послушно. — На три. Едно, две... три!

Отворих вратата и изтичахме на бетонната площадка, където завинаги бяха застинали старите танкове.

— След мен — извиках аз и побягнах право към едноръкия въздигнал се. Той вече ни беше видял и тръгна бодро насреща ни. Наистина много чевръсто, от такъв не можеш да избягаш пеша...

С първия удар му отсякох оцелялата ръка.

С втория — главата.

Старият готварски сатър се оказа удивително удобен за сечене на гнило месо.

— Не изоставай! — наредих на Олга и побягнах между танковете.

Тя не изоставаше. Бяхаме само от няколко секунди, а въздигналите се навсякъде променяха посоката и тръгваха към нас.

Но когато пак се обърнах назад, вече по средата на пътя към автострадата, Олга тичаше в обратната посока.

Към музея.

— Олга! — извиках аз. — Стой! Назад! Олга!

Но беше късно. Въздигалите се вече бяха зад гърба ми, между мен и жена ми. Около двайсетина.

И отстрани пристигаха нови. Повечето — бавни, но други подвижни като обезглавения от мен еднорък.

Олга се обърна чак на вратата на музея. Погледна ме. Вдигна ръка — или за да се прости, или за да се извини. И хлопна тежката врата.

Почти никой не тръгна към нея. Само двама-трима закуцукаха нататък.

Навярно един истински герой в тази ситуация щеше да си пробие път към музея. Какво толкова, десетина-двайсет въздигнали се.

Да си пробия път... Да почукам...

Да поговоря с жената, която току-що беше признала, че ме е предала...

По пътя към автострадата имаше само двама въздигнали се.

На единия му забих ледосекача в главата. Това нямаше да го убие окончателно, но той се завъртя на място, хвана се за дръжката и се заопитва да извади оръжието, сякаш бе трънче.

А втория просто го заобиколих. Нямаше време да замахвам със сатъра, отзад се приближаваха.

В решетъчната ограда беше пробита дупка: някой я беше взел на таран с колата си, докато е бягал от територията на музея. Изтичах на пътя, обърнах се.

Почти всички въздигнали се ме следваха. Кои по-бавно, кои по-бързо.

Поне щях да ги отведа далеч от Олга. Способни ли бяха да запомнят, че в музея е останала и друга плячка?

Надявах се, че не.

Лошото беше, че аз вече нямаше да забравя това, което бях чул.

Капитан Маркин назначи срещата в сладоледена къща. Странно място за частен разговор между спецназовец и полицай, но може би точно в това беше смисълът?

Вече се стъмваше и заведението беше пълно. Главно млади двойки, които си шепнеха за своите си неща, глупави и прекрасни. Срещаха се и по-възрастни хора, но това бяха предимно уморени майки или неделни татковци с децата си. Седяхме на открита тераска, изпълнена в моден ретро стил от края на двайсети век — разнокалибрени чадъри с марките на американски напитки, барман, облечен като баровец, с фалшива златна верига и малинов костюм. Сервитьорките също бяха облечени малко по-свободно, отколкото очакваш да видиш в такова заведение — твърде къси поли и предизвикателни цветни чорапогаци. Впрочем, човек можеше да си представи, че това е южно крайморско кафене, там всичко е ярко.

По телевизионните екрани беззвучно вървяха някакви шоута от онези времена, мяркаха се лицата на стари забравени водещи и певци. Носеше се тиха музика — също някаква стара песен:

*Не скривай музиката, тя е опиум
единствено за нас, за никой друг.
Нека тази вечер весело умрем,
на декадентство да си поиграем.
Ако щеш ме убий, ако щеш, се убий,
не можеш нищичко да промениш.
Тази приказка край няма,
не можеш нищичко да промениш.^[2]*

Имаше някаква ирония в това колко съвременно звучеше тази стара песен. Като си опитвах бавно с лъжичка ванилов сладолед, разказах на капитан Маркин за срещата с Виктория и му дадох листчето хартия.

Маркин кимаше. Той ядеше сладоледа си съсредоточено, сякаш изпълняваше много важна държавна задача. Навярно им е трудно в наши дни на бойците на невидимия фронт. Не можеш да внедриш агентура сред квазитата, налага се да работиш дистанционно. Явно заради топлото време Маркин беше със светъл лепен костюм. При неговата работа не може да се мине без сако — трябва да скриеш някъде пистолета.

— Всичко разбирам, Денис — каза Маркин и облиза лъжичката.
— Всички ние сме разбираеми. Дори Виктория.

— Но? — попитах аз.

— Но! — потвърди Маркин без усмивка. — Не мога да разбера защо си я послушал и не си съобщил нищо на Бедренец.

— Тя настояваше за това — казах аз.

— Защо? — попита Маркин. Погледът му беше много сериозен.

— Аз не обичам квазитата.

— Знам. Затова и говоря откровено с теб. Ти не обичаш квазитата, имаш всички основания затова. Но приятелските отношения са много важни за теб. Не можеш току-така да скриеш информация от партньора си.

— Михаил не ми е приятел.

— Партньор ти е. Това дори е нещо повече.

Замислих се, докато изгребвах с лъжичката лепкавата сладост от дъното на купичката.

— Появиха се основания за това. Лични.

— В нашата работа няма нищо лично — каза Маркин.

— Аз не работя вашата работа — отбелязах аз.

— Вярно е. Но аз бих искал да те покана в моя екип.

Позволих си да го погледна иронично.

— Нека не те смущава, че сме с едно и също звание — каза Маркин. — Това е формалност.

— Когато бъда във вашия екип — ще се върнем към разговора — отговорих аз.

— Добре — лесно се съгласи Маркин. — Какво ти каза Бедренец?

Свих рамене.

— Разказа ли ти за вируса?

Не взех да се правя на глупак.

— Да. Квазитата си имат дори екстремисти, които искат да унищожат хората... Възрастните хора. И да възпитават децата с представата, че квазитата са висша форма на съществуването. Да преформират човешката цивилизация по свой вкус.

— По свой вкус — усмихна се Маркин. — Да. Не е излъгал.

— Съпругът на Виктория е участвал в създаването на този вирус. Предполагам, че е бил много близо до успеха. В лабораторията на приюта Виктория е работела с вируса... или го е проверявала. Нещо такова. Михаил още каза, че хората... че ние също разработваме аналогично оръжие.

По лицето на Маркин не трепна нито един мускул.

— Михаил каза, че иска да спре квазитата екстремисти. Но се бои да се обърне директно към нашите власти, за да не се паникьосат хората и да нанесат удар по квазитата.

— Вярваш ли му? — попита Маркин.

— Не знам — отвърнах, след като се поколебах. — Искане ми се да му вярвам, но той е много непредсказуем. Дори за квази.

— Всички сме непредсказуеми — каза Маркин. — Добре, Денис. Няма да те измъчвам повече. Да се опитаме ли да хванем Виктория?

— Тя като че ли се предава — отбелязах предпазливо.

Маркин се усмихна.

— Всички се предаваме... рано или късно.

Той извади телефона и без да гледа нито листчето, нито часовника, нито екрана на телефона, набра някакъв номер. Хвърлих поглед към своя часовник — беше точно девет вечерта.

— Виктория, готов съм да ви изслушам — каза той след секунда. Помълча малко, после рече: — Разбира се. Да.

Аз чаках.

— Добре, ясно — каза Маркин. — В черна торбичка, в кошчето. Ще се постареем да успеем... Да, с Денис. Никого.

Той прибра телефона и рязко се изправи.

— Да вървим. Трябва да прекосим половин Москва за дваайсет минути.

Аз също се изправих. Отново звучеше някаква стара песен:

*Имам изстрел за твоите приятели,
като лекарство за всички обиди.
Имам това, че въпреки всички врати
аз те обичам, и искам, и искам,
и искам да те убия.*^[3]

— Деветдесетте години не бяха много добри — казах аз. — Всички песни са за смъртта. Напразно така ги романтизират.

— Всички хубави песни са за смъртта — отговори Маркин.

Относно „половината Москва“ Маркин беше преувеличил. Най-много една четвърт. Виктория беше определила срещата на Югозапад. Общо взето, нищо неочаквано, все пак тук квазитата бяха най-много и й бе най-лесно да се крие.

Тя се беше презастраховала като шпионин в стар филм. Маркин трябваше да извади черна найлонова торбичка от кошче близо до метростанция „Проспект Вернадски“. Явно вътре имаше инструкция какво ни очаква по-нататък.

— Не ми харесват тези „двайсет минути“ — каза Маркин, докато спираше колата на паркинга, зад каравана, в която се продаваха печени картофи. Зад стъклото скучаеше тъмнокожа къдрава продавачка. До караваната стоеше въпросното кошче. — А какво ще стане после? Торбичката ще се взриви?

Той излезе от колата, без дори да си направи труда да ми предложи никакви действия, и тръгна към караваната. Или не беше говорил сериозно относно взрива, или не се боеше да умре. А това наистина не беше лош начин за избавяне от Маркин!

Излязох след него. Не се приближих към кошчето. Затова пък видях жена с количка, която бавно идваше откъм метрото, и веднага тръгнах към нея. Караваната беше на глупаво място, пешеходците тук не бяха много, но все пак откъм метрото идваха хора.

— Извинете, за Бога! — бързо казах аз, като заставах така, че да съм между кошчето и майката с детето. — Извинете за безпокойството! Въпросът ми е глупав, но жена ми поръча да купя пелени, а не ми каза марка. Вие със сигурност разбирате...

Жената, която леко се беше напрегнала при приближаването ми, се разсмя:

— Татко, но не бива така! Всички деца са различни! По-добре се обадете на жена си.

— Ще ми се подиграе — казах аз и погледнах накриво ровещия в кошчето Маркин. Много щеше да е забавно, ако се е объркал и напразно рови в боклука.

— Тогава по-добре питайте продавача — предложи жената. — Нататък по улицата, при метрото, има аптека, там продават най-различни.

Маркин най-накрая се изправи с торбичката в ръце.

Погледна в нея. Повика ме:

— Денис!

— Така и ще направя! — казах аз, притискайки ръка към гърдите си. — Благодаря! Още веднъж извинявайте!

Когато жената установи, че приятел на злополучния „татко“ рови в кошчето за боклук, в погледа ѝ отново се появи подозрителност. Тя бързо ускори крачка и се отдалечи с бебето.

А аз тръгнах към Маркин. Е, направил съм се на идиот пред непозната — какво толкова? Да не ми е за пръв път?

— Виж — каза Маркин и ми показва какво бе намерил в торбичката.

Лабораторно шишенце с прозрачна течност. Не стига, че беше затворено с тапа, но и гърлото му бе залято с някаква еластична пластмасова маса.

— Това ли е, което си мисля? — попитах.

Маркин кимна.

— Колко хубаво, че не се е намерил някой алкохолик, който да хвърли върху торбичката тежка бутилка — казах аз. — А бележка?

— Няма никаква бележка — отговори разсеяно Маркин. Грижливо скри шишенцето във вътрешния джоб на сако си. — Знаеш ли какво означава това?

Замислих се.

— Най-вероятно, че Виктория е някъде наблизно?

— Вярно. — Маркин се огледа, после попита: — Ти не искаш ли да хапнеш? На мен сладоледът само ми събуди апетита. Картофки, а? Със солена рибка?

— С шунка — казах аз, заобиколих Маркин и тръгнах към прозорчето на караваната. Не ми се искаше да приемам ядене от ръцете на човек, току-що ровил из боклука и открил там смъртоносен вирус. — Две порции картопки, моля. Със сельодка и с шунка.

— Може би ще пробвате вегетарианска гарнитурa? — попита продавачката. — Краставички? Тофу?

Погледнах я.

В Русия няма чак толкова много негри. Така се е наложило исторически — за разлика от САЩ, в Русия не са докарвали роби, климатът ни не е най-подходящият за заселници от Африка, а и емигрантите винаги са избирали по-богати страни. Разбира се, чернокожият човек няма да предизвика учудване, но това не е Ню Йорк или Париж. А и в по-голямата си част тъмнокожите са си руснаци — мулати с различна степен на мургавост.

А продавачката беше толкова чернокожа и толкова принадлежаща към негроидната раса, колкото изобщо беше възможно. Черен до виолетов оттенък на кожата, къдрави коси, пълни устни. Карикатура на негърка, а не жива чернокожа жена. Сякаш току-що е дошла някъде от Етиопия или Уганда, като по пътя е научила великолепно руски език с московски акцент — произнасяше „о“ почти като „а“.

— Потресен съм от вашите способности, Виктория — казах.

— Старая се — отговори квазито.

И наистина — най-добрият начин да маскираш сиво-синкавия цвят на кожата е да се боядисаш не в бяло, а в черно.

Маркин ме избута с рамо от прозорчето. Сега стояхме един до друг и гледахме Виктория.

— Къде е истинската продавачка? — попита Маркин.

— Аз съм истинската — каза Виктория. — Вчера постъпих. Всичките ми документи са в ред. Нали виждате, капитане, че бих могла да разпространя вируса сред хората без никакъв проблем.

— Като капнеш в соса? — попита Маркин.

Виктория безмълвно приближи до прозорчето малък овлажнител за въздух. От дюзата изскачаха тънки пръски вода.

— Убедително — съгласи се Маркин. — В колбата вирусът ли е?

— В колбата има спирт — отговори спокойно Виктория. — Можете смело да го изпиете. Това беше само пример за привличане на вниманието.

Маркин кимна и попита:

— Какво искате, Виктория?

— Да унищожите „черната плесен“. Тогава ще ви дам вируса.

— Горе-долу си представям какво имате предвид, но никак не съм уверен, че това нещо изобщо съществува — отговори предпазливо Маркин. — И не съм упълномощен да взимам такива решения и да давам такива обещания. При това освен Русия има още куп страни, способни да разработват... такива неща.

Виктория кимна.

— На всички ни се налага да изхождаме от възможното, а не от желаното — продължи Маркин. — Аз мога да ви обещаю, че вашето сътрудничество ще бъде взето под внимание в съда. И ще бъде отчетено при разглеждането на убийството на вашия съпруг и нападението над приюта. Елате с мен.

Виктория млъкна.

— Време за размисъл ли ви трябва? — попита Маркин.

Квазито отново кимна.

— Засега можете все пак да ни дадете по порция картопки — добави Маркин с непринудена усмивка. — С топинг по ваш вкус.

Виктория извади от фурната два завити във фолио печени картофа, като при това успя да не откъсне поглед от нас.

— Всичко случило се е много тъжно — продължи Маркин. — Но аз разбирам, че не сте желали зло никому. Честно казано, дори на мъжа ви. От ваша гледна точка така е щяло да му стане по-добре. Не, няма да

ви лъжа, аз не приемам вашата логика! Но всички ние желаем един на друг само най-доброто. Само дето невинаги съгласуваме своите действия. А това не е логично, нали е доказано, че искреното сътрудничество винаги е от полза и за двете страни. Ако няма заплаха от страна на квазитата — няма да има и ответна заплаха от страна на хората.

Разбирах какво прави той. А и Виктория, естествено, го разбираше. Но Маркин призоваваше към логика, която при квазитата е уважавана и безспорна.

Виктория мълчаливо сипа в разрязаните картофи някакъв наситнен зеленчук, заля ги със сос. Кимна в отговор на думите на Маркин.

— Противоречията в отношенията между нашите култури — продължаваше Маркин — не бива до безкрай да се замитат под чергата. Може би случилата се трагедия ще стане повод хората и квазитата да обсъдят ситуацията спокойно и открито, като разумни същества.

Ето това не биваше да го казва. Квазитата не обичат, когато се дистанцираме от тях и не ги приемаме за хора, макар и особени. Това дори и аз вече много добре го разбирах.

Но ние сме хора, присъщо ни е да грешим. Маркин не е изключение.

— Добре, нека обсъдим условията, при които ще се предам — каза Виктория. — Първо... — Тя замълча за миг, после възкликна: — Надран Лисан!

— Надран Лисан? — попита Маркин.

Но Виктория вече я нямаше в караваната. Тя изскочи през вратата, като в движение смъкваше бялата дантелена престилка.

Аз се обърнах.

Михаил Бедренец вървеше към нас от метрото. Изглежда, не беше успял да забележи Виктория, във всеки случай не ускори крачка.

— Алфа, гама! — изрева Маркин, докато се хвърляше към храстите около караваната. — Тя бяга!

Не тръгнах след него. По всичко личеше, че не е дошъл на срещата сам. Това, че не се беше свързал с никого, не означаваше нищо. Изглежда, в него имаше джипиес и предавател, и всичките тези „алфи“, „гами“, вероятно и „бети“, а може би и още двайсет и една

гръцки букви са ни следвали и тихомълком са обкръжавали мястото на срещата.

— Какво става? — попита Михаил, докато се приближаваше към мен. — Какво правиш тук?

— Задържане на Виктория — казах аз. — Участвам. Позволи ми един въпрос — а ти какво правиш тук?

— Надявах се да поговоря с нея и ако разговорът не се получи — да я задържа — отговори спокойно Михаил. — Жалко, че не ми каза своевременно какво става.

— Затова пък ти обичаш да казваш всичко своевременно — промърморих аз.

— Ясно — кимна Михаил. Намръщи се. — Така се получи. Що се отнася до задържането на Виктория — не исках да вземам на него живи.

— Можеше да чуя нещо, което не е предназначено за моите уши? — попитах аз, като едва се сдържах да не изрека въртящото се на езика ми обръщение.

— Твърде опасно е — обясни търпеливо Михаил.

— А не искаш ли да участваш в преследването? — попитах аз.

— В парка, късно вечерта? Безполезно. Виктория със сигурност си е приготвила пътища за отстъпление.

— Маркин има цяла тълпа горили тук — предположих смело аз.

— Няма да я догонят — каза равнодушно Михаил. Протегна ръка, взе си картофче през прозорчето и разгърна фолиото. — Вирусът у нея ли е?

— Откъде да знам...

Маркин се появи, като излезе направо през храстите. Колкото и да беше странно, бе успял да не скъса и дори да не измачка костюма си. Кимна на Михаил с много недоброжелателен поглед, после изгледа и мен — съвсем лошо. Попита, без да се обръща към някого конкретно:

— По какъв начин?

— Измъкнах информацията от търговец на фалшиви документи за квазита — каза Михаил, отхапа парче картофче, задъвка. — Ако подозираш, че партньорът ми ми е казал нещо — грешиш.

— В Москва има търговци на фалшиви документи за квазита? — учуди се Маркин.

— В Москва има всичко. А вие как я намерихте и защо помъкнахте и Денис на задържането й?

— Тя сама ни определи среща. Чрез Денис. — Маркин присви очи. — И помоли теб да те няма тук.

— Напразно не сте ме известили — каза Михаил. — Откога желанията на избягал престъпник станаха по-важни от служебната солидарност?

Живият и мъртвият спецназовец се вторачиха мрачно един в друг.

— Някакви предположения къде е избягала? — попита Маркин.

— Не — отговори Михаил. — Уви.

Маркин махна вяло с ръка и без повече приказки влезе в караваната.

— Ще останеш ли, или си тръгваш? — попита Михаил.

Погледнах Маркин. Той вече беше в караваната. Озърташе се и с целия си вид изобразяваше служебно усърдие.

А може би не изобразяваше. Може би наистина се надяваше да намери нещо.

— Ще се прибера вкъщи — казах. — С метрото.

— Да вървим — каза Михаил, смачка фолиото и го хвърли в кошчето. — Вкусно картофче. Странно, но в Питер има малко такива каравани. Повечето предлагат вегетариански дюнери.

Догади ми се.

— С какво?

— Със соя — отговори Михаил.

Тръгнахме към метрото край паркинга. Иззад дърветата към нас се насочи здрав млад човек с костюм. Спря, очевидно слушаше команда по слушалката си, и изгуби интерес към нас.

— Трябваше да ми кажеш — още веднъж ме упрекна Михаил.

— Защо си обнадеждил Найд?

— Скарахме се — обясни Михаил. — Нали разбираш, възрастта му е такава. Промени в настроението. Найд каза, че ако е имал нормален баща като теб, щяло да е по-добре. В тази ситуация ми се наложи да кажа, че мечтата му може да се реализира.

— Идиот.

— Кой?

— Ти, разбира се!

Михаил мълча известно време, после въздъхна.

— Всичко е заради калиевия хлорид. Страничен ефект. Известна алогичност на реакциите. Така или иначе трябваше да му обясня каква е причината за ДНК теста.

— А не ти ли хрумна, че в тази ситуация има двама души? Найд и аз? Защо не попита за моето мнение?

Михаил изведнъж спря и кимна.

— Да. Не съм прав. Вземи...

Той бръкна в джоба си и ми подаде запечатан плик.

— Това е резултатът от анализа за бащинство от лабораторията.

— Толкова бързо? — изумих се аз.

— Вече не е дваисети век. Анализът отнема по-малко от четири часа.

— И... какво?

Хванах плика, но и Михаил не го пускаше. Стояхме така и държахме плика между нас.

— Не знам. Исках да го дам на Найд. Запечатан. Но ти си прав, ти също имаш пълни права върху него.

— Изхвърли го!

— Изхвърли си го сам. — Михаил отвори пръсти едновременно с мен. Пликът падна в краката ни. Двамата се наведохме и си ударихме главите.

— Проклетата сапунена опера! — изругах аз. — Вземи си го! Отвори го сам, изхвърли го, дай го на Найд. Прави каквото искаш, само не забърквай и мен.

— Денис, не си прав! — каза строго Михаил.

— Защо ти викат Надран Лисан? — попитах аз.

Михаил потрепна. Сигурен съм, че потрепна наистина, а не изобрази човешка реакция.

— Е? — настоях.

Михаил мълчеше.

Обърнах се и закрачих бързо към метрото.

Михаил ме настигна във вестибюла. Спря ме и сложи ръка на рамото ми.

— Денис. Ще ти обясня, щом искаш. Когато дойдох в съзнание... и спасих детето... Наоколо имаше въздигнали се. Много. Тогава не разбирах, че мога да ги управлявам, това не идва веднага. Бях

изплашен и объркан. Бягах. Въздигналите се ме гонеха. Носех момчето на ръце, то беше уплашено и плачеше. Въздигналите се опитваха да ми го вземат. Прикривах го както можех. Препречвах достъпа до него с ръцете си, обръщах се с гръб, странично и бягах. Те ме раздираха в движение, докато не осъзнах, че мога да бягам много по-бързо, отколкото приживе. Избягах към малка група квазита... осъзнали се малко по-рано. Те вече разбираха какво става. Прогониха въздигналите се и наглеждаха детето през първите дни. Аз бях целият надран, по мен нямаше живо... по мен нямаше здраво място. Сред тези квазита беше Представителят и той каза, че съм тичал като лисан, като надран лисан. И прякорът ми остана.

Мълчах.

Представях си как оживелият, нищо неразбиращ мъртъв старец тича по пътя, притиснал към гърдите си плачещото дете. А наоколо беснеят въздигнали се — и го раздират в движение.

— В този прякор няма нищо лошо — каза Михаил. — Ако нарочно не вложиш нещо лошо.

— Найд е твой син — казах аз. — Сега се убедих окончателно. И с това приключваме този въпрос.

Свалих ръката му от рамото си и се шмугнах в полупразния вестибюл на метрото.

Качих се по стълбите пеша, защото реших, че да се използва асансьорът два пъти на ден е крачка към старостта. Така че появата ми не завари Анастасия неподготвена.

Впрочем, тя остана да седи на изтривалката пред вратата, свила към гърдите си крака в разкъсани дизайнерски дънки и пийваща си бяло вино от бутилка. Казват, че след появата на въздигналите се продажбите на червено вино са намалели с повече от една трета.

— Нали не те компрометирам? — попита тя.

— Та аз съм ченге — отговорих аз. — Невъзможно е да ме компрометират. Могат само да ме компроментират.^[4]

— Не е зле каламбурът — отговори Анастасия и ми подаде бутилката.

Отпих и ѝ я върнах. Виното беше топло и кисело.

— Недей да седиш на бетона — казах аз. — Ще си простудиш задника.

— Нека си го простудя! — съгласи се Настя със злорадство.

— Зле ли са нещата? — попитах аз.

— Мама ходи из апартамента и въвежда ред — отговори Анастасия. — Тя по принцип винаги е обичала това. Но сега само ходи и подрежда. Намери чорапите ти, между другото.

— Забравил съм си чорапите? — учудих се аз.

— Да, забрави ги. Тя ги изпра. И не попита на кого са. Изобщо не попита дали си имам някого. А брат ми веднага се хвърли към ноутбука си. Аз нищо не съм пипала в неговата стая, само бърсах прахта.

— Играе ли? — попитах аз.

— Не. Изтри всички игри, за да освободи място за новата система. Свали образователни програми по математика. Математиката му харесваше, но не знаех, че чак толкова.

Седнах до Настя и я прегърнах.

— Нали разбираш — каза тя. — Това значи, че не съм означавала нищо за тях приживе.

— Не е вярно.

— Излиза, че не съм означавала достатъчно много. В сравнение с реда и математиката.

— Всички ние не означаваме достатъчно в сравнение с реда — казах аз, спомняйки си за Маркин и неговия маниер на изразяване. — Дай им време да дойдат на себе си.

— Те вече никога няма да дойдат — отговори Настя. — А може би обратното, вече са дошли... Ще ме пуснеш ли?

— Ще те пусна. Само че ще ти се наложи да станеш.

— Краката ми са отекли...

Помогнах ѝ да се изправи. Показахме се съвсем близо един до друг, Настя ме погледна в очите.

— Защо живеем, Денис?

— За да сме живи — отвърнах аз, докато отключвах вратата.

[1] Думите на Виктория са цитат от „Бръмбар в мравуняка“ от братя Стругацки. — Бел.прев. ↑

[2] Песента е „Опиум для никого“ на група „Агата Кристи“. —
Бел.прев. ↑

[3] Песента е „Прирожденный убийца“ на група „Сплин“. —
Бел.прев. ↑

[4] Игра на думи с „мент“, жаргонна дума за „полицай“ —
Бел.прев. ↑

ГЛАВА 7

ДЕЦА И ДИНОЗАВРИ

Завеждащият учебната част, или завучът, в петдесет и седмо училище беше мъж, което изобщо е рядкост в нашето еманципирано образование. Млад, с красиви очила, целият някакъв моден, приличащ на успешен предприемач, а не на учител. Но това не се отрази на гостоприемството — на масата имаше самовар, станал безумно модерен през последните години, а купичките бяха пълни с бонбони, сладки, пасти.

— Нашето училище е много известно, много заслужило — нареждаше завучът, докато с Михаил пиехме чай. — С дълга и славна история. Нашето математическо образование е едно от най-добрите в страната, а всъщност — и в света.

— Навярно тук учат и много деца-квазита? — попитах аз.

— Квазита? — Погледът му се стрелна към Михаил. — Не, не особено. За съжаление децата-квазита много рядко запазват интереса си към математиката. Но да не си помислите нещо, училището ни е нормално, сред учениците има квазита и отношенията в колектива са приятелски, без никакви... тъъ... предразсъдъци... макар че, за съжаление, няма преподаватели-квазита...

— Аз просто познавам едно момче-квази — казах. — Брат на моя позната. След като се възвиси, се увлече по математиката. Може би...

— Разбира се, разбира се — зарадва се завучът. — Математиката е наука, в която квазитата през последните години заеха много... достойно място. Дайте на познатата си моята визитка...

Той ми подаде картичката, после предпазливо попита:

— А вие... и двамата ли ще говорите? Обикновено идва един... специалист.

— Може и двамата — казах аз. — Такъв е експериментът. Ще спомогне за по-доброто усвояване на материала.

— Аз мога да поседя тук — каза Михаил. — По принцип ние имаме и друга работа, дойдох с Денис просто за компания.

— Не, не! — каза бързо завучът. — Това е много правилно, много хубаво. Говорете и двамата. Изнасяли ли сте друг път лекции пред деца?

— Случвало се е два-три пъти — признах аз.

— При нас са малки класове, от първи до четвърти — напомни завучът. — Няма да повярвате, но все още ни попадат първокласници, които не знаят абсолютно нищо за въздигналите се и за възвисилите се. Родителите кой знае защо не смятат за свой дълг да говорят с децата си за смъртта и възкресението, мислят, че улицата сама ще ги научи на всичко, но вие нали разбирате как учи улицата... — Той се запъна, но все пак добави: — Така че може да има някакви комплекси, нестандартни реакции... вие не се обиждайте, ако нещо...

— Аз изобщо от нищо не се обиждам.

В актовата зала шумяха, бърбореха и се въртяха на седалките петдесет ученици от малките класове. Може и всичките да бяха математически гении, щом са ги зачислили в прославеното училище, но се държаха като най-обикновени деца.

На моята поява учениците реагираха вяло, но виж, Михаил посрещнаха с възторжена врява.

Или не толкова възторжена, защото напълно ясно чух тъничко гласче да произнася:

— Квазище!

Отидохме на сцената и завучът вдигна ръка, призовавайки към тишина.

Залата постепенно утихна.

— Деца! Днес е традиционната ни ежегодна лекция по смъртно възпитание — каза завучът. — Ще я изнесе гостуващият ни дознател по... тъъ... смъртни случаи Денис Симонов. И неговият колега, полицаят-квази Михаил... тъъ... Бедренец. Темата е много важна, много деликатна, не всички родители говорят за това, но вие вече сте големи, умни деца и трябва... накратко — нашите гости имат думата!

Разнесоха се аплодисменти, през които някой отново пропищя:

— Квазище!

Завучът се направи, че не е чул.

Смених го на малката трибуна, завучът и Михаил седнаха зад катедрата, малко встрани.

— Деца! — казах аз. — Вие, разбира се, знаете, че всички хора са различни. Докато сте били малки, не сте обръщали внимание на това, но после сте започнали да се замисляте. Сред хората има такива, които са живи, има и такива, които са мъртви. Но и самите мъртви не са еднакви! Тези, които току-що са се въздигнали от смъртта, ние наричаме „въздигнали се“. Те разбират малко неща, уплашени са и може да ви нападнат. Затова от въздигналите се трябва да се страхуваме, дори това да са вашите мама и тате, или баба и дядо. Но после въздигналите се идват на себе си и стават квази-хора или просто квази. Като моя сивичък приятел.

Залата реагира с напрегнати усмивки.

— Кажете, кой от вас има мъртви роднини? — попитах аз.

Едно момиченце на първи ред веднага вдигна ръка.

— Аз имам мъртъв дядо — каза тя и гордо огледа залата. — Само че той е съвсем мъртъв, помоли да го изгорим. А баба още е жива. Тя казва, че дядо винаги е бил глупак, и иска да се въздигне. Тя носи специална гривна, която ще сигнализира, когато умре. Тогава ще трябва да я вържат здраво и да я откарат в болницата.

— Много правилна баба — казах аз. — Защото носи гривна.

— А вие убивали ли сте мъртви? — извикаха от центъра на залата. Изглежда, същият онзи глас, който беше обидил Михаил.

— Случвало се е — казах аз. — Ако въздигналият се не бъде предаден навреме... в болницата... той става опасен. Понякога, за съжаление, се налага да бъде убит съвсем.

— Отсича му се главата? — продължаваше разпитът детето. Сега го разгледах — пълничък, наглеещ млад човек на осем години.

— Вярно е — казах аз.

— А тече ли кръв?

— Малко. — Намръщих се. Трябваше да се измъкна от ситуацията. — А ти имаш ли мъртви роднини?

— Да — отговори момчето. — Мама я сгази кола, тя сега е в резерват. — И добави, вече явно обръщайки се към момичето: — Мъртваците не ги откарват в болница, те нали не боледуват. Тях ги

прогонват от града и те там ходят и нападат всички. У-у-у-у! — Размаха ръцете си със свити пръсти.

— Ами ето — побързах да кажа аз, когато смехът утихна, — посмяхме се малко, а сега да си поговорим за най-важното. Какво трябва да направим, когато срещнем въздигнал се?

— Трябва да бягаме! — заяви твърдо досадното хлапе. — Бързо и надалеч! А после да се обадим в полицията. Или просто да кажем на възрастните.

— Точно така! — казах аз. — Никога не се опитвайте да разговаряте с въздигналите се, не им позволявайте да ви докосват и изобщо да се приближават. Дори и да видите, че въздигналият се е хванал любимото ви кученце или зайче — трябва бързо-бързо да избягате!

Залата потъна в мълчание, осмисляйки този ужас — кутре в ръцете на въздигнал се.

— А котенце? — попита момчето и мръсно се усмихна.

С тъга си помислих за класическите английски училища, където са се използвали телесните наказания.

— Още повече пък котенце — казах аз. — Въздигналите се не ядат котки.

Неочаквано Михаил се изправи и се приближи към мен.

— Това не е точно така, Денис — каза той. — Въздигналите се ядат котки. Само че им е много по-трудно да ги хванат.

— А вие яли ли сте котки, когато сте били мъртъв? — попита момчето.

— Напълно е възможно — каза спокойно Михаил. — Въздигналите се ядат всякаква жива органика. Насекоми, червеи, мишки. Но, разбира се, охранените момченца са им най-вкусни. Така че те съветвам при среща с въздигнали се да не се правиш на толкова остроумен, дори и съседката по чин да те гледа с възхищение.

Момчето стана яркочервено и побърза да седне.

— Всъщност — продължи Михаил — смъртта винаги е вълнувала хората. Вълнувала ги е и ги е плашела. Хората са гадаели: дали там, зад прага на смъртта, има нещо? Или само мрак и пустота? Вярващите в Бога са се надявали, че след смъртта ще попаднат в рая. Или отново ще се родят като други хора, освен онези, естествено,

които се държат лошо. А пък те ще се родят като кученца, котета или дъждовни червеи.

Залата весело зашумя.

— Всички ли са гледали анимационното филмче за Питър Пан? — попита Михаил, без да губи инициативата. — Нали помните, там Питър Пан, когато страшният капитан Хук иска да го убие, казва: „Смъртта е още едно голямо приключение!“.

— Това не е в анимационното, това е в кинофилма! — извика някой.

— А също и в книжката! — незабавно го поправиха.

— Та така, сега смъртта наистина стана голямо приключение — продължи Михаил. — След нея хората стават квазита и продължават да съществуват.

— Но това нали не е живот? — изведнъж попита много сериозно някакво момиче.

Тихомълком се отдръпнах от трибуната, освобождавайки мястото на Михаил.

— Не. Това е друго. Ако се разглеждат нашите клетки от гледна точка на биологията, те са мъртви. В тях не се извършват процесите, които протичат при обикновените живи същества. Нещо повече, ако във вашия организъм всички клетки са различни — има клетки на кожата, мускулни клетки, нервни клетки...

— Полови! — строго добави момичето, попитало за живота, и гордо огледа залата.

— И такива също — кимна Михаил. — Сега ще стигнем и до тях. Та така, при нас всички клетки са еднакви. Те, разбира се, се специализират в това да вършат една или друга работа, но лесно могат да заемат и друго място. Затова ние толкова лесно се възстановяваме след нараняване, регенерираме. Но затова и няма да имаме деца, защото нямаме специалните клетки. Затова човек е длъжен да живее нормален, хубав живот. Да расте, да се влюбва, да ражда деца и да ги отглежда. А после, след смъртта, може да стане квази. Не е същото като да си човек, но пак е хубаво... Какво е необходимо за целта?

— Да се учиш добре? — попита момичето.

— Непременно. Освен това — да се боиш от въздигналите се! Защото те всъщност са глупави и опасни. Така че запомнете, деца,

видите ли въздигнал се — бягайте! Със сигурност сте учили в детската градина стихчето: „Аз обичам баба и дядо, нищо лошо не им правя...“.

*Но ако дядо умре, веднага спринтирам,
на полицията бързам да телефонирам.
А ако баба падне — не се ослушвам,
бързо вратата пред нея заключвам.*

... издекламира радостно момичето.

— Точно така — каза Михаил. — Именно за това искаме да ви напомним с моя приятел Денис! Сега можете да ме питате за каквото си искате, вие навярно не говорите често с „квазища“.

Край. Залата вече беше негова.

Когато излязохме от двора на училището, не издържах и казах:

— Михаиле, не съм подозирал, че имаш такъв талант да общуваш с детска аудитория. Та на тях, ако им подадеш пръст, ще ти отхапят ръката до лакътя.

Той ме погледна накриво.

— Образно казано — добавих аз.

— Имаме си специална методика — поясни Михаил. — Как да говорим за въздигналите се и квазита с деца до пет години, до девет, до петнайсет... Как да говорим с възрастни мъже. Как да говорим с възрастни жени.

— Със старци? Със старици?

— Разбира се.

— Какви сте предвидливи — казах аз.

— Да. И се гордеем с това.

— А това от методиката „как да говорим с хора, които не обичат квазитата“ ли е? — попитах аз.

Михаил кимна.

— Точно така. Нали ти казвам — ти си добър полицаи. Напразно висиш на тази техническа работа.

— А къде другаде мога безнаказано да сека главите на въздигналите се... — промърморих аз, докато вървах към колата. — Ти

по-добре кажи синът ти успокои ли се?

— Защо трябва да се успокоява? — попита предпазливо Михаил.
— Той не е бил развълнуван.

— Ами след като не казваш нищо за резултатите от теста, значи сте се убедили, че нямам никаква кръвна връзка с Найд.

Михаил спря и ме погледна с недоумение.

— Как мога да говоря за резултатите от теста, ако пликът е в твоя джоб?

— В моя?

— Вчера сложих плика в джоба на твоето сако — поясни Михаил. — Докато спорехме.

— Джебчия — казах с възхищение.

— Точно обратното. В него е истински склад, планина от хартия.

— Мръсни носни кърпички, вероятно — отвърнах. — Колко жалко, че сега не съм с униформата. Не мога да ти върна плика веднага. Но ще ти го върна, не се съмнявай.

Михаил само въздъхна. Отвори колата и седна зад волана.

— Да тръгваме, капитане.

— Къде?

— Да търсим Виктория, разбира се.

Седнах до него.

— Вие двамата, с господин Маркин, здравата ми объркахте работата. Църквата на квазитата не ни помогна, нито пък психолозите. Наложих се да вляза в пряк контакт с престъпни елементи, при това и да гарантирам тяхната безопасност... Знаеш ли колко е неприятно това?

— А приживе не ти ли се е налагало да правиш компромиси? — изсумтях аз. — Не фарисействай. Работата ни е такава, че за да хванем едрите риби, пускаме дребните... И какво, значи вашите порядъчни квазита стават престъпници?

— Ние сме същите като в живота, само че по-упорити — отговори спокойно Михаил. — Ако на някого в човешкия му живот не му е пукало за закона, мамил е и е шмекерувал — то и след смъртта си ще бъде мошеник. Но ще ти кажа честно, Денис — в безизходица съм. Изчерпах всички достъпни ми варианти.

— Тогава къде смяташ да отидеш?

— Надявах се ти да ми кажеш — обясни Михаил. — Командвай. Ти може да виждаш нещо, което аз съм пропуснал.

— Квази... — промърморих аз. — Чакай...

Взех таблета, отворих информацията по делото и започнах да се ровя в базите данни.

— Роднини? — попита с любопитство Михаил. — Не, не. На Виктория почти не са ѝ останали роднини сред живите или квазитата. Само далечни. Но те също са проверени и предупреждени. Както и бившите приятели.

— Роднините — това е добре — казах аз. — И приятелите. Но повярвай ми... понякога чуждите хора са много по-близки... Така. Давай на „Профсъюзна“... Нещо много зачестихме на Югозапад...

— И къде по-конкретно? — попита Михаил, докато палеше колата.

— Институтът по палеонтология.

Михаил се намръщи. Кимна неохотно.

— Да, помня. Тя е работила там, приживе. За кратко.

— Няма значение. Това е било в младостта ѝ. Ентусиазъм. Първи научни трудове. Защита на дисертация.

— Не я е защитила.

— Да, не е успяла, умряла е. Но аз проверих — научният ѝ ръководител още работи там. Как казваха класиците? Животът дава на човек три радости — семейство, приятели и работа^[1]. Виктория вече няма семейство. Приятели също, всъщност. Остава работата. Все пак институтът по палеонтология е научно учреждение. Там има някаква техническа база, ако тя има нужда да продължи работата с вирусния препарат. А и там е по-лесно да се укрие.

— И от къде на къде нейният *несъстоял се* — Михаил подчерта тази дума — научен ръководител ще тръгне да помага на бившата си аспирантка? При това толкова необичайна?

— Той самият е квазище — казах аз.

Михаил безмълвно изкара колата от паркинга.

Нахлух в кабинета шумно, като предизвикателно треснах вратата. Но после внимателно я затворих след себе си, което, боя се, развали впечатлението.

И направо от прага казах:

— Аз не съм заварчик!

Белокосият, макар и още не възрастен човек зад бюрото вдигна глава. И каза:

— Аз също не съм технически ръководител на строежи. Икономист съм. Занимавах се с международни финансови деривати. Но се налага.

— Но аз...

— Ако ще да си флейтист. На нас са ни нужни заварчици. Трябват ни още дърводелци, да правят кофража. Много са ни нужни строители всякакъв профил.

— Жена ми и детето ми останаха зад МКАД — казах аз. — Сложете ме в отряд, който отива натам.

— Отрядите отиват в строителните хипермаркети. Докарват техника. Умееш ли да управляваш булдозер? Или тежкотоварен камион?

Погледнах с омраза началника на седми сектор от отбраната на Москва, в чийто кабинет толкова безцеремонно бях нахлул.

— Вие какво, не чувате ли? Жена ми и детето ми останаха там!

— Провървяло ти е — каза белокосият. — А моите загинаха.

Сепнах се. Помълчах и казах:

— Умея да убивам въздигнали се.

— Всички, които сме оцелели, умеем — каза събеседникът ми. — Аз сам отсякох главата на жена си, когато тя се въздигна. Къде са твоите, младежо?

— В Шолохово. Едно такова селище, там има танков музей... Съвсем близо е!

Белокосият кимна.

— Знам го. Там сега има вълна от въздигнали се, от Думна и Дмитров. В близките дни нямаме път в тази посока, трябва да се закрепим в града. Военните обещаха после да ни дадат конвой.

— Аз ще отида сам — казах.

Белокосият сви рамене.

— Какво мога да направя? Иди. Жалко, че ще загинеш ужасно и безсмислено. А би могъл да помогнеш да спасим града, в който има милиони жени и деца. Но това си е твое право.

— Те се барикадираха в музея — казах аз, като седнах пред него. — Разбирате ли? Ще издържат там. Известно време. Но трябва да

бъдат спасени. Нали ако някой може да бъде спасен — трябва да се спаси!

Погледът му омекна. Изведнъж осъзнах, че изобщо не е стар. Е, на четирийсет. Може би четирийсет и пет. Просто съвсем побелял.

— Щом си се добрал до мен и секретарката все още не те е хванала за врата и не те е изхвърлила, значи си упорит младеж — каза той. — Обещавам ти — след три дни ще има отряд за Думна. Ще те включа в състава и ще ги помоля да минат през Шолохово. Още повече — музей на танковете... току-виж нещо е в движение? А сега тръгвай. Ще порботиш като заварчик. Ако не се получи, ще бъркаш бетон.

Кимнах.

— Странно, че Людмила Йосифовна все още не те е изхвърлила от кабинета — добави той, като погледна накриво вратата.

Исправих се.

— Добре, аз тръгвам. Само да не забравите! Включете ме в конвоя.

— Няма да забравя. Ще те включа.

— Тогава отивам да развържа Людмила Йосифовна — казах аз.

Академикът, професорът, докторът на науките, авторът на три монографии, няколкостотин публикации и признат от цялото научно общество за водещ в света специалист по изкопаеми щурци Александър Павлович Полозков отсъстваше от работното си място. Сегашният му аспирант, който изглеждаше като истински млад учен от холивудски филм, смръщи чело, намести очилата си, приглади разчорлените си коси и съобщи, че „Алпалич е в музея, провежда екскурзия“.

— Професорът сам провежда екскурзия? — изумих се аз. — Сигурно са дошли някакви световни светила в областта на изкопаемите щурци?

— Не, не — аспирантът се намръщи с досада. — Обикновена групова екскурзия. Нали разбирате, бюджетът не ни е много голям, заплатите — също. А посетителите са си живи пари. Всеки може да разкаже за мамутите или диплодоците. Всички доработваме.

— А вие също ли сте по щурците? — попитах аз.

Младежът се разсмя.

— Какви ги говорите? След Алпалич в палеонтологията с грилусите, тоест с щурците, няма какво повече да се направи. А и в сегашното си състояние той може да се занимава вечно с това. Защо някой да пречи на истинския специалист? Аз съм по морските протисти от фанерозоя, предимно по остракодите и конодонтите.

Разбрах, че говорим на различни езици, но все пак опитах да се ориентирам:

— Значи това не са насекоми, така ли?

— В протистологията нямаше място за аспирант — въздъхна младежът. — Но моята дипломна работа в института много им хареса, взеха ме временно тук, след година ще се преместя. Случва се. Алпалич казва, че при него е имало аспиранти и по изкопаеми птици, и по бактериална палеонтология. Да ви кажа, понякога даже е полезно да поработиш малко в странична област, интересни резултати се получават!

— Да, интересно е тук, при вас — съгласих се аз. — Може ли да отидем в музея и да поговорим с Александър Павлович?

— Само не пречете на екскурзията — помоли младият специалист по фанерозоя.

И ние тръгнахме към музейната част на сградата.

— „От зала в зала преминавам, тук движи се народ“^[2] — издекламирах аз прочувствено.

Михаил ме погледна с упрек.

— Животът... ъ... на първобитния щурец пред мен застава — продължих, като променях стиховете в движение.

— Не бива да се подиграваш с Ленин — каза Михаил. — Между другото, аз съм комунист.

— Стига бе! — изумих се. — Извинявай, изобщо не исках да обиждам чувствата ти. А между другото, защо Ленин не се е въздигнал?

— Нали знаеш, въздигат се само мъртъвците.

— Но той нали е консервиран?

— Мумифициран. И ето че не се е въздигнал. — Михаил се намръщи. — А откъде знаеш този стих? Не се връзва с възрастта ти.

— Моите родители имаха леви убеждения — поясних аз. — Между другото, това здание е историческо, построено е още по времето на Съветския съюз. Като дете съм идвал тук на екскурзия.

— А аз дори не съм чувал за такъв музей — призна Михаил. — Затова пък съм бил в музея на Ленин, стиховете за който ти преиначи.

Така и не разбрах дали се пошегува, или ми съобщи това напълно сериозно.

Музеят по палеонтология, построен заедно с института, всъщност не беше лош. Разбира се, в него се усещаше духът на отдавна отминалата епоха — някакви майолики и витражи с изображения на мамути и динозаври, ковани решетки с птеродактили, циклопска зидария на сградата. Но явно редовно ремонтираха музея, въпреки оскъдния бюджет. Експонатите също бяха много: като се започне от всякаквите вкаменелости (навярно сред тях бяха и онези морски същества, с които се занимаваше младият аспирант) и се стигне до скелетите на всевъзможни древни твари. Смътно си спомних, че много от скелетите са донесени в Москва от един знаменит фантаст, работещ като палеонтолог. Беляев? Не, не Беляев, не Стругацки... Може би Головачев? Не, фамилията завършваше на „ов“, сигурен съм...

— Виж ти! — възкликна внезапно Михаил, докато разглеждаше табелката под скелета на някакво чудовище. — Донесен от Монголия от Иван Ефремов!

— Точно! — зарадвах се аз. — Ефремов. А не мен какви ли имена не ми се въртяха в главата — я Перумов, я Дивов! А то бил Ефремов! Никога не съм го чел и ми е излетяло от главата.

Михаил ме погледна така, сякаш му съобщих, че съм неграмотен и паля огън чрез търкане. Явно в неговата епоха Ефремов е бил популярен.

— Не чети — каза квазито. — Не си претоварвай главата.

Кой знае защо ми стана обидно и твърдо реших да прочета този палеонтолог фантазър.

Намерихме професор Полозков в пета зала, където беше най-интересното — скелетите на динозаврите. Посетителите, не твърде многобройни, се мотаеха главно тук. От детството ми се бяха променили много неща — бяха добавени холографски прожектори, които се включваха веднъж на няколко минути и обличаха скелетите с призрачна плът. „Оживелите“ динозаври злобно щракаха с челюсти, въртяха очи, дишаха, душеха въздуха. Децата бяха във възторг, а и възрастните потрепваха и смутено се кикотеха.

Иначе не забелязах особени промени.

Палеонтологията е бавна наука, оперира с милиони години. Какво е за нея четвърт век?

Александър Павлович, когото свойски наричаха Алпалич, тъкмо беше приключил лекцията си. Говореше не пред деца, а пред група застаряващи жени. Явно някаква организирана екскурзия. Въпреки че беше квази, старичкият академик изглеждаше удивително бодър и жив. Явно след възвисяването му любимата работа се беше превърнала в целия смисъл на съществуването му.

А още ми се стори, че Алпалич карикатурно прилича на огромен антропоморфен щурец — предмета на неговите изследвания. Или въображението ми се беше развихрило, или способностите на квазитата да мимикрират влияеха подсъзнателно на професора. Едно към едно Мъдрият щурец от книжката „Буратино“ — заострено лице, опулени едри очи, на плешивата глава стърчат като антени два кичура коса.

— И с това позволете да се поклоня. — Той наистина се поклони на жените. — Надявам се, че удивителният свят на палеонтологията ви е станал по-близък и скъп.

Може би той искаше да каже още нещо, но в този момент видя мен и Михаил.

И побягна.

Дори докато бягаше, старият палеонтолог приличаше донякъде на любимото си насекомо — не че чак скачаше, но на всеки две-три крачки леко подрипваше.

— Стойте, Александър Павлович! — закрепях аз и хукнах след квазито. — Стойте!

Но професорът се носеше напред, като ловко лавираше между витрините, скелетите и светлинните проекции.

Какво да се направи! Няма да вземем да стреляме по него!

И без това скандалът е голям — полицията гони почтен, уважаван академик!

За щастие бях с Михаил. Както се казва, ако искаш да хванеш квази, взemi със себе си друго квази.

Както и при задържането на Виктория, Михаил с лекота ме изпревари, догони академика и грижливо го повали на пода под

скелета на някакъв летящ птеродактил или птеранодон. Залата застина, наблюдавайки случващото се. Някое от малките деца заплака.

Ето ти скандал, и без това скандалите ни не са малко...

— Професоре! — изкрещях аз през цялата зала. — Извинявайте, но няма да успеете отново да се откажете от връчването на държавна награда!

Вече започналата сред посетителите паника мигновено се превърна в любопитство.

— Каква награда? — вторачи се в мен от пода академикът.

Михаил му помогна да стане, като здраво го държеше под лакътя.

— Държавната премия на Академията на науките в областта на биологията — обявих аз на цялата зала. — За откриването на саблезъбия щурец, грилус махаройд полосковус.

Докато Михаил отвеждаше сащисания професор, аз се обърнах към залата и тържествено обявих:

— Извинявайте, че така ви стреснахме! Отказва да получи наградата! Казва, че го интересува само науката! Синдромът на Перелман!^[3] Но истинските учени трябва да бъдат почетени от обществото!

Обществото започна да аплодира и да се изказва в смисъл, че съм напълно, прав и мъдрият академик трябва да бъде награден насилствено.

— А саблезъбият щурец голям ли е бил? — поинтересува се някакво любопитно момче. Денят днес е такъв — гъмжи от любопитни деца! И още едно в дома на Михаил — чака резултатите от анализа...

— Не — казах аз, но когато момчето огорчено въздъхна, щедро измерих с ръка разстояние един метър от пода. — Не много голям, но свиреп, от него са се страхували дори тигрите!

След като съобщих на публиката тази удивителна информация (опасявам се, че тяхната представа за палеонтологията никога вече няма да се върне в нормата), аз побързах да изскоча от залата подир двете квазита. В пустия коридор хванах академика под свободния лакът и мрачно прошепнах:

*Тате, в мрежите, в реката,
улови се, тате, труп!*^[4]

Академикът въздъхна печално и заговори, като бързо въртеше глава ту към мен, ту към Михаил:

— Вие не разбирате! Вие нищо не разбирате!

— Искате да кажете, че Виктория не е идвала при вас? — попитах аз.

— Разбира се, че идва! Вие не разбирате нейните действия! Та тя се опитва да спаси!

— Кого? — попита Михаил.

— Как „кого“? Тях! Хората!

— Благодаря от името на всички хора — казах аз. — Хайде, разказвайте, гражданино академик.

Полозков малко се успокои.

— Нека да седнем? Може би в кафенето, имаме хубаво кафене...

— Да вървим — съгласи се Михаил.

— Тя не е ли тук? — поинтересувах се аз.

— Вика? Не, не, тя си тръгна сутринта. Къде — не знам! — Академикът беше самата общителност. — Тя идва при мен три пъти. Първият път — когато е избягала от милицията...

Тази „милиция“ беше толкова старомодна, че внезапно му повярвах. Той нямаше намерение да бяга повече. И може би нямаше да лъже.

Слязохме в кафенето (покрай циклопски барелеф на стената, изобразяващ еволюцията — от гъмжащите в първобитния океан микроби до зъбатите динозаври, а после и към човека). До барелефа се снимаха посетители. На нас никой не ни обръщаше внимание.

В кафенето (или по-скоро просто бюфета на първия етаж) аз си поръчах кафе, Михаил — чаша вода, а академикът взе „чашка лайков, както обикновено“. По принцип квазитата не се затормозяваха с вкусови изисквания към напитките, пиеха или вода, или някаква сладка лимонада. Но всички имат право на прищевки, дори след смъртта.

— Разказвайте, Полозков — каза Михаил.

— Вие нали знаете за вируса? — попита академикът и ме погледна накриво.

— Знаем — потвърдих аз.

— Държете се прекрасно! — каза Полозков с уважение. — Та така, когато Вика разбра, че професор Томилин е непреклонен и няма

да ѝ се удаде да го уговори, тя реши... ъъ... да му помогне по-бързо да стане квази. Надяваше се, че това ще му помогне да се избави от ненужната екзалтация и от прибързаните решения. Но тя закъсня...

Михаил се намръщи.

— За какво говорите, Полозков?

— За вируса — каза професорът обидено. — За вируса варицела-плюс, който Томилин изобрети и изпробва.

— Къде го е изпробвал? Кога го е изпробвал? — попита бързо Михаил.

— Две седмици преди своята... — Полозков пак се озърна към мен — ... гибел. Не знам как точно, но Виктория каза, че той е получил вируса и го е използвал. Инкубационният период е двайсет дни... така че след седмица... — Академикът въздъхна.

За миг усетих тежест в гърдите. По кожата ми не пробяга хлад, не ме побиха тръпки, в ушите ми не закънтя — общо взето, нищо чак толкова подобно на онова, което човек би трябвало да изпита в такава ситуация. Само ми спря дъхът.

После няколко секунди обмислях думите на Полозков.

И изказах мнението си:

— Глупости.

— Пълни глупости — подкрепи ме Михаил. — Виктория ли ви го каза?

— Да! — рече Полозков, засегнат. — Тя помоли да ѝ помогна, опитваше се да разработи ваксина срещу вируса.

— Това е пълна глупост! — повиши тон Михаил. — Разработката на вируса е била водена от Виктория, с помощта на мъжа ѝ, разбира се. По-точно — той я е водил по нейно внушение. Но после е започнал да се колебае и тя е решила да го обърне на своя страна.

— Ами да, тя каза, че така смятате — кимна Полозков. — Но всъщност е обратното. Томилин е искал да унищожи човечеството, а тя е била против!

С Михаил се спогледахме.

— Не — казах аз. — Не го вярвам. И не защото не ми се иска да вярвам. Томилин може и да е маниак, който е искал да погребее целия свят, но както разбирам, между тях е имало твърде доверителни отношения.

— И какво от това? — поинтересува се Полозков.

— Тя е можела да помага на мъжа си. Можела е да го направлява. Можела е да го обича. Можела е да го убие. — Направих пауза и добавих: — И го е убила, без да смята това за окончателно убийство. Но онова, което не е възможно, е Виктория да уреди убийството в момент, в който вирусът е бил вече пуснат. Професорът би й казал. Или предварително, или веднага след като е извършил атентата. А отмъщение за нещо вече свършило... това не е във вашите правила, нали?

— Вярно е — кимна Михаил. — Но аз все по-малко разбирам поведението й. Ако тя е против вирусната атака — би трябвало да се осъзнае и да ни предаде всички материали...

— Тя се бои, че след това хората ще ни унищожат — каза тихо академикът.

— Може да предаде материалите на мен — каза Михаил. — Ние сами бихме работили по ваксината. За какво е тази самонадеяност, взимане на заложници в приюта, преследване из града? Поведението й е на терорист, който се опитва да доведе докрай изготвянето на отрова!

— Вика не е способна на такова нещо! — възмути се академикът. — Повярвайте ми, помня я много добре, още от предишния живот. Не може да се е променила толкова, че да готви геноцид!

— Всички се променят — упорстваше Михаил.

— Не! — каза твърдо академикът. — Вие не можете да си представите как се измъчваше тя заради всички изчезнали видове. И това не е детска глупава романтика... не е мечта да видиш жив динозавър...

Полозков гледаше с явно неодобрение група малки деца, тълпящи се около сувенирната лавка. Малко момченце, надянало си маската на динозавър, скачаше и крещеше:

*Скок-подскок, скок-подскок,
аз съм весел диплодок!*

Свих рамене и казах:

— Е, не виждам нищо ужасно в мечтата да видиш жив динозавър... или изкопаем щурец... Колко, колко ни се иска, братя, всичките на жив ти-рекс да се повозим!

Двете квазита се вторачиха смаяно в мен.

— Това е стара детска песничка — поясни аз. — Не се натоварвайте! Но щом не е заради динозаврите, за какво се е измъчвала Виктория? За микробите? Тя като че ли е специализирала върху древни микроорганизми?

— Тя се измъчваше за всичко — поясни Полозков. — Разбирате ли, нашата планета е ужасно скучна откъм видове — ако се сравнява днешното положение на нещата с всички онези организми, които са обитавали земята. А нали именно многообразието на видовете е залог за оцеляване, за процъфтяване, усъвършенстване! Може би някакъв древен хвощ би могъл да ни подари... Ъ...

— Безсмъртие? — попитах аз.

— Кому е нужно то, него вече го има! — махна с ръка Полозков. — Например висок интелект!

— А всичките тези хвощове и щурци — те също ли са измрели от комета? — попитах аз.

— Комета? — Полозков се закикоти противно. — Просто някаква си комета? Вие сигурно често гледате анимационни филмчета? Лети си, значи, някаква комета. Пада на Земята. И бум — динозаврите измират?

— Кое не е наред? — попитах аз.

— Шест пъти подред? — уточни Полозков. — И при това животните са измирали масово милиони години?

— Нищо не разбрах — признах си.

Квазито академик разпери ръце.

— Ех, млади човече! Колко жалко, че в училище върнаха астрономията, но така и не въведоха палеонтологията. Нали без знанията за историята на родната планета няма какво да мечтаем за звездите!

Той пхна ръка във вътрешния джоб на самото си и извади очила. Стъклата им явно бяха обикновени, не лещи, но Полозков ги сложи на носа си, с което още повече заприлича на щурец, и започна да говори:

— И така, за да стане ясно на всички. В историята на земята има шест масови измирания. Относно еоцен-олигоценото, разбира се, може да се поспори, но аз смятам, че гибелта само на палеотериите, омоиите, древните еоценови китове — това вече е катастрофа. Да не говорим за измирането на бентоса.

— Бентоса... — повторих аз очаровано.

— Да! Но дори и да не се брой еоцен-олигоценото измиране, има още пет. И масовото измиране креда-терциер, когато са изчезнали динозаврите, съвсем не е най-голямото! Ордовико-силурското, девонското, голямото пермско... Ето това вече е било истинска трагедия!

— А това има ли отношение към град Перм? — попитах аз.

— Разбира се, само че непряко — тогава не е имало градове — отвърна хладнокръвно академикът. — Това е било преди петдесет и един милиона години. И са измрели деветдесет и пет процента от всички видове живи същества! Разбирате ли? Деветдесет и пет процента! Измрели са осемдесет и три процента от видовете насекоми! Може би на нашата планета ѝ е било съдено да сътвори разумни насекоми — ако не е бил Перм!

Реших, че някак трябва да се отблагодаря на нашия майор Иванцов, той е родом от Перм. Щом е спасил Земята от разумни щурци. Непряко.

— А после е имало и триасово измиране. И едва след това — креда-терциеровото, когато динозаврите... — Академикът смешно мясна с устни: — Мляс!

Изглежда, специалистът по изкопаеми щурци не изпитваше особено уважение към зъбестите грамади.

— Ами тогава... значи все пак са комети? — попитах аз. — Астероиди? Пет пъти са падали, значи. Или шест. Четири големи, един много голям и един мъничък. Мляс!

— Ами да, ами да — искрено се развесели Полозков. — Паднал е значи, астероид... Те, разбира се, са падали, случвало се е. И после динозаврите измират... милиони години. Нали? Не е ли много? Или въздействието върху биосферата е било с такава сила, че всички щяха да измрат бързо, за няколко века или хилядолетия. Или животът би успял да се приспособи! Милиони години — не се връзва! А някои динозаври са били толкова деликатни, толкова чувствителни, че са започнали да измират масово дълго преди падането на астероида. Смешно, нали?

— Тогава защо са измрели? — попитах аз.

— Никой не знае точно — отговори доброжелателно Полозков. — Ще ви кажа и още нещо, младежо. Ние не знаем точно как и защо се

е появил животът на Земята. Ние не знаем как се е образувал нефтът... да, да, всички теории за трупач се милиони години планктон и услужливо измрелите динозаври също са само теории. Ние много неща не знаем!

Михаил учтиво се изкашля.

— Да, много образователно, гражданино Полозков. Но няма никакво отношение към нашия въпрос.

— Има — каза обидено академикът. — Виктория винаги се е отнасяла трепетно към живота. Да устрои масово унищожение на хора, дори да е за тяхното благо — не, не би могла да направи това!

— Да бяхте премълчали за „благо“... — не издържах аз. — Добре, да допуснем, че не би могла. Но не мога да повярвам и че обикаля из Москва и се опитва самичка да създаде ваксина срещу вече пуснат вирус. Това, драги академико, е версия, която устройва вас, но не и правоохранителните органи.

— Тя много се бои, че квази радикалите са навсякъде — промърмори академикът. Погледна накриво Михаил. — Много се бои от вас. Смята, че сте един от тях.

— От радикалите? — попита Михаил.

Академикът кимна.

— Аз съм полицай — простичко отговори Михаил. — Не мога да съм от радикалите.

— Много даже можете, ако приемем теоретично, че цялото ни ръководство се придържа към аналогични възгледи! — каза упорито академикът.

Михаил и Алпалич се вторачиха един в друг. В такава ситуация хората биха се сбили. Квазитата се гледаха мрачно и размишляваха.

— Да, ако се изхожда от предпоставката, че Представителят и цялото ръководство готвят унищожаването на цялото възрастно население, то и аз спокойно бих могъл да съм радикал — неочаквано каза Михаил. — И тогава я гоня с цел да докопам вируса и да го разпространя.

— Или да унищожите ваксината — кимна академикът.

— Логично — каза Михаил. — Спокойно бих могъл да се преструвам.

— Още повече, че от ваша гледна точка това съвсем не е геноцид, а помощ на човешката раса за нейното усъвършенстване! —

добави радостно палеонтологът.

— Хубаво, какво правя аз тук? — поинтересувах се. — Значи вие също... сте радикал?

— Не, какви ги говорите. Но аз смятам мотивите им за разумни и заслужаващи уважение. Просто не смятам, че ние, квазитата, имаме право да налагаме на хората нещо против тяхната воля! Затова, доколкото можех, помагах на Виктория...

— Къде е тя? — попита Михаил.

— Нали ви казвам — не знам! Пренощува при нас, в музея. Първата нощ, след като избяга. После си отиде. Каза, че по-добре да не знам къде ще бъде и че ще направи всичко по силите си, за да спаси човечеството.

Стана ми смешно.

Престъпница, която се прави на супергерой! Искала да спаси човечеството!

— Поне нещо полезно, Александър Павлович? — помолих аз.

— Тя питаше за апаратура за микробиологични изследвания, но ние нямаме такава — разпери ръце академикът. — Дадох ѝ пари. Дори ѝ предложих кредитната си карта, но тя ме помоли за пари в брой. За да не я проследят.

— Но защо е идвала втория и третия път? — попита Михаил. — Нещо оставила ли е при вас?

Академикът поклати глава.

— Не.

— Тогава защо?

— Няма да повярвате — въздъхна академикът. — На нея ѝ е много тежко. Нищо не ѝ се получава, доколкото разбирам... а и това преследване... Тя идваше да пие чай. Да поговори.

— За какво? — търпеливо продължаваше да разпитва Михаил.

— За палеонтологията — поясни академикът. — За произхода на видовете, така да се каже. За гибелта на видовете. За моята работа. За новостите в науката... Просто да поговори. Тя каза, че това ѝ помага да се отпусне и че палеонтологията за нея е всичко... Боя се, че не мога да ви кажа нищо полезно.

Михаил ме погледна. Свих рамене.

Академикът, изглежда, не лъжеше.

— Каза и че повече няма да се появи тук — рече Полозков. — Че се приближавате към нея и със сигурност ще дойдете при мен. „Или един — човек, което е добре. Или двама — човек и квази. Това е по-лошо.“

— Не поясни ли защо е по-лошо? — попитах аз. — Впрочем, ясно ми е. Ако смята Михаил за радикал... — При тези думи Михаил бързо ме погледна. — Гражданино Полозков, длъжен съм да ви предупредя, че Виктория е заподозряна и вие сте длъжен да съобщавате за нейната поява и възможно местонахождение в полицията. В доклада си ще включа, че сте знаели за нейното бягство от ареста, но не сте съобщили. Най-вероятно ще бъдете глобен, но е възможно и да бъдете осъден на една-две седмици общественополезен труд.

Академикът понесе тази новина стоически.

— Аз също ще отбележа факта, че не сътрудничите на властите — каза Михаил, докато се изправяше.

Когато излизахме от музея, оставили академика да тъжи над недопития си чай от лайка, аз попитах:

— Нали не лъже? Не знае къде е тя?

— Според мен не лъже — каза Михаил. — Той е пряк и открит квази. Но каква игра играе Виктория — това е загадка.

— Де да знаех и ти каква игра играеш... — промърморих аз.

Квазито ме погледна накриво.

— Вярваш ли, че съм радикал, който жадува да унищожи цялото човечество?

— Цялото възрастно човечество. Допускам го.

— Много е неприятно да чуя това — каза Михаил замислено.

— Ако ти беше емоционален в човешкия смисъл, бих опитал да ти се доверя — казах аз. — Да разчитам на инстинктите си. Но ти в емоционално отношение си дърво, като всички квазита. Изобразяваш емоции, тъй като разбираш къде трябва да ги има и какви трябва да бъдат. Понякога успешно, понякога не особено. Но аз не мога да те „прочета“.

— Така или иначе е обидно — каза Михаил. — Дори и само да „изобразявам“... Та какво ти наговори Виктория на срещата?

— Това беше кратък разговор, в който участвах повече в ролята на слушател — отвърнах и потърках врата си. — Каза, че вирусът е

само част от истината. Че тя е на „наша“ страна. Да не вярвам на никой от „вашите“. „Не вярвай на Надран Лисан, не вярвай на квазитата“. После помоли за среща с Маркин. Демек, готова съм да се предам, но само лично на него. Теб в никакъв случай да те няма там... Обадих се на Маркин. Виктория и срещу мен нямаше нищо против... Накратко, тъкмо когато започна откровеният разговор — се появи ти.

— Неудачно — съгласи се Михаил. — Тя щеше да се предаде на вас или аз щях да я задържа... А вместо това сме си попречили взаимно. Ех!

Вече вървахме към паркинга. Михаил погледна мрачно зданието на музея. Махна с ръка и рече:

— Пропускам нещо! Не виждам никакъв смисъл в поведението на Виктория — нито в случай, че е престъпник, нито в случай, че се е разкажала и се опитва да ни помогне. Но има смисъл! Трябва да има!

— Знаеш ли, виждал съм толкова престъпления, извършени без никакъв смисъл... — промърморих аз.

Колкото и да беше странно, това мигновено го успокои.

— Аз още повече, повярвай ми. Но всички тези престъпления бяха човешки. А Виктория е квази. При нас е по-просто, ние нали сме обсебени, всеки си има фикс идея...

— Между другото, каква беше фикс идеята на Виктория? — попитах аз.

Михаил ме погледна замислено.

— Отначало си мислех, че тя е такава... квази-съпруга. Нужно ѝ е да е нечия съпруга, в това е щастието. А споделя работата на мъжа си само от любов към него. После реших, че е почитател на науката. И затова е избрала и съпруга си от тази среда. Но после тя ни обясняваше как обожавала Томилин, как искала да го приведе в състояние на млад и красив квази. Много вдъхновено говореше, повярвах ѝ. А ето че сега уважаемият академик ни обясни каква почитателка на палеонтологията е тя.

Михаил кимна.

— Така че каква е нейната мания? — попитах аз. — Любов към покойния Томилин? Интерес към бойната вирусология? Страст към измрелите животински видове?

— Ти зададе правилния въпрос — каза Михаил. — Но аз не знам отговора. Какво ще правим?

— Да правим? Нека да помисля... Казаха ми, че смъртоносният вирус вече е пуснат и скоро ще умра. От варицела. В огромния град се крие побъркана квази, която не можеш я разбра какво иска и на всеки излага различни версии за случващото се. Друг квази се опитва да ме натовари с версията, че възпитаното от него дете е мой син... О! Разбрах какво ще правя. Сега ще отида в отдела, нали работният ден е в разгара си. Ще взема от шкафа папка с някой висящ случай и ще се опитам да го разследвам. Защото ти си прав, нещо трябва да се прави.

Михаил ме погледна ошашавено. Аз разперих ръце.

— И правилно — неочаквано каза той. — Аз в момента нямам никакви идеи. Ти, както разбирам, също. Може би ни очаква краят на света. Окончателният. На докато животът продължава, трябва да се живее.

Вдигнах скептично вежда.

— Дори и да съм умрял, пак трябва да живея — каза Михаил. — На твоё разположение съм, партньоре.

[1] Цитат от „Стажанти“ на братя Стругацки. — Бел.прев. ↑

[2] Цитат от стихотворението на Сергей Михалков „В Музее Ленина“. — Бел.прев. ↑

[3] Григорий Перелман (р. 1966) — изтъкнат руски математик, първи доказал хипотезата на Поанкаре. През 2006 г. е удостоен с престижния Филдсов медал за постижения в математиката, но отказва да го получи. В следващите години отказва още няколко престижни награди. — Бел.прев. ↑

[4] Цитат от стихотворението на Пушкин „Удавник“, превод: Найденов Вълчев — Бел.прев. ↑

ГЛАВА 8

ЛЮБОВ И МИШКИ

Навярно в идеята да се заемеш със служебна рутина, когато става въпрос за всемирна катастрофа, има нещо нелепо. Но нали дори в дните на катастрофата животът продължава!

Джебчиите измъкваха портфейли, пекарите печеха хляб, художниците рисуваха картини, строителите строяха — и то не само заграждения и стени.

Животът продължава. Животът винаги продължава.

Надникнахме за кратко в отдела, аз се порових в списъка с делата, които не бяха особено спешни, ловко се изплъзнах от опита на Даулетдинова все пак да ме накара да предам доклада (наложи се да се оправдавам с Михаил, който не ми оставя нито една свободна минута), избрах едно от заявленията и го качих на служебния таблет.

И тръгнахме към втората Вишеславска пресечка в Марина Рошча.

— Районът е чужд — поясних аз по пътя. — Но там дознателят по смъртните случаи е в отпуска. И ето че ни натресоха техните текущи случаи. Ако има нещо спешно, местните го разследват, но ако са разни глупости — идват при нас, по каналния ред...

— А това глупост ли е? — попита Михаил.

— Кой го знае... Ето, заявление от съседите... — Включих таблета. — „Аз, гражданката Зинаида Лвовна Мухлинина, живуща...“. Ето! „Съобщавам, че живеещото в съседство семейство Чаленко са опасни квазита. Те редовно купуват сурово месо, а също така установих, че имат карта с намаление за зоомагазина «Дай лапа, приятелю» и купуват редовно оттам живи мишки, което за квазита е подозрително и опасно!!!“. Три удивителни, между другото.

— Ние не ядем мишки! — възмути се Михаил.

— Е, кой знае — подметнах, искрено развеселен. — Ти може и да не ядеш, да се сдържаш. А те да ядат. Нощем, под одеялото.

На лицето му се изписа искрено отвращение.

— Отдавна съм забелязал, че у вас, квазитата, има нещо котешко — продължих аз. — Но не мислех, че вече се е стигнало до мишки.

— Денис, неприятно ми е.

— Добре, добре. Но понякога в моята работа трябва да се проявява чувство за хумор, иначе ще полудееш. Например когато срещнеш месоядно квази.

Михаил се намръщи.

— Наистина ли смяташ, че някое квази може да яде месо? Още повече пък живи мишки?

— Не, разбира се — успокоих го аз. — Но нали разбираш, хората са различни. И основната маса, особено от по-старото поколение, се отнася към вас по същия начин като мен. С неприязън.

— Ние не ядем месо — промърмори Михаил и се вторачи пред себе си. След малко добави: — Понякога си спомням как ядях пържоли, шишчета. Спомням си, че ми харесваше. Можех и да пия с удоволствие... в разумни количества. Но всичко това е в миналото. Не мога да ям продукти от животински произход по физиологични причини. Веднага ще си изповръщам червата!

Изведнъж ми стана неудобно.

Да съзнаваш, че известно време си тичал без памет из горите и полята, ял си червеи и мишки, а може би си нападал и хора, е достатъчна причина да не ядеш „продукти от животински произход“. И да не желаеш да си спомняш за това.

— Извинявай — казах. — Шегувам се. Само ако знаеш какви побъркани повиквания от побъркани бабички имаме. Ако не реагираш с хумор — сам ще се побъркаш.

Паркирахме покрай стара девететажна сграда до московската синагога. Блестящата идея да се захвана с някакъв прост и лесен случай изведнъж ми се стори глупава. Даже започнах да се надявам, че подозрителните квазита няма да са си у дома. В края на краищата работен ден е...

Но няколко секунди след позвъняването вратата се отвори. На прага стоеше млад мъж-квази, сивкавосинята кожа не позволяваше никакви съмнения, но за всеки случай уточних:

— Роман Чаленко?

— Да, аз съм — отговори спокойно той. — Влизайте.

После видя Михаил и за миг се стъписа от изненада. Впрочем, не каза нищо; отстъпи встрани и ни направи път. Изглеждаше изключително миролюбиво, от устата му не висяха миши опашки. Беше облечен със старичък спортен екип, на краката си имаше чехли, в общи линии, ако човек се постарее да си представи много спокоен квази домошар, това беше изключително подходящ образ.

— Капитан Денис Симонов — представих се аз и тъй като Михаил млъчеше, добавих: — Капитан Михаил Бедренец.

— Не знаех, че в полицията ни работят квазита — опита да се усмихне Роман.

— Никаква дискриминация — съобщих аз. — Заповядайте да работите при нас, ако искате.

— Не, не, благодаря. Аз съм програмист. Професията ми напълно ме устройва.

Апартаментът беше малък — две стаички, кухня, общ санитарен възел, накъдето водеше вратата от антрето. Освен това в апартамента миришеше.

На мишки.

Всъщност за такива дребни и симпатични зверчета мишките са доста вонящи създания.

— У вас да не са се развъдили мишки? — полюбопитствах аз. Чаленко се държеше много доброжелателно, не обявяваше правата си, не питаше за документите ни — исках да изясня ситуацията възможно най-неформално.

— Ох... — въздъхна той. — Разбирам... Зинаида Лвовна, мила жена, но... но... Да вървим.

Влязохме след Чаленко в по-голямата стая. При нормалните хора тя се нарича гостна, или не толкова помпозно — хол. При семейството на квазитата беше по-скоро кабинет за двама.

Жената на Чаленко, облечена също като него — със спортен екип, — седеше зад компютъра и замислено изучаваше екрана, пълен с редове машинен код. При нашата поява обърна глава, усмихна се криво и отново се вторачи в екрана. Сивкавосинята ѝ кожа лъщеше на светлината на монитора.

— Юля, не се разсейвай, ние набързо — каза Роман и добави с извинителен тон: — Извинявайте, тя е погълната от работата, много сложна програма и трудно се улавят всички бьгове...

— Нищо — казах аз, озъртайки се. Източникът на миризмата веднага стана ясен.

Освен двете бюра с компютри в гостната имаше само стелажи покрай стената. А на стелажите — клетки и терариуми.

В клетките писукаха и се суетяха мишки.

В няколко от терариумите лежаха сънени дебели змии.

— Обичате животните? — попитах объркано.

— Още от старите времена — отговори Роман. — Съседите понякога се оплакват от миризмата, но ми се струва, че на стълбището не мирише. Ние редовно проветряваме. Или мирише?

— Не — признах аз. — На стълбището не мирише. Вие... развъждате змии и мишки?

— Змиите не са отровни — бързо съобщи Роман.

— Аха — кимнах аз. — Ясно. Някак необичайно. Змии и мишки. Хищник и храна.

— Те не са храна — каза Роман. — Те са домашни любимци. За храна купувам мишки от зоомагазина.

— Мишки любимци и мишки за храна — кимнах аз. — Ясно.

Юля Чаленко отново се обърна, озъби се в усмивка и пак се вторачи в екрана.

— Съседката твърди, че ядем мишки — каза Роман. — Толкова е глупаво... Вие нали разбирате, Михаил, че квазитата не ядат живо...

Михаил кимна. Той не откъсваше поглед от съпругата на Чаленко.

— Ние сме много заети... — Бих казал, че Роман нервничал, ако квазитата умееха да нервничат. — Такава голяма сложна работа, трябва да се предаде утре... Съвместна работа, не върви...

— Не върви — каза Михаил.

Роман се запъна.

— Много съжалявам — каза Михаил. — Кога се възвисихте?

— Преди две години — отговори Роман. Погледна ме набързо. — Възвисих се... аз бях в Солнцево, в резерват номер три... Юлия ме беше настанила там. Много е скъпо. Имат много голям процент възвисици се, да попаднеш там се смята за късмет. Тя вярвала, че ще ме дочака. И не ме дочакала само за два дни. Умряла... имаше рак. Аз също я настанях в солнцевския резерват... и какъв късмет, тя също много бързо...

— Късмет — повтори Михаил. — Какви ги вършите, Роман?
Роман Чаленко мълчеше.

— Вие наистина сте се обичали, виждам — каза Михаил. — Ако при вас не беше дошъл друг квази...

— Михаиле, какво има? — попитах аз.

— Тя не е квази, Денис — отговори той, без дори да поглежда към Юля.

— Как така „не е квази“? — Аз пристъпих към Юля Чаленко.

— Уе-е-еа! — изведнъж заизвива жената. Скочи трмаво, отблъсна офисния стол, той се плъзна на колелцата си към мен и аз го отбих обратно с крак. Когато Юля скочи, горнището на спортния ѝ екип се вдигна — и видях, че кожата на корема ѝ и не беше сиво-синкава. Тя беше сиво-черна, покрита с язви и грапава.

— Това е въздигнала се! — извиках аз очевидното и хванах дръжката на мачетето.

— Не я пипайте, не я пипайте! — закрещя Роман и разпери ръце да я предпази от мен. — Седни! Седни незабавно, Юлечка! Мълчи! Седни, гледай в екрана!

Като простенваше и виеше тихо, маскираната въздигнала се опита да приседне пред компютъра. Едва не падна — Роман успя да ѝ подложи плъзналия се стол.

— В екрана! — повтаряше Чаленко, сякаш се надяваше да върне времето назад. — Гледай в екрана! Мълчи! Гледай!

— Вие ли я откраднахте от резервата? — попита Михаил с любопитство. — Как? Подкуп?

— Никой не е виновен — промърмори Роман. — Аз... аз я повиках. Стоях при оградата. Нали знаете, любопитни и роднини често ходят... има места, откъдето даже можеш да пропълзиш вътре. Стоях и я виках... и тя дойде... позна ме. Не можех да я... обратно...

— Не ви е познала — каза Михаил. — Не се самозалъгвайте. Вие добре управлявате въздигнали се. Успели сте да подмамите и бившата си съпруга...

— Тя не е бивша!

— Да подмамите съпругата си — не взе да спори Михаил. — Роман, какви ги вършите? Нали разбирате колко опасна е тази ситуация?

— Тя не е опасна, не е опасна! — отвърна разгорещено Роман. — Аз я контролирам. Тя се държи добре. Аз се грижа. Само мишки... а понякога купувам и живи кокошки... Тя се чувства по-добре, тя ще се възвиси.

— Тук, при вас, тя никога няма да се възвиси — каза Михаил. — Никога. Трябва да бъде върната в резервата.

— Защо да не се възвиси? Ще се възвиси! Тя поумнява!

— Тя не поумнява, вие се самозалъгвате. — Михаил извади от джоба си пластмасовите белезници, отместе Роман и започна спокойно да стяга ръцете на Юля. Тя не се съпротивляваше — волята на квазито я държеше по-здравео от стомана. — От колко време е при вас?

— Година и половина — отговори Роман, докато наблюдаваше като омагьосан действията на Михаил.

— Изумително. И как я удържахте? Вие нали също трябва да спите.

— Ние спим заедно. Аз я прегръщам и се събуждам, ако тя се опита да стане.

Побиха ме тръпки по гърба, когато си представих тази картина.

— Сигурно използвате мишките и за да замаскирате миризмата, нали? — попита Михаил. — Но аз въпреки това я чувствам. Миризмата на мъртъв, миризмата на въздигнал се...

— Тя не е по-мъртва от нас с вас! — закрещя Роман. — Тя е само в безпаметност!

— Нейният метаболизъм не е завършен — произнесе разсъдливо Михаил. Прилекна и започна да стяга краката на Юля. — Тя вече не е човек, но още не е квази. Тя е хищен звяр и вие трябва да разберете това.

— Не! — изкряха Роман и вдигна ръце, явно с намерението да го удари по тила.

Разбира се, така не можеш да убиеш квази. Но можеш да го зашеметиш за известно време.

Което и демонстрирах, като ударих с всичка сила Роман по главата с дръжката на мачетето. Не се съмнявах нито за миг, че той няма да позволи на Михаил просто така да отведе въздигналата се, и бях подготвен.

Роман рухна на пода.

— Вие сте идиот, Чаленко! — извика Михаил. — Денис, арестувайте го!

Роман се размърда леко, опита да се изправи.

— Ако се съпротивлявате, лично аз ще ви разкъсам на парчета! — изрева заплашително Михаил. — Вие сте позор за всички квазита!

— Аз не мога... Не мога без нея... — мърмореше Роман, докато аз стягах ръцете и краката му — ръцете със специални белезници, а краката — с пластмасови. Три броя наведнъж, за всеки случай.

— Щом не можете — идете да работите в резервата. Там са нужни квазита с такъв потенциал на влияние като вашия! Идиот!

Роман ридаеше. На квазитата не им текат сълзи, те имат значително по-слабо развити слъзни жлези, но той наистина ридаеше, макар че бузите му си оставаха сухи.

Юля започна тихо да скимти, без да отмества поглед от него.

— Тя какво, наистина ли нещо разбира? — смаях се аз.

— Не, тя се влияе от реакцията му — каза Михаил. — Повикай транспорт. Ще я изпратим обратно в резервата. А него... в нашето консулство. Нека консултът си блъска главата.

След като надеждно опаковах седналия на пода Роман, макар че той беше престанал да се съпротивлява, аз се изправих и огледах дивата стая, в която се намирахме.

Мишки за храна.

Змии... сигурно за да оправдаят купуването на мишките. Въздигналата се явно нагъваше здраво, колкото и енергично да се плодяха клетите гризачи, очевидно не й бяха достатъчно.

Виж ти, безумната съседка се беше оказала по-проницателна и от мис Марпъл. Щеше да се наложи да ѝ пиша благодарствено писмо.

— Михаил — казах аз, като извадих телефона си.

— Какво, Денис?

— Сега, когато ги изпратим... Ще седнем някъде лице в лице. И ти ще ми разкажеш.

— Какво още?

— Защо тя „никога не би се възвисила“ тук. И как изобщо се възвисяват въздигналите се.

Михаил ме погледна. Поклати глава.

— Не искаш да знаеш това.

— Не искам. Но трябва. И ти ще ми разкажеш всичко.

Двете коли тръгнаха — очуканият фургон с въздигналата се и консулският седан с дипломатически номера.

С Михаил останахме при нашата полицейска кола.

— Денис, моля те, не искай това от мен — каза Михаил.

— Нали разбираш, че ще искам — отговорих аз. — Достатъчно. И без това постоянно шикалкавиш. Но тази тайна ще ми я разкриеш... партньоре.

Михаил въздъхна.

— Много се боя, че след това отношенията ни никога вече няма да бъдат същите.

— Да, да. Така каза доктор Уотсън на Холмс, докато си закопчаваше панталоните... Не протакай.

Михаил затвори очи. Поста малко така, леко поклащайки се. Попита:

— Ти имаш ли някакво предположение?

— Имам едно, но е неправилно. Мисля, че въздигналият се се възвисява и става квази, когато изяде човек.

— Защо да е неправилно? — попита Михаил.

— В първите седмици на катастрофата хората умираха в огромни количества, но не се появиха никакви тълпи от квазита. И изобщо... покойният професор похапна от своя убиец, но не поумня.

— Правилно — каза Михаил. — Просто не е похапнал достатъчно. Въздигналият се трябва да изяде мозъка.

Жив човешки мозък... поне малка част. Въздигналите се рядко се добират до мозъка, нали не разбират какво всъщност им е нужно. По принцип жертвите умират с цял череп, след което въздигналите се губят интерес към тях... и убитите се въздигат. Но понякога въздигналите се се добират до мозъка. Тогава... доколкото разбираме, един човек е достатъчен за възвисяването на няколко въздигнали се. В църковната лечебница в квазита се превърнаха десет въздигнали се. Това вероятно е близо до предела.

Гледах квазито, с когото няколко дни бях работил рамо до рамо. Който възпитаваше дете, което смяташе за мой син. Който...

— Вие всички знаете това — казах аз. — И го криете...

— Не само ние, но и хората. Вашите власти го знаят. Учените, които се занимават с въздигналите се и квазитата, го знаят. Но ако тази информация стане общоизвестна, хората и квазитата ще се вкопчат в смъртоносна схватка.

— Ти си чудовище — казах аз. — Ти си човекоядец... чудовище. Всички вие сте чудовища.

— Били сме чудовища. Въздигналите се нямат разум, тях ги движи само стремежът да убиват и да ядат...

— Млъкни! — извиках аз. — Достатъчно!

Михаил млъкна.

— Повече не можем да работим заедно — казах аз. — Търси Виктория. Занимавай се с твоите квазидела, Надран Лисан. Не искам да те виждам повече. Аз си имам своя работа и свой живот, ясно ли е?

Михаил млъкеше.

Аз се обърнах и тръгнах по пресечката към метрото.

Колко странно е всичко. Тайната на квазитата се оказа толкова зловеща... и толкова банална. Като в старите хоръри, като в нискобюджетните филми, като в не особено страшните анимационни филми, в които живите мъртъвци гъгниво мърморят: „Мозък! Мозък!“.

Все едно да откриеш, че вампирите наистина съществуват и се боят от чесъна, светената вода и слънчевата светлина.

Ние сме свикнали, че нещата не са такива, за каквито сме ги смятали по-рано. О, ние сме готови да повярваме в привиденията, вампирите, живите мъртъвци. Във всякакви прабабини приказки. Но искаме тези приказки да са съвременни. Да бъдат обърнати с хастара навън. Нашите вампири ще се разхождат на дневна светлина, ще ядат чеснова багета и ще си чистят зъбите с клечки от трепетлика. Нашите мъртъвци ще се надигнат заради ужасен вирус, но дори и да са кръвожадни, изобщо няма да ги интересуват чуждите мозъци.

Може би това вече се е случвало? Може би в паметта на поколенията се съхранява изкривено страшното познание, че на мъртъвците им е нужен жив мозък?

А ние дори не намерихме вируса, който толкова внезапно превърна мъртъвците ни във въздигнали се. Ето, вирусът на варицелата, с който се занимаваше обезумелият професор, съществува.

Вирусът на някаква страшна Ебола — също. И винаги успешно са ги намирали и са ги изучавали, дори и да не могат да се справят с тях. А вирусът, вдигащ на крака мъртвите, не е намерен! Ясна работа, на по-голямата част от населението му е все едно. За тях и без това всичко е ясно, динозаврите ги е убил астероид, нефтът се е образувал от измрели динозаври, мъртъвците ги е вдигнал вирус. Не са го намерили? Е, ще го намерят!

Но ако се замислим, защо все пак още не са го намерили? Та ние не сме подивели. Пълно е с научни институти, повечето големи градове оцеляха. При нас, при американците, в Европа...

Може би няма никакъв вирус?

А въздигналите са резултат от проклетия. Заклинания. Гневът Божий. Докато вирусът не бъде намерен, можем с пълно право да отстояваме всяка хипотеза, дори най-безумната.

... Изведнъж установих, че вече съм стигнал от метрото до входа. Самото пътуване в метрото, между другото, почти ми се губеше. Макар че не. Определено помня как хората пред мен отстъпваха встрани, явно изражението ми не е било дружелюбно.

Вируси. Въздигнали се. Мозъци.

... А нали всичко това означава, че ако радикалите-квази пуснат своя вирус, унищожат възрастното население и започнат да строят чудния нов свят, той ще бъде много лош свят. Съвсем не всички младежи, които са се изучили и са се размножили, плащайки по този начин своя „дълг към обществото“, ще могат в дружна тълпа да преминат в чудното състояние на квази, като бързичко се отърват от неприятното състояние на въздигнали се.

Ще се наложи да пожертват една част. Една част ще бъдат изядени.

Живи.

Изведнъж така ми прилоша, че спрях и притиснах длан към устните си.

Не просто живи — и мозъка им щяха да ядат жив... Във всяка утопия и за най-бедния селянин ще се намерят по двама-трима роби. В утопията на квазитата, ако се пропусне масовата гибел на възрастното население, всичко изглеждаше напълно прилично. А и масовата гибел като че ли можеше да не се взима под внимание — нали всички щяха да бъдат превърнати в квазита, щяха да оживеят.

Само че стоеше въпросът за цената. Която щеше да плати една десета от населението. Не, не да плати! Да плаща редовно. При това разсъдливите и логични квазита никога не биха разчитали на такова примитивно нещо, като жребия или лотарията. Всичко ще бъде научно обосновано. „Деца! Учете се добре! Защото онези, които се учат добре, ще станат квазита и ще живеят дявол знае колко! Може би дори ще живеят вечно! А онези, които изостанат, които се учат лошо, ще ги изядат живи. А сега отворете тетрадките...“

Макар че не, няма да тръгнат да разкриват такава опасна информация на децата. Те ще узнаят истината едва след като преминат през краткия стадий на въздигнал се и се пробудят в своя квазирай. С окървавени устни, над тялото на разкъсания си другар.

Все пак повърнах.

Дори не дотичах до храстите. Стоях пред входа и повръщах. Не излезе кой знае какво — нали не бях обядвал. Свих се в мъчителен спазъм и не знам кашлях ли, или повръщах...

Разбира се, в този момент не можеше да не се появи някой съсед. Има особен природен закон, който отговаря за появата им в най-неподходящия момент.

Към входа се приближи чичо Ваня от първия етаж, тихият самотен алкохолик на неопределена напреднала възраст. В ръката му имаше найлонова торбичка, в която се отгатваха очертанията на франзела, консервени кутии и бутилка.

— Ех! — каза прочувствено чичо Ваня, докато ме гледаше. — Не можеш разбра от какво я правят проклетията сега...

Той се порови в джобовете си и ми подаде неочаквано чиста носна кърпичка. Смутено я взех и си избърсах устата. Машинално му я подадох обратно.

— Задръж я — каза намръщено чичо Ваня. — Имам още. Ти, съседе, по-внимателно. Още си млад, а аз скоро — в квази. Замезвай, не пий на празен стомах. Храната вече не е като в младостта ми, нима мъртваците умеят да отглеждат храна? А и е някак противно след тях. Ядеш картофчето и се мръщиш... Но все пак трябва да се замезва. Трябва!

— Благодаря, чичо Ваня, ще го имам предвид — промърморих аз.

— Изплакни си устата с водичка — поучаваше ме чичо Ваня. — Но засега не пий. Особено алкохол! Стомахът ти е уморен, нужна му е почивка. Виж, преди лягане може някоя друга чашка. Но без усърдие!

Той ми намигна и милостиво се отправи към входа. Колко високо трябва да съм вдигнал самооценката му! Капитан от полицията, борец срещу мъртъвците, а повръща пред входа, позори, така да се каже, честта на мундира!

След като изхвърлих носната кърпичка в кошчето за боклук и мислено си отбелязах да купя няколко кърпички и да ги подаря на чичо Ваня, влязох във входа. С подозрение, макар и да не очаквах наистина да срещна отново тук Виктория.

Нямаше я. Само в ъгъла се целуваха тийнейджъри. Юношата беше толкова увлечен, че изобщо не ме забеляза (както явно не беше забелязал и чичо Ваня), а девойката гледаше гордо и предизвикателно.

Ами добре, гордей се. И за нас ще се намери с кого да се целуваме.

Качих се на моя етаж, отключих вратата. Подуших въздуха. Ухаеше на нещо вкусно.

— Кой е тук? — обадох се.

От кухнята надникна Настя, с обикновена къса рокля и боса. Гледаше с почти същия поглед като девойката във входа.

— Аз съм. Гладен ли си?

— Аха — отвърнах неуверено. Погледнах накриво куфара в ъгъла на преддверието.

— Нали нямаш нищо против? — попита Настя. — Реших да поживея при теб. За кратко. Просто трябва да свикна, че мама и брат ми се върнаха. Но мога да си тръгна! Да не си помислиш, има къде да отида. Приятелки, леля, а и един старши лейтенант отдавна ми предлага... — Тя млъкна и се усмихна. — Добре, лъжа за всичко. Приятелките ми си имат свои проблеми, лелята е стара и е във Воронеж, старши лейтенантът е досаден и дебел.

— Какъв ужас — казах аз. — Дебел старши лейтенант. Накъде е тръгнал този свят. Остани, разбира се. Разопакувай си багажа.

— Вече го разопаковах — съобщи Настя. — Заех ти няколко полици в гардероба. А дебелият старши лейтенант, понеже е от управление „К“, лови хакери в мрежата. Няма време да се занимава със спорт, постоянно е във виртуалното пространство, и не е досаден, а

обстоятелен... Сварих тиквена супа. Вегетарианска е, дори без мляко, помислих си — току-виж Михаил намине.

— Няма да намине — казах кратко.

— Ами добре. Всъщност просто нямаше мляко. Съвсем нищо няма в хладилника ти, някоя мишка би се обесила там.

Стомахът ми се сви от спазъм.

— Ох, Настя, недей за мишки! — помолих я аз.

— Добре — каза тя с учудване. — Но това е просто фигура на речта, израз...

— Знам. Но недей за мишки. После ще ти обясня защо.

Настя сви рамене.

— Добре. Общо взето, намерих пет бутилки различен алкохол, все силен и безвкусен, макар че конякът го пробвах, но е някакъв кошмар, невъзможно е да се пие. Десетина яйца, но те трябва да се ядат сутрин, а не на вечеря. Намерих и топено сирене „Дружба“, но вече се е вкаменило. Малко картофи, но са прорасли. Обаче имаше леща, лук и тиква, затова реших да направя супа. Странна комбинация от продукти.

— Рядко ям вкъщи — отвърнах. — А лещата, лука и тиквата ги взех, защото самият аз смятах да си направя супа. В събота си готвя тиквена супа.

Надя се обърка.

— Наистина ли?

— Хората понякога разкриват неочаквани свои страни — казах аз. — Кой би заподозрял, че готвя нещо по-сложно от сандвич?

Свалих си униформата и я метнах на закачалката.

— Тук беше самото ти, аз го почистих и го прибрах в шкафа — неочаквано каза Настя. — В джоба му имаше статия от професор Томилин, от апартамента му ли я откъсна?

— Да — признах аз. — Все забравям да я прочета. Нещо друго? Купчина бележки от любовници, умоляващи ме да се върна?

— Ами... почти — каза Настя. И извърна поглед.

Трябвах ми няколко секунди, за да си спомня думите на Михаил и да разбера каква е работата.

— Намерила си плика?

— Не... да... — Настя продължаваше да не вдига поглед и аз изведнъж разбрах, че и вълнението й, и това, че беше пила гаден коняк

— всичко е следствие от откритието. — Не беше запечатан.

— Не се сърдя. Аз самият съм ужасно любопитен. Професионално заболяване.

— Там има заключение от ДНК анализ — каза Настя. — За родство.

Кимнах.

— Знам. Мога да обясня.

— Не си длъжен! — каза бързо Настя.

— По-добре да ти кажа. Михаил настоя. Той смята, че Найд може да ми е син. Има сходство във възрастта и мястото, където е намерил момчето.

— Там, разбира се, няма фамилия, но аз разбрах — таза Настя.

— Михаил не знаеше една тъжна подробност. Жена ми ме е мамила. Детето, което смятах за свое, е било от друг човек. Така че никакъв анализ няма да каже нищо... и слава Богу...

Настя се намръщи и ме погледна в очите.

— Не — казах аз.

Настя кимна.

— Но не! — възкликнах аз. — По дяволите, не, тя ми каза... дай плика!

— Ето го там, на масичката... — произнесе тихо Настя.

Хванах плика, измъкнах листчето, разгънах го.

Вторахих се в равните редове на распечатката.

„Анализът е проведен по стандартни методи на четиринайсет локуса...”

— Защо реши, че твоето дете не е твое? — попита Настя.

— Олга ми каза така... — прошепнах само с устни.

— Кога?

— Ние... ние бяхме в една къща... трябваше да се измъкваме, да бягаме... тя реши да се затвори в музея, там наблизо имаше музей... аз настоявах, че трябва да се промъкнем...

— И тя каза, че детето не е твое?

— Да.

— Денис... — Настя се приближи и внимателно ме прегърна. — Повярвай ми, жените често лъжат, когато казват на някой мъж, че детето е от него. Но се случва да излъжат и когато казват, че детето е от друг. И това не е рядкост.

— Защо? Защо?

— Мислела е, че така е по-безопасно — прошепна Настя. — За детето. И за да го защити, те е излъгала.

— И какво да правя сега? — попитах аз, сякаш някой на света можеше да ми отговори.

— Като начало — да хапнеш — отговори Настя.

Супата беше вкусна. Струва ми се.

Макар че аз я правя по друг начин. Не всяка събота, разбира се, за това излъгах. Но понякога я правя. Понякога ми харесва да готвя. Нещо неочаквано за ерген.

Ядях супата и гледах Настя.

А тя гледаше към стената. Към портрета на Олга с детето в ръце.

— Ти нали всъщност никога не си вярвал на това, което ти е казала? — рече внезапно Настя. — Иначе не би окачил тази снимка.

— Повярвах — промърморих аз.

— Не — каза безпощадно тя. — Не се залъгвай, Денис. Искало ти се е да повярваш, защото така е било... по-лесно. И детето не е твое, и жената те е мамила. Но ти не би гледал всеки ден тази снимка. Всъщност всичко си разбирал, но си се правел, че си повярвал.

— Някак сложно е — промърморих аз.

— Ние, хората, изобщо сме сложни. Квазитата са простите. Какво смяташ да правиш?

— Това е моят въпрос...

— И отговорът е твой.

— Не знам — казах аз и оставих лъжицата. — Вкусна супа. Благодаря. Не знам, Настя. Тук има проблем... Михаил...

Тя се намръщи.

— Смяташ, че щом е спасил детето ти, то нея... твоята жена...

— Да.

— Може някой друг я е... убил? — внимателно предположи тя. — А той го е спасил.

— Не — казах аз. — Не питай защо. Но съм почти сигурен. Това не е като със сина ми. Наистина съм сигурен.

Настя млъкеше, прокарваше пръст по масата. После каза:

— Носят се такива слухове... Че въздигналите се се възвисяват, ако убият човек. Сякаш душата... преминава...

— За съжаление не е толкова романтично — отговорих аз. — Тук душата няма нищо общо. Но... да. Михаил е убил Олга. А после е придобил разум и е спасил сина ми.

— Как се казваше... се казва? — поправи се Настя.

— Найд — отвърнах мрачно аз.

— Не, имам предвид истинското му име.

Потърках очи.

— Най-обикновено име. Александър. Саша.

— Хубаво име — каза Настя.

— Той е Найд. И това вече не може да се промени. Отгледал го е стар мъртвак, който е убил и изял майка му. Какво да правя сега? Как да живея с това? По-добре...

Ръката ѝ нежно, но твърдо легна на устните ми.

— Мълчи — каза тя. — Не бива да казваш неща, от които ще се срамуваш. Твоят син е жив. Отгледал го е друг човек, но това не е чак толкова лошо. А и той е още дете. Може да стане твой син. Или поне ти да станеш негов баща.

Аз мълчах.

— Михаил знае ли? — попита Настя, като отдръпна ръка.

— Не, той не е виждал резултатите. Искаше аз да взема решение. Но... — Въздъхнах. — Той е казал... на Найд. Детето е уверено, че аз съм баща му. Защото е свикнал Михаил винаги да е прав.

— И се е оказал прав — кимна Настя. — Така, Денис. Избърши си сополите. Намери снимка на Олга. Нещо друго... което може да е важно за едно дете. И отиди при него.

— Казах на Михаил, че никога вече не искам да го виждам! — опитах се да възразя аз.

— Грешиш. Ще ти се наложи да го виждаш. Заради сина ти. Ако искаш, сама ще му се обадя... само че му нямам номера.

Подадох ѝ телефона си и станах.

— Ще отида да събера... снимки.

— Как си го записал в телефона? — попита Настя. — Като „Михаил“ или като „Бедренец“?

— Като „Мъртвака“ — отговорих мрачно аз.

Още от първите часове на похода Борис пое опеката над мен. Изобщо не знам с какво допаднах на този мъжествен и грубоват сержант, професионален войник, преминал и през Донецк, и през Днепропетровск, и през Сирия, и през Кипър. Може би му напомнях за по-малкия му брат, за когото веднъж се изтърва. А може би за него самия — в младостта му.

Колкото и да е странно, след училище той беше учил една година в университета, едва тогава беше отишъл да отбие срочната си служба и беше останал да работи по договор.

— Пет дни — много са — разсъждаваше Борис още по пътя, докато се тресяхме в каросерията на военния камион. — Дори за възрастен мъж не е лесно да оцелее сред тези твари. Но от друга страна — той здравата ме хлопна по рамото, — майката си е майка. Не можеш да си представиш на какво е способна една за детето си.

Измънках нещо нечленоразделно.

— Ти да не си помислиш, студенте, ясен си ми — продължи Борис. Извади цигара, запали. Останалите бойци го погледнаха неодобрително, в каросерията не беше прието да се пуши, но положението на Борис тук беше особено. — Не ти се получи с жена ти, нали? Нещо не ви е наред. Или ти щеше да я изоставиш, или тя... не се обиждай. Притесняваш се за детето.

— Да — казах аз просто за да се отърва.

— Може това, което ще кажеш, да е жестоко — продължи Борис. — Но на нас, мъжете, ни е по-лесно в тази работа. Ние не раждаме в кръв и мъки. Пъхаш, изваждаш и си тръгваш. Разбира се, твоята кръв — това си е нещо свято. Но общо взето... жените винаги са по-близо до децата. А ние — по-далеч.

След като изказа тази потресаваща с дълбочината си философска мисъл, Борис направи театрална пауза. Дръпна от цигарата. И продължи:

— Ето затова, без да чувстваме дълбоката, природна връзка със своите издънки, ние, мъжете, трябва да разбираме своите задължения с разума си. Да възпитаваме, да защитаваме... Жената е с инстинктите. Като животните. Ние — с разума. Като хората. Така е устроила всичко майката природа!

Ако сред нас имаше някоя феминистка, щеше да завие от възмущение. Но нямаше феминистки, и изобщо — жени. Само мъже.

Не е според руските традиции това, жените да воюват.

— Да бе, Борисе, все едно няма майки, на които не им пука за децата им! — каза един от войниците.

— Изключенията потвърждават правилото! — заяви тържествено Борис. — А на Дениска ще му помогнем, нали? Правилно постъпва. Отначало се е уплашил, но е преодолял страха си и се връща!

— Не съм се уплашил — казах аз.

— Няма нищо страшно в това да се боиш. — Борис с едно дръпване допуши остатъка от цигарата и я загаси в пода на каросерията. — Важното е да победиш страха си. Не се бой, студент. Ще спасим твоята издънка и жена ти. А после вие с нея ще се разберете, дали се обичате или какво. В безопасност.

Камионът се тресеше, постоянно криволичеше, за да заобикаля оставените на пътя коли. После спря. Радиостанцията на кръста на Борис изписука, той се намръщи, оправи слушалката в ухото си и се заслуша в заповедите.

— Ето че имаме работа — каза весело. — Въздигнали се на пътя. Бързат, бягат, искат да ядат. Да ги нахраним, момчета.

Момчетата отговориха с псувни и обещания да нахранят тварите с олово, докато проверяваха автоматите си.

— А ти, значи, разчиташ повече на желязото си? — попита Борис, докато гледеше как измъквам от ножницата си мачетето. Хубаво, скъпо италианско „Мато Гросо“. Смятах за удивителен късмет, че бях успял да го купя в сегашна Москва.

Борис беше опитен войник. Не можех да се меря с него. Но както разбихах, той още не се беше сблъсквал с истински, активни въздигнали се — само с едва изправили се, тромави.

— Да — казах аз, като гледах острието. — Разчитам на желязото.

Михаил ме посрещна на улицата. Вече се стъмваше, фенерите се палеха, но лампата над входа кой знае защо не светеше.

Може би полумракът сега беше за добро.

— Здравсти — каза Михаил.

— Здравсти — отговорих аз.

— Трябва да разберем какво искаш да кажеш на Найд — рече квазито. — Какво можеш да му кажеш.

— А ако поискам да му кажа всичко? — поинтересувах се аз.
Той изведнъж рязко омекна.

— Имаш право да му кажеш всичко, което сметнеш за нужно.
Ситуацията е толкова странна и сложна...

— Защо, защо ми каза за Найд, квазище? — попитах аз с болка.
— По-добре да не знаех. И той никога да не беше узнавал. Какво ще промениш сега? Кому е нужно това?

— На него е нужно — отговори тихо Михаил. — За да знае своите корени. Да помни, че е човек.

Замълчахме.

— Жив човек... — неловко се поправи квазито.

— Няма да му казвам, че ти си убил майка му — заявих аз. —
Още повече... с подробности. И ти не му казвай. Във всеки случай не сега. Като порасне — може би. Но сега не бива.

— Благодаря — каза Михаил. — Боях се да помоля за това. Тук правото е на твоя страна. Но трябва да разбереш едно: ако му кажеш, ще реши да дойде с теб. Ако не — едва ли.

— Разбирам — отвърнах. — Но засега всичко ще бъде просто. Въздигнал се е убил майка му. Квазито Михаил го е спасил и отгледал. Не е нужно да знае, че въздигналият се и квазито са едно и също лице.

— Денис, аз съм виновен пред вас, но нали тогава не съм съзнавал... — започна Михаил.

— Знам.

— Когато сме въздигнали се, ние сме кръвожадни зверове. Машини за убиване, прочистващи всичко живо около себе си.

— Знам.

— Можеш ли да простиш на този, който някога е бил звяр?

Въздъгнах.

— Михаиле, аз и без това смятах, че всички квазита някога са убивали хора. Не знаех само, че е задължително условие. Бих могъл да се примиря с това, в някаква степен. Но ти си убил жена ми! И никаква безпаметност не може да промени този факт.

— Прости ми — повтори Михаил и отвори пред мен вратата към входа.

Найд беше в стаята си. Седеше зад бюрото си и си чатеше с някого на ноутбука. Изобщо не знам защо не излезе — или беше обиден, че не бях дошъл веднага, или изведнъж го бе обзело смущение. Влязох, затворих вратата и седнах на крехък скърцащ стол. Оставих в краката си чантата, която бях донесъл.

— Аз ей сега — каза Найд, без да вдига поглед.

— Да, моля.

Гледах го. Не. Нищо, абсолютно нищо не откривах в него от онова едногодишно дете, което бях държал в ръцете си.

Нямаше и никакво внезапно усещане за родство.

Но ДНК тестът не лъже.

Найд затвори ноутбука и ме погледна.

Помълчахме малко.

— Странно, а? — каза той.

— Не е точната дума... — Опитах се да добавя „синко“, както се полага за една лоша мелодрама, но думата заседна в гърлото ми. — Много странно.

— Извинявай, че навярно няма да мога да ти викам „татко“ — каза Найд с нотка на вина. — Някак съм свикнал да наричам така... Михаил. Той не настоява, но аз какво, „дядо“ ли да му викам? Или „квазище“?

Кимнах.

— Разкажи ми за мама — помоли Найд и отново сведе поглед.

— Тя беше много добра — казах аз. — Силна. Волева. Много те обичаше... И мен. Но теб повече.

— Защо ние с мама сме се изгубили? — попита настоятелно той. — Ти изостави ли ни?

Стиснах зъби. Преброих до три.

— Не. Никой никого не е изоставял. Но ни нападна тълпа въздигнали се. Майка ти успя да се скрие с теб в една сграда, а на мен ми се наложи да избягам по пътя. Нямах оръжие, въздигналите се бяха страшно много. А после, когато успях да се върна, там вече нямаше никого.

— Със сигурност ли не си виновен? — настойчиво се поинтересува Найд.

— Можех да умра и да стана въздигнал се — казах аз. — Но по-скоро щяха да ме разкъсат на парчета и да загина напълно. Бяха твърде

много.

Найд се намръщи.

— Ще ми покажеш ли снимка?

— Дръж. — Подадох му флашка. Ръцете ни се срещнаха и двамата потрепнахме. Найд побърза да отдръпне своята и се зае със сумтене да напъхва флашката в ноутбука. — А ето и хартиените...

Той остави флашката и започна да разглежда избледнелите от времето снимки.

— Мама е красива — каза той и грижливо положи снимката върху бюрото. — Аз се опитах да я намеря сам в Мрежата, но нищо не открих. Толкова е странно!

— Майка ти свирепе недолюбваше интернет и социалните мрежи — усмихнах се аз. — Понякога се шегуваше, че трябва да работи като шпионка — няма я в интернет.

— А каква беше?

— Моден дизайнер. Тоест учеше за дизайнер. Много спокойна женска професия, измисляше всякакви красиви неща.

— А... — каза Найд без особено въодушевление.

— Беше много спортна — казах аз. — Смела. Умееше да стреля, много по-добре от мен тогава. Имаше някакъв висок дан по карате.

— Така ли? — заинтересува се той.

— А работата й... ето, вземи...

Извадих от чантата си едно яке и му го подадох. Най-обикновено, от яркооранжева синтетична тъкан.

— Мамината курсова работа. Красиво е, нали?

Найд мълчаливо въртеше якето в ръцете си.

— То всъщност е женско — извиних се аз. — Но според мен е твоят размер. Може да го обличаш, ако искаш. Майка ти понякога го носеше.

— Искам — каза Найд.

После изведнъж заби лице в якето и раменете му се разтърсиха от ридания.

— Найд... — промърморих аз. Посегнах неловко и положих ръка на рамото му. — Найд...

Глулавото „не плачи“ изчезна от само себе си, неуспяло да се роди.

— Аз също плача понякога — прошепнах.

— И сега какво? — попита Найд, без да откъсва лице от якето.

— Не знам.

— Та... Михаил казва, че всичко може да стане още по-лошо — рече Найд. — Че могат да умрат всички възрастни, а децата да започнат да ги възпитават квазитата. Че вие преследвате тази... Виктория...

— Да — казах аз, като мислено наругах Михаил за последните думи. Да, да лъжеш децата не е хубаво, но не е задължително и да им казваш всичко. — Но теб нищо не те заплашва.

— Аз не искам ти да умреш — каза Найд.

— Ще се постарая — обещах аз.

— Намери я... — Той упорито се стараеше да мине без обръщение. — Нека тя да умре, а ти ще живееш.

— Всичко е много сложно, синко... — казах аз и сам се изумих как лесно се изтръгна от устните ми тази дума, която не бях произнасял десет години и която току-що упорито не ми се удаваше. — Всичко е много сложно, но ще направя каквото мога. Но не се съмнявай, всички я издирват. И Михаил... и Държавна сигурност... всички-всички...

— Ще я хванеш ти — каза Найд. — Или ти, или никой.

— Защо? — учудих се аз.

Той най-накрая откъсна лице от якето. Смачка го, притисна го към корема си. Погледна ме.

— Защото само ти ще можеш. Михаил каза, че ти си най-добрият. Че мразиш квазитата, но тях ги мразят мнозина, а ти имаш право на това. И само ти ще можеш да хванеш побъркано квази.

— Побъркано... — Потиснах нервния си кикот. Какво пък, това е идея. Лудост. Оттам и всички тези мятания насам-натам, всички тези странности. Но нима може да се побъркаш, когато си мъртъв? Или след като преминеш през възвисяването и се превърнеш в квази, си оставаш психар, както приживе? Никога не бях чувал за такова нещо... — Не мисля, че тя е побъркана. Ние просто нещо не разбираме.

— За нея? — попита синът ми.

— Изобщо за квазитата — казах аз. — Ние, хората, бяхме твърде заети, когато се случи катастрофата. Отначало с усилието да оцелеем. После да установим отношения с квазитата. После да уредим новия си живот, който прилича на стария, но е съвсем различен. Изобщо не

можем да проумеем най-главното. Какво са квазитата и какво са въздигналите се.

— А какво са хората? — попита Найд. — Нима разбираме това? Свих рамене.

— Ето — какво съм аз? — попита Найд. — Човек или ларва на квази?

— Ти си момче — казах аз. — Засега си само момче.

Найд се намръщи.

— Между другото, обидно е!

— О... Знаеш ли колко бих иска \ да съм просто момче. Да не си тъпча главата с глупостите на възрастните...

Найд помълча, после кимна и попита:

— Как се казвам?

— Александър — отговорих аз. — Саша.

Той се замисли.

— Много обикновено име.

— Ами не знам. Македонски и Пушкин ги е устройвало.

Найд сви рамене, погледна снимката на бюрото.

— Може ли да ми я оставиш?

— Твоя е — казах аз.

Вратата изскърца и в стаята предпазливо надникна Михаил.

— Нали не преча?

— Виж, това е моята мама! — Найд скочи и му подаде гланцовото листче. — Красива е, нали?

Михаил потрепна. Съвсем по човешки потрепна и извърна поглед. После се вгледа в снимката и каза бавно:

— Да. Красива е.

Осъзнах, че нямам повече сили да стоя тук.

При сина си и възпиталото го чудовище.

— Време е да тръгвам... Сашка — казах аз и се изправих. — В чантата има още снимки. И разни вещи... мамини и твои.

— Мои? — обърка се той.

— Ами... — Свих рамене. — Играчки. Плюшено мече. Не знам, помислих си...

Той кимна, без да откъсва очи от мен.

Погледнах накриво Михаил — той все още разглеждаше снимката.

— Ще дойда утре — казах. — Ако нямате нищо против.
Найд енергично заклати глава, после съобрази, че това може да бъде разбрано неправилно, и закима.
— Довиждане — казах аз. — Довиждане, синко. Михаиле...
Той вдигна поглед към мен.
— Ще се видим в участъка — казах аз. — Утре сутринта.
— Измислил ли си нещо?
— Не. Но ще измисля. Утре сутринта. Както обикновено.
Още веднъж кимнах на сина си. За миг се обърках, борех се с желанието да го прегърна. Найд, изглежда, също се мъчеше да се ориентира в чувствата си.
— Довиждане — казах аз. — Ще намина утре.
Заобиколих отдалече Михаил и излязох в антрето.
Всичко е странно. Всичко е толкова странно.
— Денис...
Михаил бързо и безшумно ме догони. Снимката още беше в ръката му. Подаде ми я — сякаш трябваше да я погледна, за да си спомня нещо.
— Денис, това ли е твоята жена?
Аз кимнах.
— Тя... да не е боядисвала косата си в червено?
— От къде на къде?
Михаил за миг затвори очи и каза тихо:
— Не съм се възвисил за сметка на майката на Найд, Денис.
Онази жена... тя беше червенокоса.
Сякаш ме удариха с чук по главата.
— Не съм убивал жена ти — каза Михаил.
— Сигурен ли си? — попитах аз. — Абсолютно ли си сигурен?
Той повтори:
— Не съм убивал жена ти. Не съм я виждал, във всеки случай, когато придобих разум. С момчето... беше друга жена.
— А къде е Олга? — глупаво попитах аз.
— Не знам. Аз съм чудовище, всички ние сме чудовища. Но не съм убивал жена ти.
Постоях, докато чутото се вмести в главата ми. После кимнах.
— Утре в участъка. Да не се успиш, мъртвак.
И тръгнах към улицата — да си хвана такси.

Философите и хуманистите ни казват, че всеки човешки живот е еднакво ценен. Че за мирозданието всеки е еднакво важен и еднакво нищожен. И Бетовен, и Пастър, и Корольов са не повече и не по-малко важни от китайския селянин, прекарал целия си живот на оризовата нива, шотландския безработен, който всеки ден се налива с „Гинес“ в пъба, и латиноамериканския наркотърговец, продаващ бяла смърт из улиците на Ню Йорк.

И ние дори сме склонни да се съгласим с това, макар вътрешно да се мръщим, но кимаме и мърморим, че всеки човек е цяла вселена и всеки живот е безценен, а всяка смърт — непоправима.

Чак до момента, в който на везните се оказват не абстрактните Авицена и египетски каменоделец, а двама напълно обикновени, незабележителни хора, но единият от които е твой близък, скъп и любим.

Ето в този момент целият хуманизъм и цялата софистика се свличат от нас като люспи.

Защото смъртта на своя не можеш да простиш, а смъртта на чуждия — с лекота. Е, добре, не с лекота. С известно усилие и лек дискомфорт.

Така е устроен животът. Навярно това е несправедливо.

Но в този живот дори Бог не е обещавал никому справедливост.

ГЛАВА 9

УЧЕНИЦИ И ВИРУСИ

Събудих се на зазоряване, още нямаше и шест. Вечерта се бях прибрал късно и си легнах чак след полунощ. Но вече никак не ми се спеше.

Това състояние ми беше познато. Ако сега се положат усилия, може и да се заспи. Само че после се будиш от будилника и се наливаш с кафе, за да заработи мозъкът ти нормално. Или обратното — можеш да станеш, ще се чувстваш бодър и отпочинал, но следобед ще те избива на сън.

А можеш тихо да си лежиш, да си дремеш и да размишляваш. Така организмът ти сам ще събере нужния му отдих.

Затова лежах, слушах дишането на Настя, притиснала се до рамото ми, и си мислех.

Какво имаме?

Хора и квазита. Въздигналите се не се броят.

Хората не обичат особено квазитата, макар и мнозина да се готвят да станат такива. Квазитата не обичат особено хората (те по принцип рядко умеят да обичат), но хората са им необходими.

Сред хората има спецслужби и военни. Те нямат нищо против да унищожат квазитата. Кой с радост и без излишни причини, кои по необходимост и при самоотбрана.

Сред квазитата има екстремисти. Те нямат нищо против да унищожат хората, да ги превърнат в себеподобни. Но тъй като самите квазита не се размножават, те искат да унищожат възрастните, а младежта да възпитават в почит към квазитата и с цел размножаване.

И двете страни разчитат на биологично оръжие. Но не е ясно дали го има, или не.

Покойният професор Томилин е работел за квазитата, макар че е бил човек. Дали от любов към Виктория, своята жена-квази, или поради идеологически причини, но е решил, че бъдещето е на квазитата.

Или е създал вирус, избирателно убиващ само възрастните, или се е опитал да създаде.

Ръководството на квазитата, обезпокоено от случващото се, е изпратило в Москва Михаил Бедронец.

Засега всичко е ясно и логично.

Но Михаил малко е закъснял. Виктория е убила мъжа си — дали защото той е размислил по отношение на оръжието, или за да предотврати създаването на оръжието. Ние разобличихме и задържахме Виктория, но тя успя да избяга.

А по-нататък вече започва непонятното и нелогичното. Виктория се носи из Москва, като се крие и сменя облика си. Със сигурност би могла да избяга — щом като е способна толкова добре да променя външността си и има достъп до фалшиви документи. При това, щом работи за екстремистите, със сигурност има някакви приятели, помощници, началници, резиденти. Ако искаше да избяга, щеше да го направи, не бива да се надценяват проверките при МКАД.

Но тя си остава в Москва!

Успява самичка да превземе приюта „Лазар Витанийски“. Занимава се с нещо в лабораторията там, а после изчезва в суматоката, без да направи нищо смислено!

Виктория посещава църква, център по психология (макар че със същия успех може да се нарече „наркобардак“) и своя стар научен ръководител. На всички разказва за своите душевни терзания и преживявания. При това съобщава на всеки различни мотиви!

Напада ме, иска среща с Държавна сигурност и ме настройва срещу Михаил. Но бяга от срещата, при това толкова ловко и така добре подготвя пътищата си за отстъпление, че се натрапва мисълта — изобщо не е възнамерявала да се предава.

Тогава за какво ѝ е всичко това?

Настя промърмори нещо в съня си и се обърна на другата страна. Внимателно я завих с одеялото. Засега не мога да разбера дали ще ни се получи нещо дълготрайно, но ми е хубаво с нея, защото тя е добър човек... А има ли някой, който искрено да се смята за лош?

Виктория също със сигурност смята постъпките си за правилни.

Завъртях се в леглото и намръщено погледнах просветналите прозорци. Разсъмваше се. Нейните постъпки са правилни, ето в какво е

работата. Трябва да се изхожда от това, че мятанията ѝ насам-натам имат някаква цел.

Виждам ли я?

Като че ли да.

Виктория печели време.

Защо?

Това изобщо не е необходимо, ако вирусът е вече пуснат, хората са заразени и скоро ще започнат да умират. Веднага щом стане известно какво става, човечеството ще удари по квазитата с всички сили. Ако ние също имаме биологично оръжие срещу тях (а думите на Виктория за „черната плесен“ подсказват, че имаме), то квазитата ще убият хората — възрастните хора, а ние ще убием квазитата — всички квазита. И на планетата ще останат само деца.

О, не. Ще останат и въздигналите се. Общо взето — нищо добро.

А ако вирусът не е пуснат, ако е още в ръцете на Виктория?

Също няма смисъл да печели време.

Ако иска да предотврати използването му, трябва просто да го предаде на хората. Или да го унищожи. Да отиде при първата попаднала ѝ муфелна пещ и да го изгори напълно. Можела е да го направи и в онзи приют под храма.

Ако Виктория иска да предаде вируса на квазитата — без значение дали за използване, или като застраховка срещу възможна агресия на хората — също не си струва да се мотае из Москва. Трябва да се добере до Санкт Петербург. И отдавна можеше да го направи.

А ако вирус изобщо няма?

Тогава съвсем не ѝ трябва да се мотае в Москва. Тогава трябва да бяга.

И какво остава?

Единственият вариант. Вирусът съществува, но не е у нея. Виктория се опитва да го получи.

Но защо не е у нея? Не знае къде е скрит?

Това вече няма кой да ѝ го каже, така че е безсмислено да остава в Москва.

Знае, но не може да го вземе? Засега не може?

И при това самата тя няма представа какво да прави с вируса?

Тогава нейните мятания стават разбираеми. Тя трябва да изчака някакъв момент, в който ще може да вземе вируса. И още се колебае

как да постъпи. Обсъжда ситуацията с тези, които са ѝ симпатични — свещеника, научния ръководител. Сондира почвата с Маркин — готови ли са хората да се разоръжат. Отива при психолога, за да се опита под действието на лекарството да погледне ситуацията „по човешки“, навярно за да разбере нашите действия.

Едва ли би повярвала, че хората ще се разоръжат. И Маркин ѝ го каза направо — не е в моята власт, не само в Русия има оръжие... И баналната логика подсказва, че хората никога не се отказват от оръжията.

САЩ не се отказаха от ядреното оръжие, когато завърши Втората световна война. И когато комунизмът загуби от капитализма — никоя от великите държави не се разоръжи. Даже след катастрофата, когато конфликтите между оцелелите държави отидоха на заден план, всички запазиха ядрените си оръжия и дори ги модернизираха. Лозунгите от типа „хайде да забраним и да унищожим ядреното оръжие, ние нали не възнамеряваме да го прилагаме“ си останаха само пропаганда.

Виктория трябва да е разбрала това. Ако не в началото, то след посещението при психолога — със сигурност.

— Денис?

Отворих очи и погледнах Настя.

— Не спиш — каза тя.

— Така е — отговорих аз.

— За сина си ли мислиш?

— Не, не за него — отвърнах. — Навярно съм лош баща. Мисля си за работата.

— Как да хванете Виктория? Значи точно за това, за което те е помолил Найд... Измисли ли нещо?

— Имам някои предположения — казах уклончиво. — Ще поговоря с Михаил.

— Аз ще направя закуска — каза Настя. — Извинявай, изборът не е голям — яйца на очи.

— Напълно ме устройва.

Днес пуснах Настя първа. Докато тя вървеше към отдела, аз извадих телефона и набрах номера на Маркин.

— Денис — каза той в слушалката вместо „ало“.

Гласът му беше уморен. Или не, не уморен, а с онази неестествена бодрост, която показват хората на много кафе и стимуланти, а не току-що станалите от леглото.

— Владислав — подкрепих аз неговия маниер на общуване. — Хрумна ми една мисъл, реших да я споделя. Разбира се, вие още не сте хванали Виктория.

Маркин изсумтя в слушалката.

— Говори, капитане.

— Мисля, че вирусът не е у нея. Засега. Томилин го е скрил някъде и засега тя не може да го вземе. На ваше място бих проверил още веднъж апартамента на професора и института, където е работел.

— Ако беше на мое място, капитане — каза Маркин, — щеше да провериш всичко още първия ден. Както и беше направено.

— Аха. Почувствайте се дилетант... Е, извинявай.

— Нищо, Денис. Идеята не е лоша, макар и закъсняла. За всеки случай ще повторя — готов съм да те взема в екипа си. Но няма нужда да ровиш из професорските чорапи и да душиш епруветките в института по биохимия — всичко това вече е направено. Уви, Денис. Но благодаря, че си мислил по въпроса.

— Аз май ще продължа да мисля — казах. — Процесът ми хареса.

— Ти сигурно работиш с Михаил? — попита небрежно Маркин.

— Общо взето, да.

— Тогава една молба, капитане. Бъди човек, наглеждай го.

— Добре — казах аз след кратко забавяне.

— Ако изведнъж ти дойде в главата още някоя мисъл или попаднеш на следа или... на нещо непонятно... обади ми се, капитане. А аз няма да ти остана дължен, сам разбираш.

— Капитане, Михаил е мой партньор — казах аз.

— Разбирам. Затова и те моля *по човешки*. Всички понякога грешим. Важното е да не направим грешка в решаващия момент.

Маркин прекъсна връзката.

Замислено прибрах телефона, поклатих глава.

„Бъди човек.“ „Моля те по човешки.“

Общо взето, Маркин едва ли не в прав текст ми съобщаваше, че в отношенията между хората и квазитата назряват сериозни проблеми.

Като че ли аз самият не го разбирах.

Тръгнах към отдела. Бързо се шмугнах в кабинета си и погледнах книжата на бюрото. Те какво, размножават ли се? Чрез клониране? Със сигурност отново ще има няколко за подозрителни съседи (как не обичаме ближните си!), няколко за тайнствени почуквания и стонове от мазето (старата канализация понякога издава странни звуци), няколко за дискриминация и преследване (квазитата отстояват правата си с не по-малък ентузиазъм от хората). И всичко това трябва да се разреши както си трябва. Въпреки дамоклевия меч, надвиснал над човечеството...

— Закъснях ли, Денис?

Погледнах накриво влезлия Михаил, после, демонстративно — към часовника на масата. Уви, беше дошъл точно на минутата.

— Не, Михаиле.

Бедренец свали шапката си, овеси я на закачалката. Седна срещу мен.

— Много мислих тази нощ.

— Аз също — признах.

Михаил кимна с разбиране.

— Как е Найд? — попитах.

— Саша спа с якето на майка си — каза Михаил. — Благодаря, че дойде вчера. И донесе всички тези вещи.

— Истината ли каза? — попитах аз. Без да уточнявам за какво — то и без това беше ясно.

— Да. Не съм убивал жена ти.

— Може би просто не помниш.

— Ако не помня, значи не съм я убил окончателно, а просто съм я привел в състояние на въздигнала се. Но момчето беше с друга жена. Едва ли Ольга би дала детето, ако е била жива.

Кимнах.

— Добре. Да не говорим повече за това. Аз всъщност размишлявах за поведението на Виктория.

— Вирусът не е у нея — каза квазито.

— Аз стигнах до същия извод — отговорих. — Вирусът е скрит някъде и тя не може да се добре до него.

Михаил поклати глава.

— Съмнително. Или може да се добере, или не. Едно от двете. Просто вируса още го няма.

Намръщих се.

— Той се култивира — каза Михаил. — Виктория чака да съзрее вирусната култура.

— По дяволите! — кимнах аз. — Възможно е. А какво може да е това?

— Обикновен термостат с тъканна култура или например... — Михаил мрачно се усмихна — ... лабораторна мишка.

— Обадох се на Маркин — признах аз. — Той каза, че не си струва да се губи време за обиск на института или апартамента, там всичко е проверено. Нашата Държавна сигурност също търси вируса.

— В Москва има хиляди места с термостати. И навярно десетки хиляди с мишки. Всякакви зоокътове, зоомагазини, любители на животни... — Михаил махна с ръка. — Струва ми се, че сме на правилен път, Денис. Но сега ни е нужна добра догадка. Това е твоята епархия.

— Какво е епархия? — попитах аз, размишлявайки.

— О, стига — усмихна се Михаил. — Не се прави на тъпо ченге. Може и да си равнодушен към църковните дела, но явно си чел книги.

Изсумтах, но ми стана приятно на душата.

— Имах много свободно време — казах. — За съжаление не може да се пие постоянно. Четенето е добра замяна на водката... Значи какво правим? Тръгваме по зоомагазините? По приютите за животни? „Да ви е давал покойният професор за съхранение мишка, заразена със смъртоносен вирус?“

Михаил се направи, че обмисля сериозно това предложение. А може и да го обмисляше. Кой ги знае квазитата.

— Нека все пак да не бързаме — каза той. — По-добре да помислим преди работата, отколкото да пристъпваме към ненужни действия.

— Позицията на лентя — казах аз с възхищение. — Уважавам!

— Това е чиста логика! — възмути се Михаил. — След като пристъпиш към ненужна работа, е много трудно да разбереш нейната ненужност. В резултат се губи повече време за извършване на ненужни действия, отколкото за изработване на правилен регламент на работа.

— Логичен мързел! — Плеснах с ръце и изскочих иззад масата. — Михаиле, ти придаде на живота ми нов смисъл. Хайде да мислим.

— Но тъй като не е правилно да се пилее време напразно, трябва да се мисли по време на изпълнението на рутинна и скучна работа — каза Михаил. Взе от бюрото ми рапортите и заявленията и започна да ги прелиства. — Нещо скучно, но полезно за обществото.

— Аз не играя така — отвърнах. Приблжих се към шкафа и взех от полицата любимата си чаша. — Ще отида да помоля момичетата за кафе.

— Вие с Анастасия сутринта и без това сте пили кафе — каза Михаил. — Вредно е да се прекалява с кафето.

— Ти откъде...

— Миризмата.

— А, да. Ходещият газоанализатор — кимнах аз.

— Ето това е любопитно... — Михаил сложи листите настрана, като остави в ръцете си само един — разпечатка на имейл. — Гражданката Файзулина моли да арестуваме сина ѝ Руслан, на седемнайсет години, тъй като е обсебен от мисълта да извърши самоубийство, за да се превърне в квази.

— Това е за ОРН — казах аз. — За Отдела за работа с непълнолетни. Макар че не — те са под шестнайсет години.

— Пише, че там са отказали. И психолозите са отказали.

— Как така? — възмутих се аз.

— Защото в разговорите момчето твърди, че не планира никакви самоубийства, иска да стане квази „когато му дойде времето“, създава впечатление за жизнерадостен и вменяем. А самата майка е на отчет в психоневрологичното. Явно не се доверяват на мнението ѝ.

— И какво можем да направим ние? — разперих ръце аз. — Да го арестуваме? Абсурд. Да поговорим? Че нали с него са говорили специалисти и не са постигнали нищо. Може би тя все пак трябва да се обърне към лекарите?

Михаил ме погледна с упрек.

— Добре — въздъхнах аз. — Да вървим. Да поговорим с младежа. Ти ще му разкажеш какво коства възвисяването и той ще размисли.

— Няма да му разкажа — навъси се Михаил.

— Тогава ще вземеш каиша и ще го напердашиш. Да вървим, в края на краищата ще отбележим в рапорта, че сме провели

превантивна беседа. Че току-виж хлапакът наистина се самоубие и всичко ще стоварят върху нас. Къде живее?

— „Красносибирская“ едно, блок две. — Михаил се замисли и добави: — До площад „Преображенски“.

— Да, знам къде е — намръщих се аз. — Стоп. Как е попаднало това при нас? Не е нашият район. Можем да не реагираме.

Михаил известно време изучава разпечатката, после кимна.

— Но разбира се! Писмото е изпратено до всички отдели на полицията в град Москва.

— Нека пише на министъра — посъветвах аз.

— Има копие и за министъра.

— Тогава в ООН. И в тотото. Не е нашият район, Михаиле. Не само че не сме длъжни да реагираме, но нямаме и право!

— Жената явно е отчаяна — отбеляза Михаил.

Въздъгнах, взех листа от него и се заех да го оглеждам. Писмото беше хаотично, с куп ненужни подробности, засягащи основно това какво „славно умно момче“ е Руслан — е, ясно, нали го е писала майка му. Почти го бях дочел, когато одраскала съзнанието ми фраза ме накара да се върна към средата на текста.

— Михаиле, всъщност ще отидем — казах аз.

— Така ли? — Той вдигна въпросително вежда.

— „... пълен отличник, участва в кръжока «Млад биохимик»...“

Михаил ме гледаше неразбиращо.

— В института, където работеше Томилин, на стената висеше програма на работата на кръжок „Млад биохимик“.

— Малко ли такива кръжоци... — каза Михаил, но явно се оживи, доколкото това е възможно за квази.

— „... искаше да стане професор, като неговия ръководител“...

— Всички деца искат да станат професори, а не чистачи — отбеляза Михаил. После кимна: — Добре, какви ги говоря? Невероятно, но факт. Да вървим.

Сатърът, с който се сдоби Борис след първия бой, беше доста по-зле от моето мачете. Но сержантът боравеше с него с ентусиазъм, компенсиращ опита.

Покрай музея попаднахме само на един въздигнал се — той седеше на колене на бронята на един танк и ядеше жива врана. Как я е хванал — изобщо не можех да проумея, враните са много умни

птици. Въздигналият се стискаше здраво враната за главата и тя не можеше да грачи, само потрепваше, когато той отхапваше от нея парчета плът.

— Ах ти, мерзка твар... — каза Борис и тръгна към него. Ако се съди по вида му и остатъците от облеклото, въздигналият се беше типичен млад московски гопник^[1] седеше и в характерна поза. Само че вместо семки имаше врана.

При вида на Борис въздигналият се се засуети и започна да поглъща враната по-бързо. Явно не можеше да се откъсне от нея дори заради по-голяма и вкусна плячка.

Сержантът уби въздигналия се с пет или шест удара, при това всичките, освен първия, бяха излишни — той му отсече главата. После Борис доуби осакатената врана.

Той, разбира се, беше груб войскар, откровен тежкар и се опитваше да се прави на мачо, а възгледите му за нежния пол биха огорчили ужасно всички жени по света. Но сред тълпите въздигнали се мъртъвци той беше доста по-добър спътник от най-финия, изискан, интелигентен, политкоректен и толерантен педераст.

След като отмъсти за клетата птица, Борис мигновено се успокои и ние тръгнахме към музея. Старите танкове бяха застинали наоколо като мъртви изваяния.

— Ако се превърна в такова — убий ме — каза Борис. — Разбра ли? Живял съм като човек, искам като човек и да си умра.

— Добре — обещах аз.

— Аз теб също ще те убия, ако нещо. Не се съмнявай — обеща Борис. Спря се при един танк и погледна скептично вкаменените вериги.

— Не е в движение — казах аз. — Поне от петдесет години.

— Изобищо не знам защо ни наредиха да проверим тези вехтории — съгласи се Борис. — В Москва и без това има танкове, с горивото е зле. Явно просто предлог, за да си потърсиш семейството.

— Да — признах си аз. — Уговорих началството.

— Ами браво. Наглец. От теб ще излезе мъжага, веднага го разбрах...

Приблизихме се към сградата на музея.

— Вратата не е разбита — каза Борис. — Това е плюс. Но е отворена, това е минус. Какво, Дениска, отиваме ли? Дадоха ни

половин час, конвоят няма да ни чака.

— Отиваме — кимнах аз, като погледнах към камионите и бетеерите, застинали на шосето.

Половината час ни беше достатъчен. Огледахме музея от край до край. Не намерихме никого.

Нито живи, нито мъртви. Нито въздигнали се.

Затова пък Борис намери празни бурканчета с детска храна. Попита с неочаквана мекота:

— Може би твоята е хранила детето? А после е видяла, че няма въздигнали се — и си е отишла.

— Къде? — попитах аз, сякаш той можеше да знае.

— Кой знае. Ще продължиш да търсиш.

От шосето се разнесе пронизително нетърпеливо бибиткане.

— Да тръгваме, Денис — каза Борис. — Че ще ни зарежат тук. Бъди благодарен, че и половин час ти отпуснаха.

Аз се колебаех.

— Ако искаш — остани — предложи спокойно той. — Аз те разбирам. Ще излъжа нещо. Но ако питаш мен — да вървим нататък. Ще имаш още излизания за търсене.

Когато го погледнах в очите, разбрах — той нито за миг не се е съмнявал, че вече няма кого да търся.

— Да вървим — каза Борис, прегръщайки ме през раменете. — Да вървим, боецо. Скрил съм в каросерията алкохол. Да вървим...

Районът на площад „Преображенски“ е от онези стари московски райони, в които и досега е пълно със стари постройките още от съветски времена. Семейство Файзулини — майка и син — живееха в древна девететажна сграда, от онези, които все не могат да се наканят да ги съборят и да разселят обитателите. Мисля, че сега обясняват това с катастрофата. По-рано намираха други причини.

Но в края на краищата, когато си само на седемнайсет години, животът в малък апартамент в стара сграда още не е повод да ставаш квази. Едно е глупава момичешка постъпка, като онези двете с тяхната нещастна любов. Друго е спокойно и обмислено действие (доколкото действията на тийнейджърите изобщо могат да се нарекат обмислени). Бях почти сигурен, че Руслан Файзулин ще се окаже болнав юноша с пъпчасало лице или обратното — дебелак с очила. Общо взето, от

онези момчета, към които момичетата гледат като към празно място, а в него бушуват хормони, той иска да се целува, и не само да се целува.

Но Руслан се оказа висок красив младеж с умно, интересно, леко иронично лице. Въпреки татарската фамилия, беше светлокос, европейски тип, само широкият овал на лицето издаваше източни корени. На такъв девойките трябва да му висят на шията.

И майка му, въпреки странното писмо и факта, че се води на отчет в психоневрологичното (а на кого от нас това би попречило? Психиатрите нямат болни, имат недоизследвани), изглеждаше добра жена, която обича сина си и поддържа и себе си, и дома. Едва ли синът би поискал да избяга при живите мъртъвци заради такава майка. Нашата поява хем я зарадва, хем я смуги. Тя се зае да предлага чай с някакви национални триъгълни пирожки, но веднага се смуги — пирожките бяха с месо. Руслан не реагира с такъв ентузиазъм. Изглежда, дори възнамеряваше да ми каже нещо ехидно, както и се полага на тази възраст. Но когато видя Михаил, веднага се смири и стана образцово момче.

Това не е просто юношеска странност, помислих си аз. И не е демонстративно поведение като при онези девойки. Това е наистина отношение към квазитата като към висша форма. Висша форма на живот, мамка му...

Не успяхме да откажем чая. Но поне ни го поднесоха в стаята на Руслан, заедно с чиния сладки и каничка мляко. С Михаил седнахме при бюрото, втория стол го донесе тихият и послушен Руслан, който се настани на ръба на грижливо оправеното (не вярвам, че той го е оправял!) легло.

След което гражданката Адиля Айдановна Файзулина тихо излезе от стаята и внимателно затвори вратата след себе си. В единия момент беше в стаята и наливаше чай, в следващия вече я нямаше.

Стаята на Руслан изглеждаше така, че беше ясно — той е пълновластен господар тук. Компютър, на бюрото — бардак, сред който се открояваше електронна фоторамка, в която се сменяха някакви ученически снимки. Навсякъде много чисто, но вещите разхвърляни както дойде (представям си как на Адиля Айдановна й се иска да разтреби, но явно се ограничава само с измиването на пода и избърсването на прахта), постери на стените, включително

предизвикателно еротични, с девойки с доста свободно облекло и поведение.

Но как може да разстройваш такава майка! Аз погледнах много неодобрително Руслан. Юношата, трябва да се признае, се смути и извърна поглед.

— Разбираш ли защо сме дошли? — попитах.

— Ами да — басово, но с криещ се някъде съвсем наблизко фалцет каза Руслан. — Всичко това са фантазии на мама. Смята, че искам да се самоубия, за да стана квази. — Не се сдържа и погледна към Михаил.

Погледна го с възхищение.

— Нали няма да вземеш да ме лъжеш, Руслане? — попита Михаил.

Руслан изсумтя, но не каза нищо.

— И мама не е хубаво да лъжеш — продължи Михаил. — Но да лъжеш за мама е още по-лошо!

— О, нямам намерение да се самоубивам! — не издържа Руслан. — Да, смятам, че да си квази е правилно и хубаво! Но засега няма да правя нищо със себе си!

— А кога ще правиш? — попита Михаил доброжелателно.

Руслан започна да се върти нервно. В него уважението към квазито се бореше с предпазливостта. Но очевидно към уважението се присъедини и юношеският протест и той обяви предизвикателно:

— Когато всички разберат това. Когато хората организират всичко правилно. Да можеш да пораснеш, да се ожениш и всичко останало... а после — квази!

— Това професорът ли ти го каза? — попита небрежно. — Виктор Аристархович?

Ефектът беше потресаващ.

Руслан буквално излетя от леглото, изстреля се като куршум от стаята и тресна вратата зад гърба си. След миг се тресна и входната врата. Разнесе се гласът на Адиля Айдановна:

— Руслан!

— По дяволите! — казах аз, забил поглед в краката си, обути в старичките пантофи за гости. — Той беше с маратонки.

— Стар съм вече за такива глупости — каза Михаил и се изправи. Отиде до прозореца, отвори едното крило и погледна надолу.

Въздъхна. — Почакай ни тук, става ли?

— Четвърти етаж — отбелязах аз.

— Виждам... — рече Михаил, докато се катереше с пъхтене на перваза. — Дано поне градинката...

Изчезна зад прозореца и след две секунди отекна звук — сякаш изпуснаха тежък дюшек.

— Бум — казах аз, докато разглеждах рафтовете. Книги, много книги. Предимно фантастика. Но имаше и малко поезия и класика — общо взето, от училищната програма.

На рафтчетата имаше всякакви други дреболии, като оловни войничета, купи и грамоти от разни спортни състезания, фигурки на динозаври. Може пък младежът и в института по палеонтология да е ходил? Не, това вече щеше да е прекалено.

След три минути външната врата отново хлопна, майката на Руслан каза нещо бързо и синът виновно избоботи в отговор. Не се заслушах.

Михаил влезе с накуцване, като водеше Руслан за лакътя. Квазито беше само по чорапи.

— Чехлите се скъсаха — оплака ми се Михаил. — Левият малко, а десният направо се пръсна.

— Некачествени чехли — подкрепих го аз. — А ти, Руслане, защо така избяга, без да се сбогуваш? Голямо момче, възпитано. Такава добра майка имаш.

Руслан стрелна Михаил с поглед и не каза нищо. Като че ли възхищението му от квазито не само не беше изчезнало, но към него се беше добавило и уважение.

— Той е добро момче, само юношеският максимализъм... — каза Михаил.

— Главата му е пълна с глупости — казах аз.

— Горещо чайче? — плахо надникна през вратата майката на Руслан. Изгледах я сурово и тя мигновено изчезна.

— Благодаря, няма нужда — казах на затварящата се врата и отново се обърнах към Руслан. — Що за глупости вършиш, момче? Наслушал си се на приказките на Томилин? Ах, умен чичко, професор, жена му — квази. Прогресивен. Подкрепя еволюцията. От калта та до квазитата... А знаеш ли, глупако, на каква цена?

— Денис! — строго се обади Михаил.

— Знам — неочаквано се обади Руслан и ме погледна предизвикателно. — Квазитата са онези въздигнали се, които са по-развити. Те се възвисяват по-бързо. Ами и... — Той се поколеба. — Те...

— Продължавай — казах аз.

— Ядат хора — рече Руслан.

— Готов ли си да го направиш? — попитах аз.

Момчето мълчеше. После тръсна глава.

— Това вече няма да съм аз, а въздигналият се. Това е еволюция.

— Това е канибализъм — казах аз.

— Не е вярно — отвърна бързо Руслан. — Въздигналите се вече не са хора. А канибализъм е да ядеш себеподобните си.

— Ах, колко си образован... Кого ще ядем? — попитах аз. — Ти какво, избра ли си вече вечеря от съучениците си? Двойкаджии, хулигани?

— Хората и без това се ядат едни други — измърмори Руслан. — Само че не в буквалния смисъл. Обществото е изградено върху това, че умните и силните доминират, а глупавите и слабите обезпечават съществуването им. Някога комунизмът се е опитал да ликвидира това, но той е противоречал на човешката природа. А при квазитата се получава правилен комунизъм, защото баластът не пречи. Престъпниците, глупците и мързеливците ще послужат за възвисяването на нормалните добри хора.

Той така се увлече, че съвсем спря да се бои. Сега говореше с жар, с въодушевление.

— Сами вижте какво общество са изградили квазитата! Питер е толкова хубав град, бях там на екскурзия. Всички карат велосипеди, навсякъде е чисто, построили са луксозни къщи и са реставрирали старите, няма никаква престъпност, навсякъде само учени и майстори, а заводите им са прочути, ето компютъра ми — в Питер са го правили, в завод „Заслон“. Не им трябва никаква медицина, квазитата не се разболяват. И пенсия не им трябва, те вече не остаряват. Не се хаят напразно ресурси, така може и в космоса да се лети, и на Земята да се построи справедливо общество! Идеалният свят! Истински комунизъм!

Той замълча.

Мълчахме и ние с Михаил.

— Момче, това, което описа току-що, не е комунизъм. То се нарича с друга дума — каза Михаил. Гласът му си оставаше спокоен, учтив, но незнайно защо ми се струваше, че в дълбините на своята мъртва душа той сега ревеше от ярост. — В историята вече са се опитвали да построят общество, в което болните, глупавите и мързеливите са били утилизирани. Вярно, не са ги яли. Пропуск. Но са ги преработвали в торове, а с косата им пълнели дюшеци. Имало е такива неща.

— Който спомене Хитлер, не е прав — каза Руслан. — Това се нарича „закон на Годуин“.

— Знам — кимна Михаил. — Само че точно ти го спомена... Значи искаш да бъдеш квази? Да не боледуваш, да не старееш, да можеш да скачаш от прозореца? А това, че ние не сме способни да се развиваме, разбираш ли го? Добре ли го разбираш? Мислиш си, че нашето общество е прекрасно и устойчиво? Това пък как го реши? То съществува от няма и десет години, никога не сме живели без сътрудничеството с хората! Мислиш си, че въздигналият се ще ти свърши всичката мръсна работа, а ти ще се събудиш чистичък и разумен? Глупак! Ще се събудиш в мига, в който ядеш жив човек! Възнасянето става за миг! Никога няма да го забравиш, разбираш ли? Да не мислиш, че ще свикнеш с това, ще го забравиш?

Той сграбчи Руслан за раменете и го разтърси като малко момченце.

— Може би това е проклятието ни, може да е наказание, може да е предпазител... Само че като се възвисиш, ще изпиташ отвращение, погнуса, ще те потрися, ще ти се гади само при мисълта за животинска храна. При вида на кръв и сурово месо. Знаеш ли, че сред квазитата няма хирурзи? Сега разбра ли защо? А знаеш ли, че ние не сънуваме? Никакви сънища. Никога. За нищо... А знаеш ли, че нямаме нормални емоции? Останала ни е една-единствена. Ако обичаш жена си, ще престанеш да обичаш майка си. Ако запазиш способността си да тъгуваш, повече няма да се смееш. Какъв искаш да станеш, момче? Какъв искаш да станеш, когато се превърнеш в квази?

— К-космонавт — заекна Руслан.

— Никой не може да ти го гарантира — продължи Михаил, като не спираше да го разтърсва за раменете. — Докато си човек, можеш да постъпваш според желанията си, въпреки природата си, въпреки

инстинктите, въпреки предразположеността си. Когато аз бях човек, рисувах добре. Мислех си, че като се пенсионирам, ще започна да рисувам картини, докато очите ми виждат и ръката ми може да държи четката. Сега разполагам с всичкото време на света. Зрението ми е два пъти по-добро от човешкото, ръцете ми не треперят. Но няма да нарисуват и една ябълка в чиния. Аз съм ченге. Детектив! Картините може да ги нарисува човек. На мен не ми е съдено! Нещо е решило вместо мен, че това не е нужно, разбираш ли? Еволюция? Каква ти еволюция, по дяволите! Космонавт искаш да станеш? А ще бъдеш градинар. Или програмист. Или зидар, който реди тухлите на идеални редове! Няма ти да решаващ! Не ти, а твоите некроневрони! Харесва ли ти, момче?

Руслан мълчеше. Дори на „момчето“ не реагира. Твърдо стискаше устни и гледаше изпод вежди. Упорит един такъв...

— А относно това, че си толкова сигурен, че ще станеш квази...
— Михаил го пусна и тръсна ръце, сякаш се беше изцапал. — Повярвай ми, такива като теб обикновено стават храна. Макар че може и по-зле.

— Как се казва приятелката ти? — попитах аз. Руслан ме стрелна с поглед, но не каза нищо. Тогава взех от масата фоторамката. Едно от момичетата на снимките се появяваше толкова начесто (макар понякога и в компанията на други), че беше невъзможно да не го забележиш. — Представяш ли си? Ти се възвисяваш, а тя — не. И вече я няма. Съвсем и завинаги. Ти си се възвисил за нейна сметка.

— Не знаех! — рече задавено Руслан. И веднага стана ясно, че вкамененото му лице не е израз на упоритост или безчувственост, а опит да сдържи истерията си. — Виктор Аристархович ми го обясни по съвсем различен начин...

— Томилин беше стар човек с хладен ум — казах аз. Разбира се, професорът не беше стар, просто не беше млад. Но от гледната точка на седемнайсетгодишен и „стар“ щеше да свърши работа. — Талантлив, но безчувствен.

— Той пишеше стихове, за любовта...

— Това изобщо не пречи да си безчувствена гадина — потвърдих аз.

— Ами той всичко по друг начин... — Руслан явно беше готов да се срине. — Когато говореше...

— Къде е вирусът? — попитах аз. — Все още не се е случило нищо ужасно. Къде е вирусът, Руслане?

Той замига на парцали и попита с ужас:

— Какъв вирус?

С Михаил се спогледахме.

— Ти си посещавал кръжока за млади биохимици, който ръководеше Томилин, нали? — попитах аз.

Руслан закима и незнайно защо уточни:

— Подготвих се за кандидатстване в университета...

— Томилин ли ти каза всичките тези глупости за щастливото общество на квазитата?

— Да, но той разказваше на всички, някои момчета спореха...

— Защо избяга? — попита Михаил.

— Ами него го убиха... — Руслан ме погледна жално. — Полицията го уби...

— Знам — отвърнах. — Аз бях.

Руслан някак се смали и попита обречено:

— И мен ли ще убиете?

— Че защо?

— Ами нали него сте го убили? Заради тези разговори, заради гражданската му позиция... а аз съм съгласен с него. — Той се поколеба, но все пак добави: — Бях...

Въздъгнах.

— Дори ако убиваха заради такива разговори, това нямаше да го прави полицията, а някоя спецслужба. Съдебният процес още не е минал, но мога да ти кажа — професорът беше убит от крадец. Въздигналият се професор уби крадеца. А аз бях принуден да убия и двамата въздигнали се.

Михаил ме погледна скептично, но си замълча.

— И не се надценявай. Мислиш, че някой ще иска да те убива? Та засега ти си нужен само на майка си и на приятелката си. Може би и на двама-трима приятели. Я го виж какъв борец срещу режима се извъдил...

— Какво знаеш за вируса? — попита го Михаил.

— Вирусът, който превръща хората във въздигнали се? Професорът казваше, че и досега не са го открили. Че може и да не е

вирус, а прион. Или неизвестен патоген, защото за прионите не е характерна такава бързина на развитието...

Въздъгнах.

— Това го знаем. С какво се занимаваше професорът? С какъв вирус?

Руслан се усмихна смутено.

— На варицелата. Започнахме да му се смеем, а той каза: „Да вдигнат ръка онези, които не са преболедували варицела“. Ами аз вдигнах и още три момчета. Той ни обясни, че тъй като не сме я преболедували като малки, като възрастни можем да се разболеем много тежко. Затова лекарството срещу варицела е много важно.

— Тоест той е правил лекарство? — уточни Михаил. Руслан кимна.

— Вашият кръжок в института ли се провеждаше?

— Научна секция... Да, разбира се.

Така значи.

Случаят ни отведе при юноша, който е общувал с главния заподозрян. Ние точехме зъби — сега всичко ще научим...

А е нямало какво да се научи. Освен че Томилин е бил идеен привърженик на квазитата... което, между другото, вече ни беше известно.

— Колко души бяхте в кръжока... тоест в секцията? — попитах аз.

— Единайсет — с готовност отвърна Руслан.

— От по-горните класове? Момчета, момичета?

— Предимно момчета.

— Томилин имаше ли твърде близки отношения с някого?

Руслан се опули и нервно изхихика.

— Вие какво... Томилин не е такъв! Никого не задиряше!

— Боже опази! — казах аз. — Не става дума за това! Имаше ли приятели сред учениците? Любимци? В добрия смисъл на думата, разбира се. Имаше ли някой, на когото отделяше особено внимание, на когото би доверил някоя тайна?

Руслан наистина се замисли, после поклати глава.

— Ами не, с всички се държеше еднакво... Мен ме хвалеше често. Но и не обичаше особено да откровеничи, само за квазитата обичаше да говори...

Разперих ръце. Това беше, пас. Нямах повече въпроси.

— Ясно — каза Михаил. — Руслане, не можем да те държим под арест, за да не направиш нещо със себе си. Боя се, че няма смисъл и да се опитваме да те разубедим. Доколкото разбирам психологията на твоята възраст, колкото по-упорито те убеждаваме, че не си прав, толкова по-силно ще ни се противиш.

Руслан млъкна.

— Ще ти кажа само едно: не бързай. — Михаил ми кимна. — Да вървим, Денис.

Не възразих. От Руслан не можехме да научим нищо полезно, дори ако с радост се беше съгласил да сътрудничи на следствието.

— Довиждане, младеж — казах аз. — Бъди здрав. Живей дълго.

Вече отворил вратата, Михаил се обърна и добави:

— Напразно търсиш светлината от другата страна. Там цари същият мрак.

Адиля Айдановна стоеше до вратата и държеше в ръцете си разкъсания пантоф, който не беше издържал скока от четвъртия етаж. Тя като че ли едва сега бе осъзнала как Михаил беше успял да догони сина ѝ.

— Ако имате възможност — каза Михаил, докато се обуваше, — изпратете Руслан в Питер. Нека поживее някой друг месец в нашия град. Мога да ви дам ключа от апартамента ми и да му помогна да се запише в училище със смесено обучение.

— Защо? — попита тихо жената.

— За да не бърка туризма с емиграцията. Нека поразгледа внимателно нашия живот, това е полезно.

Той подаде на Адиля визитката си.

— Всичко добро — казах неловко аз. — Поговорихме, колкото можахме — опитахме се да го разубедим...

Жената кимна, без да спира да върти в ръцете си остатъците от пантофа.

После каза тихо:

— Той е добро момче...

— Всички сме добри — казах аз. — Пазете го. Повярвайте, и на него му е трудно.

Известно време поседяхме в колата. После Михаил запали двигателя и попита:

— Къде да отидем? Какво ще правим?

— Имах чувството, че сме толкова близо — казах аз. — Но някак си не улучихме, отворихме погрешната врата, не надникнахме зад правилния ъгъл...

— Може би трябва да се върнем при момчето? — попита Михаил. Той явно се отнасяше сериозно към догадките ми. — Да си поговорим още? То като че ли се отвори към нас.

— Руслан не знае нищо — казах аз. — Всъщност не. Руслан може и да знае нещо, но не знае какво точно. За да ни отговори, трябва да му зададем правилния въпрос. А ние не го знаем.

— Да проверим ли останалите млади биохимици? — предложи Михаил.

— Още десет души... — Намръщих се. — Работа за два дни.

— Тогава позвъни на Маркин — подхвърли небрежно Михаил. — Той със сигурност те е помолил да му докладваш за всичко ново?

— Помоли ме — не отрекох аз.

— Позвъни му, разкажи му — нареждаше Михаил. — Той има цял отряд, ще им е по-лесно да разпитат всички.

Слезе от колата и започна да я обикаля, да подритва и оглежда гумите. Деликатен човек.

Извадих телефона, позвъних на спецназовеца и накратко му разказах за кръж... за секцията млади биохимици. Ако се съдеше по ентусиазма му, той беше готов да се хване и за сламка.

Но аз не очаквах нищо съществено от разследването му. Дали защото в главата ми се бяха набили думите на Найд, че трябва да хвана Виктория и да спася света.

Или просто бях уморен.

Или този умен, красив, здрав младеж, който мечтаеше да се превърне в ходещ труп, ме беше ядосал повече, отколкото бях очаквал.

— За какво си мислиш? — попита Михаил, когато седна в колата.

— За сина ми — отвърнах аз.

Той кимна и колата потегли.

— Накъде? — попитах го. Не отговори.

Квазитата всъщност не обичат да отговарят на риторични въпроси. Очевидно го намират за нерационално.

Обичам да се оплаквам от московските задръствания, наистина често ни се случват. Но ако трябва да съм честен, сегашните изобщо не могат да се сравняват със задръстванията в Москва преди катастрофата.

Стигнахме до училището на „Большая Переяславска“ за по-малко от четвърт час. С Михаил вече не разговаряхме — аз гледах през прозореца, той към пътя.

Само точно преди да слеза от колата, казах тихо:

— Всъщност аз съм виновен. Ако не бях убил професора, той щеше да се възвиси и можеше да бъде разпитан.

— Първо щеше да се наложи да изяде жив човек, за да може да се възвиси — отвърна Михаил.

— Повярвай ми, Маркин щеше да намери кандидат — отвърнах аз.

До входа на училището, на десетина метра от оградата, се мотаеха юноши. Повечето бяха от горните класове, но се виждаха и деца на по десетина-дванайсет години. Те пушеха, естествено. Винаги е било така — и в годините на моето детство, и по време на свирепите закони против тютюнопушенето, и след катастрофата. Сред подрастващите задължително ще се намерят нарушители — не защото им се иска да пушат, а заради принципа. Униформата ми видимо леко ги смути или уплаши — повечето деликатно скриха цигарите зад гърба си, само един продължи да пуши открито и предизвикателно.

Но точно днес вече бях изпълнил и преизпълнил дълга си по вразумяването на чужди отрочета, затова просто го подминах.

Младичкият, съвсем скоро излязъл от училищната възраст охранител, който седеше зад масата във фойето на училището, ме погледна въпросително. Униформата ми някак намекваше, че съм се появил тук, за да изпълня служебните си задължения.

— По личен въпрос съм — успокоих го аз. — Тук имам... син.

— Кой?

Замислих се за миг.

— Найд. Найд Бедренец.

Охранителят почука с пръсти по старичка клавиатура с изтрити букви и кимна:

— Има такъв. Седми „А“ клас. Спешно ли ви е? Последният час ще свърши след десет минути.

— Ще почакам — отвърнах. — Може ли?

Охранителят отново погледна към екрана.

— Вие ли сте Денис Симонов?

— Да.

Младежът сви рамене.

— Вие сте бащата, разбира се. Тук е записано: „Роднини: Михаил Бедренец, настойник. Денис Симонов, баща“.

Той се обърка, очевидно се зачуди защо момчето носи фамилията на настойника си, а не на бащата. После се намръщи — очевидно си спомни, че настойникът е квази. Но нищо не попита, сдържа се.

— Да, срещат се и такива сложни семейни обстоятелства... — мъгляво произнесох аз, докато присядах на тапицираното с изкуствена кожа диванче. На няколко места то беше прокъсано, някой старателно беше оцветил стърчащия от процепите дунапрен с флумастер с цвета на тапицерията. — А това отдавна ли е записано? Кой е бащата, кой настойникът?

— Преди три дни.

Какво упорито квазище. Записал ме е като родител дори когато още нямаше доказателства.

Седях на диванчето и размишлявах за вероятността и невероятността на съвпаденията. Нещо много нагъсто бяха започнали да се появяват напоследък. Синът ми Сашка, който се беше оказал Найд, а после обучаващият се при Томилин Руслан. Закон за свързаните случайности? Предпочитам пословицата „Бог обича троицата“. Още някое и друго съвпадение, за да бъде намерен и унищожен вирусът.

Звънецът зазвъня — със същия, запечатан в паметта ми звън, който едновременно навяваше тъга и ме радваше в детството ми. След малко започнаха да се появяват децата. Спускаха се с тропот по стълбището, профучаваха през фойето покрай празните гардеробчета и се изсипваха на улицата.

— Нещо нямате много ученици — казах аз. — Училището ми изглежда голямо...

— Долните класове са вече във ваканция — обясни охранителят.
— А за горните е още рано, изпити са им на главите, готвят се.

Ами да, разбира се. В моето детство занятията приключваха през юни. Сега в училищата ваканцията е два месеца, а на места и на месец са доволни. Стойността на знанието нарасна, но това едва ли радва децата.

После се появи Найд. Той вървеше спокойно, без да бърза, като оживено разговаряше с някакво момиче, с една глава по-високо от него. Беше облякъл Олиното оранжево яке — какво, и по време на час ли седеше с него? Носеше раницата си в ръка и презрамките ѝ се влачеха по пода. Когато ме видя, не се изненада, сбогува се с момичето (което ми хвърли любопитен поглед), приближи се и започна да наглася раницата на гърба си.

— Здравсти, татко.

— Здравсти, синко — отвърнах аз. — Ще те изпратя до вкъщи.

— А къде е Михаил?

— Работи. Пусна ме по-рано.

Той кимна.

Излязохме от училището, подминахме отряда от млади пушачи, които с ентузиазъм нанасяха вреди на здравето си (според мен компанията се беше обновила поне наполовина) и тръгнахме по улицата.

— Не успявате ли да я хванете? — попита Найд.

— Работата не е в нея — отвърнах аз. — Нали разбираш защо я търсим?

— Заради вируса.

— Да. На първо място заради вируса. Тя вече натвори разни бели, но ако пусне вируса...

— А той със сигурност ли е у нея?

— Точно там е въпросът — кимнах аз. — Правилно разсъждаваш. По-вероятно е да не е у нея. По-скоро е скрит някъде и тя не може да го прибере. Или още не е готов. Но ние сме в задънена улица. Търсят я стотици хора. Може би дори хиляди. И квазитата също я търсят. Тя се крие, но не напуска града. Значи чака момента, когато вирусът ще узрее.

— Предложете ѝ амнистия — каза Найд. — Че ще ѝ простят всичко, ако предаде вируса.

— Ако искаше, досега да е изтъргувала амнистията — признах аз. — Щеше да изтъргува каквото и да е.

— Значи нямате онова, което ѝ е нужно — разсъдливо каза Найд. — Тогава не трябва да ѝ предлагате това, което и без това не е у вас, а да я заплашите, че ще ѝ отнемете онова, което ѝ е мило.

Аз дори потреперих, толкова цинично, като от възрастен, прозвучаха думите му.

— Ама какъв си такъв, синко... Суров.

— Тя иска да убие милиарди хора — спокойно отвърна Найд.

— Само да знаех какво ѝ е мило.

Найд сви рамене. В смисъл: „аз бях длъжен да предложа“.

— Харесва ли ти в това училище? — попитах аз.

— Не е зле. Просто ми е странно, че всички са по-големи от мен. В Питер бях в пети клас, имахме друга програма.

— Защото квазитата са по-умни?

— Ако децата-квази се учат, те учат сериозно — обясни Найд. — А ако не се учат, няма смисъл да ходят на училище. Всичко е съвсем различно, татко. Трудно е да се прави сравнение.

— Но на теб ти харесва? — попитах с надежда. Пред очите ми стоеше Руслан, който пламенно разказваше за прекрасния Питер, за чудесния град на мъртвите.

Найд уклончиво сви рамене.

— Днес разговарях с един младеж — предпазливо започнах аз. — На седемнайсет години, а мечтае колкото се може по-скоро да стане квази. Един такъв сложен случай...

— Аз също съм си мечтал — каза Найд.

— Така ли?

Той ме погледна накриво.

— Нали казах „мечтал“. Не се безпокой, Денис. Не бързам.

Малко ми олекна и се усмихнах на сина си. Вече приближавахме дома им и разстроено си помислих: а сега какво?

Да се сбогувам, да кажа „напиши си домашните“ и да се прибера вкъщи? Или да му кажа „върви да си поиграеш“ и да отида на работа? Или да се самопоканя на гости и да се опитам да се престоря на загрижен баща? „Дай да видим как си по математика...“. Пфу, само не по математика! Дай да видим историята.

— Ще влезеш ли? — попита Найд. — Уроците си ги подготвям сам, но можем да поиграем на нещо.

— На шах? — предложих аз.

Найд се намръщи.

— Не го играя добре. Може би нещо в Мрежата. Или ме заведи на кино. Бащите трябва да водят децата си на кино!

Ето това предложение ме зарадва.

— Хайде! Тъкмо пуснаха новите „Карибски пирати“...

В този момент зазвъня телефонът ми.

— Така си и знаех! — каза Найд с тъжен глас, като на магаренцето Йори.

Погледнах дисплея.

„Мъртвака“

— Искаш ли да го зарежа? — предложих аз. — Ще кажа, че ми е паднала батерията.

— Та нали е Михаил?

Въздъгнах и поднесох телефона към ухото си.

— Да.

— Къде си, Денис?

— До вас. Точно пред входа.

— Сега ще дойда — обеща Михаил. — Получи се една ситуация.

Погледнах към Найд и направих тъжна физиономия. Той разпери ръце.

— Ако си много зает... — Михаил замълча. — Не, трябваш ми. Кажи на Найд, че в хладилника има пържоли, нека си опече и да изяде не повече от две. Живият растящ организъм има нужда от белтъчини. И нека не стои в Мрежата повече от час.

— Уи, мон женерал. Явол, майн фюрер. Слушам и изпълнявам, о, господарю. — Прибрах телефона.

— Всичко е ясно — каза Найд с леко огорчение. — Но нали ще ме заведеш на кино?

— Разбира се — кимнах аз. — А теб Михаил те помоли...

— Да си опека пържоли и да не стоя дълго в Мрежата. — Найд се усмихна. — Познавам го добре. Той също не е зле, нали?

Кимнах му. Найд ми подаде ръка, аз опитах да я стисна — той се разсмя, плесна дланта ми с длан и хукна към входа. Изпратих го с поглед.

Странно, беше ми много по-лесно да общувам с него, когато не знаех, че ми е син.

Животът е много нелогично нещо!

Но понякога придобива смисъл едва след като изгуби всякаква логика.

[1] Гопници (жарг.) — представители на градската прослойка ниско образовани и агресивни младежи и тийнейджъри с криминални черти в поведението. — Бел.прев. ↑

ГЛАВА 10

СТАРЦИ И ЗАЛОЖНИЦИ

След като седнах в колата, най-напред попитах:

— Нека да се досетя! Проблем с дете на Югозапад?

Михаил ме погледна намръщено.

— Нещо много често ходим там в последно време — поясних аз.

— И постоянно се занимаваме с влюбени девойки и умни момчета. Замислям се да сменя работата — да премина в инспекцията за работа с непълнолетни.

— А, шега — кимна Михаил с разбиране. И рязко даде газ.

— Не искаш ли да попиташ как са нещата при Найд? — поинтересувах се аз.

— Защо? Ти щеше да ми кажеш, ако имаше някакви проблеми.

Разбрах, че няма да надиграя квазито в демонстративното равнодушие. При него всичко си е наистина.

— Добре, предавам се. Какво се е случило, къде отиваме?

— Бунт в старчески дом.

— В какъв дом?

— Старчески. На „Рязански проспект“. По-точно, там има два дома, мъжки и женски, обединени. „Весели баби“ и „Старци разбойници“.

— Шегуваш се, нали? — попитах с надежда.

— Не умея. Приживе не се отличавах с голямо чувство за хумор.

— Този, който е измислил имената на домовете, трябва да бъде ритан от Москва до Владивосток — казах аз кръвожадно. — Какъв бунт? Какво искат?

— Евтаназия. И превръщане в квазита.

— Сигурен ли си, че не умееш да се шегуваш? — попитах аз.

А през това време размишлявах трескаво.

В Русия никога не са били разпространени старческите домове. В нашите традиции е и на стари години да живееш с порасналите деца, да помагаш за отглеждането на внуците си, че и на правнуците. Или

отделно, но пак в готовност всеки момент да дойдеш при порасналите си деца, да изпечеш пирого, да приспиш внуците, да се позанимаваш в градината...

После, разбира се, е прието да умреш, за да не си в голяма тежест на никого. Дори да спестиш предварително пари за погребение, от най-мизерната пенсия, за да нямат проблеми роднините. Някои успяват да направят предварително дори алкохола за помена си.

Никога не е било прието единствено да си избират места на гробищата или да си поръчват ковчег. Всичко това е европейска традиция — да си избереш гробище, да си купиш паметник с отстъпка, да оставиш свободно място за някой ден. А в Русия това е лоша поличба и не е прието. Естествено имало е и старчески домове. Но там са отсядали предимно самотни, тежко болни, алкохолици, клошари. На хора, които изпращат баща си или майка си в старчески дом, са гледали като на завършени подлеци.

Но след катастрофата всичко се промени.

Едно е да живееш със старите си родители, които всеки момент могат да умрат от старческите си болести. Съвсем друго е да живееш със старите си родители, които може посред нощ да започнат да те гризат.

А и отношението на съседите към самотните старци и старици рязко се промени. Старец, който свадливо ругае, ако пушиш на балкона и димът отива в неговия прозорец — това е неприятно. Но старец, който може да ти се нахвърли на балкона и да започне да те яде, е съвсем друго нещо. Започнаха да пускат и внедряват гривни с датчици за пулс и сим-карта, изпращаща сигнали в полицията. Но гривните се провалиха, особено при старите хора, на които бяха нужни най-много. Старците забравяха да ги зареждат. Или след като ги сваляха за зареждане, забравяха да си ги сложат обратно. Или подпъхваха под гривната парцалче, за „не им протрива ръката“, и закриваха датчика. Някои се отказваха по религиозни съображения — да, да, намериха се тълкуватели, които заявиха, че в света настъпва апокалипсис, а гривните са същите онези „белези на звяра“, които не бива да се носят в никакъв случай. Оказа се, че и техниката не е безупречна. Масово се получаваха лъжливи сигнали, а при наистина важните случаи сигналът не идваше в полицията или идваше твърде късно.

Не се съмнявах, че рано или късно ситуацията с гривните ще се оправи. При това не само за старците, а за всички. Ще отработят надеждна технология. Ще възпитат съзнателно поколение. Да си без гривна ще стане по-срамно, отколкото да отидеш на театър без гащи.

Впрочем както в двайсети век нудистите упорито са отстоявали правото си да ходят голи, така и в двайсет и първи е имало и ще има такива, които отказват да носят гривната-сигнализатор.

Но засега ситуацията се характеризираше с пълен хаос. Носенето на гривни се препоръчваше за всеки, настойчиво се препоръчваше на жени след петдесет, мъже след четирийсет и пет и хора с опасни професии. След седемдесет и пет се смяташе за задължително (но в действителност повечето хора сваляха гривните си веднага щом се приберат вкъщи).

Старците, които живееха с близките си, често бяха заключвани в стаите за през нощта. (Това дори се отиграваше в комедиите и в телевизионните шоупрограми — например заключена бабка, на която нощем ѝ идва зор за тоалетната, тя започва да тропа по вратата, а изплашените роднини викат полиция.)

Съседите започнаха да следят по-внимателно старците, които живееха сами. В някои отношения това беше даже за добро — в процеса на проверка можеш да отидеш и до магазина, и да си побъбриш.

Е, имаше ги и старческите домове.

Може би не сме настигнали по техния брой Америка, където е отдавнашна практика хората да изживяват старините си в старчески домове. Но домовете станаха забележимо повече. И качеството на живот в тях се подобри. Сега всички разбираха, че това е напълно реална перспектива за всеки, а и контингентът от старци вече не беше предишният — самотен и изоставен; навестяваха ги бодри млади деца и внуци, винаги готови да устроят скандал или да се обърнат към надзорните органи.

Все пак бих разбрал, ако старците се разбунтуват заради лоши грижи, безвкусна храна или грубост на персонала. Обаче бунт с искане за евтаназия...

— С какво заплашват?

— Масово самоубийство, естествено — отговори Михаил. — С какво друго може да заплашват?

— Боя се да не се покажа жесток — казах аз, — но точно с това ли ще заплашват? В края на краищата ще обкръжат тези „веселящи-разбойници“ с кордон и ще изчакат. Ще помолят роднините да дойдат да поговорят с тях. Всеки сам решава какво ще прави с живота си. Това не е полицейски въпрос!

— Те държат персонала — поясни Михаил. — Старците са двеста, а човешкият персонал е към петдесет души. Лекарите, медицински сестри, санитарни, гледачки. Предимно жени. Двама охранители.

— Да, вредни старци — съгласих се аз. — Но защо сме им нужни ние?

— Почеркът не ти ли се струва познат?

— Да, малко... — Замислих се. — Но с приюта беше разбираемо, приютът ѝ трябваше, защото там има лаборатория. А и бойна сила от такова количество въздигнали се, ако се беше решила на активни действия. А тук какво? Дори ако всички възрастни заедно извършат самоубийство — има много да израстват до пълноценни активни въздигнали се. Ако полицията или армията побързат, и заложниците няма да пострадат.

— Точно това ме смущава — каза Михаил. — Странността на това действие и липсата на каквато и да било полза за Виктория.

Въздъгнах.

Представих си Джони Деп в образа на Джак Спароу (сивият цвят на кожата даже му отиваше, а актьорският му талант след превръщането в квази само се беше увеличил). Освен че всеки баща трябва поне веднъж в живота си да отиде със сина си на кино, аз самият също обичах този безкраен киносериал.

— Искаш ли моето мнение? — попитах аз. — Старците сами правят тая глупост. Виктория няма нищо общо. Напразно се разкарваме.

— Възможно е — съгласи се Михаил. — Само че аз разбрах по моите канали, че Маркин е хукнал към старческия дом с цялата си бригада.

Известно време мълчахме.

— Да спра ли? — попита Михаил. — Докато не сме стигнали твърде далеч? Ще се върнеш при сина си.

— Не, не бива — признах аз. — Щом Маркин отива там, трябва и ние.

Дали ми се стори, или Михаил изревнува Найд от мен? Изглежда, не ми се беше сторило. Все пак старият мъртвак не беше толкова безчувствен, колкото се стараеше да изглежда...

Михаил пусна радиото и прокара пръст по сензорния екран, за да избере канал.

— Нали сам поиска това — промърморих замислено.

— Какво? — ръката му застина.

— Сам поиска да включиш радиото! — казах аз.

Михаил помълча, после кимна, без да откъсва поглед от пътя.

По радиото звучеше някаква стара песен.

*Бях цял и бях разбит,
бях жив и бях убит,
бях вода и отрова,
зелено грозде бях...^[1]*

— Михаиле — попитах неочаквано за самия себе си. — Страшно ли е да умреш?

Квазито ме погледна. В мъртвите му очи изведнъж проблесна нещо. Нещо почти живо.

— Много — каза меко той.

— Така си и мислех — въздъхнах аз.

Старческият дом не беше разположен на най-доброто място. Разбира се, може да се поспори къде е най-добре да се живее в Москва, но едва ли мнозина ще отнесат „Рязански проспект“ към привлекателните места. Освен всичко останало пансионът се помещаваше в две стари здания, отделени от проспекта с мижава градинка. И е шумно, навярно, и въздухът не е най-добрият.

Зданията някога са били жилищни домове или болнични корпуси. Когато са ги преоборудвали в пансион, са ги съединили със стъклен проход, към който бяха пристроили малко едноетажно фойе.

Сега пансионът беше отцепен от верига войници и цивилни спецназовци. Зад кордона, както се полага, се тълпеше жаден за впечатления народ. Колите на шосето също намаляваха, шофьорите разглеждаха окачените на прозорците плакати, някои вадеха телефоните си и снимаха.

Плакатите бяха много. Изглежда, приготвени предварително. Част от тях бяха на хартия, други — на картон, а трети — на бели чаршафи.

Надписите също се отличаваха с разнообразие.

„Не искаме да умираме в мъки!“

„Освободете ни!“

„Ние сме си изстрадали своето!“

„Всички ще бъдем квазита!“

„ЕФТАНАЗИЯ!“

Думата „евтаназия“ беше написана с грешка, но това не смущаваше никого.

Като размахвахме удостоверенията си, ние преминахме през кордона и аз изпитах явно дежа вю.

Очевидно капитан Маркин — също. Той изразително потърка червените си от недоспиване очи и попита:

— А къде е приятелката ви, Симонов?

— На работа, Маркин — отвърнах аз, като се стараех да не обръщам внимание на „приятелката“. Е, Маркин знае за нашия роман. И какво от това? Налага му се по служба. — Вие нали помолихте, ако има нещо, да помагам, така че ето — дойдох.

Маркин се усмихна.

— Да знаех само кой е информаторът на квазито... Няма ли да подскажите, Михаил?

— Не разбирам за какво говорите — каза квазито, докато стискаше ръката му. — Какво е станало?

— Старци разбойници — каза мрачно Маркин. — И старици веселячки.

— Защо си мислите, че Виктория е забъркана в това?

Маркин се поколеба за миг. Огледа се, за да се убеди, че наоколо няма никого.

— Тя ми се обади. На личния мобилен телефон, чийто номер знаят само жена ми и децата.

— Този, който завършва на две седмици? — попита Михаил.

— Не, онзи на нула-три.

— Не го знам — призна Михаил. — И какво?

— Каза, че ни е подготвила изненада, че ако не престанат да я преследват, в Москва ще има десетки и стотици такива изненади.

— Може да е узнала за бунта и да го използва в свой интерес — предположих аз.

— Да, може — каза кисело Маркин. — Само че тя ми позвъни един час преди бунта. Тук като че ли всичко е било спокойно. Аз се обадох... и даже изпратих човек да провери. Той дойде и ми звънна, че всичко е нормално. Излезе от дома. И тогава се започна. Явно е организирано предварително. Старците са разделили персонала — имало повиквания от различни стаи и сестрите и санитарите се разпръснали...

— И старците са ги завързали?

— Имат известно количество оръжия — призна Маркин. — Предимно пистолети. Не знам, може би играчки или травматични... за щастие не се стигнало до стрелба. Омотали персонала с тиксо и го затворили в залата за физиотерапия, която е в мазето. Увесили лозунгите от прозорците и започнали да звънят на журналисти...

В последната дума имаше толкова неприязън, че ако бях журналист, щях да се уплаша.

— Информацията вече изтече ли?

— По телевизията, но, слава Богу, спряха всичко. Макар че се надига страшен вой, директорите на телеканалите се обаждат в Кремъл. Не знам още колко дълго ще могат да ни прикриват. А в Мрежата — там вече всичко кипи. „Доведени до отчаяние от нечовешките условия на живот пенсионери настояват да бъдат умъртвени...“

— Може и наистина да е било толкова лошо, а? — попитах аз.

Маркин сви рамене и каза с някаква странна неловкост:

— Не е лошо тук! Обикновен старчески дом. Не елитен, разбира се. Не всички сме милионери. Но тук никога не е имало проблеми. Та това не е затвор, хората се разхождат, навещават роднините си, посещават ги децата и внуците им... какво ти отчаяние, какви нечовешки условия! Домът е хубав. Персоналът е добър. Не, просто някой ловко е манипулирал пенсионерите.

Михаил се намръщи. Не се сдържах и попитах онова, което ме вълнуваше от известно време:

— Михаиле, а възможно ли е квазитата да управляват хора?

— Глупости — отсече той.

— Сигурен ли си? Ако Виктория е толкова силна в управляването на въздигнали се...

— Не, не, не — повтори натъртено Михаил. — Няма нужда да ни се измислят несъществуващи свръхспособности. Ние и с наличните си имаме достатъчно проблеми... Маркин, а Виктория там ли е?

— Кой я знае!

От един прозорец се подаде белокоп, но як старец. Огледа зорко околността. Помаха с ръка на хората зад кордона, извика нещо неразбираемо и се зае да окачва нов лозунг: „#free_quazi“.

Тълпата подкрепи стареца с нестройна глъчка. Никой не разбираше нищичко, но на всички им беше интересно.

— Те водят пряко предаване в Туитър, Инстаграм, Фейсбук... — каза тъжно Маркин. — Дори в някакви екзотични социални мрежи от времената на тяхната младост. Някакъв LiveJournal...

— Искания? — поинтересува се Михаил.

Маркин явно се беше примирил с това, че се налага да споделя информацията. Или просто му се искаше да се наприказва.

— Пълно безумие. Искат да се приеме закон за евтаназията.

— Да допуснем — кимна Михаил. — А защо не... сами?

— Казват, че се боят да го направят сами или не могат по религиозни съображения.

Въпреки цялото безумие и трагизъм на случващото се, аз едва не се задавих от смях.

— По религиозни? Значи вярата не им пречи да станат живи покойници, не им пречи да вземат заложници, но виж, да извършат самоубийство...

Маркин ме погледна мрачно и аз потиснах смеха си.

— Не могат ли да изчакат естествения ход на нещата? — попита Михаил замислено. — Не им остава много.

— Разправят, че умрелите от естествена смърт стават квазита много по-късно, и то некачествени.

— Що за глупост! — възмути се Михаил.

— Ти да не се обиди? — не се сдържах аз.

— Добре, евтаназия — каза Михаил. — Само това ли?

— Не, не е само това. Твърдят, че властите скриват начина, по който въздигналите се могат да станат квазита бързо и лесно. Затова настояват да бъдат евтаназирани, а после — бързичко възвисени.

Маркин и Бедренец се вторачиха един в друг.

— Не уточняват ли по какъв начин? — попита Михаил.

— За щастие — не. Казват, че властите го крият.

Погледнах отново старческия дом. Да, там наистина имаше няколко плакати с тази чудесна мисъл, която гражданите повтарят във всички времена, всички страни и във всички варианти: „ВЛАСТИТЕ КРИЯТ!“

— Безсмислена акция — каза Михаил.

— При Виктория отначало всичко изглежда така — напомни Маркин.

— А ако им откажат, какво ще стане? — попитах аз. Маркин сви рамене.

— Не е ясно... но общо взето се свежда до това, че ще се затворят заедно със зложниците и ще се умъртвят. А част от старците заплашват да обезпечат тази акция с оръжие в ръце. Колкото се наложи.

— Няма да е дълго — призна Михаил. — Какво пък, трябва един щурм.

— И по целия свят да се надигне истерия как жестоките руски спецслужби са атакували безпомощните старци? — възкликна Маркин. — Ще ми вземат главата за такова нещо! Всички ще го отнесем! На никого няма да се размине!

— Целта — казах аз. — Не обсъждаме каквото трябва. Трябва да разберем целта ѝ!

— Ти си умен, опитай — съгласи се Михаил.

И дори Маркин ме погледна с лека надежда. Аз затворих очи, сякаш това ми помагаше да мисля.

А може би наистина ми помагаше?

Старчески дом. По всичко личи — безсмислена акция.

Но винаги има смисъл. Непременно има смисъл. Информацията как въздигналите се стават квазита да стане общодостъпна?

Това може да се постигне и по друг начин.

А и такава информация няма да подобри особено имиджа на квазитата.

Даже напротив.

Грижа за пенсионерите? Глупости.

Тогава какво?

Тълпа пенсионери, подкокоросани от някого (може би от самата Виктория), искат немислимото.

Тълпа сътрудници на спецслужбите обикаля наоколо, без да знае какво да прави...

— Кога ти се обадиха? — попитах аз.

Маркин присви очи.

— Виктория се обади в без десет.

— Пет минути след като излязохме от Руслан — казах аз. — След моето обаждане, така ли?

— Почти веднага — кимна Маркин.

— Ти изпрати ли хора да изяснят кой е бил в секцията на младите биохимици?

Той започна да пребледнява. Дори зачервените му очи избледняха.

— Не успях. Тъкмо говорех с помощника си, когато на другия телефон се позвъни.

— Загря, а? — не можах да се сдържа аз.

— Роман! — извика Маркин.

Неговият помощник, същият, който беше пред приюта с рязаната пушка, се появи сякаш отникъде. Сега у него не се виждаше никакво оръжие.

— Кръжокът на младите биохимици към института, където е работел Томилин — каза Маркин. — Всички членове на кръжока. Да се задържат.

— Не е кръжок — поправих го аз.

— Та те са деца — отбеляза разсъдливо помощникът. — Могат да бъдат задържани само със заповед на прокурора...

— Да се вземат под охрана! Формулирай го както щеш. Всички и незабавно! Целия кръжок!

— Това не е кръжок, а научна секция — отбелязах аз.

Маркин ме погледна свирепо, но явно от благодарност за догадката се поправи:

— Цялата проклета научна секция! Цялата! Всички, които са ходили там поне веднъж през последната година!

— Трябват ми хора — отбеляза помощникът.

— Вземи колкото ти трябва — каза Маркин. — Вземи ги всичките, ако трябва! Пансионът е отвличаща маневра!

Помощникът, който досега изглеждаше бавен и несъобразителен, сякаш се изпари.

Разбрах, че след час всички юноши и девойки, имали нещастieto да се занимават с Томилин, ще бъдат арестувани. Е, или взети под надеждна охрана, както и да е. Освен това прекрасно разбиха, че вече сме закъснели. И няма да намерят някое от децата. Интересно кое? Влиза ли в това число сутрешният ни събеседник? Каква е връзката?

След миг ми просветна.

— Маркин... — казах аз. — Нека прегледат медицинските картони. И да приберат първо онези, които не са боледували от дребна шарка.

Маркин ме погледна, очите му вече дори не бяха червени, а някак безумно черни — така се бяха разширили зениците му.

— Томилин не си е губил времето с лабораторни мишки — казах аз. — Той е направил вируса и го е скрил в децата. Те всеки момент ще станат заразни.

— Контагиозни — меко ме поправи Михаил. — Уचितo е да се каже „контагиозни“. Да вървим, Денис. Единия го знаем, да охраняваме поне него.

— Стоп — каза Маркин. — Спрете. Никъде няма да ходите, докато тук ситуацията остава извънредна. Пуснах своите хора, но този проблем също трябва да се разреши. Мислете!

— На баба ти хвърчилото... на бабата ти веселячката хвърчилото... — казах аз.

После го избутах и тръгнах към пансиона.

— Ти къде? Какви ги вършиш? — извика Маркин.

Но не помръдна от мястото си.

— Спасявам ти задника — отговорих аз. Огледах се — Михаил беше тръгнал след мен. — Не бива, Миша. Това е случай с живи. За тях ти си лош пример.

Квазито се поколеба за миг и спря.

— Ще дойдеш ли, Маркин? — попитах аз.

— Не мога — каза твърдо той. — Върви, Симонов.

Преминах покрай войниците от вътрешни войски. Вторачиха се в мен, но Маркин извика нещо и никой не ми попречи. От прозорците, без особено да се крият, ме гледаха старци и старици. Помахах им дружелюбно, докато се приближавах към фойето.

Там ме чакаха.

Дори бяха отключили стъклената врата.

Реших да изразходвам натрупалите се отпуски за отдих сред природата.

Впрочем, официално се намирах вкъщи. Онлайн играта, пусната в автоматичен режим, преследваше из Вселената космически кораби, разработваше рудници на астероидите и дори ми докарваше някакви дребни пари. Колкото и да е странно, бях открил, че в много онлайн игри най-добрата стратегия е да не правиш абсолютно нищо. Или човечеството е оглупяло, или изкуственият интелект е поумнял, но в автоматичен режим моята звездна империя процъфтяваше.

Мен това, между другото, изобщо не ме интересуваше. Само да се създава илюзия, че съм вкъщи — докато аз се разхождам из подмосковските гори.

След няколко дъждовни дни се задържа топло, слънчево време. Ранната есен в Москва е най-подходящото време за гъби. А гъбите сега бяха навсякъде! Натъкнах се на цели полянки манатарки и брезовки в немислими, промишлени количества. При това сред тях на практика нямаше червиви.

Въздигналите се, макар че две години след Катастрофата от тях не бяха останали много в Подмосковието, едновременно подплашваха гъбарите и изяждаха червивите гъби.

Не ме беше страх, че ще се изгубя. Навигационните спътници все така висяха на своите орбити, навигаторът работеше прекрасно.

А виж, с въздигналите се все не се получава.

Най-накрая, към обяд, след като хапнах сандвичи с варен салам и вече се готвех да поема обратно към МКАД, се натъкнах на поляна, по която маршируваха шестима въздигнали се. Те вървяха сред високата трева, ту наляво, ту надясно. Понякога застиваха на място. Понякога присядаха.

Изглеждаха като марионетки, на които някой дърпа конците.

Разбира се, аз знаех какво означава това.

Квазице. Някакво противно квазице се гавреше с въздигналите се! И макар да не изпитвах никаква симпатия към тези твари, управляващото ги квазице предизвикваше у мен още по-голяма омраза.

Само че никак не успях да го видя.

Стоях приведен в храстите и наблюдавах движещите се по поляната въздигнали се. Всички те бяха старци и бабички, с парцаливи дрехи, със следи от отдавна зараснали рани по тялото. Разбира се, бяха ме усетили, но волята на квазито ги държеше като в менгеме.

Къде ли е той, този квази...

Най-накрая забелязах как помръдва високата трева встрани от въздигналите се. Квазито навярно лежеше и командваше своето войнство. Това беше адски опасно, все пак половин дузина въздигнали се, а и управлявани от разумна твар...

Но не можех да ги оставя така.

Първо трябваше да убия квазицето. После щях да се разправа с въздигналите се.

Хванах мачетето по-удобно и се запътих натам, където се беше стаила твартата. Докато се изправи, докато даде заповед...

Но квазито не лежеше.

Той стоеше сред тревата, наблюдаваше отряда си и го управляваше с ръка наляво-надясно. Беше на три-четири години. Мъничко момче-квази, голо, само на едното му краче се беше запазил остатък от чорап, обхванал коляното му в пръстен. Сивкавосинята кожа блестеше на слънцето.

Или наскоро се беше възвисило, или просто блуждаеше кой знае откога из гората, превзело с волята си въздигналите се. Какво ли помнеше? Какво ли разбираше от случващото се?

Момчето се обърна и ме погледна. Хубаво едрооко момче. Квази-момче.

— Чичо! — закрещя то и на лицето му се появи радостна усмивка. — Чичо!

Посегна към мен с пълната увереност, че ще го взема на ръце и ще го отнесе от това странно място, от тези странни дядовци и баби, и ще го отведе вкъщи, при мама.

Воздигналите се старци застинаха, гледаха ме с гладни очи.

Обърнах се и побягнах.

— Чичо! — крещеше момчето подире ми. — Чичо!

Никога в живота си не съм бягал толкова бързо. Нито преди, нито след това.

Спрях на вратата и огледах неочакваните терористи.

Двама старци — не бих ги нарекъл особено ячки, все пак бяха далеч над седемдесетата, но високи и с изпънати гърбове. И дребничка старица, слабичка, с костеливо лице, но с такъв неотстъпчив поглед, че осъзнах — тя е главната тук и от нея трябва да се опасяваме повече от всички. При това лицето ѝ ми изглеждаше смътно познато, макар да бях уверен, че не сме се срещали.

— Мир вам, добри хора! — поздравих ги аз. — Ще позволите ли да вляза?

— Влизай, щом си дошъл — кимна единият от старците с плешива като билиардна топка глава. — Само без да лудуваш.

— Вече не съм на тази възраст, налудувал съм се — казах аз.

Явно това се оказа много смешна шега. Вторият старец, съхранил гривата си, макар и напълно побеляла, се засмя с кашлюкане:

— Възрастта му, хе-хе... Не бил на тази възраст! Аз съм на осемдесет и шест, синко. Аз не съм на тази възраст!

— Вие изглеждате великолепно — казах аз. — Не бих ви дал повече от седемдесет и пет — седемдесет и осем.

— Шегаджия — каза първият старец. Старицата мълчеше. Гледаше ме изучаващо.

Ох, не ми харесваше тя! Ако някоя жена се забърка в противозаконна дейност, влага всичките си сили. Мъжете често го правят от глупост и лесно можеш да ги разубедиш. А ако жена е кривнала от пътя, трудно ще я върнеш на него. Като това се отнася и за момичетата в училище, и за бабите в старческите домове.

Освен това старицата беше облечена със спортен екип. Сякаш беше готова да бяга и да се бие. Глупости, разбира се, тя също беше над седемдесет, но...

Но на колана ѝ висеше кобур с пистолет. И това, изглежда, съвсем не беше травматичен пистолет, а истински стар боен макаров.

— Ти само не прави глупости, момче — каза тя. — Ние сме стари хора, костите ни са крехки, мускулите ни са омекнали. —

Усмихна се, демонстрирайки пълен комплект пожълтели, но явно нейни си зъби. — Затова ако се наложи, ще стреляме.

— Дойдох да поговорим — казах обидено. — Защо приемате толкова неучтиво гост, бабо? Да ми бяхте затоплили банята, пък после да ме сложите на масата и да разговаряме.

— Наистина е шегаджия! — зарадва се старицата. — При това хитър! Никой още не ме е наричал толкова деликатно Баба Яга. Сядай, ще поговорим.

Седнах пред стъклената масичка срещу старицата. Фоайето изглеждаше напълно прилично — много цветове, два огромни телевизионни екрана, беззвучно показващи телеканалите „Носталгия“ и „Русия 24“. Старците се върнаха към наблюдението на кордона.

— Казвам се Денис — представих се аз. — Денис Симонов. Капитан от полицията. Дознател на смъртни случаи.

Старицата кимна.

— Славна фамилия... „Присъни ми се — каза ни тамада, — че умрял съм и все пак не съм умрял...“^[2]

Тя замълча, гледаше ме очаквателно.

— „Че не съм жив, но все пак лежи пред мен последният път...“ — казах тихо аз.

— Виж ти — рече старицата. В погледа ѝ се появи уважение. — Някак много неочаквано.

— Фамилията е славна — обясних аз. — Задължава.

Старицата се усмихна.

— Добре, не се оправдавай. Викай ми Валентина. И за да не се изкушаваш излишно — аз съм подполковник в оставка. Научила съм се да стрелям много преди да се родиш. Така че не се хващай за пистолета.

— Полковник от какво?

— А това не е важно — каза тя, като стана сериозна. — Е, защо си дошъл?

— Прекратете този цирк... с пенсионерите... — казах аз. — Пуснете заложниците.

— Няма никакви заложници — рече Валентина с престорена обида. — Хората работят тук.

— И могат да си отидат?

— Та кой си отива от любимата работа, преди да е свършила смяната?

— Валентина, какво искате? — попитах аз. — Знам официално обявените искания, но те са нереални.

— Мислите ли? — попита старицата с любопитство.

— Не може да се разреши евтаназия в страната по искане на терористи. Дори и това да са тълпа пенсионери. Никоя страна никога няма да направи отстъпки на терористи, този път не води доникъде! И дори да я разрешат, после какво? Вие искате възвисяване. Но на света има милиарди въздигнали се, които за десет години така и не са се възвисили. Що за лозунг — „Властите лъжат“?

— Мислите, че не лъжат?

— Предполагате, че има вълшебен начин въздигнал се мигновено да се превърне в квази?

Валентина се усмихна иронично.

— Значи вие... — Замълчах. — Ясно.

— И вие ли сте в течение? — попита старицата с любопитство. — Виж ти. Когато се пенсионирах, не доверявах такава информация на капитаните от полицията.

— Сега също не доверяват. Така се получи. И какво, всички тук ли го знаят?

— Предполагам, че само аз — каза Валентина.

— И вие... сте готова?

Валентина се наведе към мен през масата и със заговорнически шепот каза:

— В моето завещание е написано: „кремиране“.

— Тогава нищо не разбирам — признах аз. — Вие нали... сте главната тук?

— Наложил се да поема инициативата — каза тя. — Когато не разбираш каква е целта на играта, си струва да започнеш своя.

— Кой подхвана всичко? — все така заговорнически попитах аз.

— Директорът на пансиона. Евгения Курицина. Тя от седмица води разговори на тази тема.

— От седмица? — попитах аз. — Ясно. План „Б“, както се казва... И какво, гражданката Курицина всички ли убеди?

— С лекота. Тя е една такава... много енергична, напориста... Доверяват ѝ се.

— Всички?

Валентина се усмихна отново.

— Разберете, капитане, тук имаме скучаещ колектив в очакване на неизбежното. С редовни преселвания на приятели и приятелки в резерват... или в крематориум. Не е трудно да убедиш човек, че неизбежното и неприятното може да се избегне.

— Вашата Курицина работи за квазита екстремисти — казах аз.
— А глупавият ви бунт е просто отвличаща маневра. Най-ужасното е, че изпълни предназначението си.

— Лошо, но аз се досещах — призна Валентина. — Единственото, което можем да постигнем, е медиен шум.

— А вие какво искахте? Виждам, че сте разумен човек!

— „Властите лъжат“ — произнесе Валентина. — Не ми харесва случващото се, но видях шанс да извадя проблема на светло. Да заставя властите да признаят какво става и как се възвисяват квазитата.

— По време на службата не се ли наиграхте?

— Дори и така да е — съгласи се тя. — Не бих тръгнала да правя нищо сама. Но след като се създадоха обстоятелства, не е грях да се възползвам.

— Вашата игра е от полза за квазитата.

— Мислите ли?

— И изобщо провокирате война!

— Истината не може да провокира. Истината води до справедливост. Дори ако е груба, неприятна и страшна. Ето вие — готов ли сте да се откажете от знанието? Да забравите каква е цената за възвисяването? А, капитане?

— Много бих искал да го забравя — промърморих аз.

— Лъжете — каза уверено Валентина. — Паметта ни прави такива, каквито сме. Може би въздигналите се съвсем не са лишени от разум, може би са лишени само от памет. И това ги превръща в животни... Да забравиш дори само неприятното, ужасното, означава да направиш крачка назад. От човека към звяра. Не ми се струвате способен да тръгнете по този път.

— Е, благодаря за добрите думи.

— Квазитата водят някаква своя игра — каза Валентина разсъдливо. — И нашата чудесна директорка работи за тях. Но понякога дори враговете имат общи интереси. Сега ще се вдигне много

шум, ще има много разследвания, журналистите ще започнат да се ровят в тази тема. Хората ще се замислят — а каква всъщност е тайната на възвисяването? Нека истината да изплува на повърхността!

— И ще започне хаос.

— Редът винаги се ражда от хаоса.

— Но вие няма да постигнете това, което искате! — казах аз отчаяно.

— Разбира се! — кимна Валентина. — Мисля, че мнозина го разбират. Почти всички, навярно. Но ние искаме да обърнем вниманието към себе си, към проблемите, които ни заобикалят. И повярвайте, млади човече, скоро те ще засегнат и вас! Съществуване отвъд границата на човешкия живот — да се приеме или да се отхвърли. Мир с квазитата, тъй като те са наши рожби и нашето бъдеще? Или война, тъй като те извратиха човешкия живот такъв, какъвто го познаваме? Човечеството за малко не загина, но едвам оцеляло, започна да скрива проблемите, започна да се прави, че живее обикновен живот. Не бива така. Време е да се промени нещо. В това сме на едно мнение с квазитата.

Изведнъж почувствах напрегнати погледи. Обърнах се. Двамата старци стояха наблизко и се вслушваха в разговора ни.

Те явно споделяха мнението на Валентина.

— Вие не разбирате — казах безнадеждно. — Какво да правя с вас, а? Вие не разбирате какви ги вършите! Добре, съгласен съм, хората трябва да знаят истината. В отношенията с квазитата нещо трябва да се промени. Всичко е така, съгласен съм! Но не по този начин! Не с този глупав бунт! Вие не помагате на себе си, и не на всички квазита, като стана дума за това. Вие помагате на екстремисти, които искат да унищожат целия човешки род!

— Квазитата не може да искат нещо подобно — каза Валентина. — Без нас те са нищо. Краят на еволюцията. Квазитата не се размножават.

— Те ще отглеждат тези, които ще се размножават — поясних аз.

— А... — Валентина присви очи. — Схванах идеята, но не вярвам в нейната реалност.

— Вирусно оръжие.

— Логично — кимна Валентина. — И ние го разработваме, от първия момент на появата на квазитата. Това е война за взаимно

унищожение, капитане. Никой няма да тръгне към този вариант.

— Не знам ще тръгнат ли, или не — казах аз. — Не знам какво искат всъщност. Не знам на какво разчитат. Но ето какво знам със сигурност — сега, в тези минути, когато всички спецподразделения са хукнали насам, една безумна квази похищава юноша, който е ходеща биологична бомба с догарящ фитил.

Лицето на Валентина потрепна.

— Честна дума — казах аз. — Не лъжа. Вие имате ли деца?

— Имам син — усмихна се тя. — Не сме в цветущи отношения, както разбирате по моето местопребиваване...

— Разберете, сега отвлечат сина или дъщерята на някоя майка. И не знам по какъв начин ще извлекат вируса. Може би като прекарат човека през месомелачка.

— Не пресилвайте, капитане — каза Валентина. — Увличате се.

— Не пресилвам! — извиках аз. — Истината ли искате? Ето я истината! За да се отворят очите на човечеството, може да загине един тийнейджър. Или той ще загине, защото на всички вас тук просто ви е скучно? Писнало ви е да гледате сериали и да играете на преферанс^[3]? Старци разбойници, баби веселячки! Вие сами се задрасквате от списъка на хората, но и ви е страх да станете квазита!

— Стига истерии, капитане! — повиши тон Валентина. — Че вие сега се държите... като баба...

Но нещо в гласа ѝ трепна. Е, не съмнение все пак. Неловкост. Както се случва, когато не си напълно съгласен с нечии аргументи, но разбираш, че ти ги излагат съвсем искрено.

— Днес исках да водя сина си на кино — казах аз безнадеждно. — За първи път да заведе на кино сина си тийнейджър.

— Виж ти — каза Валентина. — А си мислех, че аз съм лоша майка.

— Той се изгуби в дните на катастрофата. Намерих го преди два дни. И не можахме да отидем на кино заради вашия бунт...

— Филмът хубав ли е? — попита плешивият старец.

— Не знам, не съм го гледал.

Старецът кимна, после каза:

— Слушай, Валя, може би наистина да приключваме? Вдигнахме шум, погълчихме. Виж колко журналисти се стекоха.

— Да, и в интернет всички обсъждат — добави белокосият и размахна стар смартфон. — Постигнахме това, което искахме. А не е добре да се държат хора със сила.

— Че защо? Готвачките бих ги подържал някоя друга седмица на вода и хляб — каза злорадо плешивият. — Ще им е от полза.

Валентина размишляваше. Аз чаках.

— Какво става тук?

Обърнах се. Във фойето откъм прохода към другия корпус стремително влезе жена на около петдесет години. Явно въпросната Евгения Курицина. Пълничка, но още бодра, енергична. Червенокоса и синеока — в младостта си навярно е била красива. Макар че не бих се обзаложил, че цветът на косата и очите е истинският. По лицето на Курицина личеше дългата работа на множество пластични хирурзи. Директорката на старческия дом беше облечена със скъпа вечерна рокля, напълно неуместна тук, а на лакътя ѝ висеше малка лъскава дамска чантичка. Красива, освен това скъпа, но абсолютно неподходяща на роклята — усещаше се, че има катастрофални проблеми с добрия вкус. До нея вървеше мъж с униформа на охранител и пистолет в ръката. Беше отпуснал пистолета надолу, но нещо ми подсказваше, че умее да го вдига бързо. Ясно.

Не са затворили целия персонал.

Част от него всъщност изпълнява заповедите на Виктория. Не знам какво им е било обещано — бързо повишаване, апартамент на Василиевския остров в Питер, медал.

„За заслуги пред квазитата“. Но именно те бяха основният движещ механизъм на бунта. А старците — просто пушечно месо.

Е, като във всяка революция.

— Трябва да приключваме, Женья — каза Валентина. — Достатъчно, наиграхме се. Вдигнахме цялата страна на крак.

Евгения Курицина впи в мен изпълнен с омраза поглед.

— Кой е този? Какво прави тази милиционерска твар тук? Защо сте го пуснали! Отрежете му ушите и го изхвърлете навън!

Чак се вцепених от този изблик на емоции и толкова неочакваната кръвожадност. И побързах да вдигна ръка.

— Извинете! А какво именно трябва да изхвърлят навън? Отрязаните уши или мен?

— Хуморист — изрече презрително Курицина. — Ченгар с напъни за интелект... Валя, Игор, Влад — разочарована съм от вас!

За мое смайване старците явно се смутиха и изобщо не реагираха на фамилиарността. Как тази вулгарна истерична директорка беше успяла да оглави дома, че и да получи такова влияние? Загадка.

Впрочем тя може би умееше да се държи различно, а бе просто в някаква агресивна форма на истерия?

— Евгения, нека поговорим като разумни хора — казах аз. — Досещам се какво ви е обещала Виктория, но нещата не стоят така, повярвайте ми.

Курицина присви очи.

— Оставете ни — каза тя. — Това е частен разговор.

Валентина стана безропотно и се отдръпна встрани. Старците я последваха. Евгения седна срещу мен и ме погледна с удивително високомерие.

— Какво ти наредиха да предадеш?

Посочих поглед към охранителя.

— С мен е — подхвърли небрежно Курицина. — Говори.

— Никой нищо не ми е нареждал — отвърнах. — Само се опитвам да успокоя ситуацията, доколкото ми е по силите. Виктория явно ви е обещала бързо възвисяване или някакъв пост в правителството на квазитата?

— Да допуснем — каза Евгения, шарейки с пръст по масата.

— Та вие не знаете каква е цената на възвисяването...

Евгения се засмя гръмогласно.

— Аз ли не знам? Глупав ченгар!

— Знаете какво трябва да се случи — и това не ви смущава? — попитах аз.

Курицина изсумтя.

— Защо трябва да ме смущава? Има хора, интелектуални, прекрасни духом и телом, достойни за възвисяване. Преминаване в нова степен на еволюцията. А има и биоматериал в човешки образ. Има ли разлика дали ще го използват за инжектиране на стволови клетки още преди раждането, или ще употребят органите му за трансплантация в безсмислената му младост, или, както ще стане сега

— ще послужи за възвисяването на елита? Това е най-правилната употреба на нищожния му живот.

— Значи вие сте идейна... — започнах аз, напълно объркан.

— Да!

— Идейна човекоядка. Социалдарвинистка. Виж ти! Поне разбирате ли, че така или иначе ще арестуват всички ви? По един или друг начин? С добро или с лошо. С кръв или без. И че ще стане известно, че сте работили за квазитата екстремисти?

Курицина се закикоти.

— Какво значение има това? Вие сте потресаващо глупав, младежо. Нима толкова здраво сте се вкопчили в отиващия си световен ред, в прогнилия човешки режим? Ами нека да ме арестуват, нека да ме застрелят и да се въздигна — какво от това? Аз знам, че просто съм уцелила момента. Още няколко дни, и всички възрастни на Земята ще умрат. А мен ще ме възвисят.

Охранителят ѝ изсумтя.

— И тези, които ми помагат — също — неохотно отрони директорката. — Квазитата обещаха. Квазитата не лъжат.

В погледа ѝ имаше искрена убеденост. И почти нямаше безумие. Вероятно само капчица.

— Не ви ли смуцава, че ще ви възвисят... за сметка на детски живот?

— Оставете този патос, младежо! — повиши тон Курицина. — Какво значение има!

— Вие сте някакво пречистено и концентрирано зло — казах аз объркано. — Изобщо не сте човек.

Погледнах охранителя. Як млад мъж. Най-обикновен човек, късо подстриган и гладко избръснат.

— Нали чухте какво каза тя току-що? Вашата работодателка е полудяла. Разбирате ли какво иска тя? Та вие никога няма да можете да отмиете това от ръцете си, дори след смъртта.

До този момент той изглеждаше като ням. Не отваряше уста, изобщо не реагираше на разговора.

Но сега внезапно заговори:

— Светът се промени, полицай. Трябва да се приспособим.

— Изхвърли го — нареди Курицина. — Простреляй го в корема и в краката и го изхвърли, за да лежи отпред и да пищи.

— Може да започнат да стрелят.

— Избутай го и когато побегне, му вкарай два куршума в гърба и се скрий — каза жената толкова тържествено, сякаш беше измислила нещо гениално. — Няма да успеят. А и да успеят — какво значение има? Ще се възвисиш. Аз ти го гарантирам.

— Ставай — нареди охранителят, пристъпвайки към мен. Хвана ме за рамото като с клещи. Измъкна от кобура ми пистолета, провери предпазителя и го пхна в колана си. — И не се дърпай, ще стане по-лошо.

— Не мога да сетя кое може да е по-лошо... — казах аз, докато се изправях покорно.

Охранителят ме поведе към вратата, побутна ме в гърба с дулото на пистолета, като доста умело успяваше да се движи така, че да го скриям от улицата. Каза тихо:

— Не се шашкай, ще стрелям само в краката ти. Сам разбираш, че така е по-добре, отколкото да получиш куршум в кръста.

— Така или иначе ще се умира — казах аз и леко забавих крачка. Така че пистолетът да опре в гърба ми.

Разбира се, усещането не е от най-приятните.

Затова пък разбираш къде точно се намира пистолетът. Ако човек е наистина професионалист, никога няма да направи такава глупост: да опре дулото в гърба на противника.

Но моят конвоирац за щастие не беше професионалист, а само изглеждаше като такъв.

— Не думай — оживи се охранителят, сякаш бях засегнал много интересна за него тема. — Има голяма разлика как ще прекараш последните си дни...

Няма нищо по-глупаво от това да завързваш разговор с човек, когото възнамеряваш да убиеш или осакатиш. И тук не става дума за някакъв си „човешки контакт“, за който обичат да разсъждават романистите. Един вид — усещаш симпатия, ще ти е по-трудно да го убиеш...

Този, който е готов да убива, вече няма да се разколебае. Но разговорът отвлича вниманието.

Всеки разговор. Особено спорът.

Обърнах се рязко наляво, като се отместих от дулото и с лявата си ръка хванах китката на охранителя. Извъртях го настрани, а с

дясната го ударих в адамовата ябълка.

Трябва да му се отдаде дължимото — не стреля напразно, и удара в гърлото издържа, само издаде хриплив звук. Няколко секунди се борихме, аз извивах дясната му ръка нагоре, той ме млатеше с лявата — доста неефективно, бяхме в клинч, и аз се извъртах, като му подлагах хълбока си.

Целият проблем беше в това, че охранителят се оказа доста посилен от мен при напълно сходни габарити. Старците стояха вцепенени, явно никой от тях не беше очаквал наистина да стане участник в схватка или неин свидетел. Курицина крещеше, до мен достигаха призови да ми избодат очите, да ми отрежат ръцете, краката и гениталиите, а също и ругатни по адрес на охранителя и заплахи, че ще го остави без възвисяване.

Честно казано, това дразнеше повече от появилата се в очите на охранителя жажда за убийство.

Затова аз бързо освободих едната си ръка и докато той, след като ме беше надвил, отпускате пистолета си надолу, измъкнах мачетето. Хладното оръжие е толкова обичаен атрибут за всички оперативни работници, че никой не му обръща внимание.

Мачете, голям нож, сатър... Знаех един младеж, който ходеше с кавалерийската сабя на прадядо си. Само че тя беше счупена и заострена наново, и се бе превърнала в странно острие с леко източен вид...

Мачетето е за въздигнали се. Не го използват срещу хора.

Явно този факт се е запечатал в подкориято на всички, дори на бандитите и терористите.

Затова, когато замахнах рязко и отсякох ръката на охранителя над лакътя — това направи впечатление на всички.

Той започна да вие, да подскача на място и да тресе чокана си, от който плискаше кръв. Аз стоях с мачетето в дясната ръка, а с лявата стисках отсечената ръка за китката. Пръстите на охранителя продължаваха да държат здраво пистолета, като героично изпълняваха последната пристигнала от мозъка заповед.

Курицина се разпищя още по-силно, макар да ми се струваше, че това е вече невъзможно.

— Ти си прав, има значение как ще прекараш последните си дни — казах аз, чувствах се като персонаж от филм от осемдесетте години

на миналия век.

И с всичка сила го изритах в корема.

Той се строполи с грохот и започна да се търкаля по пода, като стискаше чокана с оцелялата си ръка и крещеше:

— Бинт! Бинт, гадове! Бъдете хора, бинт!

— Никой нищо няма да гори^[4] — казах аз, гледайки Курицина.

Да, между другото, за малко да забравя.

Онзи младеж, който ходеше на мисии със счупена прекована сабя, в участъка го наричаха Арагорн^[5]...

Курицина престана да пици и се изправи. Погледна ме с омраза. Вдигна ръка и ме посочи с пръст.

— Вие! Вие, гадини, ченгари, селяндури, клошари, комуняги!

Явно беше преминала на „вие“ не от уважение, а просто вече бях започнал да символизирам за нея нещо повече. Не един полицаи, а целият свят в мое лице. Само че какво общо има тук отдавна починалият комунизъм — изобщо не можех да разбера. Явно на дамата доста ѝ беше накупяло, и дори загоряло.

— Мислите, че ще спрете процеса? Ще спрете свободата? — крещеше Курицина като на митинг. — Ще накарате най-добрите хора да търпят надмощието на посредствеността и добитъка? Вие загубихте, вие вече сте загубили, а аз ще бъда млада и красива, и ще живея вечно, вечно! А вие всички ще изгниете, и тези мизерни старци ще изгният, и ти ще изгниеш, пръч!

Щеше да е даже смешно, ако при тези думи Курицина не беше бръкнала в чантичката си и не беше извадила оттам пистолет. Някакъв напълно непознат за мен, дребен, но много съразмерен, даже изящен пистолет.

Ами да, жената беше твърде самовлюбена, за да използва древен макаров или не чак толкова древен модернизиран макаров, или стриж, или дори банална берета. Тя имаше нещо малко, матовочерно, хищно и опасно дори на вид.

— Гори в ада! — закрещя Курицина и насочи пистолета към мен.

Два изстрела прогърмяха един след друг. Не, не се сляха в един, защото Курицина не успя да натисне спусъка.

Стреля полковникът от запаса Валентина. Тялото на директорката рухна. Лишеният от ръка охранител престана да пици —

изглежда, гибелта на началничката му и начинът, по който я застигна тя, го наведоха на неприятни мисли.

— Остаряла съм — каза Валентина. — Целех се в ръката, улучих главата.

— Точно така — казах аз. — Два пъти не уцелихте.

Главата на представителката на бъдещия елит беше буквално пръсната на парчета.

Колкото и да е странно, тя щеше да се въздигне. Мъртвото тяло щеше да затвори почти всички рани.

Но вече нямаше да успее да се възвиси. Въздигналите се със силни увреждания на главата не се превръщат в квазита. Хубавото е, че не са и агресивни, обикновено си седят, ровят бавно из земята и ловят простичката си прехрана — бръмбари и червеи.

— Наистина — каза Валентина. — Не уцелих. Просто удивително. — Тя погледна старците. Плешивият се държеше за сърцето, а белокосият изглеждаше по-бодър. — Момчета, идете да пуснете затворените, а? Вземете си валидол. И кажете на нашите — стига са буйствали... и без това попрекалихме...

Тя се приближи към проснатия на пода охранител, извади от колана му моя пистолет и ми го подаде. После се зае да измъква колана му от дънките.

— Да помогна ли? — попитах.

— Върви, заведи сина си на кино — махна с ръка Валентина. — И... кой командва там, Маркин?

— Точно той — кимнах аз. — Капитан Маркин.

— Капитан... ха! Кажи на Славик да идва.

Не се наложи да ме уговаря — изскочих от фоайето, което се беше превърнало в полесражение. Маркин всъщност вече бързаше към входа, изпреварил един войник от кордона — и аз изведнъж осъзнах защо лицето на полковника от запаса Валентина ми се стори познато.

— Славик! — извиках му. — Мама те вика!

Маркин ме изпепели с възмутен поглед и побърза да влезе.

А аз тръгнах към Михаил, който ме чакаше в далечината.

Животът продължаваше. Не за всички, разбира се. Но такъв е животът.

[1] Песента е „Целым был и был разбитым...“ на група „Сплин“.
— Бел.прев. ↑

[2] Цитатът е от стихотворението на Константин Симонов „Часы Дружбы“. — Бел.прев. ↑

[3] Преферанс — много популярна в Русия игра на карти, подобна на бриджа. — Бел.прев. ↑

[4] Игра на думи с думата жгут (бинт), която съвпада с една от формите на глагола жечь (изгарям) — Бел.прев. ↑

[5] Герой от „Властелинът на пръстените“, чийто меч, Нарсил, също е бил счупен и прекован — Бел.прев. ↑

ГЛАВА 11

ВАРИЦЕЛА И ТЕЛЕФОН

Гражданката Анна Романовна Прилукина, на четирийсет и седем години, домакиня, в миналото служителка в туристическа фирма, седеше в кухнята и ридаеше.

Михаил седна срещу нея и търпеливо зачака. Аз се разхождах из апартамента — ту поглеждах в стаята на Мила (ученичка в девети клас, шестнайсетгодишна, посещавала биохимичната секция на професор Томилин), където момчетата на Маркин се занимаваха с ноутбука, ту се връщах в кухнята.

— Милочка е толкова скромна! Толкова възпитана! — плачеше Ана Романовна. — Тя даже изобщо не се разхождаше с момчета. Все в училище или с приятелки...

— Не плачете, Анна Романовна — каза търпеливо Михаил. — Може и нищо да не се е случило. Къде може да се е забавила?

— В библиотеката? — предположи безнадеждно Анна Романовна. Взе мобилния от масата и за пореден път набра номера на дъщеря си. Пак зариде. Телефонът не отговаряше.

Целият състав на секцията на младите биохимици беше задържан. Е, или поставен под охрана. Всички освен Мила Прилукина и познатият ни Руслан Файзулин. Оказа се, че те не са си вкъщи и телефоните им не отговаряха.

От единайсет души само трима, ако се съди по медицинските им картони, не бяха боледували от варицела. Един потенциален носител на вируса вече беше изолиран, дори не се опитах да узная къде. Със сигурност в помещение с висока биологична защита.

Впрочем, останалите също бяха изолирани — за всеки случай.

Но Мила и Руслан не успяхме да поставим под охрана.

— Може би роднини? — продължи Михаил. — Баби, дядовци...

Анна Романовна махна с ръка.

— А, те всичките вече... въздигнаха се... Освен чичото, Павлик, но той е много далечен родственик и Милочка не му знае адреса...

Михаил все пак записа адреса на чичо Павлик, предаде го на спецназовците, които не проявиха особен ентусиазъм, и продължи да си общува с Анна Романовна.

Ако се съди по разказа ѝ, Милочка беше момиче-глухарче, което мечтае да стане учен, винаги слуша мама и тате и изобщо — лишена от недостатъци. Освен че здравето ѝ било крехко, боледувала често...

— А от варицела не е ли боледувала? — попитах за всеки случай.

— Ами как не? Боледувала е — съобщи хлипащата Анна Романовна.

Ние с Михаил се спогледахме.

— Сигурно ли е? — попитах аз. — В медицинския ѝ картон го няма.

— Тя самата не го знае — рече жената, докато бършеше лицето си с хартиена кърпичка. — Беше на три години, съседското момче се разболя — специално го доведохме на гости да си поиграят, за да се разболее и тя. Нали децата понасят много леко дребната шарка, а възрастните боледуват тежко...

Интересно какво ли ще стане, ако Томилин е вкарал вируса в девойка с имунитет? Тя няма да се разболее? Или ще се разболее, но леко? Или ще умре?

Изобщо — на какво е разчитал? Че заразените деца ще разпространяват заразата и самите те също ще умрат? Нали вече са големи, Руслан е почти два метра висок...

— Жалко, че не можем да влезем в главата на Томилин... — казах аз.

— Томилин? Професорът? — напрегна се майката. — А той какво общо... О, Господи! Той е развъртавал моята Милочка? Той я е похитил? И я насилва?

— Не, какви ги говорите! Той вече е мъртъв — застъпих се аз за покойния. — Окончателно и безвъзвратно. Ние само смятаме, че вашата дъщеря може да се е заразила в института. С дребна шарка.

Анна Романовна ме погледна с подозрение, но поклати глава.

— Не, не. Тя е карала дребна шарка...

От стаята на девойката се появи един от спецназовците с телефон в ръка. Безмълвно ми го подаде.

— Денис — каза Маркин.

— Владислав — отговорих аз.

— Всички имаме някакви скелети в гардеробите.

— Аха — казах аз.

— Трябва да затваряме чуждите гардероби, ако случайно сме ги отворили.

— Аз и не съм възнамерявал да надничам — казах.

Маркин помълча. После каза малко по-меко:

— Това са лични семейни отношения. И изборът не беше мой. Характерът е такъв.

— Разбирам — казах аз. — По-точно, не. Изобщо не разбирам за какво говориш!

— Добре — реши Маркин. — Можете да не се мотаете там. Ние май намерихме девойката.

— Къде? — попитах бързо аз. — Как?

— Телефонът ѝ е изключен, но това нищо не значи — отговори мъгляво Маркин. — Недалеч от вас е. Мисля, че до половин час всичко ще стане ясно. Не сте ни нужни, засега чакайте в апартамента на майката.

Върнах телефона и кимнах на Михаил. Той, изглежда, разбра всичко.

Сега ни оставаше само да чакаме.

... В кафенето „Шашлик-машлик“, където отидохме да хапнем, не беше много уютно и миришеше на прегоряло месо. Готвачът до електрическия мангал също не вдъхваше ентусиазъм.

Затова и аз като Михаил си поръчах зеленчуково шишче.

Интересно, че пълното вегетарианство и финото обоняние на квазитата не им пречеха дискретно да душат.

— Ставаш квази — отбеляза Михаил.

— О, Боже мой. Ти се пошегува — промърморих аз. — При това почти удачно. Не, не ставам квази, свиквам с бъдещето.

Михаил наля в чашите минерална вода и каза:

— Във всеки случай се радвам, че с момичето всичко е наред.

— Аналогично — казах аз без особена увереност.

Със скромната девойка Мила всичко наистина беше наред. Макар че, когато спецназовците избили едновременно вратите и

прозорците и нахлули в апартамента на съученика ѝ, където бил засечен изключеният ѝ мобилен телефон, Мила не била във възторг.

Както и нейният съученик Женя (най-вероятно по мнението на своята майка — също толкова скромен, отдаден на ученето и неинтересуващ се от момичета). Искрено се надявах днешното произшествие да не го направи импотентен до края на живота му. Младо момче, хормоните бушуват, някак ще преживее тази неловка ситуация, когато в най-вълнуващия момент към теб насочат дула десетина сурови мъже с бронежилетки и балаклави.

Изглежда, професор Томилин беше изяснил, че девойката Мила все пак е карала варицела, и не я бе заразил. От единайсет млади биолози деветима в детството си бяха „играли на зелени леопарди“. Не бяха боледували само Руслан и още едно момче с рядко патриотичното име Пулирон, когато бяха задържали и изолирали в Сочи, където бе отишъл на шахматен турнир. Не беше ясно дали младият Пулирон е инфектиран, но във всеки случай засега не беше контагиозен.

— Какво още можем да направим? — попитах аз.

Михаил се замисли.

— Аз изчерпах контактите си. Ти имаш ли идеи?

Поклатих глава.

Общо взето, имах една идея. Въртеше се в главата ми от момента на срещата с Виктория във входа. Но нишката беше страшно тънка...

Извадих смартфона си и изкарах на екрана картата на Москва.

Увеличих нужния район, повъртях го. Замислих се.

Колкото и да е странно, крайчето на конеца се намери. Само че дали точно този конец ни трябваше...

— Маркин няма да сподели с нас информацията си — продължаваше Михаил. — Така че с какво разполагаме? Преди Виктория се криеше някъде в града сама, не можехме да я намерим. Сега се крие заедно с момче, което от глупост оставихме без наблюдение. Не, Денис. Нищо не можем да направим.

— Може и той... също като Мила? — попитах с надежда.

— Уединил се е със съученик и изучава тайнствата на секса?

Бяха ми необходими няколко секунди, за да разбера, че отново се е пошегувал.

— Ама че си! Уединил се е със съученичка. Или пие бира със съученик.

— Да се надяваме — съгласи се Михаил. И двамата разбяхме, че не е така.

Руслан беше излязъл от вкъщи след бурен разговор с майка си, която беше загоряла, че детето ѝ се е забъркало в много неприятна история. Не се съмнявах, че тази тиха жена е способна да се превърне в суров семеен диктатор.

За благото на сина си, разбира се.

Общо взето, Руслан изтърпял дългия разговор, по време на който уверявал майка си, че се е отказал да става квази незабавно и че няма нищо общо с никакви заговори, престъпления и други гадости. Но или майка му беше оказала твърде голям натиск, или се беше обадило тийнейджърското упорство, но хлапакът треснал вратата на излизане.

А най-тъжното беше, че при входа го срещнала млада жена, по време на разговора с която Руслан погледнал няколко пъти към прозорците на дома си, след което тръгнал към метрото заедно с нея. По-нататък следите му се губеха. Камерата, която го беше регистрирала, не беше термовизионна, така че не знаехме дали е бил посрещнат от човек или от квази, и дали това е била Виктория. Квазитата променяха облика си твърде лесно, за да се разчита на изображението.

Но аз бях сигурен, че е тя.

— Нищо не можем да направим — казах замислено. — Какво пък. Ще отида на кино със сина си.

— Също е вариант — каза Михаил.

— Не. — Треснах с длан по масата така, че готвачът ме погледна с подозрение. Навярно беше решил, че съм разстроен от качеството на продукцията му. По принцип беше прав — ако не беше приближаващата катастрофа, щях да му кажа мнението си за кулинарните му способности. — Трябва. Нещо. Да се направи.

— Но? — попита Михаил с надежда.

— Всичките ви шпионски методи не работят — промърморих аз. — Или те стават само за киното, или вие не ставате за шпиони; или пък Виктория е по-добър шпионин от вас. Значи... значи ще работим по стария начин.

Михаил се намръщи.

— Ти нали си бил квартален — напомних му аз. — Надявам се, още не си забравил методите на оперативно-следственото издирване?

Обади се на Сашка и кажи, че ще закъснееш.

— На кого? — Михаил се сепна. — А, да. Ей сега.

Аз също извадих смартфона си и набрах номер.

— Да, Денис — рече Настя.

— Нали не си заета? — попитах аз. — Впрочем, глупости.

Нужна си ми.

— Прилича на признание в любов — каза Настя.

— Уви, не. Трябваш ми, ела към Преображенка.

— Денис, ти си нашият як помощник на якото квази. А аз съм на работа. Проверявам пръстовите отпечатащи по открадната ютия.

— Каква ютия?

— Електрическа, с пара. Или трябва да ти кажа марката?

— Зарежи ютията, само да не забравиш да я изключиш. Трябваш ми. Кажи на царицата, че те е повикал спешно Бедренец.

— Наистина ли?

— Тя няма да тръгне да проверява, но наистина. Идвай. Дознател, агент и експерт — това е сила!

След като приключих разговора, прибрах телефона и установих, че Бедренец ме наблюдава.

— Какво? — попитах.

— Имаше един стар сериал, още от съветско време — каза той. — Там престъпленията бяха разкривани от следовател, инспектор по углавно издирване и експерт криминалист. „Познавачи“^[1]. Но ти едва ли си го гледал.

— А... — казах аз. — Не съм го гледал, разбира се. Не съм на толкова години... Като че ли е имало такава телевизионна игра, нали, за пари? Въртели са рулетка... Това свързано ли е по някакъв начин?

Квазито въздъхна.

— Не.

— Поне интересен ли е сериалът? Струва ли си да се намери и да се гледа? Какво са разследвали?

— Няма да повярваш, всякакви глупости — призна Михаил. — Кражбата на топ сукно от фабрика...

Замислих се.

— Знаеш ли, Михаиле, изобщо не бих отказал най-сложният ни случай да е кражба на топ сукно.

Привечер по небето плъзнаха облаци — отвратителни, сиви, необещаващи дъжд, но придаващи на всичко унил вид. Изобщо Москва, както и всеки голям град, обича нощта, дъжда и мъглата — те скриват и гафове на градските служби, и глупавите графити, и глупаво суетящите се жители на мегаполиса. Но от тази облачност ставаше тежко на душата.

— Ако искате да хвана следа, побързайте — каза Настя. — Че дъждът ще измие всичко. Джав-джав!

Погледнах я с упрек.

— А с какво друго мога да помогна? — попита Настя. — С какво да работя? Изкарахте ме от работа, а от дома на гражданина бяха откраднали телевизор, музикална колекция и видео с обем петнайсет терабайта, модно яке и ютия.

— Ютията някак не се вписва сред останалото — казах аз.

— Явно и престъпникът е разбрал, че се е увлякъл. Изхвърлил е ютията в контейнера за боклук до сградата... Та какво искате?

Тя огледа мен и Михаил.

— Всичко е негова идея — каза квазито. — Аз вече пресъхнах. Виктория е похитила момче, за което се предполага, че е заражено със смъртоносен вирус.

Настя веднага стана сериозна.

— Малко момче?

— Може да тегли рало, но това няма значение. Трябва да ги намерим, иначе всички ще умрем.

— Колко страшен е животът... — каза Настя. — И какво да правим, Дениска?

— Безполезно е да ходим у тях — казах аз, гледайки лехата пред сградата. Там се виждаше вдлъбнатина — мястото, където се беше приземил скочилят от прозореца Михаил. — Няма да ни кажат нищо ново.

— Освен това хората на Маркин със сигурност са там — добави меланхолично квазито.

— Всички камери в района отдавна са проверени, информацията е събрана — продължих аз. — Остава скучната досадна оперативна работа...

Замълчах и се огледах. Аха.

Ето я камерата, запечатала входа и жената, която бе отвела Руслан. Камерата е старичка, обикновена, дори без механизъм за въртене. Така... ето го сектора на обхват. Входът за метрото е там... някъде тук трябва да са излезли от обсега на камерата. А край метрото биха попаднали на нови камери, включително инфрачервени, които ясно отделят квазитата сред тълпите хора.

— Някъде в тези двайсет метра са завили — казах аз. — Едва ли през „Болшая Черкизовска“... по-скоро са тръгнали между къщите, паралелно на „Краснобогатирска“...

Като се стараех да изглеждам абсолютно уверен, аз закрачих напред. Михаил и Настя се спогледаха и тръгнаха след мен.

— Предполагах, че ще разпитваме стариците по прозорците, пушачите при входовете, чистачите... — каза Михаил.

— Чудесно би било — отвърнах. — Най-добрият метод. Само че няма време.

— Тук със сигурност има уебкамери, насочени към прозорците — каза Настя. — Ако искаш помощ от мен, мога да потърся...

— Но само в движение.

Колкото и да е странно, тя не се обиди. Макар че не се опита да хакне в движение всички точки на достъп в района.

А жалко. Щеше да е като в холивудски екшън.

Минахме покрай няколко жилищни блока с различна височина, пресяхохме улица „Хромов“, минахме покрай още няколко блока. При един от тях бабка разкарваше напред-назад бебешка количка. Бабките са твърдо уверени, че бебето трябва да спи колкото се може повече на чист въздух, дори и наблизо да има шумни автостради. Бабата беше със съвсем старческа рокля от посърнала шарена басма, но на главата си носеше барета вместо шапка. Това кой знае защо ми се стори добър знак.

Приближих се до бабката, извадих удостоверението си, показах ѝ го.

— Нека погледна по-внимателно — каза сурово тя. Изучи удостоверението и отбеляза: — Не е вашият район!

Виж ти колко юридически грамотни станаха всички!

— Вървя по следите на опасен престъпник — казах аз. — Днес, около три часа. Някъде тук е минал юноша, съпроводен от жена на средна възраст.

Бабата подъвка устна и рече:

— Не беше жена, а квази. — Погледна Михаил и попита вече него: — Кого търсите? Хлапето или нея?

— И двамата — каза Михаил. — Жената е престъпник, момчето е в опасност.

— А защо по стария начин? — попита бабката. Имах силното усещане, че смята Михаил за главния. — Къде са вашите камери-глукамери, дронове-клонове?

— Та ние не спасяваме света — казах аз. — Кой би ни поверил такава техника?

Бабката ме погледна със съмнение.

— Не света, значи... Ето натам тръгнаха.

— Момчето доброволно ли вървеше? — уточни Михаил.

— Доброволно — кимна старицата. — Оплакваше се от нещо, възмущаваше се. Тя го успокояваше.

Продължихме нататък и стигнахме до следващата улица.

Погледнах табелката и изхърках.

— Улица „Знаменска“ — каза Настя. — Това означава ли нещо?

— Как мислиш, инспекторе, означава ли? — попитах Михаил. — Да пренебрегнем ли знаменията, или не?

— Ама че си бръмбар — каза квазито. — Значи не си бил на достатъчно години, за да си гледал „Познавачи“?

— Просто съм начетен — отговорих аз. — Наляво, надясно... Да вървим надясно.

И тръгнахме по улицата. Надя, изглежда, все пак малко се беше обидила и не попита повече за нищо.

— Не се засягай — казах аз. — Случиха се много неща... Общо взето, бях абсолютно сериозен. Момчето е заразено с вируса на шарка. Но мутирала. Всеки момент ще стане заразен — и възрастните наоколо ще започнат да измират. Надявам се, че епидемията ще се локализира, ако не позволим на Виктория да вземе вируса, но... Общо взето, вървим така от отчаяние. Все пак най-напред погледнах картата и засега всичко потвърждава идеята ми...

— Каква идея? — заинтригува се Михаил.

— Не може да са стигнали далеч от дома на момчето. Виктория знае, че вече са се захванали сериозно с нея. Камери, дронове... всичко

останало. Подготвила е убежище наблизо. Но в конкретния случай то трябва да е специфично. Добре, да видим.

— Ако си се сетил за това — намръщи се Михаил, — нямаше защо да губим време. Трябваше веднага да проверим това твоё убежище...

— Не е мое — поправих го аз. — По-добре да се провери... Стоп!

Спрях и посочих кафене с надпис „При Михалич“. Знакът „Дружелюбни към квазитата“ ясно се открояваше на вратата. На тераската, скрита зад ограда от виещи се растения, седяха няколко компании от хранещи се.

— Това ли е убежището? — попита смаян Михаил.

— Не. Но от толкова разговори и караници момчето не е успяло да похапне. На Виктория, предполагам, също не й е било до обяд. Мисля, че може да са минали оттук.

Михаил само въздъхна.

Отидох пръв на тераската и хванах за ръка претичващата наблизо млада сервитьорка с пълен поднос чинии и чаши.

— Седнете, ще приема поръчката! — изписка тя.

— Специална полицейска операция, капитан Симонов — прошепнах аз в ухото й. — Собственикът — тук, веднага.

Тя се опули, остави объркана подноса на една свободна маса и хукна към дъното на залата, към служебния вход.

Клиентите я погледнаха заинтригувани.

— Ваше ли е? — попитах най-близката компания от трима застаряващи мъже, като сочех подноса. Те закимаха. — Тогава си го вземете.

Сервитьорката се върна, съпроводена от нисък слаб квази, напълно плешив и леко ококорен. Когато видя Михаил, той се намръщи и стана много, много почтителен.

— Знаеш кой съм — каза Михаил.

Квазито кимна и протегна ръка.

— Да. Аз съм Юрий Михайлович, собственикът на това заведение... Случило ли се е нещо?

— Помниш ли инструкцията, дошла преди четири дни? — попита Михаил.

— Виктория? — уточни Юрий Михайлович и притисна ръка към сърцето си. — Да, но какво...

— Днес обядвала ли е при вас жена-квази с младо момче?

Юрий Михайлович повика с жест сервитьорката и каза виновно:

— Аз нали не съм в залата... В кабинета съм. Изобщо, пиша стихове, това... само така... за да има пари за издаване... Машка, помниш ли инструкцията за Виктория?

— Да! — потвърди ревностно момичето.

— Не се ли е появявала днес?

Машка се замисли за миг.

— Не... На обяд дойде квази с младо момче, точно беше свършил бизнес обядът, но аз им предложих, а тя каза, че няма нужда. Взеха зелени кюфтета и компот... Но тя не си прилича, само на ръст, обаче лицето е съвсем друго!

— Млада е още — каза виновно Юрий Михайлович. — Извинете, това е и мое недоглеждане... трябваше да помоля да ме викат в залата при всяка поява на квази...

— Къде отидоха после? — попитах аз. — Спомни си, момиче. Много е важно! На тераската ли бяха?

Маша кимна.

— И след това... тръгнаха... — продължих аз.

— Нататък — протегна ръка тя. — Ето натам, през „Халтуринска“, покрай гимназията... Тя ме попита ще стигнат ли оттам до „Тюменская“...

— Да вървим — казах аз. — Изглежда, не съм сгрешил.

— Позволете да ви подаря по една книга с мои стихове! — предложи виновно Юрий Михайлович. — Нов сборник, нарекох го „Този безсмъртен“.

— Да сме живи и здрави — ще наминем — обещах аз. И потеглихме след Виктория и Руслан. За съжаление — с шест часа закъснение.

Борис искрено се зарадва на моята поява.

— Дениска! Студент, ах ти... — Искаше да добави нещо грубо, но се сдържа. — Как ме намери?

— Интернет — казах аз, пристъпвайки от крак на крак на прага. — Натъкнах се на блога ти, спомних си...

— Влизай, влизай! — Борис ме задърпа към апартамента.

Той живееше в покрайнините на Москва — от прозореца се виждаше периметърът на МКАД — в просторен тристаен или дори четиристаен апартамент. Впрочем, беше малък за семейството му — оказа се, че Борис има четири деца, които с вопли се носеха из жилището.

— Трябва да се възроди човешкият род — каза бившият сержант със сериозен вид. — Валка! Валка, не бий Машенка!

Дори не разбрах към кого беше адресирана командата — Машенка, най-голямото момиче на осем години, го биеха и по-малкият брат, и по-малката сестра. Тайфата с писъци и кикотене се изсипа от гостната.

— Жена ми отиде до магазина и веднага започнаха да хулиганстват — каза добродушно Борис.

Беше остарял, именно остарял — ако преди десет години ми се струваше, че сме връстници, сега разбирах, че е към петдесет. И изобщо се беше променил.

— На Вили му излезе коса, а коремът му излезе още повече...^[2] — изкикоти се Борис, уловил погледа ми. — Но какво да се прави. Работата ми е свързана със седене.

— А ти къде...

— Върнах се в университета, завърших журналистическия факултет — каза Борис. — Работя в телевизията. Програмата „Домашна градина“, знаеш ли я?

— Как да си устроиш малка вила на балкона? — смаях се аз.

— Е, може и така да се каже. Има доста висок рейтинг, между другото. На хората им се иска да се занимават със зеленина, да отглеждат нещо със собствените си ръце, а малцина имат вили в охраняваните зони... А при теб как е?

— Полицай — казах аз. — Ченге. Дознател на смъртни случаи. Усмивката му посърна.

— Сечеш главите на въздигналите се... — промърмори той. — Значи не си намерил своите...

— Не ги намерих — потвърдих аз. — А ти още в началото разбра, че няма да ги намеря. Само утешаваше неопитния младок.

Борис ме потупа по рамото и ме поведе към кухнята.

Когато дойде съпругата му, вече бяхме преполовили бутилка водка, като замезвахме с кисели краставички от буркан. Жената

погледна сурово първо мен, после Борис.

— Скъпа, това е Денис! — засуети се той. — Помниш ли, разказвах ти? Студентът, който търсеше семейството си в Задмкадието... Денис, това е моята Юлечка.

Юля малко омекна. Бяха ми казани подходящи за случая думи, аз се възхитих на уюта на апартамента, на възпитанието на децата и на кариерата на бившия си сержант. След това Юля извади от хладилника кашкавал, краставички, бурканче соев хайвер и поясни:

— Не ядем месо, извинявайте. Нали не е проблем?

— Не е проблем, разбира се — казах виновно. — Извинете ме, какъв съм глупак, дойдох с празни ръце.

— Ти да не си помислиш, че не работвам за пържоли — запротестира Борис. — Идейна позиция! В бъдещето така или иначе няма да ядем месо, така че ще сме подготвени още от този живот.

— А! — казах аз. — Разбирам.

Борис извърна поглед.

— Аз отивам при децата — каза Юля, след като едва сръбна от чашата. — Вие си поседете, момчета. Само че не задълго. Боря, след половин час трябва да водиш децата в поликлиниката, нали не си забравил?

— Не беше ли в четвъртък? — учуди се той и веднага се плесна по челото. — Ами да, да, как забравих... Разбира се! Ние по още една чашка...

Разбира се, пихме не само по чашка. Допихме бутилката.

Но се вместихме в половин час, след което аз бързо си взех довиждане и избавих Борис от необходимостта да се прави, че се приготвя за поликлиниката.

Времето много променя хората.

Някои към по-лошо, други към по-добро.

Но ги променя неизбежно и безмилостно.

Стигнахме до изоставените корпуси на петдесет и четвърта градска болница след десет минути.

— Когато Виктория ме издебна във входа и ме цапардоса по главата — обясних аз по пътя, — тя се обезпокои дали не ме е ударила твърде силно. Попита дали наблизо има „работеща болница“. Отначало не обърнах внимание. А после загрях. „Работеща“! Защо

трябва да уточнява? Ако се е разтревожила — щеше да попита дали наблизо има болница. А щом уточнява...

— Значи си е имала работа със затворена болница — довърши вместо мен Настя.

— Именно. Навремето в Москва затвориха доста болници. Някои ги обединиха, други ги затвориха заради икономии... ами, икономическа криза, такива неща... Някъде построиха жилища и офиси на тяхно място. А други така си стоят и се разпадат. Няма парито за ремонт, нито за събаряне. Помислих си, че тя може да се крие някъде там... или да си има убежище... — погледнах картата. — Съвсем близо до дома на Руслан има такава. Ако приемем, че Виктория е знаела кой от тийнейджърите е инкубатор на вируса, вероятно е подготвила лабораторията наблизо. За да го извлече.

Раменете на Настя потрепнаха, но тя не каза нищо.

— Много необмислено от нейна страна — каза Михаил. — Но всичко се случва. Ще повикаме ли подкрепление?

— Ти решавай — отвърнах аз. — Ще се справим ли с Виктория?

— Аз ще се справя — отговори спокойно Михаил. — Добре, да проверим първо сами.

Корпусите на болницата се оказаха ужасни. Не знам дали е била хубава в годините, когато още е работела, но сега тухлените пететажни сгради с олющена жълта мазилка и седеметажната панелка не изглеждаха по-добре от копторите на Детройт или руините на Глазгоу. При това прозорците бяха здрави, пластмасовите стъклопакети се съпротивляваха на времето доста по-добре от тухлите и бетона. Оградата около изоставената болница също беше наред — масивни тухлени стълбове с метална решетка между тях, всичко грижливо боядисано и дори измазано. Оградите са удивително нещо — те живеят значително по-дълго от сградите, около които са построени.

Все пак започна да покапва дъжд, съвсем ситен и рядък, но неприятен. Летният дъжд трябва да е силен, бърз, кратък и освежаваш, града. А това беше някакво унило, почти есенно ръмене.

— И какво ще правим? — попита Настя. — Ще блуждаем из целия корпус?

— Няма нужда да блуждаем — каза неочаквано Михаил. — Вижте...

Той протегна ръка и след като проследихме движението му, видяхме в прозорците на шестия етаж на панелната сграда слаба светлина. Съвсем слаба. Но вече се беше стъмнило достатъчно, за да сме сигурни, че не е отражение в стъклата.

— Може да са клошари — предположи Настя. — Или в изоставената сграда са се събрали младежи, за да се позабавляват...

— Или провеждат ролева игра по „Тайния град“ — казах аз. — Нека да не умножаваме същностите. Да извадим бръснарите си на Окам...

— И да влезем през прозореца на Овъртън^[3] — продължи Михаил.

Не, той определено постигаше успех в опитите си да се пошегува.

Колкото и да е странно, повече ни забави преминаването през оградата (обикновено във всяка ограда има дупка, дори да е ограда около свръхсекретен военен завод, но ние не успяхме да намерим веднага счупения прът), отколкото влизането в самата сграда.

Вратата просто беше отключена, само леко притворена. Старата табелка над входа обявяваше, че пред нас е хирургическият корпус. Аз очаквах да видя по-скоро „Инфекционно отделение“, но вероятно в болницата нямаше такова.

— А някой взел ли е фенерче? — поинтересува се Настя, след което тържествено извади от джоба си мъничко халогенно фенерче. Аз разперих ръце и включих лампичката на смартфона си. Михаил тихо каза:

— За мен и така си е достатъчно светло.

Явно не влязохме през главния вход, но почти веднага, след късо коридорче, се озовахме във фойето. Тук всичко беше значително по-порутено, отколкото отвън. Може би малолетните хулигани, които са влизали в сградата, са удовлетворили страстта си към разрушенията върху мебелите и оборудването, без да пипат прозорците, за да не привличат внимание?

Стъклената преградка на регистратурата беше изцяло разбита. На стената се виждаха някакви идиотски графити. Няколко стари потрошени монитори, още с кинескопи, не лъжа, бяха захвърлени на пода. Продънените дивани и креслата с евтина синтетична облицовка

бяха разпрани, сякаш някой, прекалил с четенето на „Дванайсетте стола“, беше търсил зашита в тях скъпоценности.

— Каква свинщина — промърмори Настя, докато прокарваше тънкия лъч на фенерчето наоколо.

Реших, че е права. Вещите имат право да умират достойно, също като хората. Още повече вещите, които честно са изпълнили своята служба. Ясно беше, че при затварянето на болницата тези стари вехтории вече не са били нужни на никого, но по-добре да ги бяха откарали на сметището.

— Нагоре — каза тихо Михаил. И тръгна към стълбището.

Естествено асансьорите не работеха. Ние тихо се заизкачвахме по стълбите. В един момент осветих пода пред себе си и кимнах удовлетворено. Разбира се, аз не съм следотърсач, не съм индианец и не съм Шерлок Холмс, но беше очевидно, че оттук са минавали хора, и то скоро.

Отминахме първо и второ хирургическо отделение, рентгентологията, физиотерапията. Михаил спря уверено на петия етаж, до полуотворена врата. Погледна ни.

Аз вдигнах смартфона и кимнах.

„Гнойно-септична хирургия“.

Да, къде другаде да се настани. Там, където си имат работа с инфекции. Запазило се е някакво древно оборудване...

Михаил внимателно побутна металната врата. Тя се отвори напълно беззвучно, като насън. В коридора беше съвсем мъничко по-светло — светлината идваше от края му.

Понечих да извадя пистолета, после го върнах в кобура и измъкнах от ножницата мачетето. Настя извади своя пистолет и ме погледна въпросително. Аз кимнах. Да, ако трябва да се стреля, ще се стреля. Не се съмнявах, че тя няма да потрепне.

И тръгнахме към светлината по пустия коридор, покрай срасналите се с пода носилки, покрай преобърнатата маса на дежурната медицинска сестра, покрай разтворените врати на болничните стаи, където над пустите легла висяха изтръгнати от стените проводници и тръби. Някой се беше разпореждал тук — не мародерствал, а тъпо разрушавал всичко подред. Може би не е обичал медицината?

И тогава чух звука — тих, но разпознаваем. Стон.

Михаил замря за миг. И ускори крачка — втурна се напред с лекота, вече без да се крие, като спринтьор на състезание. Хукнах след него и неволно забелязах, че Настя, браво на нея, не бърза, изостава. Като се имаше предвид, че държеше пистолет, това беше правилно решение.

Изтичахме след Михаил в помещението в края на коридора. И също като него заковахме на място.

Нямам представа защо в обикновена болница, в хирургическото отделение, дори да е гнойно-септично, има такава изолирана стая. Но помещението беше преградено със стъклена стена с малък въздушен шлюз, в който с виолетова светлина грееше окачена на стената противобактериална лампа. Зад стъклото, в малка, боядисана в зелено стая с умивалник и тоалетна чиния в ъгъла, на метално легло (между другото — застлано с бял чаршаф) лежеше Руслан. Той беше само по гащета и ако се съди по петната, скоро се беше напикал. Нищо чудно — непрекъснато въртеше глава и потреперваше в безпаметно бълнуване...

На нощно шкафче до главата му имаше пластмасова бутилка с вода и електрически фенер, който светеше с дневна светлина.

Отвън на масата имаше още един фенер. Както и жужащ автоклав, някакви инструменти на рафтчета, колби и епруветки. Освен това на масата лежеше простиък мобилен телефон с пет пропуснати повиквания. Номерът на звъняция беше неизвестен. На единствения стол беше метната бяла медицинска престилка.

Изобщо стаята изглеждаше много подредена. А ако се съди по жужащия автоклав, светещата противобактериална лампа и шумоленето на вентилацията — беше свързана към електричеството. Намерих ключа за осветлението, щракнах го — нещо в него подозрително затреця, но над главата ми неохотно, с примигване, светнаха няколко луминесцентни тръби. Около четири от всичките налични.

Виктория, естествено, не беше тук.

— Закъснели сме — каза Михаил, като гледаше Руслан през стъклото. — Момчето се е разболяло. По дяволите! Ако го бяхме изолирали сутринта...

Младежът отново започна да трепери на леглото. Зашари с ръка, неясно дали безцелно, или се опитваше да намери бутилката. Закачи я,

тя падна на пода и по него потече струйка вода.

Руслан застана. Звукът се чуваше не от стаичката, а от масата — повдигнах лист хартия и отдолу видяха включена „радиобавачка“ във формата на смешна черно-бяла панда. В очите на пандата грееха зелени огънчета.

— Зле му е — промърмори Настя. — Много му е зло...

— Не му е зло, той умира — казах аз. — Настя, провери всичко, опитай се да разбереш дали Виктория е успяла да вземе проба от вируса...

Настя с усилие откъсна поглед от Руслан, отиде до автоклава, погледна светлинките му, започна да разглежда инструментите на масичката. Михаил се приближи до стъклото и се вгледа.

— Настя, подай фенерчето... — помоли той.

Яркийт лъч светлина падна върху лицето на юношата и той замаята глава, сякаш се опитваше да го прогони. Сега яркочервеният обрив се виждаше абсолютно отчетливо.

Варицела.

Или суперварицела.

Или смъртоносна варицела. Или московска варицела.

Накратко — както я нарекат лекарите.

— Струва ми се, че е взела образци — каза Настя. — Кръв... може би тъкан. Инструментите се стерилизират. Най-вероятно сега тук е безопасно. Денис, най-добре се махай оттук.

— Всички трябва да се махаме — казах аз. — Михаиле, позвъни на Маркин, нека прати момчетата си, лекари...

Той гледаше Руслан като омагьосан. Момчето отново застана.

— Може би трябва да вляза? — попита квазито. — Поне да се опитам да му помогна някак.

— Вие трябва да търсите онази твар — каза Настя. — Аз ще вляза.

Обърнах се и видях, че си слага медицинска маска.

— Ти да не си мислиш, че това ще те предпази? — попитах аз. — Да не си си изгубила ума?

— Сигурно — отвърна Настя. — Сигурно съм го изгубила. А дали ще ме защити... не знам. Но не мога иначе!

— Той вече е мъртъв — настоях. — Ти дори не си лекар!

— Да, не съм — кимна Настя. — Ще ми помогнеш ли да си сложа ръкавици? Ей там, в онзи пакет.

Изругах.

— Никъде няма да ходиш. Едно умиращо момче, колкото и да ми е жал за него, не струва още един живот. Ако трябва, със сила ще те спра.

Настя ме погледна в очите, но аз издържах погледа ѝ. Може да се каже, че с лекота.

— Мамо... — чу се слабо и безпомощно от радиобавачката. — Мамо, вода...

— Това вече е забранен похват — измърморих аз. — Удар под кръста. Но въпреки това няма да те пусна... Михаиле, хайде де, звъни!

— Да, да, да — повтори квазито и най-накрая извади мобилния си телефон. С Настя продължавахме да стоим и да се гледаме.

Накрая тя каза:

— Помогни ми да си сложа ръкавиците.

— За ръкавиците ще помогна — отвърнах аз. — Но вътре няма да те пусна.

— Добре, помогни за ръкавиците. И комбинезона. Тук има цяло снопче еднократни...

Тъкмо ѝ помагах да си сложи втората ръкавица, когато мобилният телефон на масата зазвъня. С простиък телефонен звън, като на старите апарати от времето на Бел.

Натиснах бутона за отговор и казах в слушалката:

— Какво искаш, твар?

— Най-послед се досети — отговори Виктория. — А аз вече си мислех, че съм те надценила. Канех се да позвъня на твоя номер.

— Как така ще си ме „надценила“?

— Ами когато споменах за „работещата болница“ — търпеливо поясни квазито. — Струваше ми се, че ще стигнеш по-бързо до правилния извод. От три часа звъня... Момчето живо ли е?

— Да — отвърнах аз, след като погледнах към Руслан.

— Добре — каза Виктория. — Не съм искала да умира. Вкарах му лекарство, което може да помогне... или да го убие. Но това е всичко, което успях да измисля за една седмица. Не сме работили върху лечението. Може и да оцелее. Достатъчно млад е, а лекарството

стимулира и имунитета, пък и вие все пак го открихте, макар и късничко... но ако не се допусне обезводняване...

Като че ли се опитваше да убеди сама себе си. А може и наистина да беше така.

За съжаление проклетият мобилен телефон имаше много силен репродуктор. Настя чу за обезводняването и започна бързо да навлича скърцащия синтетичен комбинезон.

— Гадина... — простенах аз. — Твар такава, защо не те убих, защо...

— Ако ме беше убил, момчето щеше да се разболее сред хора, а не в изолирана стая — отвърна меко Виктория. — Щеше да започне епидемия. А аз не искам хората да умират.

— Тогава защо... — попитах аз, нищо не разбирах.

— Защото не искам и квазитата да умират — поясни Виктория. — Вие имате „черната плесен“ и вашите власти искат да я използват. Сега ние имаме варицелата. Равновесие на силите. Моят мъж... неговата човешка природа беше твърде агресивна, твърде безкомпромисна. Виктор беше екстремист-квази, който все още бе човек. Той щеше да пусне вируса на свобода или щеше да го предаде на онези от нас, които щяха да го разпространят по целия свят. Надявах се, че след като се превърне в квази, ще стане по-умерен, но вие развалихте всичко. Наложих се да импровизирам. Не искам милиарди смърти. Искam да спася всички.

— Денис!

Отпуснах ръката с телефона и погледнах към Настя, облечена в белия безформен комбинезон и с нахлупена на главата качулка.

— Не е най-висшата биозащита — каза тя и като че ли дори се усмихна под маската.

— Недей — казах аз.

— Та аз съм човек.

— Аз също. Но не отивам там...

— Ти си мъж. Реагираш по друг начин и така е редно.

Настя притисна за миг устните си към моите — през маската.

— Недей... — безпомощно повторих аз.

— Понякога се случва така, че от нас не зависи нищо — каза Настя. — Но нали знаеш, че в този миг става по-леко.

Тя се обърна и влезе в бокса.

Изстенах. Поднесох отново телефона към ухото си. Виктория мълчеше.

— Колко те мразя... — казах аз в слушалката.

— За мен това чувство е недостъпно... — рече замислено тя. — Но те разбирам. Повярвай, и на мен ми е неприятно онова, което направих, и това, което правя сега. Но мисията ми е по-важна от живота на две момчета.

Сякаш получих удар в слънчевия сплит.

— Защо две? — попитах аз, макар да знаех отговора.

— Защото Найд е при мен.

Погледнах към Михаил — той тъкмо спря да говори полугласно в слушалката. Също беше чул думите й.

— Какво искаш? — попитах аз.

Да ругая, да заплашвам — вече нямаше смисъл.

Дори Настя, която затваряше вратата на шлюза и влизаше в стаята, мина на заден план.

— Да напусна града. Хората на Маркин работят добре, но аз вярвам, че вие с Михаил ще ми помогнете. Имате много добра мотивация.

— Не ти вярвам — безпомощно казах аз.

— Кажи нещо на татко... — чу се от слушалката. Няколко секунди беше тихо, после някакъв шум. След това Виктория каза: — Той е упорито момче и не иска да бъде заложник. Ще се наложи да му причиня болка, за да закреши.

— Не бива — казах бързо аз. — Не му причинявай болка. Вярвам ти.

— Изход от града — каза Виктория. — Днес до полунощ. Иначе Найд ще умре. И като допълнителна мотивация — ще умре болезнено и ще му бъде много страшно. И ще умре окончателно. Ще ти позвъня, Симонов, не губи телефона.

Гледах Михаил и в очите ми сигурно не беше останало нищо друго, освен ужас.

А в неговите — не. Там се виждаше размисъл. Той съобразяваше толкова бързо, колкото можеха квазитата.

— Ще се наложи да я изкараме от града — казах аз.

— Ти дори не разглеждаш други варианти — уточни Михаил.

— А ти какво, разглеждаш ли?

— Някой неотдавна ми каза, че животът на едно умиращо момче не струва друг живот. Да не говорим за милиарди.

Кимнах.

— Да, да. Прав си, казах го. Само че не за моя син.

— Ще си имаме проблеми, големи проблеми — отбеляза квазито. — Най-вече ти.

— Ако не искаш, ще се справя сам.

— Дай ми една минута да помисля — помоли Михаил.

Кимнах. Приблжих се до стъклото. Погледнах Настя. Тя се беше навела над леглото и даваше вода на Руслан от бутилката. Той пиеше жадно.

Руслан вече не ми се струваше мил, но объркан юноша, забъркал се в глупава история заради възрастовия си максимализъм.

Сега искрено го ненавиждах.

Той мечтаеше да стане квазище. Беше готов заради това да яде хора — разбираше процеса, макар и не в подробности. То се поддаваше на капризите си, това момченце, което трябваше да се учи и да се прегръща с момичетата, а не да размишлява върху превъзходството на квазитата над хората.

А сега се беше превърнало в източник на вирус, който представляваше опасност за цялото човечество. Даже още по-зле — можеше да зарази Настя. Заради него, носителя на вируса, можеше да умре Найд.

Не, в мен нямаше нито капчица благородство и състрадание, никакви възвишени чувства и мъдрост на по-възрастен човек. На седемнайсет години вече трябва да започнеш да мислиш със собствената си глава и да отговаряш за постъпките си.

Но вече не можех да направя нищо. Нямаше как да върна времето назад, нямаше как да спра Настя.

Единственото, което можех да направя, което можех да се опитам да направя, бе да спася сина си и да спра Виктория.

— Всичко обмислих — каза Михаил. — Денис...

— Да? — отвърнах, докато гледах Настя.

— Няма да успеем да измамим Виктория. По-точно ще успеем, но тогава ще загине Найд. Ще се наложи или да я спрем с цената на живота на Найд, или да ѝ позволим да си тръгне, с надеждата, че ще пусне момчето.

— За какво говориш?

— Тя със сигурност ще поиска да я изведем извън МКАД заедно с момчето. Отмъстителността не е характерна за квазитата. Освен това, ако изпълним исканията ѝ, ще е глупаво и опасно да убие Найд. Така че можем да повярваме на думите ѝ. Ако я изведем, тя ще пусне момчето и ще си отиде заедно с вируса. В това се състои целият ни избор.

— И какво избираш ти? — попитах аз.

— Нима имаш някакви съмнения?

— Разбира се. — Обърнах се към него. — Та ти не го обичаш. Откакто си умрял, си се отучил да обичаш и да дружиш. Грижил си се за него само защото така е „правилно“. Но кое е правилното за теб сега? Да допуснеш смъртта на момчето или да оставиш вируса на екстремистите?

— Справедливост — отвърна Михаил, като ме погледна в очите. — Винаги най-правилна е справедливостта.

— И какво е за теб справедливостта? Онези, които живеят в Омелас^[4], и онези, които го напускат, разбират по различен начин тази дума.

Михаил стоеше, леко наклонил главата си с измачканата филцова шапка, като или размишляваше, или подбираше думите си. Зад прозорците все по-силно шумолеше дъждът.

— Каквото и да ти кажа сега — рече най-накрая квазитото, — то няма да промени нищо. Ти не знаеш как всъщност мисля. Какво всъщност чувствам. Как ще постъпя. Не знаеш дали ще излъжа, или ще кажа истината.

— Кажй поне нещо — помолих го аз.

— Знаеш ли как може да се излезе извън МКАД заедно с престъпница, която е издирвана от цялата полиция и спецслужбите на Москва?

— Да — отвърнах аз. — Знам.

— Тогава да вървим — кимна Михаил. — Хората на Маркин ще бъдат тук всеки момент, а в тяхното решение не можеш да се съмняваш.

Кимнах, извадих мобилния си телефон и го сложих на масата.

Вместо него взех телефона, оставен от Виктория.

— Разумно — каза Михаил и постави своя телефон до моя.

Лекичко почуках по стъклото на стаята.

Настя се обърна. Стана и се приближи до стъклото. Притисна длан към него. Странно, но в тази секунда жестът ѝ не ми се стори пошъл или неискрен — аз също притиснах длан към стъклото.

— Успех, Денис — каза Настя. Движението на устните ѝ не се виждаше през маската, а гласът ѝ се чуваше откъм масата, от веселата панда-радиобавачка. — Не ми се сърди. Ще дочакам помощта.

— Настя, може би се каня да направя голяма глупост... — казах аз. — Най-добре разкажи на Маркин...

— Не знам за какво говориш, Денис. Аз съм тук, зад стъклото, нищо не чувам. Останах с момчето, а вие с Михаил продължихте да гоните Виктория. Само това знам.

Кимнах, без да откъсвам поглед от очите ѝ.

Очите на Настя и Олга имат еднакъв цвят, сиво-зелени. Едва сега го разбрах. Макар че във всичко останало Настя и Олга са съвсем различни.

Но Олга, може би, също щеше да влезе в бокса.

Когато си наистина готов да отнемеш чужд живот, трябва да си готов да отдадеш и своя. Защото за живота има само една справедлива цена.

[1] На руски език — „Знатоки“ — Бел.прев. ↑

[2] Променен цитат от стихотворението „Блек энд уайт“ на Маяковски (там коремът на Вили „влиза“) — Бел.прев. ↑

[3] Иронично изреждане на пословични фрази — „бръсначът на Окам“ „и не умножавай същностите“ — принцип, според който, ако множество теории обясняват един и същи проблем, за предпочитане е най-простата. А според „прозореца на Овъртън“ за всяка идея или проблем в обществото съществува така наречен „прозорец на възможностите“. В рамките на този „прозорец“ една идея може да се придвижи от немислимото, през чуждото на морала, до степен на приемливост и нормалност. — Бел.ред. ↑

[4] Омелас — град от разказа-притча на Урсула ле Гуин „Онези, които напускат Омелас“. Основна тема на разказа е цената, която хората са готови да платят за своето благополучие. — Бел.прев. ↑

ГЛАВА 12

ДОЗНАТЕЛ И ИНСПЕКТОР

Както всички знаят, от Москва излизат десет пътя, десет контролирани изхода в периметъра на МКАД.

Но ги има още Дмитровское, Счелковское и Рубльовское шосе. Зоните от Задмкадието след тях преживяха катастрофата най-тежко и тези изходи са просто затворени, барикадирани. Особено пострада навремето Рубльовка, бившият елитен район, обитаван от политици и богаташи. Разправят, че въздигналите се, които се опитали да нахлуят в града по Рубльовско шосе, са изглеждали особено ужасно — мъже с разкъсани скъпи костюми от Бриони и Фиораванти, жени, окичени с окървавени диаманти... Дори мародерството е процъфтявало тук няколко години. Побъркани идиоти се измъквали от периметъра, за да половуват въздигнали се и да им вземат портфейлите и скъпоценностите. После и въздигналите се станали по-опитни и по-опасни, и броят на глупаците намалял, и въвели ред по периметъра.

Но района на Рубльовка така и не го възстановиха.

Ето оттук предложих на Виктория да напусне Москва. Ние с Михаил седяхме в колата до изоставения търговски център на изхода от града. Сега там бяха останали някаква малка лавка и бензиностанция с две колони. Спряхме край пътя, дъждът биеше все по-силно и по-силно по покрива на колата, дори се налагаше да разговаряме по-високо от обикновено.

— Малцина знаят — обясних аз, — че на Рубльовка е останало едно селище. Смесено, хора и квазита. Някакъв земевладелец с челядта си. Упорити. Периодично ходят в Москва на покупки.

— Да, в течение съм — кимна Михаил.

— Шосето минава под МКАД, отгоре всичко е както си трябва — бодлива тел, камери, автоматична стрелба. А шосето е надеждно преградено. Заварени конструкции, метална порта. Няма охрана, само обикновени патрули.

— Така — окуражи ме Михаил.

— Знам как се отваря тази порта.

Михаил изхъмка.

— Имам такъв навик — обясних. — Когато видя заключена врата, се опитвам да намеря ключ за нея.

— И все пак? Кодовете редовно се сменят.

— Работех на строеж, веднага след катастрофата. Точно тук работех. Реших, че ще е от полза.

— Но защо? — попита Михаил.

Замълчах.

Защо да му разказвам, че три пъти се измъквах от Москва и се промъквах до Шолохово. Бродех из музейния комплекс, сред застиналите навеки танкове... търсех следи.

Не намерих.

А после се измъквах още четири пъти. Когато съвсем се потисках, когато ставаше толкова зле, че ми притъмняваше пред очите. Търсех въздигнали се. Намирах ги... или те намираха мен.

И за известно време ми олекваше.

Не, не ми се искаше да разказвам това. А и ми се струваше, че Михаил и сам се досеща.

— Сигурен ли си, че си готов да пуснеш Виктория? — смени той темата на разговора. Повъртях в ръце чуждия мобилен телефон. Имаше заряд, макар че батерията спадаше удивително бързо. Мрежа също имаше. Засега Виктория не звънеше...

— Нямам друг изход. Ние нямаме. Ако тя си тръгне, ще е лошо, но това няма да е краят на света. Нали? Виктория е точно от онези квазита, които искат само застраховка. Паритет. Ако хората имат оръжия, квазитата също трябва да имат. Равновесие на силите. В края на краищата СССР и САЩ дълго са живели в такъв режим.

— Така е, но само ако можем да ѝ вярваме — каза Михаил.

Замислих се за секунда.

— Можем. Нямаме друг изход... Но кога ще се обади?

И в този момент почукаха тихичко на задното стъкло на колата.

Обърнах се и видях две тъмни мокри фигури: едната женска, по-висока, другата момчешка, по-ниска. Те се притискаха един към друг, сякаш бяха майка и син, които търсеха в обятията си подслон от дъжда и студа.

Но уви, всичко беше къде по-прозаично и далеч не толкова трогателно.

Жената беше Виктория. Сега изглеждаше точно като при първата ни среща, само че беше подстригана късо, като таралеж — вероятно за да ѝ е по-лесно да си слага перуките. Беше облечена с тъмна прилепнала дреха, като че ли някакъв спортен екип, но импрегниран — дъждовните капки се стичаха по плата като масло по тефлон. Виктория ме гледаше и се усмихваше.

А момчето, разбира се, беше Найд. С обикновена тениска и дънки, мокър и нещастен. На врата му имаше тъничка каишка, чийто край беше в ръката на Виктория.

Понечих да сваля стъклото.

Размислих и просто слязох от колата под дъжда. Михаил безмълвно излезе от своята страна.

— Извинявай, предпочетох да изхвърля телефона — каза Виктория. — За всеки случай.

Кимнах и хвърлих на земята до краката си и своя телефон. Попитах Найд:

— Как си?

— Нормално — отвърна той сопнато.

— Защо беше нужно това? — обърнах се към Виктория.

— Застраховка — поясни тя и се усмихна. — Това е тънко метално въже. Невъзможно е да се скъса, прерязването му е изключително трудно. А ако дръпна рязко ръка, ще откъсне главата на момчето.

— Това го разбирам — каза аз и я погледнах в очите. На слабата светлина от колата те проблясваха в червено. — Не говоря за каишката. Не можа ли да му разрешиш да си облече някакво шушляково яке? Ще настине. Искаш да ми скъсаш нервите? Здрави са. Затова пък в главата ми се промъква една недобра мисъл — може пък да ти е все едно, може би изобщо не възнамеряваш да пуснеш Найд жив?

Виктория престана да се усмихва.

— Не съм се замисляла за това. Искях просто да окажа психологически натиск. Ще го пусна.

— А гаранция? Ти излизаш извън МКАД, разтваряш се в тъмнината — и после какво? Да чакам да пуснеш момчето? Ами ако наблизко има въздигнали се и те го разкъсат?

— Аз ги усещам.

— Нощем, в дъжда? На какво разстояние? Ами ако той се обърка и тръгне в противоположната на Москва посока? Колко ще блуждае в дъжда полугол?

Това, разбира се, бяха глупости. Как може да се намираш оттатък МКАД и да объркаш посоката — над Москва има зарево, което се вижда дори от космоса. Никакви облаци няма да попречат.

Но Виктория, очевидно, смяташе хората за идиоти.

— Какво предлагаш? — попита тя. — Ти имаш нужда от гаранции и аз имам нужда от гаранции. Ако пусна Найд веднага след като мина оттатък МКАД, Михаил ще ме догони.

— Няма — казах аз и пъхнах ръка в джоба си. Дъждът барабанеше по главата ми, струйките се стичаха под яката ми. — Той ще обещае.

Виктория се разсмя.

— Почакай — помоли Михаил. Заобиколи колата и застана до мен. Забелязах, че Виктория се напрегна. — Виктория, мога да ти гарантирам пълно помилване.

— Аз не мога — напомних му.

— Неговите пълномощия свършват след МКАД — продължи Михаил. — А моите започват оттам. Мога да ти гарантирам от името на Представителя, че ще бъдеш помилвана, няма да те предадат на хората и няма да те преследват.

— В замяна на какво? — попита Виктория.

— Върни пробите от вируса, пусни момчето — каза Михаил. Направи крачка напред и протегна ръка. — Върни вируса...

— А не може ли да е само едно нещо, а, Надран Лисан? — попита иронично Виктория.

Михаил помълча, после каза:

— Върни вируса. Това ще бъде жест на добра воля от твоя страна.

Аз замахнах и ударих специалния инспектор Михаил Бедренец по тила.

Черепите на квазитата са здрави колкото и на хората. А ударите те понасят по-леко. Но всичко на света си има своя предел на поносимост.

Бедренец падна на колене и след кратко забавяне се просна по лице в калта. Шапката излетя от главата му и се търкулна под колелата на колата.

Найд изкрещя и се втурна напред. От това се страхувах най-много, но разчитах на реакцията на Виктория. И тя не ме подведе, сграбчи Найд за рамото, удържа го, не му позволи да опъне въжето.

Изхвърлих тежкия метален бокс, наведох се над Михаил. Извадих от джоба си пластмасови белезници и започнах да връзвам ръцете му зад гърба. Поясних:

— Както сами се убедихме, това е по-надеждно от металните белезници.

Известно време Виктория ме гледаше безмълвно, след което каза:

— Най-малко пет. И на краката също.

Не отговорих нищо. Приключих с ръцете. Преобърнах Михаил и го облегнах с гръб на колата. Очите му бяха затворени, той дишаше тежко. Започнах да му връзвам краката.

— Надявах се на нещо подобно — каза Виктория. — Но до края не бях сигурна, че ще се решиш.

— Ние, хората, сме много предсказуеми — отвърнах аз. — Сигурен съм, че всичко си изчислила.

Виктория кимна.

— Да. Той нямаше да ме пусне.

— Уби ли го? — попита с омраза Найд.

— Не ме карай да те мисля за глупак — отвърнах аз. — Квазитата не могат да бъдат убити с удар по главата. След половин час ще се освести.

Найд кимна.

— Презирам те.

— Вярвам ти, но това не е важно. — Изправих се и попитах Виктория: — Какво искаш да правиш с вируса?

— Ще го отнесе на нашите.

— Кой са тези „ваши“?

— Не най-крайните радикали — обясни Виктория. — Те няма да започнат първи бактериологична война, ако това те притеснява. Но ще започнем да говорим с хората като равни. Не както говори Представителят. Той е твърде мек, неговото време отмина.

— Това може да приключи с война — отбелязах аз.

— Всичко винаги приключва с война — каза Виктория. — За съжаление. Но има шансове. Може би няма да ни сполети съдбата на динозаврите.

Кимнах.

— Да направим така. Отвеждам те до прохода. Отварям вратата. Ти пускаш Найд и си тръгваш. Сама разбираш, че дори през деня в града не мога да те догоня, да не говорим за през нощта и в гората...

— И отнасям вируса — каза Виктория.

— И отнасяш вируса — потвърдих аз.

Виктория огледа безмълвно белезниците на ръцете и краката на Михаил. Явно видяното я задоволи.

— Не разбирам къде е капанът — призна тя. — Добре, води. Ти ще вървиш напред, но първо изхвърли всичко от джобовете си. Настрани, по-далеч от Надран Лисан.

Изхвърлих ги.

Мачете. Пистолет. Връзка ключове. Швейцарско джобно ножче. Спрей. Белезници. Дори носна кърпичка.

И поех напред.

Какво друго ми оставаше?

Добре поне, че Найд мълчеше, неясно дали защото беше поразен от предателството ми, или просто не искаше да говори.

Под непрестанния дъжд се добрахме до МКАД, до многоетажния транспортен възел, някога задръстен от автомобили, а сега празен. По две от останалите платна се движеха превозни средства, разбира се, чуваше се шум от коли, над пътя танцуваха светлините на фарове — стационарното осветление беше изключено с цел икономии. Но тук, в задънената, ненужна на никого — освен на лудия земевладелец, който живееше на хълмовете със семейството си — Рубльовка беше безлюдно.

Барикадата под МКАД, запушила Рубльовка, беше солидна. Даже не барикада, а масивна стена, тапа, запушалка. Съоръжение от бетонни плочи със заварена арматура, с бетонирани процепи, укрепено с дебели метални листи. В първите месеци никой не знаеше какво да очаква от въздигналите се. Току-виж прегризали бетона... Презастраховахме се както можехме.

Портата беше една — масивна, висока, достатъчна за преминаването на неголям камион. Бяха ѝ монтирани колелца, които се плъзгаха по мазно блестящите под дъжда релси. Тук всичко се смазваше редовно — веднъж в месеца рубльовският отшелник посещаваше Москва, продаваше там мед, зърно и зеленчуци, посещаваше с цялата си прислуга кината, пазаруваше в супермаркетите. Казват, че приличало на цигански табор или пътуващ панаир. А иначе нормален чичка, упорит.

В стената до портата имаше вграден малък пулт, прикрит с груб железен капак, и няколко фенера в решетъчни кошнички. Фенерите, естествено, не светеха.

— Дори да знаеш кода, ще заработи сигнализацията — каза Виктория.

— Естествено — усмихнах се аз. — Но аз не знам кода. Редовно го сменят... Хайде, пускай Сашка.

— Аз съм Найд — каза синът ми, гледаше ме инатливо.

Виктория размишляваше.

Не ми беше останало никакво оръжие, тя лично беше провела бърз, но щателен обиск. Михаил беше зашеметен и завързан. В ръкопашен бой с квази нямах никакви шансове.

— Едно по едно — каза тя накрая. Придърпа към себе си Найд и му свали нашийника.

— Добре — съгласих се аз.

Приблжих се до стената, хванах един от фенерите и го дръпнах. Той беше закрепен само на един болт и със скърцане се завъртя нагоре, като изтегли със себе си кабела и отвори малък процеп между бетонните плочи.

— Какво е това? — попита объркано Виктория.

— Технически люк. За достъп по време на монтажа на портата. По недоглеждане на един от монтажистите е останал зле закрепен.

Пъхнах ръка дълбоко в процепа. Опипах желязото. Хванах дръжката на лебедка. И се заех да я въртя. Крилата на портата изскърцаха и започнаха бавно да се прибират в процепите край стената.

— Толкова просто... — каза Виктория.

Безмълвно въртях лебедката, докато крилата не се раздалечиха на трийсет сантиметра. След което измъкнах ръка и казах:

— Ще се провреш ли?

Виктория погледна в мъртвото, пронизано от дъжда Задмкадие и кимна.

— Да. Денис, помниш ли как те посъветвах да не вярваш на квазитата? На никого, включително и на мен?

— Помня — казах аз.

— Добре — кимна тя.

И лекичко побутна Найд към мен.

Хванах сина си за рамото, но той се дръпна, отскочи и отстъпи крачка назад. За миг ме изгледа с яростен, изпълнен с омраза поглед, после хукна в тъмнината.

— Запомнил е къде изхвърли ножа — каза Виктория. — Така че бързо ще освободи Надран Лисан... Напразно се безпокоеше, Денис. Той нямаше да се заблуди, ако го бях пуснала отвън.

Свих рамене.

— Всичко хубаво — продължи Виктория. — Но позволи ми... един въпрос.

— Да?

— Не ти ли е хрумвало, че Надран Лисан може да те е излъгал? Че Найд не е твой син? Че това е твърде невероятно съвпадение?

— Видях резултатите от ДНК анализа.

— Видял си документ за това, че контролните участъци от гени на две предоставени ДНК проби съвпадат. Ще ти подсказва, Денис Симонов — ако се раздели една проба на две, резултатите ще бъдат същите.

— За какво му е това?

Виктория поклати глава, сякаш недоумяваше как може да съм толкова глупав. Обърна се и започна да се промъква в отвора между крилата на портата.

Пристъпих към „техническия люк“ и отново пъхнах ръката си вътре.

Явно Виктория забеляза. Явно реши, че възнамерявам да затворя портата и да я преципя, или нещо подобно. Тя мигновено се дръпна назад, измъкна се от процепа и се хвърли към мен.

А аз извадих от скривалището в стената мачетето и я ударих по шията.

Глупаво е да мъкнеш със себе си оръжието, с което излизаш от града да убиваш въздигнали се. Криех го тук, до прохода.

Виктория успя да отскочи и не ѝ отсякох главата. Раната се напълни с черна гъста кръв.

— Браво... — каза Виктория с бълбукане, като направи крачка назад. Опита се да пристъпи към открехнатата порта, но главата ѝ започна да се килва назад. Тя я хвана с две ръце и я задържа върху шията си. Озъби се в усмивка.

— Вирусът — казах аз.

— И ще ме пуснеш? — успя да попита тя.

— Не. Твърде много неща натвори. И нарани сина ми.

Виктория примигна, сякаш се съгласяваше. А после се хвърли към мен, като с едната ръка придържаше полуотсечената си глава, а другата беше протегнала напред.

Мисля си, че тя не се надяваше да ме победи и да оцелее.

Просто предпочиташе да умре в битка.

Разбих я.

Затова ѝ се изплъзнах и я ударих отзад, отново по шията. Това е най-отработеният ми удар. Какво да се прави, спецификата на работата ми е такава.

Обезглавеното тяло рухна.

Приблжих се, приседнах до нея. Хубавото на въздигналите се и квазитата в това отношение е, че кръвта им е гъста, не пръска, а изтича от артериите. Не се цапаш.

Пребърках джобовете ѝ и намерих малка, с размерите на запалка, металическа капсула със завинтващ се капак. Само една.

Нима това е всичко?

Култура на вирус убиец, отгледана в жив човек?

Ето заради какво толкова мръсотия и кръв...

— Ами ако беше хукнала да бяга?

Изправих се и погледнах към появилия се от тъмнината Михаил.

Не можеш да разбереш по вида на едно квазище дали се чувства нормално, или го боли и му е обидно заради удара по кратуната. Но Михаил беше целият омазан в мръсотия, шапката му беше смачкана и килната настрани.

— Наложих се да рискувам — казах аз. — Извинявай, че те цапардосах.

Михаил се намръщи.

— Разбирам. Иначе тя нямаше да се отпусне. Но можеше да ме предупредиш!

— Не можех. Сигурен съм, че телефонът непрекъснато работеше като предавател. Тя е чувала всяка наша дума.

Михаил кимна, приближи се.

— Да, прав си. Това е много вероятно. Още една радиобавачка... Вирусът в тази ампула ли е?

— Мисля, че да — казах аз и прибрах металната капсула в джоба си. — Как мислиш, какво има там? Кръв?

— По-скоро проби от обривите. Дай да видя.

— Не си струва. — Тръснах няколко пъти мачетето и го подложих на струите на дъжда, за да отмия кръвта. — Какво има да му се гледа? Отрова.

— Трябва да се предаде на Маркин — предложи Михаил.

— Аз ще му го предам — усмихнах се.

Михаил въздъхна. Усмихна се виновно. Погледна мачетето в ръката ми.

— Пат — казах аз. — Нали?

Михаил кимна.

— А къде е Найд? — попитах аз.

Едва сега Михаил се обезпокои.

— Как къде? Той беше с вас.

— Избяга да те спасява. Мислех, че той те е освободил.

— Не, аз прегризах белезниците... — отвърна Михаил разсеяно. — Сигурно сме се разминали... Може би да ми дадеш ампулата, а? За съхранение?

— Не — повторих аз и хванах мачетето по-удобно.

— Отдавна ли разбра? — попита Михаил, след като се поколеба за миг.

— Веднага. Та що за задача за ръководител на спецслужба е това — да хванеш екстремист? Виж, ако целта е била да се достави нещо важно, нещо, което не може да се довери на никого...

Михаил кимна.

Свали старата си шапка, смачка я в ръцете си, подложи лицето си под дъжда и промърмори:

— Боли ме главата... силно ме удари... Денис, този вирус ми трябва.

— За да бъдем избити?

— Не, Денис. Властта на Представителя не е безгранична. Ние знаем за човешките опити, знаем, че и в Русия, и в САЩ, и в Европа е създадено бактериологично оръжие.

— Черната плесен.

— Тя също. Обществото на квазитата ти се струва единно, но не е така. Ние сме много различни, но сега всички сме еднакво изплашени. Ще ни унищожат, ако няма гаранции за отведен удар. Или пък на власт ще дойдат радикалите и ще използват въздигналите се като пушечно месо. Повярвай ми, това също не е никак добре.

Свих рамене.

— С нищо не мога да помогна.

— Денис... — Ако можеше да застане, би застенал. — Не искам така. Разбери ме!

— Разбирам — казах аз. — Но какво искаш? Със собствените си ръце да ти предам смъртта на човечеството? А ако твоят Представител реши да нанесе изпреварващ удар?

— Няма да реши!

— Думи — разперих ръце аз. — Само думи.

— Какво да ти кажа? — попита Михаил. — Какво? Как да ти докажа, че това е единственият изход, единственият шанс да се избегнат милиарди смърти?

— Не знам такива думи — казах. — Думите винаги лъжат.

Михаил се замисли.

— Може би заради Найд?

— В смисъл?

— Аз ти го отстъпих, но ти искаш да знаеш истината, нали?

— Аз и без това я знам — отговорих. — Това е Сашка, моят син.

— С радост ти го отстъпвам — каза Михаил. Гласът му не трепна. — В замяна на вируса.

— Не.

Той отново погледна мачетето в ръката ми. Поклати глава.

— Виктория не очакваше. Но аз...

Не довърши.

— Опитай — казах аз.

Михаил Бедренец беше стар, но за квази това няма много голямо значение. Рефлексите му бяха бързи, той беше по-силен, по-издръжлив, нечувствителен към болката.

И двамата разбирахме това.

Квазито направи крачка към мен — и аз забелязах как са се променили движенията му, станали са по-меки, по-плавни, изпълнени с енергия, като готова да се разгъне пружина. Така се движат професионалните бойци. Той сигурно и като човек се е биел добре...

В следващия миг от тъмнината изскочи Найд, подхлъзна се в калта и застана между нас. Само дето не разпери ръце в опит да ни спре.

Какво беше чул от нашия разговор?

— Найд... — прошепна Михаил.

Стиснало устни, момчето гледаше ту него, ту мен.

После тихо каза:

— Аз съм Сашка...

Михаил се прегърби. Току-що той беше готово за смъртоносна схватка същество, превъзхождащо човека практически във всичко.

А сега — просто самотен старец, подгизващ под дъжда.

Самотен мъртъв старец.

— Ние не сме избирали своята съдба... — прошепна Михаил.

Обърна се и тръгна към полуотворената врата към Задмкадието. После спря. Свали сакото си. Порови се в джобовете, извади някакви дреболии, разпредели ги из джобовете на панталона си. Приблужи се към Найд — момчето понечи да отстъпи крачка назад, но спря. Михаил наметна на раменете му сакото си, прехапа устни, сякаш искаше да каже нещо — и тръгна обратно към вратата.

Гледах подире му. После подвихнах:

— Квазище!

Той се обърна — и аз му подхвърлих металната ампула.

За пръв път ми се удаде наистина да го изненадам. Това беше толкова неочаквано за Бедренец, че той дори не улови летящата към ръцете му капсула. Наложих му се да се наведе и да я вдигне от земята.

— Не ни подвеждай, Михаиле — каза аз, приближих се до Сашка и го хванах за раменете. — Моля те. Всички ние сме хора, големи и малки, живи и мъртви.

Михаил затвори очи. Кимна. И изчезна през тесния процеп на портата.

— Ще затворя вратата и отиваме към колата — казах. — По теб няма сухо място.

— По теб също — отбеляза Сашка.

— Наблюдателен си, метнал си се на мен — отвърнах и отидох да въртя лебедката.

Стори ми се, че иска да попита нещо, но не го направи.

Затова аз го попитах:

— Как те хвана тя?

— Обади ми се и каза, че вие с Михаил сте нейни заложници. Излязох, качих се на метрото, отидох на станция „Крилатское“...

Страшно банално.

Реших никога да не се опитвам да уточнявам времето, когато Виктория го е примамила при себе си. Защо ако се окаже, че първо се е обадила на мен, а едва след това — на Сашка, ще се смятам за идиот до края на живота си.

Когато влязохме в магазинчето, мокри и мръсни, младият продавач се ококори, скочи и извади изпод тезгяха солиден сатър. Съгласен, нормално беше да ни вземе за въздигнали се. Още повече, че ако се съди по миризмата в помещението, продавачът беше или индиец, възхваляващ Кришна, или се развличаше с индийски коноп.

— Имаш ли, приятелю мой, сухи и чисти дрехи за мъж на трийсет и няколко години и за момче на единайсет? — попитах аз.

Продавачът скри сатъра и отговори:

— Тоест за вас? Ами огледайте се, приятели мои. Кое от богатствата на скромната ми лавка може да ви послужи за дрехи?

Погледнах скептично рафтовете с буркани с консерви, картонени кутии и битова химия.

— В ъгъла на залата има кърпи — съобщи остроумният младеж. — А аз, ако искате, ще ви наляя горещ чай. Струва ми се, че няма да навреди.

Когато вече се отдалечаваше към вътрешното помещение, извика:

— Някъде до кърпите има и чорапи. Боклук, синтетика, но сухи. Когато подгизнеш — сухите чорапи са най-важното!

— Избърши се хубаво и си изстискай дрехите — наредих аз на Сашка, подхвърляйки му кърпа. — И си смени чорапите.

А самият аз тръгнах към служебното помещение, като оставях мокри следи по пода. Младежът наливаше вряла вода в чашите, беше пуснал във всяка по две пакетчета чай. На масата имаше и начената бутилка евтин коняк.

— Може ли? — попитах и отсипах в чашката си. — И телефон...

— Нали няма да искате да отворя и касата? — осведоми се продавачът.

— Аз съм полицаи.

— Е, какво ли не се случва...

Младежът ми подаде телефон. Няколко секунди стоях и размишлявах.

— Нито един номер ли не помниш? — попита със съчувствие той.

— Позна — промърморих аз. И набрах номера на Маркин, който някога ми беше дала Виктория.

— Ще занеса чая на момчето — каза продавачът и сипа захар в чашата без коняк. — О, идея. Тук имам и одеяло...

Той взе карираната покривка от стария диван и излезе. Добър човек...

— Маркин — чу се в слушалката.

— Симонов е.

— Къде е Михаил? — попита мигновено Маркин.

— Излезе извън МКАД. В района на Рубльовка.

— С Виктория?

— Не. Нея аз я неутрализирах. Ще я намерите на две части на Рубльово-Успенското шосе при самия МКАД.

Маркин помълча. Попита безнадеждно:

— Вирусът?

— Струва ми се, че инспектор Бедренец го отнесе със себе си.

Маркин отново замълча.

— Как е Настя? — попитах аз. — Къде е?

— Където беше. В болницата. Откарахме там лекари и оборудване. Няма смисъл да се мести на друго място.

— Тя здрава ли е?

Маркин направи пауза, преди да отговори:

— Аз не съм Нострадамус и не съм Парацелз. Хлапето още е живо. При Настя засега няма признаци за заразяване. Не знаем колко продължава инкубационният период, но трябва да е кратък.

Маркин отново замълча, после попита:

— Защо ти говоря всичко това? Трябва да те арестуват. Ти изпусна вируса.

— Трябва да ме наградят, унищожих терористка — отвърнах аз.

— А ми казваш това, защото искаш да ме имаш в екипа си.

Маркин изруга.

— Прибирай се вкъщи. Тук така или иначе няма да те пуснат, това не е дори в моите пълномощия... Стой! Как ви примамих тя?

— Държеше Найд.

— Синът ти?

Всичко знае той.

— Да.

— Разбрах — каза Маркин. Ако беше робот, сега щях да чуя как се въртят зъбните колела в главата му. — Ясно. Но ти постара ли се? Опита ли се с всички сили да отнемеш вируса?

— Разбира се, капитане. Успях да неутрализирам Виктория, но не успях да задържа Михаил. Как бих могъл да предположа, че официално лице от квазитата с препоръки от министъра на вътрешните работи може да води някаква своя игра?

— Ъхъ — промърмори Маркин. — Просто невероятно... Прибирай се вкъщи, капитане. Аз ще намина при теб.

Сложих телефона на масата и изпих на екс силния, миришец на коняк чай. Излязох в залата. Сашка седеше на стола на продавача, омотан в покривката, и пиеше чай. Дрехите му се сушаха на пуснатия калорифер, което беше най-малкото пожароопасно.

Продавачът се връщаше от рафтовете с някакви пакети в ръце.

— Чудо на съвременната китайска технология! — обяви бодро той. — Парче найлон, но не обикновено, а с дупка за главата! Найлоново наметало за еднократна употреба. На промоция: купуваш едно, второто е бесплатно!

— Изумително — кимнах аз. — Дайте две.

В колата Сашка заспа.

Спрях пред входа, обърнах се към задната седалка и се замислих дали да не го отнеса на ръце. Това би било много трогателно и по холивудски.

Но дъждът продължаваше да се лее, а да се отваря вратата на входа със спящо дете в ръцете е интересен акробатичен номер.

Така че събудих Сашка и го отведох вкъщи. Сигурно трябваше да го пхна под горещия душ, да го напоя с чай и малиново сладко и да му дам някакъв парацетамол. Но на момчето му се спеше, сладко не ми се намираше, а хапчетата ги бях изпил всичките, след като Виктория ме удари по главата.

Така че го отведох до леглото, помогнах му да се съблече и го завих с одеялото. Той заспа мигновено.

А аз самият, след като си взех сухи дрехи, отидох в кухнята. Погледнах на едната полица, на втората, на третата...

Да, Настя беше права.

Единственото, което имах в излишък, беше алкохолът.

Сега щеше да се наложи да си променям навиците. Да купувам някакви ядки, каши... И изобщо какво ядат децата? Кренвирши? Макар че Найд не обича месо...

Взех бутилката кубински ром, налях си половин чаша. Свалих мокрите си дрехи, напъхах ги в пералнята и намъкнах домашно облекло. Отпих от парещата, ухаеща на слънце и тропици течност. Погледнах портрета на стената.

Олга ме гледаше с разбиране.

Сашка — с леко неразбиране и дори с обида.

На масата бяха подредени някакви листове. Разгънах ги. А, да, черновата на статията на професор Томилин, създателя на удивителната московска суперварицела. Описание на щастливия му живот с жена-квази...

Разтворих ги някъде по средата и започнах да чета:

Именно тогава, като гледах Виктория, аз разбрах в какво се състои нашата, човешка грешка. Ние смятаме въздигналите се и квазитата за извращение, болест, грешка

на природата. А всъщност те са нова степен на еволюцията.

Дълго ражда се!

Очаквана!

Прекрасна!

От самото си раждане разумът е отровен от страха от смъртта. Този страх е заставял хората да се плодят неудържимо, да извършват злодеяния, да изграждат нелепи и безсмислени паметници, пирамиди, мавзолеи. Колко цивилизации, заради своя страх от смъртта и жажда за безсмъртие, са се самоунищожавали и напразно са пилеели материални и човешки ресурси? Древният Египет, пресилил се в строенето на пирамидите, империята на Великите моголи, изразходвали хазната за построяването на Тадж Махал, жителите на остров Пасха, унищожили горите заради създаването на каменните истукани. А колко престъпления са извършени в името на несъществуващи богове, измислени само заради едно — избавянето от страха от смъртта?

Навярно човешката цивилизация е била длъжна да преболедува всички религиозни глупости, както детето е длъжно да преболедува детските инфекции. Но както варицелата е безобидна за детето и смъртоносно опасна за възрастния, така и опиумът на вярата е простим в първи век, но ужасяващ в двайсет и първи.

— Ама че гадина — казах аз и отпих глътка ром от чашата.

Томилин беше написал тази статия наскоро. Когато вече е завършвал работата над своя вирус. И не се беше удържал — беше намекнал.

Гадината си е гадина. Жива или мъртва.

Прелистих страницата.

На мен, както и на всеки вирусолог, ми е добре известно, че не съществува никакъв Z-вирус, който превръща мъртвите хора във въздигнали се, а после и в

квазита. Тази информация не е секретна, с минимални усилия може да бъде открита в Мрежата, да бъде прочетена в научните издания. Многогодишните търсения не се увенчаха с нищо — вирус няма. Само инертността и закостенялостта на човешкото мислене, само ирационалният страх карат основната маса хора да продължават да повтарят налудничавите теории за „вируса“ и „болестта“.

Хората се боят да не изгубят своята изключителност.

Хората се боят да признаят, че вече не са венец на еволюцията.

Венецът са квазитата.

Ние сме само полуфабрикати, заготовки, нуждаещи се от доработка, шлифование и настройка. За щастие този мъчителен и неприятен етап преминаваме във вид на въздигнали се, избавени от необходимостта за нравствен избор и следване на остарял морал.

Но онези от нас, които изминат този тежък път, ще се сдобият с пълно безсмъртие и истинска свобода на съществуването — във вид на квази.

Естественият отбор може да изглежда сляп и безмилостен, но всъщност е напълно биологично детерминиран. Очевидно, че някакъв отработен потенциал на интелекта остава и във формата на въздигнал се, като се проявява в поведението и привежда индивидите въздигнали се в състояние на индивиди квазита. Общеизвестно е, че повечето квазита са творческа интелигенция, учени, образовани хора, занимаващи се с интелектуален труд. Жестоко, но справедливо. На съвременния свят не са му нужни силни и глупави индивиди.

Томилин е знаел. Прекрасно е знаел как въздигналите се стават квазита. И е привел всичко това към някаква своя човекоядска идеологична основа.

— Ама че си твар, професор Томилин — казах аз. — Колко хубаво, че отсякох мръсната ти интелектуална глава...

— Тоест ти признаваш, че съзнателно си убил въздигнал се? — попита Маркин, влизайки в кухнята.

Погледнах го и се намръщих.

— Струва ми се, че заключих вратата.

— Да, заключил я беше, не се безпокой — кимна Маркин. — Аз я заключих отново. Какво пиеш?

Той, изглежда, вече беше леко подпийнал. Или просто се бе разгорещил от умора и твърде много кофеин.

— Ром — казах аз.

— Става — реши Маркин, седна, сипа си в една чаша. — Какво четеш?

— Статия на Томилин. За това колко е хубаво да си квази.

— А, да, тази, чиято публикация спряхме... — махна с ръка Маркин. — Знам я... С Настя засега всичко е наред. Не мога да обеща нищо. Всички можем да сгрешим, но лекарите се надяват, че не се е заразила.

— Благодаря — казах аз. — Как е момчето?

— Руслан? — Маркин не отговори и отпи от рома.

Аз също отпих, без да се чуквам.

— Няма да те съдят — каза Маркин. — Но няма и за какво да те награждават, ти изпусна Бедренец. Добре че у него имаше писмо от МВР. Ти не си краен, ти си честен служител... При това си действал по мое указание.

— Така ли? — учудих се вяло аз. Пред очите ми стоеше Руслан — още жив и здрав, красив умен хлапак, наслушал се на гениалния професор. Не е задължително да си въздигнал се, за да убиваш след смъртта си. Понякога това се получава и при хората...

— Разбира се. Като привлечен в моята група. Утре ще оформят уволнението ти от полицията и прехвърлянето ти в Държавна сигурност. Дори званието ти ще запазят.

— И защо изведнъж такова снизхождение? — попитах аз.

— Това не е снизхождение. При мен е пълно с ловки момчета, които умеят да работят с мачетето. И има достатъчно умни момчета, способни да разберат кога трябва да се секат глави и кога — не. Но виж, човек, способен да вземе стратегическо решение... и да не

изпълни заповед, която съм бил принуден да дам... това е голяма ценност.

Кимнах. Ясно. Маркин и сам би пуснал Михаил с образец от вируса — ако би се решил да действа против заповедта. Но за него това беше невъзможно. Но виж, да позволи на самия мен да взема решение — това може.

— Как ще делим властта?

— Никак. Всъщност аз не съм капитан, а подполковник. — Маркин си сипа още ром. Облегна се на стената и затвори очи. — И няма нужда от позата: „Не искам, обичам си работата, аз съм честен оперативник...“. Ти искаш, ти не обичаш работата си, ти не си честен оперативник. Ти отдавна си надраснал това, с което се занимаваш. Или смяташ да продължиш да обикаляш из жилищата и да сечеш главите на въздигнали се бабки?

— Бабките не ги пипам — отвърнах аз. — И изобщо не споря с теб. Съгласен съм.

— Ами чудесно... — промърмори Маркин. — Слушай, а дали мога да поспя при теб? Тук, на стола? Само за половин час? Че докато се прибера вкъщи, ще стане време за ставане?

— Това не е стол, а табуретка — казах аз. — Отиди в гостната, там има удобно кресло. Не лягай на дивана, аз ще спя там.

— Найд оставяш ли си го? — попита Маркин, без да отваря очи.

— Разбира се, нали е мой син.

— Браво, респект — каза Маркин. — Но Бедренец... е хитро квазище... Надран Лисан... Ние разбихме, че той също преследва вируса. Обаче никакви доказателства... формално съюзник... Не си мисли, че съм много разстроен. Ако квазитата не се бяха докопали до вируса на Томилин — щяха да създадат свой и не се знае кой именно би го създал. По-добре Представителят и Надран Лисан. Представителят е разбран чичка. Политик от равнището на Чърчил или Путин. Той не иска никаква световна война, има си своя глупава мечта за покоряването на Вселената от квазищата, като връх на еволюцията...

— Защо глупава? — попитах аз.

— Защото това... — Маркин протегна ръка и без да отваря очи, загреба от масата разпечатката на статията на Томилин — ... е менте. Мечти на психопат.

Той се зае меланхолично да разкъсва листовете; късчетата кръжаха и падаха на пода.

— Не съществуват еволюционни механизми, които в някой момент водят до появата на безсмъртни неразмножаващи се същества... — изрече Маркин с вял, сънен глас. — Това не е нужно на майката природа... дори ако се приеме хипотезата за отсъствието на Бог...

— Но Томилин...

— Гениален вирусолог. Да му бяха дали навреме Нобелова награда — сигурно щеше да се опомни. Или с нормална жена, жива... А така... свикнал да се занимава със своите вируси... Знаеш ли какво е това вирус? Организъм на границата на живота. Нито жив, нито мъртъв. Паразит. Отрова, заставяща живота да възпроизвежда себе си... Така е и с квазитата. Нито са живи, нито мъртви. Не са способни да се размножават. Не са способни да се развиват. Дори и това да е нужно на еволюцията, квазитата явно не са върхът. Не са целта на творението...

Той изпръхтя, седна. Погледна към пода.

— Направих ти боклук. Дойдох, пийнах, направих ти боклук. Как ще ме пуснеш да спя в креслото ти?

— Слушай, Маркин — казах аз, — стига си завързвал отношения с мен. Аз не съм ти Шарапов, не съм ти някакъв си Жеглов. Затова пък ти започваш да ми напомняш за Бедренец, а това много ме вбесява.

Маркин ме погледна накриво. Изпръхтя и започна да събира боклука от пода.

— Можеш ли да ми кажеш какви са квазитата в действителност, какво можем да очакваме от тях и какво да се прави с всичко това?

— Засега не мога — отвърна Маркин.

— Разбрах. Тогава се разкарай. Аз също искам да се наспя, но преди това ще си пийна. Утре трябва да откарам сина си на училище, а после да отида при Настя.

— Няма да те пуснат.

— Ще ме пуснат — казах аз, гледах го в очите.

— Отглеждам в пазвата си нагъл, което не е лошо, и амбициозен, което е много по-опасно, сътрудник... — промърмори Маркин.

И отиде в гостната.

А аз останах да седя в кухнята и да гледам снимката на жена ми и сина ми.

Някъде из Задмкадието вървеше край дъждовни селища и се криеше от своите и от чуждите стар мъртъв полицай, носещ в джоба си ампула със смърт, която би трябвало да предотврати войната.

Някъде на Рубльово-Успенско шосе момчетата на Маркин опаковаха в чувал останките на Виктория, която през цялата последна седмица на посмъртното си съществуване се разкъсваше между любовта към живота във всичките му форми и смъртта, за която работеше.

Някъде, в изоставена стара болница, където се бяха събрали десетки лекари, в изолирана стая лежеше Настя и чакаше да разбере дали в нея ще се пробуди смъртоносният вирус.

В гостната ми спеше спокойно и дълбоко подполковникът от Държавна сигурност Владислав Маркин, който знаеше за квазитата повече, отколкото казваше, а за всичко, което не можеше да направи сам, ловко използваше обикновените полицейски капитани.

В леглото в спалнята неспокойно се въртеше момчето Найд, което можеше да е моят син Александър. И което отсега нататък беше точно това.

Още веднъж погледнах снимката и затворих очи.

Ние не сме върхът на еволюцията.

Ние сме хора.

Ние всички помежду си сме братя и сестри, родители и деца. Хубави, лоши, добри и зли, но всички сме свои. И това е най-важното в живота.

Септември 2015 — март 2016

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.